ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΗΣ
ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ 2019-2020

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2019

Την έκδοση του παρόντος Οδηγού Σπουδών για το παν/κό έτος 2019-20 επιμελήθηκε η Επιτροπή Οδηγού Σπουδών, με μέλη τους Επίκουρους Καθηγητές Κ. Βλάχο, Β. Κούρτη, Γ. Ψαρουδάκη, Γ. Καραβοκύρη και τους Λέκτορες Κ. Χατζηκώστα και Απ. Τασίκα (Απόφαση Συνέλευσης, συνεδρίαση αριθμ. 106/24.4.2018), με τον τελευταίο ως Συντονιστή της έκδοσης και με τη συνδρομή της Γραμματείας της Σχολής και της Κοσμητείας.

Η επεξεργασία του Οδηγού Σπουδών ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2019. Μεταγενέστερα στοιχεία έχουν ληφθεί υπόψη μόνο στο μέτρο του εφικτού.

Για παρατηρήσεις, υποδείξεις ή διορθώσεις επί του Οδηγού Σπουδών, παρακαλούμε να επικοινωνήσετε μαζί μας (atassikas@law.auth.gr).

Ιστοσελίδα της Νομικής Σχολής στο Διαδίκτυο:
http://www.law.auth.gr/
Διεύθυνση Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
info@law.auth.gr

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμία διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προσβολών της. Επισημαίνεται πάντως, ότι κατά τον Ν. 2121/1993 απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ.

Το Π.Δ. της 7-8-1930 περί λειτουργίας του Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης:

2317

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Αὐγούστου 1930 | ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ | Ἀριθμὸς φύλλου 273

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νόμοι

Νόμος 4843. Περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 4 παράγρ. α' τοῦ νόμου 4721 περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου περὶ καθορισμοῦ ἐπιτροπῆς ἐλέγχου καὶ ἐκδικάσεως τίτλων κυριότητος ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων ἀλλοδαπῶν ὑπηκόων. 1
Νόμος 4846. Περὶ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν μελῶν καὶ γραμματέων τῶν παρὰ τοῖς Ὑπουργείοις καὶ ταῖς Γενικαῖς Διοικήσεσι Συμβουλίων. 2

Διατάγματα

Περὶ ἀπολύσεως Δημοτικοῦ Συμβούλου Μεσολογγίου. 3
Περὶ τροποποιήσεως Δ. περὶ σφραγίσεως σάκκων ἀλεύρων. ... 4
Περὶ κυρώσεως τῆς συμβάσεως περὶ ἀναθέσεως εἰς τὸν ἀποχωρήσαντα τῆς Διευθύνσεως τοῦ Ἀρχιτεκτονικοῦ Τμήματος Διευθυντὴν Ν. Μπαλάνον τῶν ἐργασιῶν τῆς συντηρήσεως καὶ ἀναστηλώσεως τῶν μνημείων τῆς Ἀκροπόλεως. 5
Περὶ λειτουργίας τοῦ τμήματος «Νομικῆς» ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης. 6
Περὶ ἐπανιδρύσεως γραφείου Μηχανικοῦ Δωρίδος. 7
Περὶ ἱδρύσεως γραφείου Μηχανικοῦ Ἐρμιονίδος. 8
Περὶ κυρώσεως συμβάσεως ἠλεκτροφωτισμοῦ πόλεως Φλωρίνης. 9
Περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς διοικήσεως ἀρδευτικῶν ὑδάτων κτηματικῆς περιφερείας Μαγούλας (Κορίνθου). 10
Περὶ συστάσεως Τμηματικοῦ Τ.Τ.Τ. γραφείου εἰς συνοικισμὸν Δραπετσῶνος Πειραιῶς. 11
Περὶ συστάσεως Ταχ. Γραφείου ἐν Κασσαβετείᾳ. 12
Περὶ συστάσεως τηλεφωνικῶν γραφείων εἰς τὰς κοινότητας Δοκαμίου, Πλατανιᾶς καὶ Ἀχομαύρου. 13
Περὶ καθορισμοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ποσοῦ ἀντικαταβολῆς (εἰσπρακτέας ποσότητος) καὶ ἀνωτάτου ὁρίου ποσοῦ δεδηλωμένης ἀξίας. 14
Περὶ χορηγίας ἐκτάκτων πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1930—31. 15

Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις

Περὶ χορηγίας ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων χρήσεως 1930—31 κατὰ μεταφορὰν ἐκ τοῦ οἰκείου ἀποθεματικοῦ. 16
Περὶ ἐγγραφῆς ἐσόδων καὶ ἐξόδων ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ χρήσεως 1930—31. 17

(6)

Περὶ λειτουργίας τοῦ τμήματος «Νομικῆς» ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 19 τοῦ νόμου 3341 προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ θρησκευμάτων στηριζομένη εἰς ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διατάσσομεν τάδε.

Ἀπὸ τοῦ Παν. ἔτους 1930—1931 ἄρχεται ἡ λειτουργία τοῦ τμήματος «Νομικῆς» ἐν τῇ σχολῇ τῶν Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1930.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Ὑπουργὸς

Γ. Παπανδρέου

Πίνακας περιεχομένων

Πρόλογος της Κοσμήτορα της Σχολής 7
I. Ιστορικά 11
II. Αποχωρήσαντα μέλη Διδακτικού και Ερευνητικού προσωπικού 15
III. Διοίκηση Σχολής 17
IV. Τομείς, γραμματείες, βιβλιοθήκη και αίθουσα πολυμέσων 18
V. Προπτυχιακές σπουδές 19
Α. Πρόγραμμα Σπουδών 21
1. Πρόγραμμα Σπουδών κανονικής φοίτησης 29
2. Πίνακες Μαθημάτων 32
Α) Υποχρεωτικά Μαθήματα (Υ) 32
Β) Μαθήματα Επιλογής Γενικής Παιδείας (ΓΠ) 34
Γ) Διακλαδικά Σεμινάρια (ΔΣ) 34
Δ) Μαθήματα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΠΕ) 35
Ε) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ) 36
3. Πρόγραμμα Διδασκαλίας, ύλη μαθημάτων και συγγράμματα .. 38
4. Πρακτική άσκηση φοιτητών 92
5. Παλαιότερο Πρόγραμμα Σπουδών (έως 2014-2015) 94
6. Αξιολόγηση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών 101
Β. Κανονισμός Προπτυχιακών Σπουδών 103
Α) Κείμενο Κανονισμού 103
Β) Παράρτημα 9. 127
VI. Μεταπτυχιακές Σπουδές 138
Α. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) 138
Β. Διατμηματικά προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών 139
1. ΔΠΜΣ «Κτηματολόγιο: Νομικές, Τεχνικές και Περιβαλλοντικές Διαστάσεις»
2. ΔΠΜΣ «Σύγχρονες Ιατρικές Πράξεις: Δικαιϊκή Ρύθμιση και Βιοηθική Διάσταση»
3. ΔΠΜΣ «Τουρισμός και Τοπική Ανάπτυξη»
Γ. Διακρατικά προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών 140
1. ΔΔΠΜΣ «Ευρωπαϊκό και Συγκριτικό Κοινωνικό Δίκαιο» - Jean Monnet
2. ΔΔΠΜΣ «Ποινικό Δίκαιο και Εξαρτήσεις»
Δ. Διιδρυματικά προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών 141
3. ΔΔΠΜΣ «Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο»
4. ΔΔΠΜΣ «Δίκαιο και Οικονομικά»
VII. Διδακτορικές σπουδές 142

VIII. Προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus + και λοιπές δραστηριότητες σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο 143
Α. Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus + ... 143
1. Γενικοί Στόχοι και Δομή 143
2. Κινητικότητα σπουδαστών 144
3. Βασικοί όροι του προγράμματος ERASMUS + ... 145
4. Κριτήρια επιλεξιμότητας για την απόκτηση της ιδιότητας του φοιτητή ERASMUS + ... 146
5. Διαχείριση των υποτροφιών κινητικότητας σπουδαστών 147
6. Πανεπιστήμια που μετέχουν στο πρόγραμμα ERASMUS + ... 148
7. Γενικές πληροφορίες 156
Β. Διεθνείς συνεργασίες Νομικής Σχολής εκτός του προγράμματος Erasmus 158
1. Διεθνείς συνεργασίες του Πανεπιστημίου στις οποίες συμμετέχει και η Νομική Σχολή 158
2. Ακαδημαϊκή συνεργασία Νομικών Σχολών ΑΠΘ και Πανεπιστημίου Würzburg Γερμανίας 159
3. Ελληνοελβετικά σεμινάρια της Νομικής Σχολής ΑΠΘ και της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Ζυρίχης 160
Γ. Συμμετοχή Νομικής Σχολής σε εικονικές δίκες και λοιπούς διεθνείς διαγωνισμούς 162
1. Διαγωνισμός εικονικής δίκης Ρωμαϊκού Δικαίου 162
2. Διεθνής Διαγωνισμός Εμπορικής Διαμεσολάβησης 163
3. Ελληνικά Μοντέλα Προσομοίωσης 163
4. ELSA Moot Court Competition on WTO Law 164
5. European Human Rights Moot Court Competition 164
6. Frankfurt Investment Arbitration Moot Court 165
7. Model United Nations (MUN) 166
8. Monroe E. Price Media Law Moot Court Competition 166
9. Παγκόσμιος Διαγωνισμός Διεθνούς Ποινικού Δικαίου 167
10. Ph. Jessup International Law Moot Court Competition & D. M. Harish Memorial International Moot Court Competition 168
11. The Europa Moot Court Competition 170
12. The European Law Moot Court Competition (ELMC) 170
13. Concours de Procès Simulé en Droit International Charles-Rousseau 171
Δ. ELSA Thessaloniki 172
Ε. AIESEC - Πρόγραμμα Διεθνούς Πρακτικής Άσκησης 173
IX. Λοιπά Προγράμματα 175
Α. Έδρα Jean Monnet ευρωπαϊκού συνταγματικού δικαίου και

πολιτισμού 175
Β. Έδρα Jean Monnet «Προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και Συγκριτικοί Νομικοί Πολιτισμοί» 175
Γ. Έδρα Jean Monnet «Ευρωπαϊκή Φορολογική Πολιτική και Διοίκηση» 176
Δ. Κέντρο Αριστείας Jean Monnet «Ευρωπαϊκός Συνταγματισμός και Θρησκείες» 177
Ε. Εργαστήριο Μελέτης για τη Διαφάνεια, τη Διαφθορά και το Οικονομικό Έγκλημα (Research institute for transparency, corruption and financial crime - «anti-corruption auth») 178
ΣΤ. Εργαστήριο μελέτης ιατρικού δικαίου και βιοηθικής (Laboratory for the research of medical law and bioethics*)* 180
Χ. Ηλεκτρονικό περιοδικό σχολής (Pro Justitia) 184
XI. Τακτικά συνέδρια Σχολής 185
XII. Γενικές πληροφορίες 186
Α. Πανεπιστημιακό έτος - αργίες 186
Β. Σύλλογος Φοιτητών Νομικής 186
Γ. Πανεπιστημιακές και άλλες βιβλιοθήκες της Θεσσαλονίκης 187
Δ. Νομικές Επιστημονικές Ενώσεις 189
Ε. Ερευνητικά και λοιπά επιστημονικά κέντρα 190
ΣΤ. Χρήσιμες ηλεκτρονικές διευθύνσεις 191
XIII. Περιφερειακή Βιβλιοθήκη Νομικής Σχολής ΑΠΘ 195
XIV. Αίθουσα Πολυμέσων 208
XV. Υπηρεσίες ΑΠΘ προς φοιτητές 209
XVI. Τηλεφωνικός κατάλογος 213

ΠΡΟΛΟΓΟΣ
ΤΗΣ ΚΟΣΜΗΤΟΡΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Η Νομική Σχολή του ΑΠΘ συμπληρώνει την άνοιξη του 2020 ενενήντα χρόνια συνεχούς λειτουργίας. Δίδαξαν σε αυτή μεγάλοι δάσκαλοι, με πλούσια προσφορά στην επιστημονική, πολιτική και κοινωνική ζωή της χώρας.

Βασική αποστολή της Σχολής αποτελούσε και αποτελεί η παροχή στους φοιτητές μιας ολοκληρωμένης εκπαίδευσης στην επιστήμη του Δικαίου, ώστε κατά την αποφοίτησή τους να διαθέτουν στέρεες γνώσεις ως προς το περιεχόμενο και τις μεθόδους ερμηνείας και εφαρμογής των δικαιϊκών κανόνων καθώς και ως προς τη σημασία των κανόνων αυτών για τη ζωή των ανθρώπων. Για την επίτευξη του πιο πάνω στόχου, προσφέρονται μαθήματα γενικής νομικής παιδείας και μαθήματα εξειδίκευσης σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, ενώ η εκπαιδευτική διαδικασία εμπλουτίζεται με επιστημονικές εκδηλώσεις, συγγραφή εργασιών, συμμετοχή σε διαγωνισμούς εικονικών δικών και διεπιστημονικά προγράμματα που υλοποιούνται σε συνεργασία με άλλα Τμήματα του ΑΠΘ και με διακεκριμένα ανώτατα ιδρύματα του εξωτερικού. Το εκπαιδευτικό έργο της Σχολής συμπληρώνεται με παροχή διδακτορικών σπουδών και ενισχύεται με την οργάνωση Εργαστηρίων και την προώθηση προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης.

Το έργο αυτό επιχειρείται να παρουσιαστεί στον Οδηγό Σπουδών της Σχολής, ώστε κάθε φοιτητής να γνωρίζει εξαρχής όλες τις δυνατότητες που υπάρχουν και να μπορεί να οργανώσει το χρόνο του, διαμορφώνοντας το δικό του, ατομικό, πρόγραμμα. Αρχικά, μετά από μια σύντομη ιστορική αναδρομή, προσφέρονται βασικές πληροφορίες σχετικά με το προπτυχιακό πρόγραμμα της Σχολής, δηλαδή τα μαθήματα που διδάσκονται και το περιεχόμενό τους (Κεφ. V. A). Καθώς το ισχύον προπτυχιακό πρόγραμμα τέθηκε σε εφαρμογή από το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016, ο Οδηγός περιλαμβάνει επίσης σύντομη αναφορά στο παλαιότερο πρόγραμμα. Ακολουθεί ο αναμορφωμένος κανονισμός σπουδών με τις μεταβατικές διατάξεις

του (Κεφ. V. Β). Στη συνέχεια αναφέρονται τα μεταπτυχιακά προγράμματα που λειτουργούν στη Σχολή (Κεφ. VI), το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών (Κεφ. VII), τα προγράμματα ανταλλαγών φοιτητών (Erasmus+) και οι λοιπές δραστηριότητες της Σχολής σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο (Κεφ. VIII - XI). Ο Οδηγός ολοκληρώνεται με Γενικές Πληροφορίες (Κεφ. XII.) και περιγραφή του τρόπου λειτουργίας των κύριων υποστηρικτικών δομών της Σχολής, που είναι η Βιβλιοθήκη και η Αίθουσα Πολυμέσων (Κεφ. XIII - XIV).

Ελπίζω ότι στις σελίδες που ακολουθούν αποτυπώνεται πράγματι με ακρίβεια η μεγάλη προσπάθεια που καταβάλλεται, σε μια εξαιρετικά δύσκολη συγκυρία, για να σταθεί η Σχολή στο ύψος που της αρμόζει, αντάξια της παράδοσης και της ιστορίας της. Θέλω να ευχαριστήσω και από τη θέση αυτή τα μέλη της Γραμματείας, καθώς και όλους τους συναδέλφους που συνέπραξαν στη σύνταξη της παρούσας έκδοσης. Θερμά ευχαριστώ επίσης τον εκδοτικό οίκο Σάκκουλα που ανέλαβε την έκδοση του Οδηγού Σπουδών της Σχολής μας.

Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος 2019

Η Κοσμήτορας της Νομικής Σχολής

Καθηγήτρια Ελισάβετ Συμεωνίδου-Καστανίδου

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΩΝ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ
ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΞΙΩΘΕΝΤΕΣ

ΟΡΚΟΝ ΟΜΝΥΟΜΕΝ ΠΡΟ ΤΟΥ ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΗΝ ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝ ΤΗΝΔΕ. ΑΠΟ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΟΛΟΥ ΤΟΥ ΣΕΠΤΟΥ ΤΟΥΤΟΥ ΤΕΜΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΚΑΤ' ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΒΙΩΣΟΜΕΘΑ ΑΣΚΟΥΝΤΕΣ ΑΥΤΉΝ ΔΙΚΗΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΕΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ. ΟΥΤΩ ΧΡΗΣΙΜΟΥΣ ΗΜΑΣ ΑΥΤΟΥΣ ΚΑΤΑΣΤΗΣΟΜΕΝ ΠΡΟΣ ΑΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΔΕΟΜΕΝΟΥΣ ΤΗΣ ΗΜΕΤΕΡΑΣ ΑΡΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝ ΠΑΣΗ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΕΙ ΠΡΟΣ ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΧΡΗΣΤΟΤΗΤΑ ΗΘΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΟΜΕΝ ΒΑΙΝΟΝΤΕΣ ΕΝ ΕΥΘΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΟΔΩ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ ΑΠΟΒΛΕΠΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΑΝΥΨΟΥΝΤΕΣ ΕΙΣ ΤΥΠΟΝ ΑΡΕΤΗΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΕΠΗΝ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ. ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΝ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣΙ, ΕΙΗ ΗΜΙΝ ΣΥΝ ΤΗ ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΗΜΕΤΕΡΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΕΦΙΛΗΜΕΝΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ Ο ΘΕΟΣ ΕΝ ΤΩ ΒΙΩ ΒΟΗΘΟΣ.

Η ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΕΠΕΙΔΗ Η ΔΙΑΣΗΜΟΣ ΤΩΝ ΝΟΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΣΧΟΛΗ, ΤΗ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΕΠΙΝΕΥΣΕΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΑΥΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΕΓΚΡΙΝΑΙ ΗΜΑΣ ΚΑΤΗΞΙΩΣΕΝ, ΑΥΤΗ ΤΕ ΚΑΙ ΤΗ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΙΣΤΙΝ ΔΙΔΩΜΕΝ ΤΗΝΔΕ:

ΠΕΡΙ ΜΕΝ ΤΗΝ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΑΕΙ ΣΠΟΥΔΑΣΑΙ ΚΑΙ ΑΚΡΙΒΩΣΑΙ ΤΑΥΤΗΝ ΠΑΝΤΙ ΣΘΕΝΕΙ ΠΕΙΡΑΣΕΣΘΑΙ, ΕΝ ΔΕ ΤΑΙΣ ΔΙΚΑΙΣ, ΑΕΙ ΤΩ ΔΙΚΑΙΩ ΚΑΙ ΙΣΩ ΧΡΗΣΕΣΘΑΙ ΟΔΗΓΩ, ΜΗΤ' ΕΥΝΟΙΑ, ΜΗΤ' ΕΧΘΕΙ ΕΝ ΤΩ ΔΙΑΓΝΩΣΚΕΙΝ ΚΑΙ ΝΕΜΕΙΝ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΟ. Ο Δ' ΑΝ ΕΙΔΩΜΕΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ΟΝ ΚΑΙ ΙΣΟΝ, ΤΟΥΘ' ΑΠΛΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΝ, ΑΕΙ ΧΡΗΜΑΤΙΕΙΝ ΤΟΙΣ ΠΥΝΘΑΝΟΜΕΝΟΙΣ. ΟΙΣ Δ' ΑΝ ΗΜΑΣ ΑΥΤΟΥΣ ΠΑΡΑΣΧΩΜΕΝ ΣΥΝΗΓΟΡΟΝ, ΤΟΥΤΩΝ, ΚΑΝ ΠΛΟΥΣΙΟΙ ΤΥΧΩΣΙΝ ΟΝΤΕΣ ΚΑΝ ΠΕΝΗΤΕΣ, ΣΠΟΥΔΗ ΙΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΗ ΟΜΟΙΑ ΥΠΕΡΔΙΚΗΣΕΙΝ. ΤΟ ΔΕ ΣΥΝΟΛΟΝ, ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ, ΚΑΙ ΔΙΚΑΖΟΝΤΕΣ, ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΟΝΤΕΣ, ΚΑΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΝΤΕΣ Ή ΔΙΚΟΓΡΑΦΟΥΝΤΕΣ, ΚΑΙ ΠΑΝ ΠΟΙΟΥΝΤΕΣ, Ο,ΤΙ ΑΝ ΕΡΓΟΝ Η ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΝΟΜΟΥΣ ΕΣΠΟΥΔΑΚΟΤΩΝ, ΕΙΣ ΜΕΙΖΟΝΑ ΔΟΞΑΝ ΘΕΟΥ ΠΟΙΗΣΕΙΝ ΑΕΙ, ΕΙΣ ΚΡΑΤΑΙΩΣΙΝ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΩΣΥΝΗΣ, ΕΙΣ ΚΟΙΝΗΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΟΦΕΛΕΙΑΝ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΝ ΚΑΙ ΕΜΠΕΔΩΣΙΝ.

ΤΑΥΤΗΝ ΗΜΙΝ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΝ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣΙΝ, ΕΙΗ Ο ΘΕΟΣ ΑΡΩΓΟΣ ΕΝ ΤΩ ΒΙΩ.

Η Alma Mater Thessalonicensis είναι το δεύτερο Πανεπιστήμιο που ίδρυσε το νεοελληνικό κράτος.

Αμέσως μετά την ευτυχή εθνική κατάληξη των βαλκανικών πολέμων, είδαν το φως της δημοσιότητας συγκεκριμένες προτάσεις, με τις οποίες υποδεικνυόταν η Θεσσαλονίκη ως έδρα του νέου Πανεπιστημίου.

Ο γνωστός διεθνολόγος, Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεώργιος Στρέϊτ, και ο διάσημος μαθηματικός Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή, Καθηγητής γερμανικών πανεπιστημίων, στον οποίον είχε ανατεθεί η οργάνωση του πολυτεχνείου του Μπρεσλάου, ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλον, με προτάσεις και υπομνήματα, υπογράμμιζαν την εθνική ανάγκη ιδρύσεως Πανεπιστημίου στην πρωτεύουσα της Μακεδονίας, που θα συντελούσε στην εξέλιξή της σε εθνικό και πολιτισμικό κέντρο της Βόρειας Ελλάδας.

Μετά το τέλος του πρώτου παγκοσμίου πολέμου, η κυβέρνηση του Ελευθερίου Βενιζέλου αποφάσισε να προτάξει την ίδρυση Πανεπιστημίου στην, απελευθερωθείσα τότε από τον ελληνικό στρατό, Σμύρνη. Όμως οι επώδυνες εθνικές ατυχίες στη Μικρά Ασία δεν επέτρεψαν τη λειτουργία του Πανεπιστημίου εκεί, παρόλη τη σοβαρή προσπάθεια που είχε εν τω μεταξύ καταβληθεί.

Η πολιτική απόφαση για την ίδρυση του Πανεπιστημίου στη Θεσσαλονίκη, ως διαδόχου κατά κάποιο τρόπο του άτυχου Πανεπιστημίου της Ιωνίας, καταγράφηκε στις προγραμματικές δηλώσεις της πρώτης κυβερνήσεως Αλέξανδρου Παπαναστασίου, προς τη Δ΄ συντακτική συνέλευση στις 24 Μαρτίου 1924: *«... Ιδιαιτέρως δε θα φροντίσωμεν διά την εκπαιδευτικήν οργάνωσιν των βορείων του κράτους επαρχιών, ενισχύοντες παντοιοτρόπως το διδακτικόν προσωπικόν και ιδρύοντες τα κατάλληλα πρακτικά προπάντων σχολεία, έτι δε και δεύτερον πανεπιστήμιον εν Θεσσαλονίκη περιλαμβάνον και τας πρακτικάς επιστήμας και μέλλον να λειτουργήση βαθμιαίως. Του πανεπιστημίου τούτου η καλή οργάνωσις και τας νέας χώρας θα ωφελήση και την επιστημονικήν παρ' ημίν δράσιν θα προαγάγη συντελούσα εμμέσως εις την βελτίωσιν του εν Αθήναις Πανεπιστημίου».*

Ακολούθησε, στις 5 Ιουνίου 1925, επί κυβερνήσεως Ανδρέα Μιχαλακόπουλου, η ψήφιση και η θέση σε ισχύ του ιδρυτικού νόμου 3341, που δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. της 22 Ιουνίου 1925. Η ίδρυση του δεύτερου ελληνικού Πανεπιστημίου συνοδεύτηκε στα πρώτα στάδια με αρκετές δυσκολίες, απότοκες της πολιτικής ρευστότητας της εποχής. Η ολοκλήρωση της οργάνωσής του έλαβε χώρα, μερικά χρόνια αργότερα, με τη δημοσίευση του Οργανισμού του Πανεπιστημίου με τον Α.Ν. 1895/1939. Τέλος, με το άρθρ. 7 του Ν. 3108/1954 το Πανεπιστήμιό μας μετονομάστηκε, μετά από απόφαση του τότε Πρύτανη Μαρίνου Σιγάλα και απόφαση της Συγκλήτου, σε «Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης».

Μεταξύ των πέντε πρώτων Σχολών, που προβλέπονταν από το άρθρ. 3 του ιδρυτικού νόμου, περιλαμβανόταν και η Σχολή Νομικών και Οικονομικών Επιστημών με δύο Τμήματα, ένα Νομικής και ένα Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών που άρχισε πρώτο τη λειτουργία του από το πανεπιστημιακό έτος 1927-1928 (Π.Δ. της 19.11.1927).

Η στελέχωση της Σχολής με το απαραίτητο διδακτικό προσωπικό πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τη διαδικασία που προέβλεπε το άρθρ. 6 § 2 του Ν. 3341/1925. Έτσι συστάθηκε ειδική επιτροπή από τους Καθηγητές του Πανεπιστημίου Αθηνών Ανδρέα Ανδρεάδη, Κυριάκο Βαρβαρέσσο, Δημήτριο Παπούλια, Στυλιανό Σεφεριάδη και Κωνσταντίνο Σφυρή, η οποία επέλεξε τους πέντε πρώτους τακτικούς Καθηγητές του Τμήματος Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών: Περικλή Βιζουκίδη (που εξελέγη στη συνέχεια πρώτος Κοσμήτωρ), στην τακτική έδρα της «εισαγωγής εις την επιστήμη του δικαίου και στοιχείων του αστικού δικαίου», Ξενοφώντα Ζολώτα, στη τακτική έδρα της πολιτικής οικονομίας, Ιωάννη Σπυρόπουλο, στη τακτική έδρα του δημοσίου διεθνούς δικαίου, Δημοσθένη Στεφανίδη, στη δεύτερη τακτική έδρα της πολιτικής οικονομίας, και Θρασύβουλο Χαραλαμπίδη, στην τακτική έδρα του εμπορικού και ναυτικού δικαίου. Αυτοί στη συνέχεια διορίστηκαν με το Π.Δ. της 4ης Απριλίου 1928.

Το Τμήμα Νομικής ιδρύθηκε και λειτούργησε από το πανεπιστημιακό έτος 1930-1931 (Π.Δ. της 30.7.1930 Φ.Ε.Κ. Α΄ 273 της 7.8.1930), επί Κοσμητείας Δημοσθένη Στεφανίδη, μετά από πολλές αρχικές δυσκολίες και αμφιταλαντεύσεις, που προέρχονταν από την

αντίληψη, σε κυβερνητικό και όχι μόνο επίπεδο, ότι θα οξυνθεί το από τότε υπαρκτό πρόβλημα της πληθώρας δικηγόρων. Ο εμπλουτισμός του Νομικού Τμήματος με το απαραίτητο εξειδικευμένο διδακτικό προσωπικό σηματοδοτήθηκε, ήδη πριν από την έναρξη της λειτουργίας του, με την ίδρυση έδρας αστικού δικαίου (Π.Δ. της 1ης Μαΐου 1929) και την επακολουθείσασα εκλογή, για το μάθημα αυτό, του πρώτου υφηγητή της Σχολής, Αλέξανδρου Λιτζερόπουλου, στον οποίο και δόθηκε αμέσως εντολή διδασκαλίας. Τέλος, η ίδρυση μεταπτυχιακού Τμήματος στη Νομική Σχολή είχε ως εμπνευστή τον Καθηγητή της Πέτρο Βάλληνδα, και έλαβε χώρα με το Β.Δ. 520/21.8.1962, οπότε, ως πρώτο ανάμεσα στις Νομικές Σχολές της Ελλάδας, άρχισε, την αδιάκοπη μέχρι σήμερα, λειτουργία του.

Στα νεότερα χρόνια η οργάνωση των σπουδών στα δύο αρχικά Τμήματα της Σχολής Νομικών και Οικονομικών Επιστημών πραγματοποιήθηκε με την Υ.Α. 152907/30-11-1971. Με βάση αυτήν έγινε η βασική κατανομή στα δύο Τμήματα των Τομέων επιστημονικής έρευνας και διδασκαλίας. Η Επιστήμη του Δικαίου και η Πολιτική Επιστήμη στο Τμήμα Νομικής (που απένεμε πτυχίο Νομικών Επιστημών ή Δημοσίου Δικαίου, ανάλογα με τον Κύκλο σπουδών) και Οικονομικής Επιστήμης στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών (που απένεμε το αντίστοιχο πτυχίο Οικονομικών Επιστημών).

Με το Π.Δ. 203/3.9.1999 (ΦΕΚ Α 179 της 6.9.1999) ιδρύθηκε στη Σχολή και τρίτο Τμήμα, Πολιτικών Επιστημών, το οποίο άρχισε την λειτουργία του από το ακαδημαϊκό έτος 2000/2001.

Η νεότερη οργάνωση της δομής και των σπουδών στο Τμήμα Νομικής έγινε κυρίως με τον Ν. 1262/1983 «Για τη δομή και λειτουργία των Α.Ε.Ι.» και τις επακολουθήσασες τροποποιήσεις του. Ο μεταγενέστερος Ν.4009/2011 (ΦΕΚ Α 195) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 4076/2012 και άλλους νεώτερους, έθεσε το Πανεπιστήμιο και φυσικά και τη Σχολή μας μπροστά σε νέες προκλήσεις αλλά και δοκιμασίες.

Σημαντικός σταθμός στην ιστορία των νομικών σπουδών στο πανεπιστήμιό μας είναι η μετατροπή του Τμήματος Νομικής σε μονοτμηματική Σχολή, σύμφωνα με το άρθρ. 3 παρ. Ι στοιχ. β του Π.Δ

98/5.6-.013 (ΦΕΚ Α 134) σε συνδ. προς το άρθρ. 7 του Ν. 4009/2011. Με το διάταγμα αυτό έκλεισε ο κύκλος που ξεκίνησε το 1930 με την ίδρυση του Νομικού Τμήματος στην τότε Σχολή Ν.Ο.Ε, ενώ ταυτόχρονα εκπληρώθηκε και η ευχή που διατύπωσε στη Βουλή ο βουλευτής Σκεύος Ζερβός, από το βήμα του εισηγητή του νομοσχεδίου για την ίδρυση του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: «*... Η Νομική Σχολή, επίσης, νομίζω ότι δεν πρέπει να λείψει επ' ουδενί λόγω...*»

Η νέα Σχολή, σε ένδειξη τιμής και αναγνώρισης της μέχρι τώρα προσφοράς του Τμήματος Νομικής στην επιστήμη και την κοινωνία, διατήρησε με απόφαση της πανεπιστημιακής αρχής, τα διάσημα του Κοσμήτορα της παλαιάς Σχολής Ν.Ο.Π.Ε, το ερυθρό χρώμα της τηβέννου και των λοιπών συμβόλων καθώς και την οκτάγωνη σφραγίδα με την προτομή του Αριστοτέλη στο κέντρο.

Σημεία καμπής, που αξίζει να μνημονευτούν, είναι αφενός η εσωτερική (2011 και εφεξής) και εξωτερική (2013) αξιολόγηση της Σχολής μας, που επιβεβαίωσε την αίγλη και την προσφορά της, καθώς και το αναμορφωμένο πρόγραμμα και ο νέος κανονισμός σπουδών, που ισχύει από τον Οκτώβριο του 2015.

Εξ ίσου σημαντικό για τη διαφάνεια και την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης είναι η πρόσκληση-προτροπή της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π), στηριγμένη στο άρθρ. 14 του Ν. 4009/2011, προς τους φοιτητές και της φοιτήτριες της Σχολής μας, να αξιολογούν τα μαθήματα και τους διδάσκοντες καθηγητές σε εξαμηνιαία βάση πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου.

Α.Γ. ΚΟΥΤΣΟΥΡΑΔΗΣ

ΙΙ. ΑΠΟΧΩΡΗΣΑΝΤΑ ΜΕΛΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ελίζα Αλεξανδρίδου *(Ομ. Καθηγήτρια)*

Στέργιος Αλεξιάδης *(Ομ. Καθηγητής)*

Γεώργιος Αναστασιάδης*(Ομ. Καθηγητής)*

Γεώργιος Αρχανιωτάκης (Ομ. Καθηγητής)

Βασίλειος Αντωνόπουλος *(Ομ. Καθηγητής)*

Κωνσταντίνος Βουγιούκας *(Ομ. Καθηγητής)*

Πελαγία Γέσιου-Φαλτσή *(Ομ. Καθηγήτρια, Αντεπ. μέλος Ακαδημίας Αθηνών, Επιτ. Διδακτ. Ε.Κ.Π.Α.)*

Ελένη Γκολογκίνα-Οικονόμου

Αναστασία Γραμματικάκη-Αλεξίου *(Ομ. Καθηγήτρια)*

Βικτωρία Δούκα *(Ομ. Καθηγήτρια)*

Βασίλειος Ζησιάδης

Νικόλαος Ιντζεσίλογλου *(Ομ. Καθηγητής)*

Αριστείδης Καζάκος, *(Ομ. Καθηγητής)*

Αθανάσιος Καΐσης *(Ομ. Καθηγητής)*

Μαριάνος Καράσης *(Ομ. Καθηγητής, Αντεπ. μέλος Ακαδημίας Αθηνών)*

Αλίκη Κιάντου-Παμπούκη *(Ομ. Καθηγήτρια)*

Κωνσταντίνος Κεραμεύς *(Ομ. Καθηγητής, Επιτ. Διδακτ. Πανεπιστημίων Αμβούργου, Παρισίων ΙΙ, Λιέγης και Βιέννης)*

Δήμητρα Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου *(Ομ. Καθηγήτρια)*

Σταματία Κορδή-Αντωνοπούλου

Παναγιώτης Κορνηλάκης *(Ομ. Καθηγητής)*

Λάμπρος Κοτσίρης *(Ομ. Καθηγητής, Αντεπ. μέλος Ακαδημίας Αθηνών, Επιτ. διδακτ. Ε.Κ.Π.Α.)*

Ιωάννης Κουκιάδης *(Ομ. Καθηγητής)*

Έφη Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη *(Ομ. Καθηγήτρια)*

Χρήστος Κούσουλας *(Ομ. Καθηγητής)*

Αχιλλέας Κουτσουράδης

Καλλιόπη Κούφα *(Ομ. Καθηγήτρια)*

Παναγιώτης Λαδάς *(Ομ. Καθηγητής)*

Αντώνης Μανιτάκης *(Ομ. Καθηγητής)*

Νικόλαος Μπάρμπας *(Ομ. Καθηγητής)*

Κωνσταντίνος Μπουραντάς

Γεώργιος Νάκος *(Ομ. Καθηγητής)*

Νικόλαος Νίκας, *Καθηγητής (Ομ. Καθηγητής)*

Κωνσταντίνος Παμπούκης *(Ομ. Καθηγητής)*
Λεωνίδας Παπαδόπουλος
Θεοφανώ Παπαζήση *(Ομ. Καθηγήτρια)*
Ζωή Παπασιώπη-Πασιά *(Ομ. Καθηγήτρια)*
Δημήτριος Παπαστερίου *(Ομ. Καθηγητής)*
Νικόλαος Παρασκευόπουλος *(Ομ. Καθηγητής)*
Αγγελική Πιτσελά
Κωνσταντίνος Πολυζωίδης
Βασίλειος Σκουρής *(Ομ. Καθηγητής, Αντεπ. μέλος Ακαδημίας Αθηνών)*
Δέσποινα-Ειρήνη Τσούρκα-Παπαστάθη
Δήμος Τσούρκας
Τηλέμαχος Φιλιππίδης *(Ομ. Καθηγητής)*
Κωνσταντίνος Φινοκαλιώτης *(Ομ. Καθηγητής)*
Αναστάσιος-Ιωάννης Φρέρης
Κωνσταντίνος Χατζηκωνσταντίνου *(Ομ. Καθηγητής)*
Ουρανία Χατζηνικολάου-Αγγελίδου *(Ομ. Καθηγήτρια)*
Νίκη Ψούνη *(Ομ. Καθηγήτρια)*

ΙΙΙ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΧΟΛΗΣ

Η Νομική είναι η μόνη μονοτμηματική Σχολή του ΑΠΘ.

Τα όργανα Διοίκησης της Σχολής είναι η Γενική Συνέλευση της Σχολής, η Κοσμητεία και ο κοσμήτορας.

Τα όργανα Διοίκησης του Τμήματος είναι η Συνέλευση του Τμήματος, το Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από τον Πρόεδρο του Τμήματος και τους Διευθυντές των έξι Τομέων και ο κοσμήτορας, που στις μονοτμηματικές Σχολές εκτελεί και χρέη Προέδρου Τμήματος.

Το έργο των οργάνων Διοίκησης υποστηρίζεται από τις Διαρκείς Επιτροπές:

(1) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

(2) ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΟΔΗΓΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ

(3) ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

(4) ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

(5) ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ, ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

(6) ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

(7) ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

(8) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

(9) ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ

(10) ΚΤΙΡΙΟΥ

IV. ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΕΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ

Α. ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΤΙΚΟΥ, ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Β. ΤΟΜΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Γ. ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Δ. ΤΟΜΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ε. ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΤ. ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ζ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΣΜΗΤΕΙΑΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Η. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΟΜΙΚΗΣ[1]

Θ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ[2]

Ι. ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ

1. http://www.law.auth.gr/el/node/7394.
2. http://www.law.auth.gr/el/library.

V. ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης της διδασκαλίας των μαθημάτων, των εξετάσεων, και της υποβολής δηλώσεων προτίμησης μαθημάτων, για το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, έχουν ως ακολούθως:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ 2019-2020

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΝΑΡΞΗ 1-9-2019– ΛΗΞΗ 8-2-2020

Εξετάσεις περιόδου Σεπτεμβρίου 2019

Από 2-9-2019 μέχρι 30-9-2019

Διδασκαλία: Από 1-10-2019 μέχρι 14-1-2020
Εξετάσεις: Από 21-1-2020 μέχρι 8-2-2020
Υποβολή δηλώσεων μαθημάτων χειμερινού εξαμήνου: 1-10-2019 έως 31-10-2019

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΝΑΡΞΗ 10-2-2020 – ΛΗΞΗ 30-6-2020

Διδασκαλία: Από 10-2-2020 μέχρι 29-5-2020
Εξετάσεις: Από 9-6-2020 μέχρι 30-6-2020
Υποβολή δηλώσεων μαθημάτων εαρινού εξαμήνου: από 9-2-2020 έως 15-3-2020

Εξετάσεις περιόδου Σεπτεμβρίου 2020

Από 1-9-2020 μέχρι 29-9-2020

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η προθεσμία υποβολής δηλώσεων μαθημάτων είναι, με απόφαση της Συγκλήτου, αποκλειστική και ενιαία για όλα τα Τμήματα του ΑΠΘ. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να δοθεί παράταση.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ-ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ ΠΡΟΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Εκ μέρους της Μονάδας Αξιολόγησης Ποιότητας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΜΟ.ΔΙ.Π.), στο πλαίσιο της αξιολόγησης της ποιότητας της παρεχόμενης τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επισημαίνεται στις φοιτήτριες και στους φοιτητές της Σχολής το δικαίωμα και η υποχρέωσή τους, σε εξαμηνιαία βάση και πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου, **να αξιολογούν τα διδασκόμενα σε αυτούς μαθήματα και τους διδάσκοντες καθηγητές και λέκτορες, προς το σκοπό της βελτίωσης του επιπέδου των σπουδών**.

Πληροφορίες μπορούν να αντληθούν από την ιστοσελίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π. (http://qa.auth.gr) και της Σχολής (http://www.law.auth.gr).

Α. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Πολιτική ποιότητας του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών

Το Τμήμα Νομικής της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης είναι προσηλωμένο στην παροχή υψηλής ποιότητας ανώτατης εκπαίδευσης στους φοιτητές του στο επιστημονικό πεδίο της Νομικής, αλλά και στην προσπάθεια ανάπτυξης ενός δημιουργικού περιβάλλοντος έρευνας και εργασίας για το προσωπικό του. Η δέσμευση των μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ, καθώς και του διοικητικού προσωπικού του Τμήματος για τη συνεχή βελτίωση του διδακτικού-ερευνητικού έργου και των παρεχόμενων υπηρεσιών αποτελεί στρατηγική επιλογή του Τμήματος.

Το όραμα του Τμήματος είναι να συνεχίσει να υπηρετεί στόχους εκπαιδευτικούς, ερευνητικούς και ευρύτερα κοινωνικούς, με προσήλωση στις αρχές της αριστείας, της επιστημονικής δεοντολογίας, της λογοδοσίας, της βιώσιμης ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής.

Το Τμήμα έχει θεσπίσει και εφαρμόζει συγκεκριμένη πολιτική ποιότητας, η οποία είναι απόλυτα συνδεδεμένη με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και με την ισχύουσα νομοθεσία σε θέματα ανώτατης εκπαίδευσης. Η πολιτική αυτή αξιολογείται σε διαρκή βάση και επαναπροσδιορίζεται, με στόχο ακόμα υψηλότερες επιδόσεις στο επιστημονικό πεδίο της Νομικής, καθώς και την ανάδειξη αξιών και προτύπων.

2. Ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και προσανατολισμός του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών (ΠΠΣ)

Ο Σχεδιασμός του ισχύοντος ΠΠΣ έγινε με ευθύνη της Κοσμητείας, την περίοδο 2013-14. Για την σύνταξη του προγράμματος είχε προηγηθεί μακρά προετοιμασία που στηρίχθηκε στη μελέτη προγραμμάτων προπτυχιακών σπουδών ξένων Νομικών Σχολών, συζητήσεις με όλα τα μέλη ΔΕΠ της Σχολής, συζητήσεις με τους φοιτητές και ανάλυση των δυνατοτήτων της Σχολής σε ανθρώπινο δυναμικό και υποδομές. Κατά τη φάση σχεδιασμού του ΠΠΣ ελήφθη επίσης υπόψη σειρά παραγόντων, μεταξύ των οποίων η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία του Τμήματος (ιστορία, επιστημονικό πεδίο, σκοπός,

διδακτικό προσωπικό, προοπτικές), ο προσανατολισμός του ΠΠΣ (εκπαιδευτικός, επιστημονικός, επαγγελματικός), αλλά και οι παρατηρήσεις της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης της Σχολής, που πραγματοποιήθηκε το 2013. Το ισχύον ΠΠΣ άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2015-16. Μικρής έκτασης αλλαγές έγιναν στις αρχές του 2017 και τέθηκαν σε ισχύ από το ακαδημαϊκό έτος 2017–18, ενώ μια δεύτερη μικρής έκτασης αλλαγή, με παράλληλη προσθήκη μεθόδου αξιολόγησης του ΠΠΣ, υιοθετήθηκε το καλοκαίρι του 2019 και τέθηκε σε ισχύ από το ακαδημαϊκό έτος 2019-20.

Με το νέο ΠΠΣ οι φοιτητές αποκτούν γνώσεις γενικές και εξειδικευμένες, καθώς και τα μεθοδολογικά-ερευνητικά εργαλεία για την εμβάθυνση στην νομική επιστήμη. Πιο συγκεκριμένα, με το ισχύον ΠΠΣ επιδιώκονται τα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Να αποκτήσουν οι απόφοιτοι της Νομικής Σχολής αποδεδειγμένες γνώσεις και δυνατότητα κατανόησης θεμάτων στα γνωστικά πεδία του Δημόσιου, Ιδιωτικού, Ποινικού, Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Δικαίου, καθώς και στα γενικότερα γνωσιολογικά πεδία με τα οποία έρχεται σε διεπιστημονική επαφή η νομική επιστήμη, όπως η Ιστορία, η Φιλοσοφία, η Μεθοδολογία και η Κοινωνιολογία του Δικαίου. Να γνωρίζουν, ειδικότερα, το περιεχόμενο και τον τρόπο ερμηνείας και πρακτικής εφαρμογής των βασικών νομοθετημάτων, αρχών και θεσμών της ελληνικής και διεθνούς, ιδίως ευρωπαϊκής, έννομης τάξης, τις κρατούσες καθώς και τις βασικές αποκλίνουσες θέσεις της νομολογίας των ελληνικών δικαστηρίων και των δικαστηρίων της ΕΕ στα βασικά ζητήματα των δικαιϊκών κλάδων, την ιστορική, κοινωνική και πολιτισμική σημασία των δικαιϊκών φαινομένων, την επιστημονική μεθοδολογία της θεμελίωσης νομικών επιχειρημάτων και της τεκμηρίωσης θέσεων επί αμφισβητούμενων νομικών ζητημάτων και να κατανοούν κριτικά τον επιστημονικό διάλογο που αναπτύσσεται προς υποστήριξη ή απόκρουση νομικών θεωριών, θέσεων ή απόψεων, καθώς και τις επιπτώσεις τους στην απονομή της δικαιοσύνης.
- Να χρησιμοποιούν οι απόφοιτοι της Σχολής στην πράξη τις γνώσεις και τη δυνατότητα κατανόησης που απέκτησαν, με τρόπο σύμφωνο προς τους ισχύοντες δικονομικούς κανόνες και να

διαθέτουν ικανότητες που να αποδεικνύονται με την ανάπτυξη και υποστήριξη επιχειρημάτων και την επίλυση πρακτικών προβλημάτων στο πλαίσιο του γνωστικού τους πεδίου. Να λειτουργούν, ειδικότερα, με επίγνωση και τήρηση των όρων του νόμου, ως υπεύθυνοι διαχειριστές δημοσίων πραγμάτων ή ιδιωτικών επιχειρηματικών ζητημάτων, να συμμετέχουν, υπό τις προϋποθέσεις του νόμου, σε αρμοδίως οργανωμένα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης που οδηγούν στην άσκηση νομικών επαγγελμάτων (ασκουμένων δικηγόρων, Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών κλπ), να συντάσσουν αυτοδυνάμως σχέδια δικογράφων και άλλων, νομικής σημασίας, κειμένων (συμβάσεων κλπ) επί πραγματικών υποθέσεων νομικού περιεχομένου, και να μετέχουν, προβαίνοντας σε σταθμίσεις των συγκρουόμενων συμφερόντων, σε διαπραγματεύσεις για την κατάρτιση νομικής σημασίας κειμένων ή για τη συμβιβαστική επίλυση νομικής φύσης διαφορών, καθώς και σε οργανωμένα προγράμματα εκπαίδευσης για τη λήψη άδειας νομικού διαμεσολαβητή σε τέτοιου είδους διαφορές.

- Να έχουν αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες για περαιτέρω απόκτηση γνώσεων, οι οποίες είναι αναγκαίες για να προχωρήσουν σε σπουδές μεταπτυχιακού επιπέδου που απαιτούν υψηλό βαθμό αυτόνομης μελέτης και έρευνας. Να παρουσιάζουν, ειδικότερα, άρτια, με προφορικό και γραπτό λόγο, νομικές θέσεις και επιχειρήματα, τόσο σε αφηρημένο επίπεδο όσο και ενόψει πραγματικής διαφοράς, να αντικρούουν τυχόν αντίθετα – και όχι πάντοτε προβλέψιμα – επιχειρήματα της άλλης πλευράς, να προσαρμόζουν σε πρακτικό επίπεδο τις γνώσεις που απέκτησαν, κάνοντας υπαγωγή συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών σε νομικούς κανόνες και υποδεικνύοντας μια ουσιαστικά θεμελιωμένη και δικονομικά παραδεκτή πρόταση νομικής αντιμετώπισης περιστατικών και διαφορών σύνθετης πλοκής, και να συμμετέχουν στον επιστημονικό διάλογο που αναπτύσσεται προς υποστήριξη ή απόκρουση νομικών θεωριών, θέσεων ή απόψεων, κάνοντας χρήση μεθοδολογικά άρτιων και δογματικά θεμελιωμένων νομικών επιχειρημάτων.

Για την προώθηση της μαθησιακής του φιλοσοφίας, το ΠΠΣ περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο αυστηρά νομικά μαθήματα σε όλους τους

κλάδους της Νομικής Επιστήμης, συνοδευόμενα από σειρά μαθημάτων φιλοσοφίας, ιστορίας, κοινωνιολογίας, οικονομίας, εγκληματολογίας, πολιτειολογίας και πολιτικής επιστήμης, ενώ αριθμός μαθημάτων έχει σαφή διεθνή και ευρωπαϊκή διάσταση. Με τον τρόπο αυτό, ο φοιτητής διδάσκεται, αφενός, την εσωτερική λογική του κανόνα δικαίου, αφετέρου, τη λειτουργία του στο κοινωνικό, οικονομικό, πολιτικό και διεθνές πλαίσιο στο οποίο εφαρμόζεται και το οποίο αποσκοπεί να ρυθμίσει.

Ο μαθησιακός στόχος της εξοικείωσης με την εξέλιξη του Δικαίου εξυπηρετείται με την ένταξη στο ΠΠΣ μαθημάτων σε αντικείμενα αιχμής, τα οποία προέκυψαν από την πρόοδο της Νομικής Επιστήμης, όπως: Δίκαιο και Πληροφορική, Ηλεκτρονικό Εμπόριο, Οικονομική Ανάλυση του Δικαίου, Δίκαιο της Ενέργειας, Δίκαιο του Περιβάλλοντος, Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών, Διεθνές Ποινικό Δίκαιο, κ.ά. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερης σημασίας καινοτόμο εγχείρημα του ισχύοντος ΠΠΣ αποτελεί η εισαγωγή διατομεακών σεμιναρίων, τα οποία συνιστούν μαθήματα επιλογής που προσφέρονται από τη Σχολή κατόπιν συνεργασίας περισσοτέρων Τομέων για τη διδασκαλία τους. Αναδεικνύεται έτσι η διεπιστημονικότητα στην προσέγγιση της εξελισσόμενης νομικής γνώσης. Με τον τρόπο αυτό, η Σχολή στοχεύει στη διατήρηση και ενίσχυση της ποιότητας του ΠΠΣ, αλλά και στον εμπλουτισμό του με νέα γνωστικά πεδία, που θα προσφέρουν στους φοιτητές της επιπλέον επιστημονικές και επαγγελματικές προοπτικές.

Ο μαθησιακός στόχος της απόκτησης γνώσεων προωθείται με την κατά το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη των βασικών κλάδων του δικαίου από άποψη μεθοδολογίας και ουσίας. Διδάσκονται έτσι τα βασικά γνωστικά αντικείμενα στην ουσιαστική και διαδικαστική τεχνικότητά τους, τα οποία είναι απαραίτητο να γνωρίζουν οι αυριανοί επαγγελματίες των τριών βασικών νομικών επαγγελμάτων: των δικηγόρων, των δικαστικών λειτουργών και των συμβολαιογράφων. Αυτά κατανέμονται στους πέντε βασικούς κλάδους του δικαίου, δηλαδή (α) του Αστικού και Δικονομικού Δικαίου, (β) του Δικαίου της Επιχείρησης (Εμπορικού Δικαίου, Φορολογικού Δικαίου, Εργατικού Δικαίου και Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλισης), (γ) του Ποινικού Δικαίου και της Ποινικής Δικονομίας (δ) του Δημοσίου Δικαίου και (ε) του Ευρωπαϊκού και Διεθνούς Δικαίου.

Επιτυγχάνοντας τα πιο πάνω μαθησιακά αποτελέσματα, το ΠΠΣ προσφέρει στους αποφοίτους του όλα τα απαιτούμενα εφόδια (γνώσεις, μεθοδολογία, ανάπτυξη συνθετικής, κριτικής σκέψης, πολύπλευρη μελέτη των πολιτικών και κοινωνικών φαινομένων) για την επαγγελματική τους αποκατάσταση σε θέσεις δικηγόρων, συμβολαιογράφων, δικαστικών ή εισαγγελικών λειτουργών, στελεχών επιχειρήσεων δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, μελών του διπλωματικού σώματος κ.ά.

Γενικές πληροφορίες για το ΠΠΣ

Η απόκτηση πτυχίου προϋποθέτει την παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση σε πενήντα (50) μαθήματα, από τα οποία:

- τριάντα επτά (37) είναι υποχρεωτικά και
- δεκατρία (13) είναι μαθήματα επιλογής.

Υποχρεωτικά χαρακτηρίζονται τα μαθήματα, των οποίων η παρακολούθηση και η επιτυχής εξέταση είναι απαραίτητη για το σύνολο των φοιτητών της Νομικής Σχολής.

Μαθήματα επιλογής είναι εκείνα τα οποία ο φοιτητής μπορεί κατ' αρχήν ελεύθερα να επιλέξει ανάλογα με τα προσωπικά του ενδιαφέροντα. Υποχρεούται όμως να επιλέξει:

- ένα (1) μάθημα Γενικής Παιδείας (ΓΠ), που επιλέγεται μεταξύ τεσσάρων (4) προσφερομένων.
- δύο (2) Διακλαδικά Σεμινάρια (ΔΣ), ένα από κάθε προσφερόμενο κύκλο πέντε (5) Σεμιναρίων.
- έξι (6) μαθήματα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΠΕ), τα οποία επιλέγονται μεταξύ τριάντα (30) προσφερομένων, κατανεμημένων σε έξι (6) κύκλους των πέντε (5) μαθημάτων, αντίστοιχους προς τους έξι (6) Τομείς.
- τέσσερα (4) μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ), κατανεμημένα σε δύο (2) κύκλους. Επιλέγονται δύο (2) μαθήματα από κάθε κύκλο και μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται και τα ξενόγλωσσα μαθήματα.

Ο τρόπος οργάνωσης της διδασκαλίας των μαθημάτων αυτών περιγράφεται στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών που παρατίθεται στη συνέχεια. Το πρόγραμμα είναι ενδεικτικό. Αυτό σημαίνει ότι κάθε φοιτητής είναι κατ' αρχήν ελεύθερος να διαμορφώσει το δικό του πρόγραμμα.

Ο μόνος περιορισμός είναι ότι τόσο για τα υποχρεωτικά όσο και για τα μαθήματα επιλογής, ο φοιτητής δεν επιτρέπεται να επιλέξει εκείνα που στο ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών προβλέπονται για εξάμηνο το οποίο έπεται χρονικά περισσότερο από δύο (2) εξάμηνα από αυτό στο οποίο είναι εγγεγραμμένος. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί επίσης να επιλέξει μαθήματα που δεν προσφέρονται στο εξάμηνο κατά το οποίο τα δηλώνει.

Για τη συμμετοχή και εξέταση σε συγκεκριμένα μαθήματα ορίζονται προαπαιτούμενα μαθήματα[3].

Όπως συμβαίνει σε κάθε κλάδο της επιστήμης, η κατάκτηση της επιστημονικής γνώσης ξεκινά από την παρακολούθηση της διδασκαλίας με την ενεργό συμμετοχή του φοιτητή και ολοκληρώνεται με την κατ' ιδίαν μελέτη. Αυτή περιλαμβάνει τόσο την σε βάθος κατανόηση της ύλης και της επιστημονικής μεθόδου, όσο και τη διάκριση όλων των διαφορετικών επιστημονικών απόψεων που διατυπώνονται στο γνωστικό αντικείμενο αλλά και αποτυπώνονται στη νομολογία των δικαστηρίων κατά την εφαρμογή του δικαίου. Η συστηματική λοιπόν παρακολούθηση των παραδόσεων είναι απόλυτα ενδεδειγμένη για τη σωστή θεωρητική κατάρτιση του φοιτητή. Μόνο η άμεση επαφή με τον διδάσκοντα μπορεί να οδηγήσει στην με ακρίβεια γνώση του αντικειμένου κάθε μαθήματος, στην εξοικείωση με τον ενδεδειγμένο τρόπο σκέψης και στην εμπέδωση της επιστημονικής μεθόδου.

Καθώς η νομική επιστήμη είναι μια «εφαρμοσμένη» επιστήμη και τα περισσότερα μαθήματα εμφανίζουν πρακτική εφαρμογή, η διδασκαλία περιλαμβάνει και την εξάσκηση των φοιτητών στην επίλυση πρακτικών υποθέσεων[4]. Η επίλυση των πρακτικών αυτών ασκήσεων, ενταγμένη στον κύκλο των παραδόσεων, συμπληρώνει

---

3. Βλ. άρθρο 1 παρ. 3 του Κανονισμού Σπουδών.
4. Βλ. άρθρο 7 παρ. 4 του Κανονισμού Σπουδών.

τη διδασκαλία κάθε μαθήματος και αποτελεί κρίσιμη παράμετρο για την αφομοίωση της διδαχθείσας ύλης.

Οι εξετάσεις όλων των μαθημάτων πραγματοποιούνται στο τέλος του εξαμήνου, μέσα στην εξεταστική περίοδο, στην ύλη που αναφέρεται στον Οδηγό Σπουδών. Το είδος των εξετάσεων (γραπτές ή προφορικές) προσδιορίζεται από τον διδάσκοντα. Η βαθμολογία των μαθημάτων εκφράζεται με κλίμακα μηδέν-δέκα (0-10), με βάση επιτυχίας το βαθμό πέντε (5) και χωρίς τη χρήση κλασματικού μέρους. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα μιας συμπληρωματικής εξέτασης, τον Σεπτέμβριο. Εάν αποτύχει στη συμπληρωματική εξέταση, πρέπει να επανεγγραφεί και να παρακολουθήσει το μάθημα σε επόμενο εξάμηνο. Εάν πρόκειται για μάθημα επιλογής, μπορεί να δηλώσει άλλο μάθημα.

Πέραν της μελέτης του Οδηγού Σπουδών, ο φοιτητής θα πρέπει να ενημερώνεται σταθερά από την ιστοσελίδα της Σχολής (www.law.auth.gr). Σε αυτήν θα βρει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για:

- τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Νομικής (εν ενεργεία και αποχωρήσαντα),
- τη σύνθεση των οργάνων Διοίκησης (Συνέλευση Τμήματος, Διοικητικό Συμβούλιο, Κοσμητεία, Συνελεύσεις Τομέων) και των Διαρκών Επιτροπών της Σχολής,
- το προσωπικό που υπηρετεί στους έξι (6) Τομείς του Τμήματος, τη Γραμματεία της Κοσμητείας, τη Γραμματεία του Τμήματος και τη Βιβλιοθήκη,
- το πρόγραμμα διδασκαλίας των προπτυχιακών μαθημάτων κάθε ακαδημαϊκού έτους, τους διδάσκοντες, τις αίθουσες διδασκαλίας και τα προτεινόμενα για κάθε μάθημα συγγράμματα,
- την ημερομηνία έναρξης και λήξης κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου, τις ημερομηνίες των εξετάσεων και τις ημερομηνίες δήλωσης των μαθημάτων κάθε εξαμήνου,
- το πρόγραμμα διδασκαλίας των μεταπτυχιακών μαθημάτων κάθε ακαδημαϊκού έτους, καθώς και τους Κανονισμούς λειτουργίας κάθε μεταπτυχιακού προγράμματος,

- τον Κανονισμό των Διδακτορικών Σπουδών,
- τα προγράμματα Δια Βίου Μάθησης και τέλος,
- τις επιστημονικές εκδηλώσεις που οργανώνει η Σχολή ή επιμέρους Τομείς, ανακοινώσεις, προκηρύξεις υποτροφιών κ.λπ.

Επισημαίνεται ότι:

1. Για τους φοιτητές που κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2019-20 θα εγγραφούν στο 1ο, 3ο, 5ο ή 7ο εξάμηνο των σπουδών τους ισχύει ανώτατος αριθμός συμμετοχής στα μαθήματα επιλογής ΔΣ (διακλαδικά σεμινάρια) και ΕΛΕ (ελεύθερης επιλογής) και συγκεκριμένα ο αριθμός 150 (για τα ΔΣ) και ο αριθμός 60 (για τα ΕΛΕ). Η ένταξη του φοιτητή σε κάποιο από τα μαθήματα αυτά γίνεται ηλεκτρονικά, με βάση τη σειρά χρονικής προτεραιότητας ως προς την υποβολή της δήλωσης μαθημάτων. Μόλις συμπληρωθεί ηλεκτρονικά ο καθορισμένος ανώτατος αριθμός συμμετοχών σε ένα μάθημα, η κατάστασή του κλείνει και ο φοιτητής θα πρέπει να επιλέξει άλλο μάθημα, από αυτά που είναι ακόμη ανοιχτά. Αν δεν επιλέξει τελικά κανένα, δεν θα μπορεί να συμμετάσχει στις εξετάσεις των μαθημάτων αυτών (δηλ. το σύστημα δεν θα τον εντάξει αυτόματα, από μόνο του, σε κάποιο μάθημα).

2. **Οι υπόλοιποι φοιτητές** εξαιρούνται πλήρως από τον παραπάνω περιορισμό ανωτάτου ορίου για τα μαθήματα επιλογής.

3. Τόσο στο χειμερινό όσο και στο εαρινό εξάμηνο ο φοιτητής μπορεί να δηλώσει ως είκοσι (20) μαθήματα. Σε αυτά μπορεί να συμπεριλαμβάνονται και εκείνα στα οποία έχει εξεταστεί κατά την αμέσως προηγούμενη εξεταστική περίοδο, αλλά δεν έχουν ανακοινωθεί ακόμη οι βαθμοί κατά το χρόνο υποβολής των δηλώσεων. Τα νέα μαθήματα όμως δεν μπορούν να υπερβαίνουν συνολικά τα τριάντα (30) ECTS.

1. Πρόγραμμα Σπουδών κανονικής φοίτησης

Α΄	ΕΞΑΜΗΝΟ (21 ώρες, 30 ECTS)	ΩΡΕΣ	ECTS
1	Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου	2	4

	(προαπ.: νομική βιβλιογραφική έρευνα και πληροφοριακή παιδεία)		
2	Ιστορία του Δικαίου	3	4
3	Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο	4	5
4	Συνταγματικό Δίκαιο	6	7
5	Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου	4	6
6	Μάθημα Επιλογής Γενικής Παιδείας	2	4

Β΄	**ΕΞΑΜΗΝΟ (21 ώρες, 30 ECTS)**	**ΩΡΕΣ**	**ECTS**
1	Διοικητικό Δίκαιο - Γενικό Μέρος	6	7
2	Ποινικό Δίκαιο - Γενικό Μέρος	4	6
3	Δίκαιο της Δικαιοπραξίας	4	5
4	Οικογενειακό Δίκαιο	3	4
5	Εμπορικό Δίκαιο - Γενικό Μέρος	2	4
6	Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Γ΄κύκλος)	2	4

Γ΄	**ΕΞΑΜΗΝΟ (22 ώρες, 30 ECTS)**	**ΩΡΕΣ**	**ECTS**
1	Μεθοδολογία του Δικαίου	2	4
2	Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης	4	5
3	Ποινικό Δίκαιο - Ποινολογία	4	5
4	Ενοχικό Δίκαιο - Γενικό Μέρος	6	7
5	Εμπράγματο Δίκαιο	4	5
6	Διοικητικό Δίκαιο (Φορολογικό Δίκαιο)	2	4

Δ΄	ΕΞΑΜΗΝΟ (25 ώρες, 30 ECTS)	ΩΡΕΣ	ECTS
1	Συνταγματικές Ελευθερίες	4	5
2	Ενοχικό Δίκαιο - Ειδικό Μέρος	6	6
3	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Ανταγωνισμού)	2	4
4	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας: Βιομηχανικής - Πνευματικής)	3	4
5	Ατομικό Εργατικό Δίκαιο	4	4
6	Πολιτική Δικονομία (Γενικό Μέρος- Απόδειξη)	6	7

Ε΄	ΕΞΑΜΗΝΟ (27 ώρες, 30 ECTS)	ΩΡΕΣ	ECTS
1	Ποινικό Δίκαιο - Ειδικό Μέρος	6	5
2	Διοικητική Δικονομία	7	7
3	Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο	4	4
4	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών)	6	6
5	Διακλαδικό σεμινάριο επιλογής (Α΄κύκλος)	2	4
6	Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Β΄κύκλος)	2	4

ΣΤ΄	ΕΞΑΜΗΝΟ (23 ώρες, 30 ECTS)	ΩΡΕΣ	ECTS
1	Ποινική Δικονομία	7	7
2	Κληρονομικό Δίκαιο	4	5
3	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών)	3	4

4	Εμπορικό Δίκαιο (Πτωχευτικό & Εξυγίανσης Επιχειρήσεων)	3	4
5	Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο	4	6
6	Διακλαδικό σεμινάριο επιλογής (Β΄κύκλος)	2	4

Ζ΄	**ΕΞΑΜΗΝΟ (22 ώρες, 30 ECTS)**	**ΩΡΕΣ**	**ECTS**
1	Σύνθεση Αστικού Δικαίου	4	4
2	Πολιτική Δικονομία (Ενδικα Μέσα-Αναγκ. Εκτέλεση)	6	6
3	Σύνθεση Εμπορικού Δικαίου	4	4
4	Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α΄κύκλος)	2	4
5	Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Ε΄κύκλος)	2	4
6	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α΄κύκλος)	2	4
7	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α΄κύκλος)	2	4

Η΄	**ΕΞΑΜΗΝΟ (24 ώρες, 30 ECTS)**	**ΩΡΕΣ**	**ECTS**
1	Σύνθεση Ποινικού Δικαίου & Ποινικής Δικονομίας	6	5
2	Σύνθεση Δημοσίου Δικαίου & Διοικητικής Δικονομίας	6	5
3	Σύνθεση Πολιτικής Δικονομίας	4	4
4	Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Δ΄κύκλος)	2	4

5	Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΣΤ΄κύκλος)	2	4
6	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Β΄κύκλος)	2	4
7	Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Β΄κύκλος)	2	4

2. Πίνακες Μαθημάτων

Α) Υποχρεωτικά Μαθήματα (Υ)

		ΩΡΕΣ	ECTS
Υ1	Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου (προαπ.: νομική βιβλιογραφική έρευνα και πληροφοριακή παιδεία)	2	4
Υ2	Ιστορία του Δικαίου	3	4
Υ3	Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο	4	5
Υ4	Συνταγματικό Δίκαιο	6	7
Υ5	Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου	4	6
Υ6	Διοικητικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)	6	7
Υ7	Ποινικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)	4	6
Υ8	Δίκαιο της Δικαιοπραξίας	4	5
Υ9	Οικογενειακό Δίκαιο	3	4
Υ10	Εμπορικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)	2	4
Υ11	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Ανταγωνισμού)	2	4
Υ12	Μεθοδολογία του Δικαίου	2	4
Υ13	Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης	4	5
Υ14	Ποινικό Δίκαιο (Ποινολογία)	4	5

Υ15	Ενοχικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)	6	7
Υ16	Εμπράγματο Δίκαιο	4	5
Υ17	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών)	6	6
Υ18	Συνταγματικές Ελευθερίες	4	5
Υ19	Ενοχικό Δίκαιο (Ειδικό Μέρος)	6	6
Υ20	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών)	3	4
Υ21	Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας:Βιομηχανικής - Πνευματικής)	3	4
Υ22	Ατομικό Εργατικό Δίκαιο	4	4
Υ23	Πολιτική Δικονομία (Γενικό Μέρος - Απόδειξη)	6	7
Υ24	Ποινικό Δίκαιο (Ειδικό Μέρος)	6	5
Υ25	Διοικητική Δικονομία	7	7
Υ26	Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο	4	4
Υ27	Πολιτική Δικονομία (Ένδικα Μέσα - Αναγκαστική Εκτέλεση)	6	6
Υ28	Ποινική Δικονομία	7	7
Υ29	Διοικητικό Δίκαιο (Φορολογικό Δίκαιο)	2	4
Υ30	Κληρονομικό Δίκαιο	4	5
Υ31	Εμπορικό Δίκαιο (Πτωχευτικό & Εξυγίανσης Επιχειρήσεων)	3	4
Υ32	Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο	4	6
Υ33	Σύνθεση Αστικού Δικαίου	4	4
Υ34	Σύνθεση Πολιτικής Δικονομίας	4	4

Υ35	Σύνθεση Εμπορικού Δικαίου	4	4
Υ36	Σύνθεση Ποινικού Δικαίου & Ποινικής Δικονομίας	6	5
Υ37	Σύνθεση Δημοσίου Δικαίου & Διοικητικής Δικονομίας	6	5

Β) Μαθήματα Επιλογής Γενικής Παιδείας (ΓΠ)

(επιλέγεται 1, ώρες διδασκαλίας 2, ECTS 4)

ΓΠ 1. Γενική Κοινωνιολογία
ΓΠ 3. Πολιτειολογία
ΓΠ 4. Πολιτική Επιστήμη
ΓΠ 5. Διπλωματική Ιστορία

Γ) Διακλαδικά Σεμινάρια (ΔΣ)

(επιλέγεται 1 από κάθε κύκλο, συνολικά 2, ώρες διδασκ. 2, ECTS 4 για το καθένα)

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ (5ο Εξάμηνο)

ΔΣ 1. Διακρίσεις και Δίκαιο
ΔΣ 2. Διεθνές και Ευρωπαϊκό Εργατικό Δίκαιο - Jean Monnet
ΔΣ 3. Διεθνές Ποινικό Δίκαιο
ΔΣ 4. Σύγχρονες Μορφές Συμβάσεων
ΔΣ 5. Δίκαιο της Ενέργειας

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ (6ο Εξάμηνο)

ΔΣ 6. Ευρωπαϊκή και Διεθνής Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση
ΔΣ 7. Η ΕΣΔΑ το δίκαιο των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ στην ελληνική έννομη τάξη: Η διαρκής πρόκληση της εφαρμογής τους
ΔΣ 8. Δίκαιο Ιατρικής Ευθύνης
ΔΣ 9. Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτών
ΔΣ 10. Δίκαιο και Θρησκεία

Δ) Μαθήματα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΠΕ)

(επιλέγεται 1 από κάθε κύκλο, συνολικά 6, ώρες διδασκ. 2 και ECTS 4 για το καθένα. Τα ίδια μαθήματα προσφέρονται στο αντίθετο εξάμηνο ως μαθήματα ελεύθερης επιλογής - ΕΛΕ)

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ (7ο Εξάμηνο)

ΠΕ 1. Δίκαιο μισθώσεων και σύμβασης έργου
ΠΕ 2. Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία
ΠΕ 3. Ασφαλιστικά μέτρα
ΠΕ 4. Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο
ΠΕ 5. Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ (5ο Εξάμηνο)

ΠΕ 6. Δίκαιο περιβάλλοντος, χωροταξικό-πολεοδομικό
ΠΕ 7. Υπαλληλικό Δίκαιο - Δίκαιο Παιδείας
ΠΕ 8. Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο
ΠΕ 9. Δημοσιονομικό Δίκαιο
ΠΕ 10. Δίκαιο μέσων μαζικής επικοινωνίας

Γ΄ ΚΥΚΛΟΣ (2ο Εξάμηνο)

ΠΕ 11. Κοινωνιολογία του Δικαίου
ΠΕ 12. Δίκαιο της Πληροφορικής
ΠΕ 13. Εκκλησιαστικό Δίκαιο
ΠΕ 14. Ειδικοί θεσμοί του Αρχαίου Ελληνικού Δικαίου
ΠΕ 15. Ιδιωτικό Δίκαιο της Αρχαίας Ρώμης

Δ΄ ΚΥΚΛΟΣ (8ο Εξάμηνο)

ΠΕ 16. Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο
ΠΕ 17. Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου (ΠΚ)
ΠΕ 18. Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι
ΠΕ 19. Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο
ΠΕ 20. Εγκληματολογία

Ε΄ ΚΥΚΛΟΣ (7ο Εξάμηνο)

ΠΕ 21. Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (Jean Monnet)
ΠΕ 22. Τραπεζικό Δίκαιο
ΠΕ 23. Ναυτικό Δίκαιο
ΠΕ 24. Δίκαιο Μεταφορών
ΠΕ 25. Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών

ΣΤ΄ ΚΥΚΛΟΣ (8ο Εξάμηνο)

ΠΕ 26. Συγκριτικό Δίκαιο - Jean Monnet
ΠΕ 27. Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο
ΠΕ 28. Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών
ΠΕ 29. Ειδικά ζητήματα Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΠΕ 30. Ειδικά ζητήματα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου

Ε) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ)

(επιλέγονται 2 από κάθε κύκλο, συνολικά 4, ώρες διδασκ. 2, ECTS 4 για το καθένα)

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ (7ο Εξάμηνο)

ΠΕ 11-20 και 26-30 ως ΕΛΕ:
Τα μαθήματα ΠΕ των κύκλων Γ΄- Δ΄- ΣΤ΄ ως ΕΛΕ

ΕΛΕ 6. Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο
ΕΛΕ 7. Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου (ΠΚ)
ΕΛΕ 8. Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι
ΕΛΕ 9. Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο
ΕΛΕ 10. Εγκληματολογία
ΕΛΕ 16. Συγκριτικό Δίκαιο - Jean Monnet
ΕΛΕ 17. Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο
ΕΛΕ 18. Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών
ΕΛΕ 19. Ειδικά ζητήματα Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΛΕ 20. Ειδικά ζητήματα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου
ΕΛΕ 51. Κοινωνιολογία του Δικαίου
ΕΛΕ 52. Δίκαιο της Πληροφορικής
ΕΛΕ 53. Εκκλησιαστικό Δίκαιο
ΕΛΕ 54. Ειδικοί θεσμοί του Αρχαίου Ελληνικού Δικαίου
ΕΛΕ 55. Ιδιωτικό Δίκαιο της Αρχαίας Ρώμης

Πρόσθετες δυνατότητες ελληνόγλωσσων επιλογών

ΕΛΕ 21. Σύγχρονα ζητήματα Οικογενειακού Δικαίου
ΕΛΕ 22. Ειδικές ενοχικές σχέσεις (κοινωνία, διοίκηση αλλοτρίων, εντολή, εγγύηση, αφηρημένη υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους, συμβιβασμός)
ΕΛΕ 23. Εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης ιδιωτικών διαφορών (διαιτησία, διαμεσολάβηση, μορφές συμβιβαστικής επίλυσης)
ΕΛΕ 24. Ποινικό Δίκαιο Ανηλίκων
ΕΛΕ 25. Στρατιωτικό Ποινικό Δίκαιο
ΕΛΕ 26. Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία 1821-1975
ΕΛΕ 27. Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων
ΕΛΕ 28. Ενωσιακό Φορολογικό & Τελωνειακό Δίκαιο
ΕΛΕ 29. Κυπριακό Δίκαιο
ΕΛΕ 30. Διεθνείς Θεσμοί
ΕΛΕ 31. Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών - Μετανάστευσης
ΕΛΕ 32. Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο
ΕΛΕ 33. Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο - Jean Monnet
ΕΛΕ 83. Δίκαιο και Οικονομία

Πρόσθετες δυνατότητες ξενόγλωσσων επιλογών

Αγγλικά
ΕΛΕ 34. European Law of Contracts
ΕΛΕ 35. European Constitutional Law - Jean Monnet
ΕΛΕ 36. EU-International Relations Law
ΕΛΕ 37. International Trade Law (GATT/WTO Law)
ΕΛΕ 38. EU - Intellectual Property Law
ΕΛΕ 39. Legal Rhetorics in Antiquity

Γερμανικά
ΕΛΕ 40. Europäisches Gesellschaftsrecht
ΕΛΕ 41. Europäisches Insolvenzrecht
ΕΛΕ 42. Jugendstrafrecht, Kriminologie, Strafvollzug

Γαλλικά
ΕΛΕ 45. Anthropologie du droit

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ (8ο Εξάμηνο)
ΠΕ 1-10 και 21-25 ως ΕΛΕ:
Τα μαθήματα ΠΕ των κύκλων Α΄-Β΄- Ε΄ ως ΕΛΕ
ΕΛΕ 1. Δίκαιο μισθώσεων και σύμβασης έργου
ΕΛΕ 2. Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία
ΕΛΕ 3. Ασφαλιστικά μέτρα
ΕΛΕ 4. Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο
ΕΛΕ 5. Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης
ΕΛΕ 11. Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (Jean Monnet)
ΕΛΕ 12. Τραπεζικό Δίκαιο
ΕΛΕ 13. Ναυτικό Δίκαιο
ΕΛΕ 14. Δίκαιο Μεταφορών
ΕΛΕ 15. Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών
ΕΛΕ 46. Δίκαιο περιβάλλοντος, χωροταξικό-πολεοδομικό
ΕΛΕ 47. Υπαλληλικό Δίκαιο - Δίκαιο Παιδείας
ΕΛΕ 48. Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο
ΕΛΕ 49. Δημοσιονομικό Δίκαιο
ΕΛΕ 50. Δίκαιο μέσων μαζικής επικοινωνίας

Πρόσθετες δυνατότητες ελληνόγλωσσων επιλογών

ΕΛΕ 56. Ιδιωτικό Δίκαιο Τουρισμού
ΕΛΕ 57. Εκούσια Δικαιοδοσία
ΕΛΕ 58. Σύγχρονα θέματα Εργατικού Δικαίου-Επισφαλείς εργασιακές σχέσεις
ΕΛΕ 59. Δίκαιο Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών

ΕΛΕ 60. Ειδικοί θεσμοί Ναυτικού Δικαίου
ΕΛΕ 61. Σωφρονιστική
ΕΛΕ 81. Ειδικές Ποινικές Διαδικασίες
ΕΛΕ 63. Δικαστικός έλεγχος του νόμου (Συνταγματικό Δικονομικό Δίκαιο)
ΕΛΕ 64. Διοικητική Επιστήμη
ΕΛΕ 65. Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην έννομη τάξη της ΕΕ - Jean Monnet
ΕΛΕ 66. Φιλοσοφία του Δικαίου
ΕΛΕ 67. Ιστορία Βυζαντινού και Δυτικοευρωπαϊκού Δικαίου

Πρόσθετες δυνατότητες ξενόγλωσσων επιλογών

Αγγλικά
ΕΛΕ 68. International Litigation
ΕΛΕ 70. Crime in Cultural Perspective
ΕΛΕ 71. International and European Social Law
ΕΛΕ 72. History of Legal Philosophy
ΕΛΕ 73. Comparative Ecclesiastical Law
ΕΛΕ 74. European Human Rights Law - Jean Monnet
ΕΛΕ 82. International Sales Contracts

Γερμανικά
ΕΛΕ 75. EU-Strafrecht
ΕΛΕ 76. Internetrecht
ΕΛΕ 77. Digestenexegese des Römischen Privatrechts

Γαλλικά
ΕΛΕ 78. Rhétorique juridique de l'Antiquité
ΕΛΕ 79. Droit européen et comparé de non-discrimination - Jean Monnet
ΕΛΕ 80. Histoire de la philosophie moderne du droit

3. Πρόγραμμα Διδασκαλίας, ύλη μαθημάτων και συγγράμματα

Το ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας για το ακαδημαϊκό έτος 2019-20 είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Νομικής Σχολής (βλ. Σπουδές/Προπτυχιακές/Πρόγραμμα Διδασκαλίας 2019-20).

Στην ιστοσελίδα της Σχολής είναι επίσης αναρτημένος ο πίνακας με τα ενδεικτικώς προτεινόμενα «διδακτικά βιβλία» για κάθε μάθημα. (βλ. Σπουδές/Προπτυχιακές/Συγγράμματα).

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ
(Χειμερινό)

ECTS

1) Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου **4**

Ύλη: *Η δομή του μαθήματος είναι τριμερής: α) Σε έναν πρώτο κύκλο παραδόσεων παρουσιάζεται το θετικό δίκαιο ως δεσμευτική ρυθμιστική βαθμίδα του κοινωνικού βίου. β) Ακολουθεί η κεντρική διάκριση του δικαίου σε ιδιωτικό και δημόσιο, τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο. γ) Και έπεται το ζήτημα της ερμηνείας και εφαρμογής του δικαίου, στη βάση μεθόδων που προσιδιάζουν στο σκέπτεσθαι νομικά. Καθένα από αυτά τα τρία μέρη συμπεριλαμβάνει πληθώρα από αλληλένδετες θεματικές ενότητες, οι οποίες διαφωτίζουν κομβικές λειτουργίες της έννομης τάξης. Καθ' οδόν γίνονται καίριες προβολές σε ειδικότερες περιοχές της επιστήμης του δικαίου, ώστε το φοιτητικό κοινό να εξοικειωθεί με τη διασύνδεση γενικού και ειδικού, καθολικού και ιδιαίτερου στη νομική σκέψη.*

* ***Σεμινάριο νομικής βιβλιογραφικής έρευνας και πληροφοριακής παιδείας*** *(4ωρης παρακολούθησης):* Αποτελεί προαπαιτούμενο, με υπογραφή παρακολούθησης, προκειμένου να δημοσιευθεί ο βαθμός του φοιτητή για το υποχρεωτικό μάθημα «Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου» Διδάσκουν: Σ. Αποστολίδου, Μ. Γαρέζου, Ελ. Γιαννίτσιου, Σ. Καρατζουλίδου. Το σεμινάριο προσφέρεται σε επανάληψη το εαρινό εξάμηνο από τους ίδιους διδάσκοντες για ιδιαίτερες ομάδες πρωτοετών, π.χ. προερχόμενους από κατατακτήριες εξετάσεις.

Ύλη: *Εκπαίδευση στη βιβλιογραφική αναζήτηση (OPAC), στις ηλεκτρονικές συνδρομητικές βάσεις της βιβλιοθήκης: Nomos, NBonline (Νομική Βιβλιοθήκη), Ισοκράτης, Αρμενόπουλος, ΔΕΝ, Σάκκουλας, καθώς και στα ηλεκτρονικά μαθήματα Moodle. Το θεωρητικό μέρος θα γίνεται στην αίθουσα πολυμέσων (4ος όροφος) σε ομάδες των 15 ατόμων και η πρακτική του εξάσκηση θα διεξάγεται στη Βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής.*

2) Ιστορία του Δικαίου **4**

Ύλη: *Το μάθημα αυτό αποσκοπεί στο να εξοικειώσει τους φοιτητές με τις απώτερες ιστορικές καταβολές του σύγχρονου ελληνικού δικαίου, δημόσιου και ιδιωτικού. Η διδασκαλία διαρθρώνεται σε δύο επίπεδα: α) αφενός από τη μιά παρουσιάζονται οι ιστορικές-δικαιικές συνθήκες εκείνες που οδήγησαν στη γένεση, τη διαμόρφωση, την παγίωση και*

τη μετεξέλιξη του δημοκρατικού πολιτεύματος, έτσι όπως αυτό απαντά στην Αρχαιότητα (αρχαία Ελλάδα, Ρώμη) καθώς και ορισμένες βασικές θεωρητικές έννοιες (νομικές, φιλοσοφικές) που συνδέθηκαν με τις ιστορικοδικαιικές αυτές διεργασίες (εύνομία, ίσονομία, auspicium, auctoritas, imperium κ.λπ.), β) αφετέρου η διδασκαλία διεξάγεται σε ένα πιο εξειδικευμένο επίπεδο και συγκεκριμένα μέσα από μία ενδεικτική επιλογή κάποιων θεσμών και νομικών εννοιών του σύγχρονου δικαίου (ικανότητα δικαίου, έθιμο, κράτος δικαίου, διάκριση των εξουσιών, πολιτικά κόμματα, προστασία του πολιτεύματος και έλεγχος των αρχόντων που ασκούν εξουσία, σχέση Κράτους-Εκκλησίας, ορκωτά δικαστήρια, διαιτησία-διαμεσολάβηση, η πενταμερής διαίρεση της ύλης του ιδιωτικού δικαίου, οι γενικές ρήτρες/αρχές που διέπουν το δίκαιο, η διασφάλιση των απαιτήσεων, βασικές αρχές του κληρονομικού δικαίου, μορφές κυριότητας, η ένδικη προστασία των ιδιωτικών συμφερόντων, οι ενώσεις ανεξαρτήτων κρατών κ.λπ.) παρουσιάζονται οι πρωταρχικές μορφές, με τις οποίες οι θεσμοί αυτοί και οι νομικές έννοιες εμφανίζονται για πρώτη φορά στο προσκήνιο και μορφοποιούνται στην αρχαια Ελλάδα ή/και στη Ρώμη ή/και στο Βυζάντιο.

3) Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο **5**

Ύλη: *Περιλαμβάνει τις βασικές θεματικές ενότητες που προϋποθέτουν την κατανόηση της διεθνούς έννομης τάξης. Μέσα από την ιστορική διαδρομή και την εξέλιξη του διεθνούς δικαίου γίνεται κατανοητή η φύση του, όπως και η θεσμική και κανονιστική συγκρότηση της διεθνούς κοινότητας. Δίνεται έμφαση στα υποκείμενα και στις κλασικές πηγές του διεθνούς δικαίου, στους σύγχρονους δικαιοπαραγωγικούς μηχανισμούς και στους φορείς δικαιωμάτων και υποχρεώσεων στη διεθνή έννομη τάξη. Εξετάζεται τόσο η σχέση ανάμεσα στη διεθνή και στις επιμέρους εσωτερικές δικαιοταξίες, όσο και η έννοια της κυριαρχίας υπό το πρίσμα του διεθνούς δικαίου. Περαιτέρω, εξετάζονται οι αρμοδιότητες και δικαιοδοσίες στο διεθνές δίκαιο, όπως επίσης οι αρμοδιότητες στο χώρο, ενώ τέλος αναλύονται η έννομη τάξη και τα βασικά όργανα των Ηνωμένων Εθνών.*

4) Συνταγματικό Δίκαιο **7**

Ύλη: *Κράτος, Κυριαρχία και Σύνταγμα. Αντικείμενο και μέθοδος του Συνταγματικού Δικαίου. Συνταγματισμός. Οι διαφορετικές προσλήψεις του Συντάγματος (πολιτειακή - κανονιστική). Έννοιες (τυπική - ουσιαστική) και διακρίσεις του Συντάγματος. Οι λειτουργίες του Συντάγματος. Η διαδρομή του ελληνικού συνταγματισμού. Κανόνες -*

Διατάξεις. Θεμελιώδεις συνταγματικές αρχές ή οργανωτικές βάσεις του Πολιτεύματος. Όργανα. Δημοκρατική Αρχή. Θεσμοί άμεσης δημοκρατίας (το δημοψήφισμα). Αντιπροσωπευτική αρχή. Εκλογικό σώμα. Αρχές που διέπουν την ψήφο και την ψηφοφορία. Πολυκομματισμός. Βουλή (Σύνθεση - λειτουργία). Νομική θέση του βουλευτή - Κωλύματα και ασυμβίβαστα. Κοινοβουλευτικό σύστημα. Πρόταση εμπιστοσύνης-δυσπιστίας. Διορισμός Πρωθυπουργού. Απαλλαγή κυβέρνησης από τα καθήκοντά της - Διάλυση Βουλής. Κυβέρνηση. Σύνθεση - λειτουργίες. Ευθύνη υπουργών. Προεδρευόμενη μορφή - Πρόεδρος Δημοκρατίας. Αρμοδιότητες. Θέση στο πολίτευμα. Αρχή του Κράτους Δικαίου. Αρχή της διάκρισης των λειτουργιών. Αρχή του Κοινωνικού Κράτους. Συνταχτική εξουσία. Αναθεωρητική λειτουργία (γενικά. Αναθεώρηση του Συντάγματος. Άτυπες τροποποιήσεις και μεταβολές του Συντάγματος. Σύνταγμα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Ιεραρχία των πηγών του δικαίου. Η κανονιστική αρμοδιότητα της διοίκησης - Νομοθετική εξουσιοδότηση. Απαγόρευση παρεμβάσεων νομοθετικής στη δικαστική εξουσία. Έλεγχος συνταγματικότητας (θεμελιώδη). Εγγυήσεις τήρησης και προστασίας του Συντάγματος.

5) Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου **6**

Ύλη: *Το δικαίωμα (έννοια, διακρίσεις, αξίωση, αγωγή, ένσταση, σύσταση και απώλεια δικαιώματος, άσκηση δικαιώματος, σύγκρουση δικαιωμάτων, κατάχρηση δικαιώματος, προστασία δικαιώματος), φυσικά πρόσωπα (ιδιότητες, εξατομίκευση, ύπαρξη και τέλος, ικανότητα για δικαιοπραξία και ικανότητα δικαίου, προστασία προσωπικότητας, ευθύνη και υπαιτιότητα), νομικά πρόσωπα (έννοια, διακρίσεις, διοίκηση, δικαιοπραξίες νομικού προσώπου, ευθύνη νομικού προσώπου, τέλος νομικού προσώπου, σωματείο, ίδρυμα, επιτροπή εράνων), χρόνος (σημασία, προσδιορισμός και υπολογισμός, προθεσμίες, παραγραφή, αποσβεστικές προθεσμίες).*

6) Μάθημα Επιλογής Γενικής Παιδείας **4**

α) Γενική Κοινωνιολογία

Ύλη: *Το μάθημα προσεγγίζει την Κοινωνιολογία ως ξεχωριστή επιστήμη, μέσα από αναφορές στον ιδρυτή της Auguste Comte και στους κύριους εκπροσώπους της, που ταυτίζονται με συγκεκριμένες Σχολές σκέψης: τον Emile Durkheim και τον Λειτουργισμό, τον Karl Marx και τη Σχολή των Συγκρούσεων, τον Max Weber και την Κατανοούσα Κοινωνιολογία. Αναφορά γίνεται και σε πιο σύγχρονες σχολές σκέψεις*

όπως ο δομισμός και η συστημική προσέγγιση (T. Parsons, N. Luhmann), οι θεωρίες της Σχολής της Φραγκφούρτης και ο P. Bourdieu. Γίνεται επίσης αναφορά στα γνωστικά πεδία ειδικών κοινωνιολογιών όπως η κοινωνιολογία της παιδείας, της οικογένειας, των πόλεων, των ΜΜΕ κ.λπ. Εξετάζονται βασικές έννοιες, όπως η κοινωνικοποίηση, ο κοινωνικός έλεγχος και τα στοιχεία της κοινωνικής δομής (κοινωνική θέση, κοινωνικός ρόλος, κοινωνικές ομάδες, διαστρωμάτωση, δίκτυα, θεσμοί, τυπολογία κοινωνιών). Γίνεται επίσης εκτεταμένη αναφορά στην κοινωνική αλλαγή και στη δυνατότητα εξέλιξης και προόδου των κοινωνικών συνόλων μέσα από την εμπειρική γνώση. Μελετώνται οι σχέσεις κράτους και έθνους, καθώς και η εθνική ταυτότητα. Εισάγεται προβληματισμός για προβλήματα μεθοδολογίας, π.χ. για τη διάκριση μεταξύ ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας, μεταξύ στατικής και δυναμικής Κοινωνιολογίας, κ.λπ. Σε χωριστή ενότητα του μαθήματος εστιάζουμε σε συγκεκριμένα κοινωνικά προβλήματα, όπως είναι οι κοινωνικές ανισότητες, η δομική φτώχεια και η παραβατική συμπεριφορά. Στο τέλος εξετάζονται σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα, όπως η προβληματική των μειονοτήτων σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης, σύγχρονες εκφάνσεις του εθνικισμού και του ρατσισμού, τα ηθικά διλήμματα της τεχνολογικής εξέλιξης και το μέλλον της ανθρώπινης εργασίας.

β) Πολιτειολογία

Ύλη: *Έννοια και θεωρίες για το κράτος δικαίου. Στοιχεία του κράτους. Κράτος δικαίου με την τυπική και την ουσιαστική έννοια. Ιστορική εξέλιξη. Νομικές θεωρίες για το κράτος. Στοιχεία του κράτους. Μορφές Κράτους. Πολιτεύματα, Δημοκρατικά. Αντιπροσωπευτική και άμεση δημοκρατία, κομματική-πλουραλιστική δημοκρατία. Δημοκρατία και κράτος δικαίου.*

γ) Πολιτική Επιστήμη

Περιεχόμενο του Μαθήματος: *Βασικός στόχος του μαθήματος είναι να προσφέρει μια εισαγωγή στις διάφορες μορφές του πολιτικού φαινομένου. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η κριτική παρουσίαση βασικών εννοιών και υποδειγμάτων της Πολιτικής Επιστήμης, ώστε οι φοιτητές/τριες να μυηθούν σε βασικές κατηγορίες της πολιτικής ανάλυσης, στην κατανόηση και εξήγηση πλευρών του πολιτικού φαινομένου εν γένει. Μετά από μια εισαγωγή στο κεντρικό ερώτημα «τι είναι πολιτική; επιλέγεται η εξέταση εννοιών όπως η «εξουσία», το «πολιτικό σύστημα», το «κράτος», η «κοινωνία των πολιτών», η «ιδεολογία/ες», το «έθνος» και ο «εθνικισμός». Αυτές αποτελούν βασικούς*

άξονες του μαθήματος. Έμφαση επίσης δίνεται στη μελέτη των κομμάτων και των κομματικών συστημάτων.

δ) Διπλωματική Ιστορία

Ύλη: *Η Διπλωματική Ιστορία ή Ιστορία των Διεθνών Σχέσεων, όπως είναι επίσης γνωστή, εξετάζει το παρελθόν κατά κύριο λόγο υπό το πρίσμα των σχέσεων ανάμεσα στα κράτη και άλλα δρώντα υποκείμενα της παγκόσμιας πολιτικής. Παρά το γεγονός ότι η έμφαση δίδεται στην εξωτερική πολιτική, εξετάζονται παράλληλα εξελίξεις στο εσωτερικό κρατών, οι οποίες επηρέασαν τη διεθνή τους συμπεριφορά και έθεσαν σε δοκιμασία τη διεθνή ειρήνη και σταθερότητα. Η Διπλωματική Ιστορία παρέχει αναγκαία γνώση για την κατανόηση του Διεθνούς Δικαίου και των Διεθνών Σχέσεων. Συγκεκριμένα, προσφέρει το υπόβαθρο των νομικών σχέσεων ανάμεσα σε κράτη και άλλα διεθνή υποκείμενα, καθώς και το συγκεκριμένο πλαίσιο για θεωρητικές προσεγγίσεις πάνω στη φύση των διεθνών σχέσεων. Το μάθημα παρέχει εισαγωγικά στοιχεία για τη διπλωματία, το ευρωπαϊκό σύστημα κρατών, καθώς και αρχές ή συνθήκες, όπως η κυριαρχία ή η ισορροπία των δυνάμεων, αντιστοίχως, πάνω στις οποίες το σύστημα αυτό στηριζόταν μέχρι το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Στη συνέχεια, αναλύεται η πορεία του ευρωπαϊκού συστήματος κρατών με έμφαση στην πολιτική των Μεγάλων Δυνάμεων και τις μεταξύ τους σχέσεις, από την Ευρωπαϊκή Συμφωνία του 19ου αιώνα έως την κατάρρευση του συστήματος και την επικράτηση του διπολισμού μετά το 1945. Ως κύριοι σταθμοί εξετάζονται το σύστημα των Συμμαχιών (1871-1914), ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η Ρωσική Επανάσταση, οι συνθήκες Ειρήνης και το σύστημα της Κοινωνίας των Εθνών, θέματα μειονοτήτων, η πολιτική των ολοκληρωτικών καθεστώτων του μεσοπολέμου, η πολιτική του κατευνασμού και ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος.*

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ
(Εαρινό)

ECTS

1) Διοικητικό Δίκαιο - Γενικό Μέρος **7**

Ύλη: *Το Διοικητικό Δίκαιο έχει ως αντικείμενο τους κανόνες που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης. Εξετάζονται αρχικά η έννοια και η οριοθέτηση της Δημόσιας Διοίκησης και*

ορίζεται το Διοικητικό Δίκαιο σε σχέση με τους λοιπούς κλάδους του Δημοσίου Δικαίου. Στη συνέχεια αναλύονται οι πηγές του Διοικητικού Δικαίου, ενδοκρατικές (Σύνταγμα, νόμος, κανονιστικές πράξεις της Διοίκησης, γενικές αρχές του δικαίου) και διακρατικές (Διεθνές Δίκαιο, Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Ακολουθεί το τμήμα για τη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης που περιλαμβάνει, κατ'αρχάς, την ανάλυση της έννοιας της διοικητικής πράξης, των κατηγοριών της και της διαδικασίας παραγωγής της. Εξετάζονται διεξοδικά οι κανόνες για τα μονομελή και συλλογικά όργανα της Διοίκησης και η έννοια της αρμοδιότητάς τους. Στη συνέχεια αναλύονται οι κανόνες σχετικά με την έναρξη της ισχύος της πράξης, την πρόσβαση στα διοικητικά στοιχεία, το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης, οι κανόνες για τη γνωμοδοτική διαδικασία και για τη λήξη της ισχύος (ανάκληση, κατάργηση). Ακολουθεί η ανάλυση του ενδοδιοικητικού ελέγχου της Διοίκησης με την εξέταση των διοικητικών προσφυγών (απλές, ειδικές και ενδικοφανείς). Στη συνέχεια εξετάζονται συνοπτικά οι διοικητικές συμβάσεις (έννοια και κανόνες σύναψης). Ακολουθεί η ανάπτυξη της αστικής ευθύνης του Δημοσίου βάσει των άρθρων 105 και 106 ΕισΝΑΚ και με ανάλυση των επιρροών από το ενωσιακό δίκαιο. Η τελευταία ενότητα αφορά την οργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης. Εξετάζονται τα κεντρικά όργανα του κράτους και αναλύονται διεξοδικά οι θεσμοί της αποκέντρωσης και της κατά τόπον και καθ' ύλην αυτοδιοίκησης. Παρουσιάζονται οι ΟΤΑ πρώτου και δευτέρου βαθμού, οι αρμοδιότητές τους και η εποπτεία επί των πράξεων και των οργάνων. Τέλος εξετάζονται τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου που απαρτίζουν τον δημόσιο τομέα.

2) Ποινικό Δίκαιο - Γενικό Μέρος **6**

Ύλη: *Διδασκαλία των γενικών θεμάτων του ποινικού δικαίου: Πράξη-παράλειψη, αιτιώδης συνάφεια, άδικο και λόγοι άρσης του αδίκου, καταλογισμός στην ενοχή (μόνο το θέμα της υπαιτιότητας [δόλος, αμέλεια] της νομικής πλάνης και των λόγων άρσης του καταλογισμού των άρθρ. 23 εδ. τελ. και 25 § 3 ΠΚ). Διακρίσεις εγκλημάτων, τόπος και χρόνος του εγκλήματος. Η διεύρυνση του ποινικού φαινομένου: Απόπειρα, Συμμετοχή. Ποινικό διεθνές δίκαιο.*

3) Δίκαιο της Δικαιοπραξίας **5**

Ύλη: *Έννοια της δικαιοπραξίας. Είδη δικαιοπραξιών. Η δήλωση βουλήσεως. Η σύμβαση. Ο τύπος των δικαιοπραξιών. Η ερμηνεία των δικαιοπραξιών. Η ελαττωματική δήλωση βουλήσεως. Ανίσχυρες*

δικαιοπραξίες. Αιρέσεις και προθεσμίες. Αντιπροσώπευση και πληρεξουσιότητα. Συγκατάθεση τρίτου.

4) Οικογενειακό Δίκαιο **4**

Ύλη: *Γενική Εισαγωγή στο Οικογενειακό Δίκαιο, τα γενικά χαρακτηριστικά του οικογενειακού δικαίου και των οικογενειακών δικαιωμάτων. - Η μνηστεία. - Ο γάμος: Σύναψη του γάμου, προϋποθέσεις και κωλύματα, ο ελαττωματικός γάμος, η ακύρωση του γάμου και οι συνέπειές της. - Οι προσωπικές, οι μικτές και οι περιουσιακές συζυγικές σχέσεις κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσης, οι συζυγικές σχέσεις κατά τη διακοπή της έγγαμης συμβίωσης, το διαζύγιο (με αντιδικία, συναινετικό) και οι συνέπειες του διαζυγίου. – Σχέσεις γονέων και τέκνων: Η ίδρυση της συγγένειας με τον πατέρα και τη μητέρα, η ιατρική υποβοήθηση στην ανθρώπινη αναπαραγωγή, η γονική μέριμνα, η υιοθεσία. - Η διατροφή από το νόμο. - Η επιτροπεία και η δικαστική συμπαράσταση.*

5) Εμπορικό Δίκαιο - Γενικό Μέρος **4**

Ύλη: ***ΕΙΣΑΓΩΓΗ:*** *Ορισμός - Συστήματα εμπορικότητας - Κριτήριο εμπορικότητας - Ιστορία του εμπορικού δικαίου- Κλάδοι - Πηγές -Παράγοντες επηρεασμού του εμπορικού δικαίου (Εργασίες διεθνών οργανισμών- Γενικοί όροι συναλλαγών- Lex Mercatoria- Κώδικες δεοντολογίας εμπορικών επιχειρήσεων). Οι εμπορικές πράξεις: Προσδιορισμός: Γενικά (Προσδιορισμός των εμπορικών πράξεων - Νομική φύση τους - Διακρίσεις) - Οι αντικειμενικά εμπορικές πράξεις του χερσαίου εμπορίου - Οι αντικειμενικά εμπορικές πράξεις του θαλάσσιου και εναέριου εμπορίου - Οι υποκειμενικά ή παράγωγα εμπορικές πράξεις του χερσαίου εμπορίου - Οι υποκειμενικά εμπορικές πράξεις του θαλάσσιου εμπορίου. Συνέπειες: Αναγκαιότητα ειδικής (εμπορικής) νομοθετικής ρύθμισης - Απόκτηση της εμπορικής ιδιότητας - Εμπορική παραγραφή- Διαδικασία εκδίκασης των εμπορικών διαφορών - Αναγκαστικό δίκαιο και απόδειξη της εμπορικότητας - Απόδειξη με μάρτυρες - Προσωρινή εκτελεστότητα - Προστασία των εμπορικών μισθώσεων - Εμπορική διαιτησία - Ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση - Προστασία συμμετεχόντων στην εμπορική συναλλαγή. Οι έμποροι: Προσδιορισμός: Έννοια και κατηγορίες εμπόρων (α. Ουσιαστικά έμποροι - β. Τυπικά έμποροι - γ. Παράγωγα ή αντανακλαστικά έμποροι). Προβληματικές περιπτώσεις (Ο μικρέμπορος - Η εμπορία του μη έχοντος εμπορική ικανότητα - Η άσκηση εμπορίας με παρένθετο πρόσωπο - Ο φαινόμενος έμπορος - Η άσκηση αθέμιτης εμπορίας - Το ασυμβίβαστο - Η*

άσκηση εμπορίας από πτωχεύσαντα - Άσκηση εμπορίας από το κράτος - Το ηλεκτρονικό εμπόριο). Συνέπειες: Εμπορική επιχείρηση - Δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας - Εμπορική επωνυμία - Εφαρμογή κανόνων ανταγωνισμού και προστασίας καταναλωτή - Εμπορική κατοικία και έδρα - Συμμετοχή σε επιμελητήρια και χρηματιστήρια εμπορευμάτων - Εμπορική δημοσιότητα - Τήρηση εμπορικών βιβλίων - Ειδικά εμπορικά αξιόγραφα - Δικονομικές συνέπειες -Τεκμήριο της εμπορικότητας -Πτωχευτική ικανότητα - Προσωπική κράτηση - Αναγκαστική διαχείριση - Τοκογονία εμπορικών απαιτήσεων -Τοκοφορία των ενδιάμεσων καταλοίπων αλληλόχρεου λογαριασμού - Ενοχή «εις ολόκληρον».

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ
(Χειμερινό)

ECTS

1) Μεθοδολογία του Δικαίου **4**

Ύλη: *Το μάθημα εστιάζει στη μεθοδική δικαιολόγηση των κρίσεων που εκφέρονται κατά την εφαρμογή του δικαίου. Απαρτίζεται συνεπώς από δύο τμήματα. Το πρώτο ασχολείται με τη δέσμη των φιλοσοφικών προϋποθέσεων που εμπλέκονται στο έργο αυτό: τί καθιστά τη νομική επιχειρηματολογία δίκαιη, ποιά είναι η φύση της νομικής γλώσσας, τί είναι ο νομικός συλλογισμός. Στο δεύτερο μέρος εξετάζονται ζητήματα μεθόδου της νομικής επιχειρηματολογίας: η φύση της νομικής ερμηνείας, οι κλασικές μέθοδοι της, οι τρόποι ουσιαστικής επιχειρηματολογίας, τα κενά και οι αντινομίες της έννομης τάξης.*

2) Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης **5**

Ύλη: *Ιστορική εισαγωγή. Ίδρυση και εξέλιξη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις Συνθήκες του Άμστερνταμ και της Νίκαιας. Η Συντακτική Συνέλευση για το μέλλον της Ένωσης. Η Συνθήκη της Λισαβόνας. Θεμελιώδεις αξίες και αρχές του θεσμικού συστήματος και της ενωσιακής έννομης τάξης. Η ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η διαδικασία λήψης αποφάσεων. Πηγές και χαρακτηριστικά του δικαίου της Ένωσης. Αυτονομία, υπεροχή και άμεση ισχύς του δικαίου της Ένωσης. Η έννομη προστασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.*

3) Ποινικό Δίκαιο - Ποινολογία **4**

Ύλη: *Θέματα καταλογισμού: ανικανότητα προς καταλογισμό. Λόγοι εξάλειψης του αξιοποίνου. Ποινές και μέτρα ασφαλείας. Η ελαστικότητα των ορίων της απειλούμενης ποινής, μείωση της απειλούμενης ποινής. Επιμέτρηση της ποινής. Συρροή εγκλημάτων (αληθινή-φαινομενική). Το κατ' εξακολούθηση έγκλημα. Μετατροπή της φυλάκισης σε κοινωφελή εργασία. Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής και η υπό όρο απόλυση. Στοιχεία Σωφρονιστικού Δικαίου.*

4) Ενοχικό δίκαιο (γενικό μέρος) **7**

Ύλη: *Εισαγωγή (το Ενοχικό Δίκαιο ως κλάδος του Αστικού Δικαίου. Γενικό και Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο. Πηγές και πεδίο εφαρμογής. Κύρια χαρακτηριστικά). Έννοια της ενοχής (ενοχή υπό στενή και υπό ευρεία έννοια. Η ενοχή υπό στενή έννοια ειδικότερα: Πραγματική υπόσταση και ενέργεια). Ενοχική ευθύνη (έννοια και διακρίσεις, γενικές προϋποθέσεις). Είδη ενοχών (βασικές διακρίσεις). Λειτουργία της ενοχής (φυσιολογική λειτουργία, παθολογική εξέλιξη). Ενίσχυση της ενοχής (αρραβώνας και ποινική ρήτρα). Αλλοίωση της ενοχής (έννοια και μορφές αλλοίωσης, εκχώρηση και αναδοχή χρέους). Απόσβεση της ενοχής υπό στενή έννοια. Απόσβεση της ενοχής υπό ευρεία έννοια. Υπαναχώρηση, καταγγελία, ανάκληση.*

5) Εμπράγματο Δίκαιο **4**

Ύλη: *Εμπράγματο Δίκαιο (έννοια, περιεχόμενο, πηγές, θεμελιώδεις αρχές), εμπράγματο δικαίωμα (έννοια και νομική φύση, διακρίσεις και συσχετίσεις, εμπράγματα δικαιώματα του ισχύοντος και προγενέστερου δικαίου, σύσταση, απώλεια και προστασία εμπράγματου δικαιώματος), εμπράγματη δικαιοπραξία, πράγματα (έννοια πράγματος, διακρίσεις πραγμάτων, συστατικά και παραρτήματα, καρποί, ωφελήματα και βάρη), κατοχή και νομή (έννοια, είδη, νομική φύση, κτήση, διατήρηση, άσκηση, απώλεια, προστασία), κυριότητα (έννοια, νομική φύση, διακρίσεις, περιεχόμενο, περιορισμοί, κτήση, απώλεια, προστασία), ιδιαίτερες μορφές κυριότητας, δουλείες (πραγματικές, πλήρεις προσωπικές: επικαρπία, οίκηση και περιορισμένες προσωπικές), εμπράγματη ασφάλεια (ενέχυρο, υποθήκη, προσημείωση υποθήκης).*

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

(Εαρινό)

ECTS

1) Συνταγματικές Ελευθερίες **5**

Ύλη: *Έννοια, και τυπολογία των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Φορείς και αποδέκτες των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Περιορισμοί των δικαιωμάτων. Συρροή και σύγκρουση δικαιωμάτων. Η αρχή της αξίας του ανθρώπου. Ισότητα. Προσωπική ελευθερία και ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας. Προσωπική ασφάλεια. Η συνταγματική τυποποίηση του ποινικού φαινομένου. Προστασία της ιδιωτική σφαίρας. Θρησκευτική ελευθερία. Ελευθερία γνώμης και πνευματικής κίνησης. Δικαιώματα συλλογικής δράσης. Κοινωνικά δικαιώματα.*

2) Ενοχικό Δίκαιο (ειδικό μέρος) **6**

Ύλη: *Διάκριση Γενικού και Ειδικού Ενοχικού Δικαίου, μικτές συμβάσεις, δωρεά, πώληση, αδικαιολόγητος πλουτισμός, αδικοπραξίες, καταδολίευση δανειστών.*

3) Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Ανταγωνισμού) **4**

Ύλη: *1. Γενική Εισαγωγή - Έννοια του ανταγωνισμού - Το δίκαιο του ανταγωνισμού. 2. Η γενική ρήτρα του αθέμιτου ανταγωνισμού - Αθέμιτες πράξεις στο πλαίσιο της γενικής ρήτρας (πράξεις προσέλκυσης πελατείας, πράξεις παρεμποδίσεως, πράξεις εκμεταλλεύσεως ξένης παροχής, πράξεις προβαδίσματος μέσω παραβάσεως νόμου ή συμβάσεως, πράξεις διακινδυνεύσεως της αγοράς) - Παράνομες υπό στενή έννοια ανταγωνιστικές πράξεις (ανακριβείς δηλώσεις, αναγγελία εκποιήσεως εμπορευμάτων από πτώχευση, αναγγελία εκποιήσεως λόγω διαλύσεως, πράξεις κατά της φήμης της επιχειρήσεως, προσβολή διακριτικών γνωρισμάτων). 3. Έννομη προστασία (οι επί μέρους αξιώσεις, νομιμοποίηση - διαδικασία). 4. Δίκαιο ελεύθερου ανταγωνισμού - Εισαγωγικές γνώσεις - Απαγορευμένες συμπράξεις - Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης - Έλεγχος των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων - Όργανα και διαδικασία εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού*

4) Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας) **4**

Ύλη: *Η επιλεγείσα διδακτέα ύλη στόχο έχει να εισαγάγει τους φοιτητές στο ευρύ γνωστικό αντικείμενο του δικαίου της διανοητικής ιδιοκτησίας. Μετά από μια εισαγωγική συνολική παρουσίαση όλων των δικαιωμάτων που εμπίπτουν στο δίκαιο της διανοητικής ιδιοκτησίας,*

διδάσκονται ειδικότερα: το δίκαιο των σημάτων, το δίκαιο της ευρεσιτεχνίας και το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας στο πλαίσιο της ελληνικής έννομης τάξης, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί με την ενσωμάτωση Οδηγιών και την ισχύ Κανονισμών της Ε.Ε. Ο σκοπός της σε βάθος κατανόησης των τριών ειδικότερων γνωστικών αντικείμενων που διδάσκονται, επιτυγχάνεται με την επίλυση πρακτικών ζητημάτων κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας καθώς με σχολιασμό αποφάσεων (ελληνικής νομολογίας και του ΔΕΕ). Ειδικότερα, το μάθημα περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες: 1) Εισαγωγή στο δίκαιο της διανοητικής ιδιοκτησίας. (Η παρουσία και η σημασία του δικαίου διανοητικής ιδιοκτησίας στην καθημερινότητα όλων, η επίδραση του δικαίου διανοητικής ιδιοκτησίας στην οικονομία και τον πολιτισμό και ειδικότερα στον ανταγωνισμό, την πολιτιστική βιομηχανία, την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της καινοτομίας - Ο διεθνής χαρακτήρας και οι θεμελιώδεις αρχές του εν λόγω δικαιικού κλάδου- οι διεθνείς συμβάσεις και το νομικό πλαίσιο της ΕΕ). 2) Εισαγωγή στο δίκαιο του σήματος - έννοια και νομική φύση, σκοπός και λειτουργίες του σήματος - κατηγορίες σημάτων, γένεση του δικαιώματος στο σήμα. 3) Ουσιαστικές προϋποθέσεις κτήσης του δικαιώματος (υποκειμενικές προϋποθέσεις, απολύτως και σχετικώς απαράδεκτα σήματα). 4) Περιεχόμενο του δικαιώματος στο σήμα και η οικονομική του εκμετάλλευση (μεταβίβαση και άδειες χρήσεις σήματος). 5) Απώλεια του δικαιώματος στο σήμα, προσβολές δικαιώματος, αστική προστασία. 6) Εισαγωγή στο δίκαιο της ευρεσιτεχνίας, έννοια της εφεύρεσης, ουσιαστικές και τυπικές προϋποθέσεις κτήσης διπλώματος ευρεσιτεχνίας. 7) Δικαιούχοι διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εφευρέσεις εργαζομένων, είδη διπλωμάτων, εξουσίες του δικαιούχου. 8) Οικονομική εκμετάλλευση (μεταβίβαση, άδειες εκμετάλλευσης), διάρκεια του δικαιώματος, έννομη προστασία. 9) Εισαγωγή στο δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και στα συγγενικά δικαιώματα, η έννοια του έργου πνευματικής ιδιοκτησίας (στοιχεία του έργου, πρωτοτυπία, κατηγορίες έργων, κ.λπ.). 10) Η έννοια του δημιουργού (ανεξάρτητος, μισθωτός, εργαζόμενος στο δημόσιο, κ.ά.), νομική φύση του δικαιώματος και γενικά χαρακτηριστικά των περιουσιακών και ηθικών δικαιωμάτων. 11) Τα περιουσιακά και ηθικά δικαιώματα σύμφωνα με το Ν. 2121/1993 (κατ' ιδίαν εξέταση των επιμέρους περιουσιακών και ηθικών δικαιωμάτων). 12) Οικονομική εκμετάλλευση των έργων, συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης, οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης. 13) Περιορισμοί, έννομη προστασία.

5) Ατομικό Εργατικό Δίκαιο **4**

Ύλη: *Κατηγορίες εργαζομένων (εργάτες, υπάλληλοι, διευθύνοντες υπάλληλοι, προσωρινώς απασχολούμενοι). Η ατομική σύμβαση εργασίας (περιεχόμενο, ικανότητα των μερών). Συμβάσεις εργασίας*

ορισμένου και αορίστου χρόνου. Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών κατά τη διάρκεια της εξάρτησης. Χρόνος εργασίας, υπερωρίες, άδεια αναψυχής, εργασία την Κυριακή. Αναστολή και λήξη της σύμβασης εργασίας. Εργατικό ατύχημα. Διευθέτηση των εργατικών διαφορών.

6) Πολιτική Δικονομία (Γενικό Μέρος - Απόδειξη) **7**

Ύλη: *Εισαγωγικά διδάσκεται η διάκριση και η διασταύρωση των δικαιοδοσιών (διοικητικής, ποινικής, πολιτικής), με αναφορές στο Σύνταγμα και με έμφαση στο αντικείμενο του αστικού δικονομικού δικαίου και στους σκοπούς της πολιτικής δίκης. Ως κύριο αντικείμενο του μαθήματος καθορίζεται η τακτική διαδικασία ενώπιον των πρωτοβάθμιων πολιτικών δικαστηρίων. Η διδασκαλία εκτείνεται από την έναρξη της δίκης μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης. Ειδικότερα αναπτύσσονται οι θεμελιώδεις δικονομικές αρχές, οι διαδικαστικές προϋποθέσεις και το αντικείμενο της δίκης, οι διακρίσεις, η άσκηση και οι συνέπειες άσκησης της αγωγής, οι αντικειμενικά και υποκειμενικά σύνθετες δίκες καθώς και οι περιπτώσεις συμμετοχής τρίτων προσώπων στη δίκη. Στο γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος εντάσσεται και η διδασκαλία των θεμελιωδών αρχών του δικαίου της Απόδειξης καθώς και του δικονομικού πλαισίου των κατ' ιδίαν αποδεικτικών μέσων. Τέλος, διδάσκονται οι τρόποι κατάργησης και περάτωσης της δίκης, με ή χωρίς την έκδοση δικαστικής απόφασης.*

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ
(Χειμερινό)

ECTS

1) Ποινικό Δίκαιο - Ειδικό Μέρος **6**

Ύλη: *Εγκλήματα κατά της ζωής και προσβολές του εμβρύου, εγκλήματα κατά της σωματικής ακεραιότητας, γενετήσιας ελευθερίας, τιμής, ιδιοκτησίας και περιουσίας.*

2) Διοικητική Δικονομία **7**

Ύλη: *Το διοικητικό δικονομικό δίκαιο έχει ως αντικείμενο τους κανόνες που διέπουν την παροχή δικαστικής προστασίας στις σχέσεις της δημόσιας διοίκησης με τους ιδιώτες. Στο μάθημα εξετάζονται, σε μια πρώτη ενότητα, οι συνταγματικοί κανόνες που διέπουν τις διοικητικές*

διαφορές, με έμφαση στα άρθρα 20 παρ. 1 και 95 του Συντάγματος, η οργάνωση των διοικητικών δικαστηρίων, οι γενικές αρχές της διοικητικής δίκης και η επίδραση του ενωσιακού δικαίου στην ελληνική διοικητική δικονομία. Στην επόμενη ενότητα αναπτύσσεται η διάκριση των διοικητικών διαφορών από τις ιδιωτικές καθώς ο διαχωρισμός των διοικητικών διαφορών σε ακυρωτικές και ουσίας (πλήρους δικαιοδοσίας). Ακολουθεί η αναλυτική διδασκαλία του ενδίκου βοηθήματος της αιτήσεως ακυρώσεως, με αφετηρία τις ειδικές προϋποθέσεις του παραδεκτού της. Εξετάζονται ακόμη οι λόγοι ακυρώσεως, η συμμετοχή τρίτων στη διοικητική δίκη, καθώς και η διαδικασία επίλυσης των ακυρωτικών διαφορών (κανόνες της προδικασίας, συζήτηση της υπόθεσης, παραίτηση, άλλοι λόγοι κατάργησης της δίκης). Ακολουθεί η ενότητα που εξετάζει την ακυρωτική απόφαση και τις συνέπειές της, τόσο για τους διαδίκους, όσο και για τους τρίτους, με ιδιαίτερη έμφαση στην υποχρέωση συμμόρφωσης της διοίκησης. Με αντίστοιχο τρόπο αναπτύσσονται τα δύο ένδικα βοηθήματα των διαφορών ουσίας, η προσφυγή και η αγωγή. Εξετάζονται επίσης τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ανακοπής στις δίκες περί τη διοικητική εκτέλεση. Ακολουθεί η ενότητα που έχει ως αντικείμενο την προσωρινή προστασία στις διοικητικές διαφορές, με κέντρο βάρους την αίτηση αναστολής εκτελέσεως. Τέλος, παρουσιάζονται τα ένδικα μέσα στη διοικητική δικονομία, με ιδιαίτερη έμφαση στην τριτανακοπή (στις ακυρωτικές διαφορές), στην έφεση (τόσο σε ακυρωτικές, όσο και σε διαφορές ουσίας) και στην αίτηση αναιρέσεως.

3) Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο **4**

Ύλη: *Έννοια, αρχές, εδραίωση στο Σύνταγμα. Τα θεμέλια του συλλογικού εργατικού δικαίου. Αρχές και κανόνες ερμηνείας. Συνδικαλιστικές οργανώσεις: Οι έννομες σχέσεις με τα μέλη τους. Οι έννοιες επιχείρηση - εκμετάλλευση. Η καταστατική οργάνωση της εκμετάλλευσης - επιχείρησης. Κανονισμοί εργασίας (είδη κανονισμών, κατάρτιση, νομική φύση, περιεχόμενο, διαδοχή). Το πειθαρχικό δίκαιο της εκμετάλλευσης. Συνδικαλιστικές ελευθερίες: έννοια, νομοθετική κατοχύρωση στο διεθνές και το εθνικό δίκαιο, εκδηλώσεις. Συλλογικές διαφορές: έννοια, συσχετισμός με νομικές διαφορές, σύνδεση με συνδικαλιστικές ελευθερίες. Συνδικαλιστικές οργανώσεις: έννοια, είδη, μέλη, όργανα. Συλλογικές διαπραγματεύσεις: έννοια. Συλλογικές συμβάσεις εργασίας: έννοια, είδη, κατάρτιση, περιεχόμενο, λειτουργία τους ως κανόνων δικαίου. Απεργία.*

4) Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών) **6**

Ύλη: *Διδάσκονται οι βασικές αρχές και πηγές του ελληνικού εταιρικού δικαίου καθώς και οι επί μέρους εταιρικές μορφές, όπως η ομόρρυθμη εταιρία, η ετερόρρυθμη, η ανώνυμη εταιρία, η εταιρία περιορισμένης ευθύνης και η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (Ι.Κ.Ε.).*

5) Διακλαδικό σεμινάριο επιλογής (Α΄ κύκλος) **4**

α) Διακρίσεις και Δίκαιο

β) Διεθνές και Ευρωπαϊκό Εργατικό Δίκαιο - Jean Monnet

γ) Διεθνές Ποινικό Δίκαιο

δ) Σύγχρονες Μορφές Συμβάσεων

ε) Δίκαιο της Ενέργειας

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ
(Εαρινό)

ECTS

1) Ποινική Δικονομία **7**

Ύλη: *Η δομή και η οργάνωση της ποινικής δίκης - Βασικές αρχές της ποινικής δίκης - Οι διάδικοι στην ποινική δίκη - Τα ποινικά δικαστήρια - Οι διαδικαστικές πράξεις - Τα στάδια της ποινικής δίκης (προδικασία-διαδικασία στο ακροατήριο- σκιαγράφηση ένδικων μέσων).*

2) Διοικητικό Δίκαιο (Φορολογικό Δίκαιο) **4**

Ύλη: *Έννοια φόρου. Αρχές που διέπουν τη φορολογία και βασικές αρχές της φορολογικής δίκης. Φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων. Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων.*

3) Κληρονομικό Δίκαιο **4**

Ύλη: *Το Κληρονομικό Δίκαιο στην έννομη τάξη, λόγοι κληρονομικής διαδοχής, κτήση και απώλεια του κληρονομικού δικαιώματος (αποδοχή, αποποίηση, αποκλήρωση και αναξιότητα). – Διαδοχή από διαθήκη: Έννοια και χαρακτηριστικά γνωρίσματα της διαθήκης, τύπος των διαθηκών, περιεχόμενο διαθήκης - εγκατάσταση κληρονόμου, κληροδοσία, κληρονομικό καταπίστευμα, υποκατάσταση κληρονόμου και προσαύξηση μερίδας, αιρέσεις και προθεσμίες σε διαθήκη-, προϋποθέσεις κύρους του περιεχομένου της διαθήκης, ανάκληση διαθήκης,*

δημοσίευση διαθήκης, ερμηνεία διαθηκών και ερμηνευτικοί κανόνες. – Εξ αδιαθέτου κληρονομική διαδοχή: Τα χαρακτηριστικά της, οι τάξεις της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής, το κληρονομικό δικαίωμα του επιζώντος συζύγου, η συνεισφορά. – Αναγκαστική κληρονομική διαδοχή: Έννοια, σκοπός και νομική φύση του δικαιώματος της νόμιμης μοίρας, δικαιούχοι, ποσοστό και υπολογισμός της νόμιμης μοίρας, προσβολή και προστασία νόμιμης μοίρας. - Προστασία του κληρονόμου. - Κληρονομητήριο και Αγωγή περί κλήρου. - Δωρεά αιτία θανάτου.

3) Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών) ... **4**

Ύλη: *Α. Αξιόγραφα: Γενική παρουσίαση της έννοιας των αξιογράφων, των σκοπών που εξυπηρετούν και των διακρίσεών τους. - Αναλυτική εξέταση του δικαίου της συναλλαγματικής και της επιταγής με βάση τους ισχύοντες νόμους. Β. Ασφαλιστικό δίκαιο: 1. Εισαγωγή - Γενικό μέρος: Η ασφάλιση (Έννοια, ουσιώδη στοιχεία, διακρίσεις) - Η ασφαλιστική σύμβαση (Έννοια, χαρακτηριστικά αυτής, το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο της σύμβασης ασφάλισης, ζητήματα διεθνούς δικαιοδοσίας, κοινοτικό δίκαιο των ασφαλίσεων, τα συμβαλλόμενα μέρη). 2. Διαμόρφωση της ασφαλιστικής σύμβασης (Κατάρτιση, ειδικές μορφές ασφαλιστικών συμβάσεων, το ασφαλιστήριο, διάρκεια της σύμβασης). 3. Υποχρεώσεις των μερών - Υποχρεώσεις του λήπτη της ασφάλισης (καταβολή ασφαλίστρου, ασφαλιστικά βάρη), υποχρεώσεις του ασφαλιστή, εκχώρηση της ασφαλιστικής αξίωσης, παραγραφή. 4. Ειδικό μέρος - Ασφάλιση κατά ζημιών (Γενικές αρχές αυτής, ασφαλιστική ζημία, ασφαλιστικό συμφέρον, ασφαλιστική αξία, ασφαλιστικό ποσό, η αποζημιωτική αρχή). 5. Είδη χερσαίας ασφάλισης ζημίας (Ασφάλιση πυρκαγιάς, ασφάλιση μεταφοράς πραγμάτων, ασφάλιση εσοδείας, ασφάλιση πιστώσεων και εγγυήσεων, ασφάλιση αστικής ευθύνης, υποχρεωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης από αυτοκινητικά ατυχήματα, λοιπές μορφές ασφάλισης ζημιών). 6. Ασφάλιση προσώπων (Γενικές αρχές ασφάλισης ποσού, είδη ασφάλισης προσώπων). (Ασφάλιση ζωής, ασφάλιση ατυχήματος, ασφάλιση ασθένειας).*

4) Εμπορικό Δίκαιο (Πτωχευτικό & Εξυγίανσης Επιχειρήσεων) **4**

Ύλη: *Κήρυξη της πτώχευσης: Ουσιαστικές προϋποθέσεις κήρυξης της πτώχευσης (πτωχευτική ικανότητα φυσικών και νομικών προσώπων, παύση πληρωμών), τυπική προϋπόθεση (έκδοση δικαστικής απόφασης). Ουσιαστικό πτωχευτικό δίκαιο: Συνέπειες της πτώχευσης ως προς τον οφειλέτη. Συνέπειες της πτώχευσης ως προς τους*

πτωχευτικούς πιστωτές (ανέγγυους και ενέγγυους πιστωτές, κατηγορίες πιστωτών). Συνέπειες της πτώχευσης ως προς τους εγγυητές και τους συνοφειλέτες. Επίδραση της πτώχευσης επί των συμβάσεων. Πτωχευτική διεκδίκηση. Πτωχευτική ανάκληση. Διαδικασία της πτώχευσης: Οργάνωση της πτώχευσης. Διασφάλιση και διοίκηση του ενεργητικού. Διαπίστωση του παθητικού. Διαδικασίες εξυγίανσης επιχειρήσεων: Διαδικασία συνδιαλλαγής, σχέδιο αναδιοργάνωσης. Περάτωση της πτώχευσης.

5) Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο **6**

Ύλη: *Το μάθημα αφορά το πρόβλημα του εφαρμοστέου δικαίου σε ιδιωτικές σχέσεις με στοιχεία αλλοδαπότητας. Περιλαμβάνει: (α) Γενικές αρχές επιλογής εφαρμοστέου δικαίου (δομή κανόνα συνδέσεως, νομικός χαρακτηρισμός, παραπομπή, προδικαστικό ζήτημα, καταστρατήγηση δικαίου, δημόσια τάξη, εφαρμογή αλλοδαπού δικαίου, διαχρονικό δίκαιο). (β) Ειδικό μέρος (εφαρμοστέο δίκαιο στην ικανότητα δικαίου και δικαιοπραξίας φυσικών προσώπων, ικανότητα νομικών προσώπων, τύπος δικαιοπραξίας, οικογενειακές σχέσεις, αδικοπραξίες, συμβατικές ενοχές, σχέσεις εμπράγματου και κληρονομικού δικαίου). (γ) Ζητήματα δικονομικού διεθνούς δικαίου (διεθνής δικαιοδοσία, αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών αποφάσεων). (δ) Κτήση και απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας. Γενικές αρχές δικαίου ιθαγένειας.*

6) Διακλαδικό* σεμινάριο *επιλογής (Β΄ κύκλος) **4**

α) Ευρωπαϊκή και Διεθνής Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση

β) Η ΕΣΔΑ το δίκαιο των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ στην ελληνική έννομη τάξη: Η διαρκής πρόκληση της εφαρμογής τους

γ) Δίκαιο Ιατρικής Ευθύνης

δ) Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτών

ε) Δίκαιο και Θρησκεία

Ζ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ
(Χειμερινό εξάμηνο)

ECTS

1) Σύνθεση Αστικού Δικαίου **5**

Επανάληψη εαρινό εξάμηνο

Ύλη: *Το μάθημα αυτό είναι το καταληκτικό μάθημα στο αστικό δίκαιο. προϋποθέτει ότι ο φοιτητής έχει ήδη γνώσεις όλων των επί μέρους διδασκόμενων μαθημάτων αστικού δικαίου (Γενικές Αρχές-Ενοχικό δίκαιο-εμπράγματο δίκαιο-οικογενειακό δίκαιο-κληρονομικό δίκαιο) και γνωρίζει επίσης την πολιτική δικονομία. Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος γίνεται προσπάθεια να συνδυαστούν οι γνώσεις που έχουν αποκτήσει οι φοιτητές στα επί μέρους τμήματα του αστικού δικαίου που διδάχθηκαν, να επιλυθούν σύνθετα προβλήματα που απαιτούν σφαιρική και σε βάθος γνώση του αστικού δικαίου και της πολιτικής δικονομίας και να συζητηθούν-αναλυθούν χαρακτηριστικές δικαστικές αποφάσεις, ώστε να αποκτηθεί και μια πρώτη επαφή με την πράξη.*

2) Πολιτική Δικονομία (Ένδικα μέσα - Αναγκαστική Εκτέλεση) **..... 6**

Ύλη: *Το τμήμα του μαθήματος που αφορά τα ένδικα μέσα καλύπτει αφενός μια γενική εισαγωγή στο δίκαιο των ενδίκων μέσων και αφετέρου, μια ειδικότερη παρουσίαση των επιμέρους ενδίκων μέσων, με ιδιαίτερη έμφαση στα τακτικά (ανακοπή ερημοδικίας και έφεση). Αντιμετωπίζονται, κυρίως, τα ζητήματα των προϋποθέσεων του παραδεκτού των παραπάνω ενδίκων μέσων καθώς και οι κανόνες που διέπουν τη συζήτηση και τα αποτελέσματά τους. Το τμήμα του μαθήματος που αφορά την αναγκαστική εκτέλεση περιλαμβάνει αφενός το γενικό μέρος του ογδόου βιβλίου του ΚΠολΔ, δηλαδή τις γενικές διατάξεις για τις προϋποθέσεις, τα υποκείμενα της διαδικασίας και τις δίκες περί την εκτέλεση, αφετέρου, το ειδικό μέρος της αναγκαστικής εκτέλεσης, στο πλαίσιο του οποίου συζητούνται τα διάφορα είδη και μέσα εκτέλεσης, ειδικότερα δε, από την έμμεση εκτέλεση, κυρίως, η ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων με κατάσχεση περιουσίας του καθ' ου.*

3) Σύνθεση Εμπορικού Δικαίου **..... 4**

Ύλη: *Περιλαμβάνει τη σε βάθος μελέτη γνωστικών πεδίων του εμπορικού δικαίου που έχουν ήδη διδαχθεί οι φοιτητές, στο πλαίσιο των μαθημάτων του γενικού εμπορικού, του εταιρικού δικαίου, του δικαίου των αξιογράφων και του πτωχευτικού δικαίου. Το μάθημα διαμορφώνεται με τη σύνταξη σύνθετων πρακτικών θεμάτων από τον εκάστοτε διδάσκοντα, τα οποία περιλαμβάνουν βασικές θεματικές από τους προαναφερόμενους κλάδους του εμπορικού δικαίου. Σκοπός είναι η*

εμπέδωση των γνώσεων αυτών και η ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων εφαρμογής της θεωρίας στην πράξη.

4) Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α΄ κύκλος) **.....4**

α) Δίκαιο μισθώσεων και σύμβασης έργου

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *Μίσθωση πράγματος: Έννοια, νομική φύση και συνέπειες. Διάκριση από συναφείς συμβάσεις. Ουσιώδη στοιχεία της σύμβασης: μίσθιο, μίσθωμα και συμφωνία των συμβαλλομένων. Επουσιώδη στοιχεία της σύμβασης: διάρκεια και συναφείς διακρίσεις, τύπος. Μεταβολές κατά τη λειτουργία της σύμβασης: μεταβίβαση μισθωτικής σχέσης σε τρίτο, μεταβίβαση λόγω εκποίησης του μισθίου, κληρονομική διαδοχή των συμβαλλομένων. Μεταβολές ως προς τον φορέα της χρήσης και το ύψος του μισθώματος: παραχώρηση χρήσης μισθίου σε τρίτο γενικά, υπομίσθωση, χρήση μισθίου ως οικογενειακής στέγης, αναπροσαρμογή μισθώματος. Υποχρεώσεις εκμισθωτή και αντίστοιχα δικαιώματα μισθωτή Υποχρεώσεις μισθωτή και αντίστοιχα δικαιώματα εκμισθωτή. Λήξη της μίσθωσης (χωρίς και με καταγγελία της σύμβασης). Ζητήματα μετά τη λήξη της μίσθωσης: Αξίωση για απόδοση μισθίου, μη απόδοση μισθίου από τον μισθωτή. Δικονομικά ζητήματα: Ειδική διαδικασία μισθωτικών διαφορών, ζητήματα από την εφαρμογή της ΚΠολΔ 69 και την αναγκαστική εκτέλεση. Σύμβαση έργου: Έννοια, νομική φύση και συνέπειες. Ουσιώδη στοιχεία της σύμβασης: έργο, αμοιβή και συμφωνία των συμβαλλομένων Διάκριση από συγγενείς συμβάσεις. Υποχρεώσεις εργολάβου (κύριες και παρεπόμενες) και συνέπειες μη εκπλήρωσης. Αποκλεισμός ευθύνης εργολάβου για ελλείψεις του έργου. Υποχρεώσεις εργοδότη (κύριες και παρεπόμενες) και συνέπειες μη εκπλήρωσης. Ο κίνδυνος στη σύμβαση έργου. Λήξη της σύμβασης έργου. Η καταγγελία της σύμβασης έργου ειδικότερα. Η σύμβαση ανέγερσης οικοδομής με «αντιπαροχή».*

β) Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *Εξετάζονται οι νομοθετικές ρυθμίσεις που αφορούν στις κτηματολογικές σχέσεις, όπως αυτές αναπτύσσονται στο στάδιο της κτηματογράφησης (Ν. 2308/1995, όπως τροποποιημένος ισχύει) και στο*

στάδιο λειτουργούντος Κτηματολογίου (Ν. 2664/1998, όπως τροποποιημένος ισχύει). Εξάλλου, κατά τη διδασκαλία του δικαίου της οριζόντιας και της κάθετης ιδιοκτησίας, με γνώμονα τις ρυθμίσεις του αστικού κώδικα και των νόμων 3741/1929 και 1024/1971, προσεγγίζονται, ιδίως, η έννοια, η σύσταση, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των δικαιούχων και η προστασία τους. Έμφαση δίνεται στα ζητήματα που έχουν απασχολήσει τη νομολογία, τα οποία προσεγγίζονται τόσο από τη σκοπιά του ουσιαστικού δικαίου όσο και από εκείνη του δικονομικού δικαίου.

γ) Ασφαλιστικά μέτρα

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *Το μάθημα περιλαμβάνει τη διδασκαλία των γενικών προϋποθέσεων παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας (άρθρα 682-703 ΚΠολΔ) καθώς και των κατ' ιδίαν ασφαλιστικών μέτρων (εγγυοδοσία, προσημείωση υποθήκης, συντηρητική κατάσχεση, δικαστική μεσεγγύηση, σφράγιση, αποσφράγιση, απογραφή, δημόσια κατάθεση, προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεων και προσωρινή ρύθμιση καταστάσεων), με βάση σημειώσεις, πρακτικές ασκήσεις και αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων.*

δ) Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *Το Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο έχει ως αντικείμενο τη διδασκαλία της διαδικασίας επίλυσης ιδιωτικών διαφορών με στοιχεία αλλοδαπότητας. Το μάθημα περιλαμβάνει ιδίως την αντιμετώπιση τριών θεμελιωδών ερωτημάτων: ποιας χώρας τα δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία για την επίλυση ιδιωτικών διαφορών, ποιο δίκαιο είναι εφαρμοστέο στη συγκεκριμένη διαφορά, καθώς και τη δυνατότητα αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών αποφάσεων στην Ελλάδα. Η διδασκαλία βασίζεται τόσο στις διατάξεις του εθνικού όσο και του δημοσίου διεθνούς δικαίου, ιδίως όταν οι κανόνες δικονομικού δικαίου θεμελιώνονται σε διεθνείς συμβάσεις ή σε ευθέως εφαρμοστέους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (λ.χ. Κανονισμός 44/2001. 1215/2012 «για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις». Λόγω της διεθνούς συνεργασίας των κρατών σε ορισμένους τομείς του δικαίου, το μάθημα περιλαμβάνει ακόμα και ζητήματα διεθνών επιδόσεων (λ.χ. Κανονισμός περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξώδικων*

πράξεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις)

ε) Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *Το μάθημα καλύπτει ένα σημαντικό μέρος του κοινωνικού δικαίου, το δίκαιο κοινωνικής ασφάλισης. Ειδικότερα, αφετηρία αποτελούν οι εννοιολογικές οριοθετήσεις, τα συστατικά στοιχεία του θεσμού, δηλαδή η ασφάλιση και η αλληλεγγύη. Πώς διαφοροποιείται από άλλους θεσμούς, όπως είναι η κοινωνική πρόνοια, το δημόσιο σύστημα υγείας. Στη συνέχεια, αναπτύσσεται η αρχιτεκτονική του συστήματος των τριών πυλώνων. Έννοια της κοινωνικής ασφάλειας και πώς διαφοροποιείται από την κοινωνική ασφάλιση. Πώς δομείται το ασφαλιστικό σύστημα. Οι ενοποιήσεις των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης. Ταμεία πρόνοιας (εφάπαξ βοήθημα). Κατόπιν αναλύεται η ιδιομορφία της επικουρικής ασφάλισης. Η ενοποίηση και η αλλαγή φυσιογνωμίας με το ΕΤΕΑ. Συμπληρωματικά συστήματα, συστήματα του δεύτερου πυλώνα. Εξετάζεται το νομικό καθεστώς των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης και των Ταμείων υποχρεωτικής επαγγελματικής ασφάλισης. Στη συνέχεια, εξετάζονται οι θεσμοί της κοινωνικής πρόνοιας, του ΕΣΥ. Μη ανταποδοτικές παροχές κοινωνικού χαρακτήρα, κοινωνική αποζημίωση, ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Ακολούθως, ερευνάται η συνταγματική κατοχύρωση του θεσμού. Νομική αξία του άρθρου 22, παρ. 5, φορείς, βασικό περιεχόμενο. Διερευνάται η κανονιστικότητα του άρθρου. Αρχή της ισότητας, αρχή της αναλογικότητας, αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης στο χώρο της κοινωνικής ασφάλισης. Διεθνείς διαστάσεις της κοινωνικής ασφάλειας. Συντονισμός Κανονισμός 883/2004. Ελεύθερη κυκλοφορία ασθενών. Εναρμόνιση σε θέματα ισότητας των φύλων. Γενικές αρχές της κοινωνικής ασφάλισης. Λοιπές πηγές του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης. Συλλογικές συμβάσεις εργασίας με αντικείμενο την κοινωνική ασφάλιση. Ακολουθεί η εξέταση του νομικού καθεστώτος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ: υπαγωγή στην ασφάλιση, εξαρτημένη εργασία, μερική απασχόληση, ασφαλιστικές εισφορές. Χρηματοδότηση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Συντάξεις γήρατος, αναπηρίας και επιζώντος. ΚΕΑΟ, αναγκαστική είσπραξη, ποινική ευθύνη. Στη συνέχεια αναλύεται το καθεστώς της απασχόλησης των συνταξιούχων, καθώς και το καθεστώς άλλων παροχών, όπως ασθένειας (ΕΟΠΥΥ), μητρότητας, εργατικού ατυχήματος, επαγγελματικής ασθένειας, αναπροσαρμογής αναπήρων, κατ΄οίκον φροντίδα ηλικιωμένων. Διοικητική διαδικασία και δικονομικά*

ζητήματα. Προστασία προσωπικών δεδομένων. Ασφάλιση ελευθέρων επαγγελματιών, ασφάλιση αγροτών και ασφάλιση ανεργίας.

5) Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Ε΄ κύκλος).. ..... **4**

α) Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (Jean Monnet)

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο)

Ύλη: *1. Εισαγωγικό μάθημα: Γενική αναφορά στη θεμελίωση της ενωσιακής έννομης τάξης, τις πηγές του ενωσιακού δικαίου, τα όργανα της ΕΕ και τις πράξεις αυτών, στο μέτρο που η εν λόγω αναφορά κρίνεται απαραίτητη για την κατανόηση των ειδικών διατάξεων και αρχών που συνθέτουν το αποκαλούμενο «ευρωπαϊκό εμπορικό δίκαιο». Διευκρινίζεται ότι η εξέταση των ως άνω θεματικών γίνεται υπό το πρίσμα της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), όπως μετονομάσθηκε η ΣυνθΕΚ, σε συνδυασμό με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). 2. Ευθύνη της ΕΕ (συμβατική - εξωσυμβατική) και κράτους-μέλους για παράβαση κοινοτικού δικαίου και διαδικασία υποβολής προδικαστικού ερωτήματος στο πλαίσιο του ά. 267 ΣΛΕΕ (πρώην ά. 264 ΣυνθΕΚ). 3. Αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων: ανάλυση των ά. 34 και 36 ΣΛΕΕ (πρώην: ά. 28 και 30 ΣυνθΕΚ), κυρίως μέσα από τη μελέτη και παρουσίαση σημαντικών αποφάσεων του ΔΕΕ (πρώην: ΔΕΚ), που αναφέρονται στην ερμηνεία των άρθρων αυτών και έχουν συμβάλει στη νομολογιακή εξέλιξη των όρων και εννοιών που περιέχουν (όπως λ.χ. της έννοιας των «μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος» ή των «ποσοτικών περιορισμών»). 4. Εισαγωγικές παρατηρήσεις στο ενωσιακό δίκαιο του ανταγωνισμού. Υποκείμενα των απαγορευτικών κανόνων των ά. 101 και 102 ΣΛΕΕ (πρώην: ά. 81 και 82 ΣυνθΕΚ). Η έννοια της «επιχείρησης» κατά το δίκαιο του ανταγωνισμού. 5. Κατηγορίες απαγορευμένων συμπράξεων (ά. 101 § 1 ΣΛΕΕ): μελέτη και ανάλυση αυτών, κυρίως με τη βοήθεια νομολογιακών παραδειγμάτων. 6. Συνέπειες της εφαρμογής του απαγορευτικού κανόνα της § 1 του ά. 101 ΣΛΕΕ, όπως αυτές ορίζονται στην § 2 της ίδιας διάταξης. Συμπράξεις απαλλασσόμενες από την εφαρμογή του απαγορευτικού κανόνα, με έμφαση στη σημασία και τις συνέπειες εφαρμογής της § 3 του ά. 101 ΣΛΕΕ μετά τη θέση σε ισχύ του Καν. (ΕΚ) αριθμ. 1/2003. 7. Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης κατά το ά. 102 ΣΛΕΕ (πρώην: ά. 82 ΣυνθΕΚ). 8. Έλεγχος συγκεντρώσεων επιχειρήσεων.*

β) Τραπεζικό Δίκαιο

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο)

Ύλη: *Παρουσιάζονται οι βασικοί θεσμοί του ευρωπαϊκού και ελληνικού τραπεζικού συστήματος και της εποπτείας των ελληνικών πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων. Περαιτέρω, σε ό,τι αφορά το δίκαιο των τραπεζικών εργασιών εξετάζονται αφενός οι γενικοί κανόνες (σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ τράπεζας και πελάτη, απόρρητο, γενικοί όροι συναλλαγών κ.ά.), αφετέρου οι επιμέρους τραπεζικές εργασίες (αποδοχή καταθέσεων, χορήγηση πιστώσεων, υπηρεσίες πληρωμών, εγγυήσεις κ.ά.).*

γ) Ναυτικό Δίκαιο

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο)

Ύλη: *Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και πηγές ναυτικού δικαίου. Έννοια, νομική φύση και εθνικότητα του πλοίου. Πλωτά ναυπηγήματα. Τρόπος απόκτησης κυριότητας πλοίου (π.χ. ναυπήγηση, συμβατική μεταβίβαση). Φορείς ναυτιλιακής επιχείρησης. Συλλογική εκμετάλλευση του πλοίου. Συμβάσεις ναυτικής εργασίας (πλοιάρχου - πληρώματος). Πλοηγός και ναυτικός πράκτορας. Νομικό καθεστώς της σύμβασης ναυλώσεως. Ειδικοί τύποι ναύλωσης.*

δ) Δίκαιο Μεταφορών

Ύλη: *Α) Δίκαιο χερσαίας μεταφοράς. Σύμβαση χερσαίας μεταφοράς. Παραγγελία μεταφοράς. Σύγχρονες μορφές μεταφοράς (διαδοχική, συνδυασμένη και μικτή). Β) Δίκαιο αεροπορικής μεταφοράς. Αεροπορική μεταφορά κατά τη Σύμβαση του Μόντρεαλ. Εθνική ή εσωτερική μεταφορά κατά τον ΚΑΔ. Δίκαιο της ΕΕ. Απελευθέρωση αεροπορικών μεταφορών στην ΕΕ. Ευθύνη του διεθνούς και εθνικού αεροπορικού μεταφορέα επιβατών. Προστασία του επιβάτη ως καταναλωτή στο πλαίσιο των ενδοκοινοτικών μεταφορών.*

ε) Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο)

Ύλη: *Εξειδικευμένα ζητήματα από το δίκαιο των προσωπικών εταιριών (Ε.Ε., έξοδος και αποκλεισμός εταίρου, actio pro socio), της ΙΚΕ, της Α.Ε. (εξωεταιρικές συμφωνίες, υποκεφαλαιοδότηση, εταιρική*

αγωγή), καθώς και από το δίκαιο των εταιρικών μετασχηματισμών.

4) Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Β΄ κύκλος)… **4**

α) Δίκαιο περιβάλλοντος, χωροταξικό-πολεοδομικό

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο

Ύλη: *Πηγές και γενικές αρχές Δικαίου Περιβάλλοντος, προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, των δασών και του αιγιαλού, διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, δικαστική προστασία. Ο χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός με βάση το άρθρ. 24 Συντ. και την κείμενη νομοθεσία, διαδικασίες, νομική φύση των πράξεων, εφαρμογή του σχεδιασμού στο έδαφος, οικοδομικό δίκαιο.*

β) Υπαλληλικό Δίκαιο - Δίκαιο Παιδείας

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο

Ύλη: *Το συνταγματικό καθεστώς της δημοσιοϋπαλληλίας, ιδίως η μονιμότητα. Έννοια του δημοσίου υπαλλήλου και διάκριση από συναφείς έννοιες. Το πεδίο εφαρμογής του Υπαλληλικού Κώδικα. Ο διορισμός του υπαλλήλου. Υποχρεώσεις και δικαιώματα του υπαλλήλου. Οι υπηρεσιακές μεταβολές (τοποθέτηση, μετακίνηση, απόσπαση, μετάθεση, μετάταξη). Οι προαγωγές και οι θέσεις προϊσταμένων. Το πειθαρχικό δίκαιο. Αργία και διαθεσιμότητα. Η λύση της υπαλληλικής σχέσης. Η δικονομία των δημοσίων υπαλλήλων. Από το δίκαιο της παιδείας εξετάζεται το συνταγματικό πλαίσιο της ανώτατης εκπαίδευσης, η δομή, τα όργανα και η λειτουργία των ΑΕΙ, η διαδικασία εκλογής και εξέλιξης μέλους ΔΕΠ.*

γ) Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο

Ύλη: *Το συνταγματικό πλαίσιο της κρατικής παρέμβασης στην οικονομία (οικονομική ελευθερία, δικαίωμα της ιδιοκτησίας, επαγγελματικές ενώσεις, απεργία, επίταξη προσωπικού υπηρεσιών, ραδιοτηλεοπτική δραστηριότητα, εκπαίδευση). Οι συνταγματικοί περιορισμοί της κρατικής παρέμβασης (γενική αρχή της ισότητας, ισότητα στα δημόσια βάρη, αναλογικότητα, κοινωνικό κράτος). Η ΕΣΔΑ (δικαίωμα της περιουσίας). Το ενωσιακό δίκαιο (οι τέσσερις κοινοτικές ελευθερίες, το δίκαιο του ανταγωνισμού με έμφαση στις κρατικές ενισχύσεις). Οι εφαρμογή των κανόνων στην μνημονιακή νομολογία. Ειδικές κρατικές και διοικητικές πράξεις στον χώρο του διοικητικού οικονομικού*

δικαίου (ο προϋπολογισμός, η εισαγωγή κεφαλαίων του εξωτερικού, τα οικονομικά προγράμματα, οι κανονιστικές και ατομικές πράξεις οικονομικού χαρακτήρα). Η παρέμβαση του κράτους στην βιομηχανία, στην βιοτεχνία, στο εμπόριο, στα ελεύθερα επαγγέλματα, στον αγορά της ενέργειας και στις τηλεπικοινωνίες. Η συμμετοχή του κράτους στην οικονομία: δημόσια επιχείρηση, ιδιωτικοποιήσεις. δημόσιες συμβάσεις.

δ) Δημοσιονομικό Δίκαιο

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο

Ύλη: *Κρατικός προϋπολογισμός, αρχές κατάρτισης και ψήφισης του προϋπολογισμού, Ελεγκτικό Συνέδριο, αρμοδιότητες, δικονομία.*

ε) Δίκαιο μέσων μαζικής επικοινωνίας

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο

Ύλη: *Εισαγωγή στο φαινόμενο της επικοινωνίας και ειδικότερα της επιρροής της τηλεόρασης στη δημοκρατική λειτουργία του πολιτεύματος (κοινωνιολογία της τηλεόρασης). Συνταγματικό πλαίσιο της ραδιοτηλεόρασης. Διοικητικές διαδικασίες ραδιοτηλεοπτικής αδειοδότησης και ελέγχου λειτουργίας των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Ευρωπαϊκό Πλαίσιο της Ραδιοτηλεόρασης. Προσβολές προσωπικότητας μέσω των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και αναλυτική παρουσίαση της συναφούς νομολογίας.*

5) Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Γ΄ κύκλος)… **4**

α) Κοινωνιολογία του Δικαίου

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο

Ύλη: *Το αντικείμενο μελέτης της Κοινωνιολογίας του Δικαίου. Η προβληματική της επικοινωνίας μεταξύ της Νομικής Επιστήμης και της Κοινωνιολογίας. Η θεμελίωση της ενότητας του τρισδιάστατου ερευνητικού πεδίου της Κοινωνιολογίας του Δικαίου. Τα τρία πορίσματα ή αξιώματα πάνω στα οποία θεμελιώνεται μια ρεαλιστική Νομική Επιστήμη. Οι πηγές του δικαίου. Οι μέθοδοι ερμηνείας του δικαίου και η τελολογική μέθοδος ως ερμηνευτικό πλαίσιο. Ο νομικός κρατικοθετικισμός και η καθαρή θεωρία του δικαίου. Οι τρεις κατηγορίες των θεωριών του κοινωνικού συμβολαίου (Hobbes, Lock, Rousseau). Το φυσικό δίκαιο. Το ιστορικό της ανάπτυξης της Κοινωνιολογίας του Δικαίου ως εσωτερικής αναγκαιότητας της Νομικής Επιστήμης στις*

δικαιοταξίες της Ελλάδας, της Γαλλίας, της Γερμανίας και των χωρών του Common Law. Η λογική αναγκαιότητα της υπέρβασης του περιορισμένου αντικειμένου του εννοιοκρατούμενου νομικού κρατικοθετικισμού (μελέτη συγκεκριμένων παραδειγμάτων από τη θεωρία και τη νομολογία στους εξής κλάδους της Νομικής επιστήμης: Δίκαιο του Ανταγωνισμού, Εργατικό Δίκαιο, Δημόσιο Δίκαιο, Ποινικό Δίκαιο και Οικογενειακό Δίκαιο). Η ενσωμάτωση της Κοινωνιολογίας του Δικαίου στο πλαίσιο μιας Νομικής Επιστήμης με διευρυμένο αντικείμενο μελέτης. Ο ορισμός του δικαίου ως συστήματος σχέσεων μεταξύ κανόνων και συμπεριφορών κάτω από αυξημένες πιθανότητες παρέμβασης ενός δικαιοδοτικού οργάνου. Η έννοια και η ιδέα της δικαιοσύνης στους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς και στους σύγχρονούς μας μελετητές του δικαίου. Μεθοδολογικές επιπτώσεις από την ανάπτυξη της Νομικής ως Κοινωνικής Επιστήμης. Το δίκαιο ως επικοινωνιακό σύστημα και η μελέτη του στο πλαίσιο της σημειωτικής επιστήμης. Το δίκαιο ως σύστημα ελέγχου της ανθρώπινης συμπεριφοράς και η μελέτη του στο πλαίσιο της κυβερνητικής επιστήμης. Παραδείγματα κοινωνιολογικών προσεγγίσεων των σχέσεων μεταξύ των κανόνων του δικαίου αφ' ενός και της οικονομίας, της πολιτικής και του πολιτισμού αφ' ετέρου: Το ιστορικοϋλιστικό, το οργανιστικό, το λειτουργικό, το κριτικολειτουργικό, το δομικολειτουργικό, το κατανοητικό κ.λπ. παραδείγματα. Ειδικές κοινωνιολογίες του Δικαίου (νομοθετική Κ.Δ., Κ.Δ. της δικαιοδοτικής λειτουργίας, Κ.Δ. των νομικών επαγγελμάτων κ.λπ.). Ειδικά θέματα της Κοινωνιολογίας του Δικαίου: Νομικός πλουραλισμός, νομική κοινωνικοποίηση του ατόμου, νομική εκπολιτισμοποίηση, η σχέση μεταξύ ατομικής ελευθερίας και κοινωνικού καταναγκασμού, κοινωνικής δικαιοσύνης και οικονομικής αποτελεσματικότητας, ατομικής ελευθερίας και κοινωνικής ισότητας κ.λπ. Η συμβολή της Κοινωνιολογίας του Δικαίου στην ερμηνεία του Δικαίου, στη νομική επιχειρηματολογία και στις διαπραγματεύσεις. Δίκαιο, υποδίκαιο (sous Droit) και εύπλαστο δίκαιο (soft law, Droit flexible).

β) Δίκαιο της Πληροφορικής

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο

Ύλη: *Εννοιολογική προσέγγιση του δικαίου της πληροφορικής. Προστασία λογισμικού και λοιπών έργων. Βάσεις δεδομένων. Πολυμέσα. Προστασία ψηφιακών έργων στο διαδίκτυο. Ιστοσελίδες. Τοπογραφίες προϊόντων ημιαγωγών. Προστασία υλικού η/υ. Συμβάσεις πληροφορικής. Νομικά ζητήματα ηλεκτρονικού εμπορίου. Προστασία προσωπικών δεδομένων. Ηλεκτρονική εγκληματικότητα.*

γ) Εκκλησιαστικό Δίκαιο

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο

Ύλη: *Συνταγματικό και νομικό καθεστώς των θρησκευμάτων στην Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας στην Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Περιεχόμενο, προστασία και περιορισμοί του δικαιώματος της θρησκευτικής ελευθερίας. Πηγές του Εκκλησιαστικού Δικαίου. Μέθοδοι ερμηνείας των διατάξεων του Εκκλησιαστικού Δικαίου. Μέλη της Εκκλησίας, νομικό προσωπικό και περιουσιακό καθεστώς αυτών. Εσωτερική οργάνωση και διοίκηση των θρησκευμάτων. Εκκλησιαστικό ποινικό δίκαιο. Εκκλησιαστική περιουσία, δημοσιονομικό καθεστώς των θρησκευμάτων. Οργανωτικές υποδιαιρέσεις της Εκκλησίας (Μητροπόλεις, Ενορίες, Μονές). Γεωεκκλησιαστικές δικαιοταξίες της ελληνικής επικράτειας. Νομικό καθεστώς της Μοναστικής Πολιτείας του Αγίου Όρους. Εκκλησίες της Κρήτης και των Δωδεκανήσων. Πρεσβυγενή Πατριαρχεία: Οικουμενικό Πατριαρχείο Κων/πόλεως, Πατριαρχεία πρεσβυγενή και νεότερα.*

δ) Ειδικοί θεσμοί του Αρχαίου Ελληνικού Δικαίου

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο

Ύλη: *Περιλαμβάνει τη μελέτη νομικών λύσεων και θεσμών που οι αρχαίες ελληνικές νομοθεσίες επέλεξαν για ένα ευρύ φάσμα πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών ζητημάτων: Από θεσμούς πολιτειακής οργάνωσης, την ιδιότητα του πολίτη, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, τους άρχοντες και την υποχρέωση λογοδοσίας τους, την απονομή δικαιοσύνης στα αθηναϊκά δικαστήρια μέχρι την τυποποίηση και τη δίωξη εγκλημάτων, όπως αυτών κατά του πολιτεύματος, κατά της ζωής, της τιμής και της ιδιοκτησίας, αλλά και ειδικότερα ζητήματα ιδιωτικού δικαίου, όπως δικαιοπραξίες, οικογενειακού δικαίου ρυθμίσεις, κληρονομική διαδοχή, ρυθμίσεις εμπορικού και εργασιακού δικαίου, ζητήματα ελεύθερης έκφρασης στην τέχνη. Η μελέτη των ζητημάτων αυτών γίνεται μέσα από την ερμηνευτική προσέγγιση πηγών: Επιγραφικές και παπυρικές μαρτυρίες, δικανικοί λόγοι αττικών ρητόρων, έργα τραγικών και κωμικών ποιητών, λεξικογράφων, ιστοριογράφων, φιλοσόφων κ.ά. παρέχουν ένα ανεκτίμητης αξίας υλικό που διασώζει πληροφορίες για θεσμούς και νομικές λύσεις σε συγκεκριμένα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά ζητήματα του παρελθόντος, τα οποία δε στερούνται διαχρονικής σημασίας και ανοίγουν διαφορετικά, συναρπαστικά μονοπάτια και στη νομική σκέψη του σήμερα.*

ε) Ιδιωτικό Δίκαιο της Αρχαίας Ρώμης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο εαρινό εξάμηνο

Ύλη: *Το μάθημα αποσκοπεί να χρησιμεύσει ως ιδιαίτερο παιδαγωγικό εργαλείο για την καλύτερη κατανόηση των θεσμών του σύγχρονου ιδιωτικού δικαίου, το οποίο βασίζεται κατ' εξοχήν στο ρωμαϊκό δίκαιο. Ακολουθεί την τριμερή διάκριση του ιδιωτικού δικαίου σύμφωνα με τη διδασκαλία Γαΐου, νομοδιδασκάλου της Νομικής Σχολής της Βυρηττού (2ος μ.Χ. αιώνας), ανάμεσα σε δίκαιο των προσώπων, δίκαιο των πραγμάτων και δίκαιο των αγωγών. Αναλύονται θεσμοί και έννοιες όπως, για παράδειγμα, φυσικά και νομικά πρόσωπα, γάμος, διακρίσεις των πραγμάτων, νομή, κυριότητα, δουλείες, κληρονομική διαδοχή (κατά το ius civile ius και το praetorium), η έννοια της ενοχής (obligatio), οι ρωμαϊκές συμβάσεις.*
Η επιλογή και επιτυχής ολοκλήρωση του συγκεκριμένου μαθήματος αποτελεί προαπαιτούμενο για τη συμμετοχή των φοιτητών στην ομάδα που θα εκπροσωπήσει τη Νομική Σχολή του ΑΠΘ στην Εικονική Δίκη Ρωμαϊκού Δικαίου.

6) Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α΄ κύκλος) ..
.....4

7) Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α΄ κύκλος) ..
.....4

Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Α΄κύκλου) είναι:

- Τα μαθήματα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων των κύκλων Α΄-Δ΄-Ε΄-ΣΤ΄ (εαρινού εξαμήνου). Αυτά διδάσκονται και στο χειμερινό εξάμηνο, με άλλο κωδικό, ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.
- Οι εξής πρόσθετες δυνατότητες ελληνόγλωσσων και ξενόγλωσσων ελεύθερων επιλογών:

1) Σύγχρονα ζητήματα Οικογενειακού Δικαίου

Ύλη: *Το οικογενειακό δίκαιο και η προσαρμοστικότητά του στις κοινωνικές αλλαγές. - Οι σύγχρονες νομοθετικές εξελίξεις. - Η ιδιωτική αυτονομία των συζύγων και η ισότητα των φύλων στις σύγχρονες οικογενειακές σχέσεις (γονική μέριμνα, διατροφή, οικογενειακή στέγη, αποκτήματα). - Η τεχνητή αναπαραγωγή και η επίδρασή της στο δίκαιο της συγγένειας (ν. 3089/2002, 3305/2005), το (προϋποτιθέμενο) δικαίωμα στην αναπαραγωγή, ζητήματα σχετικά με τη διακίνηση του γενετικού υλικού και την ανωνυμία του δότη/τριας γενετικού υλικού, η σημασία τους για το δίκαιο της συγγένειας στην αναπαραγωγή με ξένο γενετικό υλικό, με παρένθετη κυοφορία και γονιμοποίηση post mortem. - Η ενδοοικογενειακή βία στο πλαίσιο του αστικού δικαίου,*

του ποινικού και της ποινικής δικονομίας (ν. 3500/2006). - Η έννοια της οικογένειας, τα προστατευόμενα πρόσωπα και οι διακρίσεις της βίας. - Χρηματική ικανοποίηση του θύματος και ειδικά προστατευτικά μέτρα. - Η ποινική διαμεσολάβηση και η σχέση της με το δικαίωμα διάζευξης. – Το σύμφωνο συμβίωσης (ν. 3179/2008). - Ο τύπος κατάρτισής του, προϋποθέσεις κύρους και ακυρότητα. - Το περιεχόμενό του για τις περιουσιακές σχέσεις των συμβιούντων και το δικαίωμα διατροφής. - Οι σχέσεις τους με τα τέκνα. - Συγγένεια και γονική μέριμνα. - Το κληρονομικό δικαίωμα των συμβιούντων. - Ερμηνευτικά ζητήματα.

2) Ειδικές ενοχικές σχέσεις (κοινωνία, διοίκηση αλλοτρίων, εντολή, εγγύηση, αφηρημένη υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους, συμβιβασμός)

Ύλη: *Κοινωνία δικαιώματος: Έννοια και νομική φύση της κοινωνίας δικαιώματος, δικαιώματα και υποχρεώσεις κοινωνών, οι σχέσεις τους με τους τρίτους, τακτική και δικαστική διοίκηση του κοινού και λύση της κοινωνίας, εξώδικη και δικαστική. Διοίκηση αλλοτρίων: Είδη της διοίκησης αλλοτρίων (γνήσια θεμιτή, γνήσια αθέμιτη και μη γνήσια) και εκ του νόμου συνέπειες εκάστου είδους αυτής. Εντολή: Έννοια, τύπος, υποχρεώσεις εντολοδόχου και υποκατάσταση, υποχρεώσεις εντολέα, λύση εντολής, έμμισθη δικηγορική εντολή. Εγγύηση: Έννοια, διάκριση από συγγενείς έννοιες (αντεγγύηση, μετεγγύηση, εντολή για πίστωση τρίτου, εγγυοδοσία, σωρευτική αναδοχή χρέους, υπόσχεση ελευθερώσεως χρέους, πατρονεία), σχέση εγγυητή με δανειστή (περιεχόμενο οφειλής, ένσταση διζήσεως, ενστάσεις πρωτοφειλέτη), σχέση εγγυητή με πρωτοφειλέτη (αναγωγή, υποκατάσταση), απόσβεση εγγύησης (γενικά, ειδικότερα στην εγγύηση ορισμένου και αορίστου χρόνου). Αφηρημένη υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους: Έννοια, τύπος και λοιπές προϋποθέσεις κύρους, συνέπειες. Διάκριση από την αιτιώδη υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους. Συμβιβασμός: Έννοια, νομική φύση, συνέπειες, ακυρότητα και ακυρωσία.*

3) Εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης ιδιωτικών διαφορών (διαιτησία, διαμεσολάβηση, μορφές συμβιβαστικής επίλυσης)

Ύλη: *Εξετάζονται οι νέες προοπτικές που ανοίγουν οι εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης διαφορών στη διευθέτηση των ιδιωτικών διαφορών. Εξετάζονται: Α. Η διαμεσολάβηση τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε εθνικό επίπεδο, με άξονα: 1. Την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2008/52 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (28.05.2008), 2. Το ν. 3898/2010 «Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις», 3.*

Το π.δ. 123/9-12-2011 «Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων αδειοδότησης και λειτουργίας των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις» και 4. Την Υ.Α 1460/2012 για τον καθορισμό αμοιβής των διαμεσολαβητών. Πέραν της θεωρητικής ανάλυσης των ζητημάτων της διαμεσολάβησης, καλούνται στο πλαίσιο του μαθήματος διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές, οι οποίοι παρουσιάζουν στους φοιτητές τις πρακτικές όψεις του θεσμού, μέσα από την εμπειρία τους. Ακόμη, σε συνεργασία μαζί τους, διεξάγονται εικονικές διαμεσολαβήσεις. Β.Η διαιτησία τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο, με άξονα: 1. Τα άρθρα 867 επ ΚΠολΔ και 2. Τη Σύμβαση Νέας Υόρκης (1958) για την αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων. Γ. Ο συμβιβασμός, εξώδικος και δικαστικός.

4) Ποινικό Δίκαιο Ανηλίκων

Ύλη: *Αναπτύσσονται οι ειδικές διατάξεις του ουσιαστικού, δικονομικού και σωφρονιστικού ποινικού δικαίου των ανηλίκων. Επιχειρείται μια συγκριτική ανάλυση του νομικού πλαισίου και της έκτασης, δομής και πορείας της εγκληματικότητας των ανήλικων. Τελικά εξετάζονται μεταρρυθμιστικές προτάσεις για τη μεταχείριση ανήλικων δραστών εγκλημάτων ενόψει των πορισμάτων που απέφεραν διεθνείς εμπειρικές εγκληματολογικές έρευνες.*

Το μάθημα «Δίκαιο των ανηλίκων» είναι πλέον διαθέσιμο και ως Ανοικτό Ακαδημαϊκό Μάθημα κατηγορίας Α-, στη δ/νση: http://eclass.auth.gr/ courses/OCRS268/.

5) Στρατιωτικό Ποινικό Δίκαιο

Ύλη: *Αναλύονται και συζητούνται βασικά στρατιωτικά εγκλήματα που απασχολούν την πράξη, όπως η ανυποταξία, λιποταξία, ανυπακοή, πρόκληση ανικανότητας κ.λπ. Παράλληλα επισημαίνονται και συζητούνται σύγχρονα ζητήματα, όπως είναι: οι αντιρρησίες συνείδησης, η δεσμευτικότητα των παράνομων διαταγών, ο ρόλος του στρατευμένου στο πλαίσιο των συμμαχικών συμπράξεων καθώς και η εμπλοκή του στρατιωτικού στα «εγκλήματα πολέμου». Τέλος διερευνώνται οι δικονομικές ιδιαιτερότητες του Στρ ΠΚ.*

6) Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία 1821-1975

Ύλη: *Τα Συντάγματα του Αγώνα 1822-1827. - Η Καποδιστριακή Πολιτεία. - Η απόλυτη μοναρχία 1833-1843. - Η συνταγματική μοναρχία 1844-1862. - Η βασιλευομένη Δημοκρατία 1864-1924. - Η αβασίλευτη Δημοκρατία 1924-1935. - Η δικτατορία της 4ης Αυγούστου 1936. -*

Πόλεμος και κατοχή 1940-1944 - Απελευθέρωση και εμφύλιος πόλεμος 1944-1949 - Σύνταγμα του 1952, «παρασύνταγμα», πολιτικές δυνάμεις και εκλογές 1952-1967 - Απριλιανή δικτατορία 1967-1974, δικτατορικά «ψευδοσυντάγματα» - Η μεταπολίτευση του 1974, δημοψήφισμα για το πολιτειακό, το Σύνταγμα του 1975.

7) Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων

Ύλη: *Το μάθημα δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές να κατανοήσουν το νομικό καθεστώς που διέπει τις συμβάσεις τόσο του Δημοσίου, όσο και των λοιπών δημοσίων αναθετουσών αρχών. Ιδίως, οι φοιτητές θα γνωρίσουν τις γενικές αρχές και τους κανόνες του ευρωπαϊκού ενωσιακού δικαίου που διέπουν την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, καθώς και τα βασικά χαρακτηριστικά της έννομης προστασίας που παρέχεται κατά το στάδιο της ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων.*

8) Ενωσιακό Φορολογικό & Τελωνειακό Δίκαιο

Ύλη: *Γενικές Αρχές του Ενωσιακού Τελωνειακού Δικαίου, Εναρμόνιση της άμεσης και έμμεσης φορολογίας.*

9) Κυπριακό Δίκαιο

Ύλη: *Ιστορική πορεία του κυπριακού δικαίου. Ο δικαιικός προσανατολισμός της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η πολυδικαιικότητα στο κυπριακό δίκαιο. Το πρόβλημα της γλώσσας. Πηγές και μέθοδοι του κυπριακού δικαίου. Κυπριακή συνταγματική ιστορία. Ο δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων. Δεσμευτικότητα των αγγλικών δικαστικών αποφάσεων. Η νομολογία στο κυπριακό δίκαιο. Ανάλυση κυπριακών δικαστικών αποφάσεων (Mustafa Ibrahim κ.λπ.). Σύστημα απονομής της δικαιοσύνης. Πρόσφατες τροποποιήσεις του οικογενειακού δικαίου. Αποφάσεις Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικές με την Κύπρο. Γίνεται σύγκριση των θεσμών του κυπριακού δικαίου με τους αντίστοιχους ελληνικούς.*

10) Διεθνείς Θεσμοί

Ύλη: *Το μάθημα επιχειρεί να παρουσιάσει διάφορες μορφές διεθνούς συνεργασίας και ολοκλήρωσης. Κεντρικό θέμα ανάλυσης αποτελούν οι διεθνείς διακυβερνητικοί οργανισμοί, ενώ δίνεται βαρύτητα και σε άτυπες μορφές διεθνούς συνεργασίας. Εξετάζονται ζητήματα, όπως η νομική προσωπικότητα, οι εξουσίες, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις και τα προνόμια των διεθνών οργανισμών, και αξιολογείται η επιρροή τους στη διεθνή δικαιοπαραγωγή, οι σχέσεις τους με τα κράτη μέλη και τα κράτη μη μέλη, και φυσικά οι μεταξύ τους σχέσεις. Ιδιαίτερη*

έμφαση δίνεται στο Σύστημα των Ηνωμένων Εθνών και τις εξειδικευμένες οργανώσεις που συνδέονται με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών.

11) Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών - Μετανάστευσης

Ύλη: *Εισαγωγή στα προβλήματα του μεταναστευτικού φαινομένου από νομικής απόψεως και ενασχόληση με ειδικότερα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί που διαμένουν νόμιμα ή βρίσκονται παράτυπα στην ελληνική επικράτεια. Έννοιες του αλλοδαπού. Γενικές αρχές του ελληνικού δικαίου των αλλοδαπών. Το νομικό καθεστώς των αλλοδαπών φυσικών προσώπων στην Ελλάδα (πολιτών κρατών μελών της ΕΕ, πολιτών τρίτων χωρών, ομογενών, προσφύγων). Διεθνής, ευρωπαϊκή και συνταγματική προστασία των αλλοδαπών. Ετεροδικία. Είσοδος, έξοδος, διαμονή, εγκατάσταση, εργασία, απέλαση, έκδοση αλλοδαπών. Διαδικασία αναγνώρισης πολιτικών προσφύγων. Ασυνόδευτοι ανήλικοι. Θύματα παράνομης διεθνούς διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων. Άσκηση ελεύθερων επαγγελμάτων από αλλοδαπούς και προϋποθέσεις κτήσης ακινήτων από αλλοδαπούς σε παραμεθόριες περιοχές.*

12) Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο

Ύλη: *Το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο αποτελεί ειδικό μέρος του Γενικού Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου και αφορά στους κανόνες και τις αρχές που διέπουν τις ένοπλες συγκρούσεις, διεθνείς και διεθνοποιημένες. Το μάθημα επικεντρώνεται στους Κανονισμούς της Χάγης (1907), τις Συνθήκες της Γενεύης (1949) και τα Πρόσθετα Πρωτόκολλα (1977) σε αυτές. Δίνεται έμφαση στην προστασία των αμάχων, όσων έχουν τεθεί εκτός μάχης και των εμπολέμων, και αναλύεται το γενικότερο πνεύμα ανθρωπισμού με το οποίο πρέπει να αντιμετωπίζονται τα διλήμματα που προκύπτουν σε εμπόλεμες καταστάσεις. Τέλος, σημειώνεται ότι με το μάθημα αυτό εκπληρώνεται διεθνής συμβατική υποχρέωση της χώρας μας.*

13) Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο - Jean Monnet

Ύλη: *Η παρακολούθηση του μαθήματος διευκολύνεται αν ο φοιτητής/η φοιτήτρια έχει ήδη παρακολουθήσει «Συνταγματικό Δίκαιο». Τα ειδικότερα θέματα που θα εξεταστούν και θα αποτελέσουν αντικείμενο των εργασιών των φοιτητών και φοιτητριών είναι τα ακόλουθα: Εννοιολογικά ζητήματα: Διπλή νομιμοποίηση της ΕΕ (θεωρία Τσάτσου κ.λπ.). Το συνταγματικό θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης- Ελλάδα: το άρθρο 28 Σ. Μπορεί η ΕΕ να έχει Σύνταγμα; Έννοιες του*

συντάγματος σε σχέση με την ΕΕ. Είναι οι ευρωπαϊκές Συνθήκες Σύνταγμα της Ένωσης; Ο λαός (δήμος) ως προαπαιτούμενο συντάγματος και δημοκρατίας. Φορέας συντακτικής εξουσίας στην ΕΕ. Η ευρωπαϊκή ενοποίηση και η κρατική κυριαρχία. Ουσιαστικά ζητήματα: Η Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης. Αρχές και αξίες που κατοχυρώνονται στη Συνταγματική Συνθήκη. Η δημοκρατική αρχή στην ευρωπαϊκή Συμπολιτεία. Ευρωπαϊκή ιδιότητα του πολίτη. Διαμόρφωση ενός ευρωπαϊκού δήμου μέσα από τη λειτουργία Ευρωπαϊκών Πολιτικών Κομμάτων. Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (όπως προβλέπεται στη Συνθήκη για το Σύνταγμα): Νομιμοποίηση και αρμοδιότητες. Άσκηση νομοθετικής εξουσίας στην ΕΕ. Ευελιξία και Σύνταγμα. Το ΔΕΚ ως συνταγματικό δικαστήριο.

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα European Constitutional Law (βλ. παρακάτω) και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

14) Δίκαιο και Οικονομία

Ύλη: *Η Οικονομική Ανάλυση του Δικαίου και των Θεσμών και γενικότερα ο επιστημονικός κλάδος «Δίκαιο και Οικονομία» (Law and Economics) είναι μια από τις πιο ραγδαία αναπτυσσόμενες περιοχές της εφαρμοσμένης μικρο-οικονομικής στο πεδίο του δικαίου και της δημόσιας επιλογής και αποφασης. Χρησιμοποιεί τα καθιερωμένα εργαλεία-έννοιες της μικρο-οικονομικής (ανεπάρκεια, επιλογή, κίνητρα, προσφορά και ζήτηση) για να κατανοήσει και να εξηγήσει νομικούς και πολιτικούς κανόνες, συμβάσεις μεταξύ ατόμων και επιχειρήσεων, κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς, δημόσιες υπηρεσίες και άλλους θεσμούς. Η οικονομική προσέγγιση στο δίκαιο λειτουργεί διττά: προτείνει τη θέσπιση νέων κανόνων δικαίου και αξιολογεί την εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων δικαίου, με κριτήριο την αποτελεσματικότητά τους. Έτσι, το ερευνητικό πεδίο της «Οικονομικής Ανάλυσης του Δικαίου και των Θεσμών» τείνει να ταυτιστεί με εκείνο της «Δικαιο-οικονομικής Επιστήμης» («Law and Economics»). Το μάθημα εντοπίζει τις συνδετικές γέφυρες μεταξύ της Νομικής και της Οικονομικής Επιστήμης: την ορθολογική, ένσκοπη δράση, το κοινό ρυθμιστικό πεδίο (που είναι η ρύθμιση των κοινωνικών σχέσεων), το δεοντολογικό/κανονιστικό στοιχείο κ.τ.λ. Στη συνέχεια, εξετάζονται: (α) Η σχέση κανόνων δικαίου και άσκησης αποτελεσματικής πολιτικής, μέσα από την εξοικείωση με τα κριτήρια οικονομικής αποτελεσματικότητας, (β) Η συσχέτιση βασικών εννοιών της οικονομικής επιστήμης με δικαιικούς και πολιτικούς θεσμούς, μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα (π.χ. νομοθεσία και κίνητρα, οι*

δυσλειτουργίες από τη δράση οργανωμένων ομάδων πίεσης και από τη διόγκωση της γραφειοκρατίας, οι οικονομικές και εισοδηματικές ανισότητες στοσύγχρονο κράτος προνοίας, η κοινωνική πολιτική ως αποτέλεσμα της παράλληλης επιδίωξης της αποτελεσματικότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης, κ.τ.λ.). Έπειτα, η οικονομική ανάλυση εφαρμόζεται σε συγκεκριμένους δικαιικούς κλάδους: στο εμπράγματο δίκαιο (με έμφαση στο Θεώρημα του Coase), στο δίκαιο των συμβάσεων, στις αδικοπραξίες, στο ποινικό δίκαιο (μέσα από τη θεωρία του Gary Becker για τον ορθολογικό εγκληματία) και τέλος στο οικογενειακό δίκαιο. Σημ: Οι στοιχειώδεις γνώσεις οικονομικής επιστήμης που απαιτούνται αποκτώνται κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

Πρόσθετες δυνατότητες ξενόγλωσσων επιλογών

15) European Law of Contracts

Ύλη: *Η επεξεργασία της ύλης διακρίνεται σε μια εισαγωγική και δύο κύριες ενότητες. Στην εισαγωγική ενότητα γίνεται αναφορά στην ιστορία των προσπαθειών ενοποίησης του δικαίου των συμβάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και στη γενικότερη προβληματική σχετικά με τη σκοπιμότητα της εν λόγω ενοποίησης. Στην πρώτη κύρια ενότητα (γενικό μέρος) αναλύονται (επιλεκτικά) βασικά ζητήματα κατάρτισης και εκπλήρωσης συμβάσεων (όπως η ευθύνη από διαπραγματεύσεις, η πλάνη και η απάτη, οι καταχρηστικοί συμβατικοί όροι, η ανώμαλη εξέλιξη της σύμβασης και η απρόοπτη μεταβολή των συνθηκών) από τη σκοπιά του συγκριτικού δικαίου, με παράλληλη αναφορά σε σχετικές ρυθμίσεις που έχουν υιοθετηθεί στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη βάση της ανάλυσης αυτής, εκτίθενται και αξιολογούνται οι υιοθετηθείσες ρυθμίσεις στις Αρχές του Ευρωπαϊκού Δικαίου των συμβάσεων (Principles of European Contract Law) και στο Σχέδιο του Κοινού Πλαισίου Αναφοράς (Draft Common Frame of Reference). Σύντομη αναφορά γίνεται επίσης στις σχετικές ρυθμίσεις των Αρχών του Unidroit για τις Διεθνείς Εμπορικές Συμβάσεις του 2010. Στη δεύτερη κύρια ενότητα (ειδικό μέρος) αναλύεται η Σύμβαση της Βιέννης για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών πραγμάτων (CISG), με συγκριτικές αναφορές στο Σχέδιο Κανονισμού για το Κοινό Ευρωπαϊκό Δίκαιο των πωλήσεων.*

16) European Constitutional Law - Jean Monnet

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο (βλ. παραπάνω) και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

17) EU- International Relations Law

Ύλη: *Αντικείμενο του μαθήματος είναι η ένταξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο διεθνές περιβάλλον. Εισαγωγικά γίνεται αναφορά στο σημερινό στάδιο εξέλιξης του Ευρωπαϊκού θεσμικού οικοδομήματος. Όσον αφορά το κύριο μέρος του μαθήματος, εξετάζονται οι νομικές διαστάσεις των εξωτερικών ευρωπαϊκών σχέσεων, όπως αυτές οργανώνονται κυρίως μέσω της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας καθώς και της Κοινής Εμπορικής Πολιτικής, ενώ γίνεται ιδιαίτερη μνεία στα περιοριστικά μέτρα που λαμβάνει η Ένωση στο πλαίσιο της άσκησης της εξωτερικής πολιτικής της. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα ζητήματα κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και κρατών μελών στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων καθώς και στο ρόλο της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πεδίο των διεθνών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναφορά γίνεται στη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.*

18) International Trade Law (GATT/WTO Law)

Ύλη: *This course offers an overview of the institutions, rules and mechanisms governing the international trade relations. The focus of the course is on GATT/WTO Law. Discussed are the institutional and substantive aspects of the rules and mechanisms governing the multilateral trading system administered by the World Trade Organisation and in particular: the General Agreement on Trade and Tariffs (GATT), the Multilateral Trade Negotiations Rounds, the establishment of the WTO, the basic principles governing the multilateral trading system (multilateral trade principles, such as most favoured nation treatment and national treatment, open market principles, such as elimination of tariffs, quotas and other non-tariff barriers to cross-border trade, and fair trade principles, such as dumping and subsidies), and the settlement of international trade disputes. While the focus of the subject matter is on WTO Law governing the cross-border trade in goods, attention is equally reserved for the WTO Law governing the international trade in services (GATS).*

19) EU - Intellectual Property Law

Ύλη: *Εμβάθυνση και διεύρυνση των γνώσεων των φοιτητών στον τομέα του δικαίου της διανοητικής ιδιοκτησίας με σημείο αναφοράς την «ευρωπαϊκή διάσταση» των επιμέρους δικαιικών κλάδων που συστηματικά εντάσσονται σ' αυτόν (δίκαιο ευρεσιτεχνίας, σημάτων, πνευματικής ιδιοκτησίας κ.ο.κ.).*

20) Legal Rhetorics in Antiquity

Ύλη: *Ι. Θεωρητικό Μέρος Η Ρητορική ως βασικό μέρος της παιδείας στην Αθήνα και τη Ρώμη. Artes liberales. Η Ρητορική ως τμήμα της Λογικής. Θεωρία της Ρητορικής. Το επιχείρημα. Το έργο του ρήτορα. Τοπική της δίκης και των δικανικών επιχειρημάτων ή η κατάταξη της ένδικης διαφοράς στην τυπολογία δικών με σκοπό την επιλογή των καταλληλότερων επιχειρημάτων. ΙΙ. Πρακτικό Μέρος Δειγματοληπτική εξέταση ελληνικών και ρωμαϊκών δικανικών λόγων. (Πηγές: Αριστοτέλης, Αττικοί Ρήτορες, Κικέρωνας, Κουιντιλιανός).*

Το μάθημα αυτό διδάσκεται και στο όγδοο εξάμηνο στη γαλλική γλώσσα, ως Rhétorique juridique de l'Antiquité. Λόγω της ταυτότητας του περιεχομένου τους, τα δύο μαθήματα δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

21) Europäisches Gesellschaftsrecht

Ύλη: *1. Η εναρμονιστική προσπάθεια της ΕΕ στο πεδίο του εταιρικού δικαίου: Η στόχευση και η βάση της αρμοδιότητας - Οι εταιρικές Οδηγίες και Σχέδια Οδηγιών - Το πρόγραμμα δράσης του 2002 και η συνέχεια - Αποτίμηση. 2. Το ευρωπαϊκό εταιρικό δίκαιο υπό το φως της ενωσιακής ελευθερίας εγκατάστασης: Το πεδίο εφαρμογής της ελευθερίας εγκατάστασης ως προς τις εταιρίες- Η πρωτεύουσα και δευτερεύουσα εγκατάσταση - Οι εξελίξεις της νομολογίας του ΔΕΚ/ΔΕΕ (από την Daily Mail στην Centros, Überseering και Inspire Art, επακόλουθη νομολογία) - Επιπτώσεις στο εφαρμοστέο εταιρικό δίκαιο- Επιπτώσεις στον ανταγωνισμό των εταιρικών δικαίων στο παράδειγμα της ΙΚΕ- Αποτίμηση. 3. Το ευρωπαϊκό εταιρικό δίκαιο υπό το φως της ενωσιακής ελευθερίας κυκλοφορίας κεφαλαίων: Το πεδίο εφαρμογής της ελευθερίας κυκλοφορίας κεφαλαίων ως προς τις εταιρίες - Οι εξελίξεις της νομολογίας του ΔΕΚ/ΔΕΕ (golden shares και φορολόγηση μερισμάτων) - Επιπτώσεις στο εταιρικό δίκαιο. 4. Η διασυνοριακή κινητικότητα των εταιριών: Μεταφορά έδρας - Διασυνοριακές συγχωνεύσεις - Διασυνοριακές εξαγορές. 5. Οι ενωσιακές υπερεθνικές εταιρικές μορφές: Ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού- Η Ευρωπαϊκή Εταιρία (SE) - Ο Ευρωπαϊκός Συνεταιρισμός (SCE) - Η Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρία.*

22) Europäisches Insolvenzrecht

Ύλη: *Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας. - Πεδίο εφαρμογής. Η έννοια του «κέντρου των κυρίων συμφερόντων» του οφειλέτη. - Βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας. - Εφαρμοστέο δίκαιο. - Αναγνώριση*

διαδικασίας αφερεγγυότητας. - Δευτερεύουσες διαδικασίες αφερεγγυότητας - Αναγγελία πιστωτών.

23) Jugendstrafrecht, Kriminologie, Strafvollzug

Ύλη: *Αντικείμενο των σχετικών παραδόσεων είναι η εισαγωγή στο ελληνικό ουσιαστικό ποινικό δίκαιο ανηλίκων (προσωπικό και αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής, ποινική ευθύνη, έννομες συνέπειες), στο δικονομικό (ιδιαιτερότητες της ποινικής διαδικασίας ανηλίκων) και στο σωφρονιστικό δίκαιο ανηλίκων (σωφρονιστικοί κανόνες δικαίου-σωφρονιστική πραγματικότητα). Περαιτέρω σε ό,τι αφορά την εγκληματολογία αναπτύσσονται επιλεγμένα θέματα: Σχολές της Εγκληματολογίας και προτάσεις τους για την αντεγκληματική πολιτική, μέθοδοι μέτρησης της εγκληματικότητας (εγκληματολογικές στατιστικές, έρευνες θυματοποίησης, έρευνες αυτοομολογούμενης εγκληματικότητας) και αδυναμίες τους, εγκληματικότητα των ανηλίκων, εγκληματικότητα των αλλοδαπών και οικονομική εγκληματικότητα. Στο πεδίο της Σωφρονιστικής, τέλος, γίνεται συνοπτική επισκόπηση της ελληνικής σωφρονιστικής νομοθεσίας, ιδίως του σκοπού της έκτισης της ποινής, των δικαιωμάτων των κρατουμένων, της εργασίας της εκπαίδευσής τους και των μέτρων άμβλυνσης των δυσμενών συνεπειών της κράτησης. Παρατηρήσεις συγκριτικού δικαίου και συγκριτικής εγκληματολογίας καλύπτουν το σύνολο των θεμάτων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο αυτής της παράδοσης.*

25) Anthropologie du droit

Ύλη: *Βασικές έννοιες και σχολές σκέψης της κοινωνικής ανθρωπολογίας. Κοινωνική ανθρωπολογία και δίκαιο: από τη μελέτη των θεσμών στη μελέτη τού ανθρώπου ως παραγωγού θεσμών και ως ρυθμιστή της δικαιικά οργανωμένης κοινωνίας. Ιστορικά και σύγχρονα παραδείγματα. Μελέτη διαφόρων θεματικών ανά ακαδημαϊκό έτος: από τα κλασικά θέματα της ανθρωπολογίας του δικαίου - σύγχρονες προσεγγίσεις (κανόνας δικαίου, σχέσεις σύγκρουσης, συγγένεια, νομικός πλουραλισμός κ.λπ.).*

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ
(Εαρινό)

ECTS

1) Σύνθεση Ποινικού Δικαίου και Ποινικής Δικονομίας **5**

Επανάληψη στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *α) Για το σκέλος της εμβάθυνσης στο ουσιαστικό Ποινικό Δίκαιο το μάθημα περιλαμβάνει την ανάλυση σε βάθος πραγματικών υποθέσεων ποινικού δικαίου (γενικού και ειδικού μέρους), έτσι ώστε ο φοιτητής να ασκείται στην κριτική αντιμετώπιση νομικών προβλημάτων και στην εφαρμογή του ποινικού δόγματος στην πράξη. Εισαγωγικά διδάσκονται οι θεμελιώδεις αρχές του Ποινικού Δικαίου και της Ποινικής Δίκης, και από την ύλη του γενικού ποινικού η έννοια της πράξης, ο αντικειμενικός αιτιώδης σύνδεσμος, η άρση του αδίκου και του καταλογισμού, η δομή του εγκλήματος στην οποία θεμελιώνονται και οι αυτοτελείς ισχυρισμοί του κατηγορουμένου, η επέκταση του αξιοποίνου στην απόπειρα και τη συμμετοχική πράξη, η παραγραφή και η έγκληση ως εξάλειψη και προϋπόθεση του αξιοποίνου, αντίστοιχα. Τέλος, πάντα υπό μορφή πραγματικών υποθέσεων, συζητούνται και κάποια εγκλήματα από τον χώρο των ατομικών και υπερατομικών εννόμων αγαθών. β) Για το σκέλος της εμβάθυνσης στην Ποινική Δικονομία αναπτύσσονται σε βάθος, τόσο από τη σκοπιά των διαδίκων όσο και από τη σκοπιά των δικαστηρίων θέματα που έχουν σχέση με: την προκαταρκτική εξέταση, την ποινική δίωξη, τις ακυρότητες, τη συνάφεια, τη σύλληψη και προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου, την ακύρωση διαδικασίας και αποφάσεως, την αυτόφωρη διαδικασία και τα ένδικα μέσα.*

2) Σύνθεση Δημοσίου Δικαίου και Διοικητικής Δικονομίας **5**

Επανάληψη στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *Στοχεύει στη σύνθεση των μαθημάτων του Συνταγματικού Δικαίου και των Συνταγματικών Ελευθεριών, καθώς και του Διοικητικού και Διοικητικού Δικονομικού Δικαίου. Στο πεδίο του Συνταγματικού Δικαίου δίνεται έμφαση στον έλεγχο αντισυνταγματικότητας των νόμων, τη δικαιοπαραγωγική διαδικασία και τους περιορισμούς των συνταγματικών ελευθεριών και δικαιωμάτων. Ειδικότερα: Ιστορική και θεσμική θεμελίωση του δικαστικού ελέγχου της αντισυνταγματικότητας των νόμων. Νομιμοποίηση και ενστάσεις. Διακρίσεις του ελέγχου. Μη δικαστικός έλεγχος (Κοινοβούλιο, ΠτΔ, Διοίκηση). Μοντέλα δικαστικού ελέγχου. Χαρακτηριστικά του ελληνικού συστήματος: διάχυτος, παρεμπίπτων, συγκεκριμένος, δηλωτικός και αυτεπάγγελτος. Παρεκκλίσεις: Ο έλεγχος από το ΑΕΔ. Πρότυπη δίκη. Τεχνικές του δικαστικού ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων (α) Ο δικαστικός αυτοπεριορισμός, β) Μερική αντισυνταγματικότητα, γ) Σύμφωνη με το*

Σύνταγμα ερμηνεία νόμου). Η αρχή της αναλογικότητας: συνταγματική αρχή, τεχνική του ελέγχου της συνταγματικότητας ή πηγή standard; Η αρχή της διάκρισης των εξουσιών και ο έλεγχος της συνταγματικότητας των ορίων της νομοθετικής εξουσίας: η συνάρθρωση της αρχής του κράτους δικαίου με την δημοκρατική αρχή. Έλεγχος αντίθεσης προς το διεθνές (ιδίως ΕΣΔΑ) και το ενωσιακό δίκαιο και η συμπλοκή του με τον έλεγχο αντισυνταγματικότητας.

3) Σύνθεση Πολιτικής Δικονομίας **4**

Επανάληψη στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *Με επιμέλεια των διδασκόντων επιλέγονται διαφορετικές κάθε εξάμηνο ειδικές θεματικές από το σύνολο της ύλης του Αστικού Δικονομικού Δικαίου, και γι' αυτές ετοιμάζεται ειδικό τεύχος διδασκαλίας (δωρεάν διανεμόμενο σε έντυπη μορφή ή και ηλεκτρονικά). Το τεύχος περιλαμβάνει το σύνολο της κρίσιμης ανά θεματική νομολογίας και βιβλιογραφίας, και ορισμένα πρακτικά ζητήματα, που προϋποθέτουν επαρκή γνώση του Αστικού Δικονομικού Δικαίου. Το τεύχος περιλαμβάνει ακόμα θεματικές του δικονονομικού δικαίου, που δεν διδάχθηκαν σε προηγούμενα εξάμηνα. Συχνά, στη διδασκαλία περιλαμβάνονται και αποφάσεις υπερεθνικών δικαστηρίων, όπως λ.χ του ΔΕΕ, ή του Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Οι φοιτητές κατανέμονται σε δύο κατά κανόνα τμήματα (στο εαρινό, αλλά και στο χειμερινό εξάμηνο), και το μάθημα διδάσκεται σε κάθε τμήμα 4 ώρες εβδομαδιαίως. Ο τρόπος διδασκαλίας είναι προσανατολισμένος στην ιδιαίτερη αποστολή του μαθήματος. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς τους προσφέρονται οι εξής προαιρετικές δυνατότητες: 1) σύνταξη σχετικής γραπτής εργασίας με αντικείμενο μια από τις διδασκόμενες ενότητες, ή 2) συλλογική προετοιμασία για τη συμμετοχή σε ειδικό σεμινάριο, το οποίο πραγματοποιείται κατά τη λήξη της διδακτικής περιόδου και λίγο πριν τις εξετάσεις, ή 3) συλλογική προετοιμασία για την διεξαγωγή εικονικής δίκης, στην οποία οι φοιτητές μετέχουν ως δικαστές ή ως δικαστικοί πληρεξούσιοι των διαδίκων. Πρωταρχικός στόχος στην Εμβάθυνση παραμένει η συστηματική διδασκαλία των δικαστικών αποφάσεων, ως προς τη δομή και την ερμηνευτική διαδικασία που ακολουθούν τα ελληνικά δικαστήρια.*

4) Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Δ΄ κύκλος).. ..... **4**

α) Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό

εξάμηνο

Ύλη: *Η έννοια του οικονομικού εγκλήματος. Τρόπος εισαγωγής του οικονομικού εγκλήματος. Προβλήματα στα στοιχεία του οικονομικού εγκλήματος (στην αντικειμενική υπόσταση, στο υποκείμενο, στην ποινική ευθύνη, στις κυρώσεις). Προβλήματα συρροής στο οικονομικό έγκλημα. Η ύλη περιλαμβάνει επί πλέον: οριοθέτηση της οικονομικής εγκληματικότητας από συναφείς έννοιες, έκταση, δομή και εξέλιξη της εμφανούς (δήλης και δικαστικά διαπιστωμένης) και της αφανούς οικονομικής εγκληματικότητας, καθώς και ποινικό έλεγχό της.*

β) Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου (ΠΚ)

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *Η ύλη περιλαμβάνει επιλογή βασικών εγκλημάτων από το σύνολο του ειδικού μέρους του Π.Κ. στις ακόλουθες ενότητες: Προσβολές του πολιτεύματος και κατάχρηση εξουσίας [βασανιστήρια (άρθρο 137Α ΠΚ), κατάχρηση εξουσίας (άρθρο 239 ΠΚ)], Οργανωμένο έγκλημα [Έννοια, βασικά χαρακτηριστικά, διεθνής καταγραφή, άρθρα 187, 187Γ ΠΚ], Τρομοκρατία και πολιτικό έγκλημα [Έννοια, διεθνής καταγραφή, άρθρα 187Α, 187Β και 187Γ ΠΚ], Πλαστογραφία (άρθρο 216 ΠΚ, Εγκλήματα περί την απονομή της δικαιοσύνης [ψευδής κατάθεση (άρθρο 224 ΠΚ), ψευδής καταμήνυση (άρθρο 229 ΠΚ), υπόθαλψη εγκληματία (άρθρο 231 ΠΚ), Διαφθορά [δωροληψία (άρθρο 235 ΠΚ) και δωροδοκία υπαλλήλου (άρθρο 236 ΠΚ), δωροληψία και δωροδοκία δικαστικών λειτουργών (άρθρο 237 ΠΚ), δωροληψία (άρθρο 159 ΠΚ) και δωροδοκία πολιτικών προσώπων (άρθρο 159Α΄ ΠΚ), εμπορία επιρροής-μεσάζοντες (άρθρο 237Α΄ ΠΚ), δωροληψία και δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα (άρθρο 396 ΠΚ)], Κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα [Γενικά χαρακτηριστικά του κεφαλαίου, εμπρησμός (άρθρα 264-265 ΠΚ), έκρηξη (άρθρα 270 και 272 ΠΚ].*

γ) Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *Ναρκωτικά: Αναλύονται και προσδιορίζονται οι όψεις καταστολής της διάδοσης των ναρκωτικών στη χώρα μας (λ.χ. το τιμωρητό της απλής χρήσης και διακίνησης) και ερμηνεύονται οι βασικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας για τα ναρκωτικά. (ν. 4193/2013). - Πνευματική ιδιοκτησία: Αναλύονται και συζητούνται οι διατάξεις του ν.*

2121/1993 (:ο χαρακτήρας των πνευματικών δημιουργημάτων, κασετοπειρατεία, προβλήματα συρροής κ.λπ.). - Όπλα: Εκτίθενται και συζητούνται ερμηνευτικά προβλήματα που συνδέονται με το ν. 2168/1993 (έννοια όπλου, εμπορία, κατοχή, οπλοφορία, οπλοχρησία κ.λπ.). - Λαθρεμπορία: Αναλύονται και συζητούνται οι βασικές διατάξεις του τελωνειακού κώδικα (ν. 2690/2001) που συνδέονται με τις μορφές τέλεσης της λαθρεμπορίας (τρόποι τέλεσης, προβλήματα συρροής, δήμευση κ.λπ.). - Αλλοδαποί: Αναλύονται και συζητούνται οι βασικές διατάξεις του νόμου περί αλλοδαπών (ν. 3386/2005). ***- Προσωπικά δεδομένα:*** *Αναφύονται και συζητούνται οι βασικές διατάξεις του νόμου περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων κατά το Ν 2472/1997.*

δ) Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *Ι. Το ευρωπαϊκό ποινικό δίκαιο στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Η σύνθεση μετά την προσχώρηση της ΕΕ στην ΕΣΔΑ. ΙΙ. ΕΣΔΑ και ποινικό δίκαιο: Βασικές επιλογές από τη νομολογία του ΕΔΔΑ στο πεδίο του ουσιαστικού και δικονομικού ποινικού δικαίου. ΙΙΙ. Η ανάπτυξη του ποινικού δικαίου στο πλαίσιο της ΕΕ: 1. Το θεσμικό πλαίσιο της Συνθήκης της Λισσαβώνας για την ανάπτυξη του ενωσιακού ποινικού δικαίου και θεμελιώδεις αρχές ποινικής καταστολής. 2. Ευρωπαϊκά όργανα ποινικής καταστολής. 3. Η σύγχρονη ανάπτυξη του ενωσιακού ποινικού δικαίου και η επίδρασή του στην εθνική μας έννομη τάξη: Α. Η εναρμόνιση του ουσιαστικού ποινικού δικαίου στο παράδειγμα βασικών αξόνων ενωσιακής παρέμβασης στα πεδία: α) της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος β) των προσβολών των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ γ) της διαφθοράς στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα δ) των προσβολών του ευρώ ε) των προσβολών του περιβάλλοντος και στ) των επιθέσεων στα συστήματα πληροφοριών. Β. Ο κυρίαρχος ρόλος της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων και διαταγών στο ενωσιακό ποινικό δικονομικό δίκαιο και η εναρμόνιση δικονομικών κανόνων - Τα βασικά παραδείγματα: α) του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης β) της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας γ) των δικαιωμάτων υπόπτων και κατηγορουμένων (δικαίωμα ενημέρωσης, μετάφρασης, πρόσβασης σε δικηγόρο).*

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα EU-Strafrecht και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί

μόνο ένα από τα δύο).

ε) Εγκληματολογία

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *Αναπτύσσονται οι θεμελιώδεις έννοιες της εγκληματολογίας, οι θεωρητικές ερμηνείες της εγκληματικής συμπεριφοράς και οι μέθοδοι εμπειρικής προσέγγισης του εγκληματικού φαινομένου. Επίσης εξετάζονται η έκταση, δομή και πορεία ορισμένων κατ' ιδίαν κατηγοριών εγκλημάτων, της συνολικής εγκληματικότητας καθώς και της εγκληματικότητας διαφόρων ομάδων του πληθυσμού στον ελληνικό και διεθνή χώρο. Τελικά αναλύονται τα στρατηγικής και τακτικής υφής κοινωνικά μέτρα και οι κρατικές κυρώσεις που αποσκοπούν στον έλεγχο της εγκληματικότητας.*

5) Μάθημα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΣΤ΄ κύκλος).. ..... **4**

α) Συγκριτικό Δίκαιο - Jean Monnet

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο)

Ύλη: *Το μάθημα χωρίζεται σε τρεις ενότητες: Η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει εισαγωγικά μαθήματα γύρω από τις αρχές της συγκριτικής μεθόδου, τη φύση και τους πρακτικούς σκοπούς του συγκριτικού δικαίου και, ειδικότερα, το ρόλο του κατά τη θέσπιση και την εφαρμογή των κανόνων δικαίου σε εθνικό και διεθνές επίπεδο καθώς και στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη δεύτερη ενότητα εξετάζονται τα γενικά χαρακτηριστικά των μεγάλων δικαιικών οικογενειών και ειδικότερα, της ρωμαιογερμανικής οικογένειας, από τη μια μεριά, και της αγγλοαμερικανικής οικογένειας, από την άλλη. Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας γίνεται μια εκτενής εισαγωγή στο αμερικανικό δίκαιο, καθώς και μια παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών του μουσουλμανικού δικαίου και της σχέσης του με την ελληνική έννομη τάξη. Στην τρίτη ενότητα εξετάζονται συγκριτικώς οι λύσεις που παρέχουν το αμερικανικό, το αγγλικό, το γερμανικό και το γαλλικό δίκαιο σε συγκεκριμένα νομικά ζητήματα.*

β) Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *Ο φοιτητής εισάγεται στο Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο. Εξετάζονται το αντικείμενο, τα υποκείμενα και οι πηγές του δικαίου αυτού. Στο κύριο μέρος, το μάθημα ασχολείται με τις ξένες άμεσες επενδύσεις. Προσδιορίζεται η έννοια της ξένης άμεσης επένδυσης και οι πηγές δικαίου που ρυθμίζουν τις ξένες άμεσες επενδύσεις. Εξετάζεται το νομικό πλαίσιο της προώθησης και προστασίας των ξένων επενδύσεων, με έμφαση στους κινδύνους που αντιμετωπίζει μια ξένη άμεση επένδυση στη χώρα υποδοχής και στα standards μεταχείρισης των ξένων άμεσων επενδύσεων από το κράτος υποδοχής. Εξετάζονται τέλος οι τρόποι επίλυσης των διαφορών μεταξύ ξένων επενδυτών και κράτους υποδοχής, με έμφαση στην διεθνή διαιτησία.*

γ) Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο)

Ύλη: *Πηγές. Εφαρμοστέο δίκαιο στις διεθνείς συμβάσεις (Κανονισμός 593/2008 (Καν. Ρώμη Ι)). Ζητήματα σχετικά με τη δραστηριότητα αλλοδαπών εταιριών και άλλων νομικών προσώπων στην Ελλάδα. Επίλυση διεθνών εμπορικών διαφορών (δικαστική, διαιτητική, διαμεσολάβηση). Σύμβαση της Βιέννης του 1980 για τις διεθνείς πωλήσεις κινητών πραγμάτων.*

δ) Ειδικά ζητήματα Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο)

Ύλη: *Πρόκειται για μια εισαγωγή στους κανόνες λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με έμφαση στις θεμελιώδεις οικονομικές ελευθερίες που αυτή (η εσωτερική αγορά) εγγυάται. Χωρίζεται σε δύο ενότητες. Στην πρώτη, εξετάζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Η ανάλυση επικεντρώνεται στην τελωνειακή ένωση (απαγόρευση δασμών, κοινό εξωτερικό δασμολόγιο, τελωνειακή συνεργασία) και στην απαγόρευση των ποσοτικών περιορισμών και των μέτρων ισοδυνάμου προς δασμούς αποτελέσματος κατά τη διακίνηση των εμπορευμάτων. Στη δεύτερη, εξετάζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. Γίνεται εκτενής αναφορά στα κύρια χαρακτηριστικά της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων και της ελευθερίας εγκατάστασης, καθώς και στις συναφείς εξαιρέσεις για λόγους δημόσιας τάξης, ασφάλειας και υγείας, για την απασχόληση στη δημόσια διοίκηση κ.τ.λ. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην επίδραση που είχε στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων η καθιέρωση της*

ιθαγένειας της Ένωσης και η δημιουργία του Χώρου Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης. Η διδασκαλία βασίζεται στη μελέτη της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των εξελίξεων και των μεταστροφών της.

ε) Ειδικά ζητήματα Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής ειδικών γνώσεων στο χειμερινό εξάμηνο

Ύλη: *Το Ειδικό Μέρος του Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου ασχολείται με τη θεματική της διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παρουσιάζεται η γενική θεωρία για τα ανθρώπινα δικαιώματα και εξετάζεται η διαλεκτική σχέση ανάμεσα στο διεθνές δίκαιο και τα ανθρώπινα δικαιώματα, με σημείο αφετηρίας τα Ηνωμένα Έθνη και πιο συγκεκριμένα την Οικουμενική Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Το θεσμικό και συμβατικό πλαίσιο προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Σύστημα των Ηνωμένων Εθνών, και η συμβολή των διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων και των οιονεί δικαιοδοτικών οργάνων σε παγκόσμιο και περιφερειακό επίπεδο αποτελούν το βασικό πεδίο αναφοράς του μαθήματος. Τέλος, θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες, κανόνες και θεσμοί αναλύονται διεξοδικά προκειμένου να προσφερθεί σφαιρική γνώση γύρω από τη διεθνή προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.*

6) Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Β΄ κύκλος)…
……4

7) Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Β΄ κύκλος)…
……4

Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (Β΄κύκλου) είναι:

- Τα μαθήματα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων των κύκλων Β΄ και Γ΄ (χειμερινού εξαμήνου). Αυτά διδάσκονται και στο εαρινό εξάμηνο, με άλλο κωδικό, ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής.
- Οι εξής πρόσθετες δυνατότητες ελληνόγλωσσων και ξενόγλωσσων επιλογών:

Πρόσθετες δυνατότητες ελληνόγλωσσων επιλογών

1) Ιδιωτικό Δίκαιο Τουρισμού

Ύλη: *Το τουριστικό φαινόμενο (ιστορική εξέλιξη του τουρισμού),*

μορφές του σύγχρονου τουρισμού, προοπτικές-τάσεις, επιπτώσεις. Το δίκαιο του τουρισμού (έννοιες, πεδίο εφαρμογής, διακρίσεις, πηγές). Χαρακτηριστικές συναλλακτικές μορφές (επιλογή): α) Σχέσεις ξενοδόχων-πελατών (σύμβαση ξενίας). β) Σχέσεις ξενοδόχων-διοργανωτών ή διαμεσολαβητών οργανωμένων ταξιδιών (ξενοδοχειακή σύμβαση). γ) Το οργανωμένο ταξίδι διακοπών (ταξιδιωτική σύμβαση). δ) Χρονομεριστική μίσθωση, βραχυχρόνια μίσθωση παραθεριστικών κατοικιών. ε) Το διεθνές και ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο του τουρισμού.

2) Εκούσια Δικαιοδοσία

Ύλη: *Στο μάθημα εξετάζεται ύλη του αστικού δικονομικού δικαίου (jurisdictio voluntaria). Αφορά ανατεθείσες στη δικαστική λειτουργία υποθέσεις, χαρακτηριστικό των οποίων είναι η πρωτογενής παροχή ένδικης προστασίας χωρίς την ύπαρξη προϋφιστάμενης διαφοράς. Κατά την παράδοση του μαθήματος εξετάζονται αφενός μεν οι γενικοί διαδικαστικοί κανόνες που εφαρμόζονται στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, και αφετέρου οι κύριοι ουσιαστικού δικαίου θεσμοί που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της προκείμενης διαδικασίας, από τον χώρο των γενικών αρχών, του εμπράγματου, του οικογενειακού, του κληρονομικού ή του εμπορικού δικαίου.*

3) Σύγχρονα θέματα Εργατικού Δικαίου-Επισφαλείς εργασιακές σχέσεις

Ύλη: *Τηλεργασία. Προστασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο της εργασίας. Ανταγωνιστικές πράξεις του εργαζομένου έναντι του εργοδότη. Προσωρινή απασχόληση και δανεισμός εργαζομένων.*

4) Δίκαιο Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών

Ύλη: *Το επιστημονικό πεδίο του δημόσιου δικαίου της υγείας. Το δικαίωμα στην υγεία (άρθρο 21 Συντ/τος). Φορείς, κανονιστικότητα, περιεχόμενο. Ελεύθερη επιλογή γιατρού (φιλελεύθερες αρχές της ιατρικής). Διεθνείς πηγές. Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας. Ενωσιακό Δίκαιο. Πρωτογενές και παράγωγο δίκαιο. Κανονισμός 883/2004, σχετική Οδηγία. Ελεύθερη κυκλοφορία ασθενών. Η προστασία της υγείας μέσω της ασφάλισης ασθένειας ΕΟΠΥΥ, συμπληρωματική ασφάλιση ασθένειας. Προστασία ανασφάλιστων. Εθνικό Σύστημα Υγείας. Η σχέση του με τον ιδιωτικό τομέα. Η χρηματοδότηση και οργάνωση του συστήματος. Οργάνωση της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (ΠεΔΥ). Οικογενειακός γιατρός. Δευτεροβάθμια περίθαλψη*

(Νοσοκομείο).Δικαιώματα του ασθενούς. Προστασία προσωπικών δεδομένων στο χώρο της υγείας. Επαγγελματικές σχέσεις γιατρών. Υγειονομική νομοθεσία. Σύμβαση παροχής ιατρικών υπηρεσιών. Ο ιδιωτικός τομέας της υγείας. Φαρμακευτικό δίκαιο. Το δικαίωμα του ατόμου στην κοινωνική πρόνοια. Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της κοινωνικής πρόνοιας. Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας. Αποκεντρωμένες δομές του συστήματος. Εθελοντικές οργανώσεις. Προνοιακά προγράμματα για την οικογένεια, τη μητρότητα, τα παιδιά, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τους ηλικιωμένους. Προστασία της στέγης. Παροχές στους οικονομικά αδυνάτους. Κοινωνικός αποκλεισμός. Αντιμετώπιση της φτώχειας. Δικαστική προστασία του δικαιούχου κοινωνικών υπηρεσιών.

5) Ειδικοί θεσμοί Ναυτικού Δικαίου

Ύλη: *Σύμβαση θαλάσσιας μεταφοράς επιβάτη. Σύγκρουση πλοίων. Θαλάσσια ρύπανση από πετρέλαιο. Σύμβαση ναυλώσεως.*

6) Σωφρονιστική

Ύλη: *α. Η ιστορική εξέλιξη της ποινής της φυλάκισης - Σωφρονιστικά συστήματα - Δομές έκτισης. β. Οι αρχές που διέπουν τη διαμόρφωση των συνθηκών έκτισης γ. Το έννομο πεδίο της ποινής της φυλάκισης - Η διαμόρφωση των σωφρονιστικών κανόνων σε Εθνικό και Διεθνές Επίπεδο. δ. Οι Ευρωπαϊκοί σωφρονιστικοί κανόνες: Αρχές.*

7) Ειδικές Ποινικές Διαδικασίες

8) Δικαστικός έλεγχος του νόμου (Συνταγματικό Δικονομικό Δίκαιο)

Ύλη: *Ι.α. Συστήματα δικαστικού ελέγχου του νόμου: Συστήματα συνταγματικών δικαστηρίων - Συστήματα διάχυτου ελέγχου - Το μοντέλο της «κοινοπολιτείας». β. Κριτήριο διάκρισης των συστημάτων δικαστικού ελέγχου του νόμου: Έλεγχος του νόμου καθαυτόν (αφηρημένος) - Έλεγχος της εφαρμογής του νόμου (συγκεκριμένος) ΙΙ. Χαρακτηριστικά του δικαστικού ελέγχου του νόμου στην Ελλάδα: Έλεγχος διάχυτος - παρεμπίπτων - συγκεκριμένος - διαπιστωτικός. Χαρακτηριστικά του ελέγχου από το Α.Ε.Δ. ΙΙΙ. Φορείς δικαστικού ελέγχου του νόμου: Εθνικά δικαστήρια - Η επιρροή της νομολογίας των ανώτατων δικαστηρίων - Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο - Η επιρροή της νομολογίας των ευρωπαϊκών δικαστηρίων (ΕΔΔΑ, ΔΕΕ). IV. Δικονομικές προσβάσεις του δικαστικού ελέγχου του νόμου: Ευθύς έλεγχος των κανονιστικών πράξεων - Παρεμπίπτων έλεγχος στο διάχυτο σύστημα - Η*

πρόσβαση στο Α.Ε.Δ. V. Κριτήρια του δικαστικού ελέγχου του νόμου: Έλεγχος συνταγματικότητας - Έλεγχος συμβατότητας με το διεθνές δίκαιο, ιδίως την ΕΣΔΑ - Έλεγχος συμβατότητας με το δίκαιο της ΕΕ. VI. Αποτελέσματα του δικαστικού ελέγχου του νόμου: Παραμέριση/μη εφαρμογή του νόμου - Ερμηνεία του νόμου (σύμφωνη με το Σύνταγμα/διεθνές δίκαιο/δίκαιο ΕΕ) - Κατάργηση του νόμου από το Α.Ε.Δ. VII. Μη δικαστικός έλεγχος του νόμου: Πολιτειακός έλεγχος (κοινοβουλευτικός - από τον ΠτΔ) - Διοικητικός έλεγχος - Έλεγχος από ανεξάρτητες αρχές.

9) Διοικητική Επιστήμη

Ύλη: *Το αντικείμενο της διοικητικής επιστήμης (η οντολογία του διοικητικού φαινομένου). Η σχέση της διοικητικής επιστήμης με τις λοιπές κοινωνικές επιστήμες και το ζήτημα της αυτοτέλειας. Ιστορική αναδρομή στους διοικητικούς θεσμούς και στην ιστορία της διοικητικής επιστήμης στην Ευρώπη και την Ελλάδα. Οι απαρχές της επιστήμης της διοίκησης και του διοικητικού δικαίου στην Ελλάδα. Οι δημόσιες διοικήσεις σε συγκριτικό επίπεδο. Θεμελιώδεις έννοιες: η γραφειοκρατία, η οργάνωση και η θεωρία των οργανώσεων, το σύστημα και η συστημική ανάλυση, η θεωρία των αποφάσεων. Οι σχέσεις, που αναπτύσσονται στο εσωτερικό της διοίκησης και προς τους πολίτες. Οργανωτικά προβλήματα (συγκέντρωση, αποκέντρωση, αυτοδιοίκηση, προσωπικό). Νέες μορφές δράσης της διοίκησης. Οι αρχές της δράσης: αποτελεσματικότητα και new public management, αποδοτικότητα, οικονομικότητα, ηθικοί κανόνες. Οι διοικητικοί έλεγχοι, Η διοικητική μεταρρύθμιση.*

10) Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην έννομη τάξη της ΕΕ - Jean Monnet

Ύλη: *Η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή έννομη τάξη προσεγγίζεται μέσω της νομολογίας του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου (πρώην Πρωτοδικείου) της Ευρωπαϊκής Ένωσης -της νομολογίας των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου- της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου δικαιωμάτων του ανθρώπου (Στρασβούργο) και του θετικού, Ευρωπαϊκού δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου: του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ), όπως τα κείμενα αυτά εφαρμόζονται και ερμηνεύονται από τα τρία Ευρωπαϊκά δικαστήρια που αναφέρθηκαν.*

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα European Human Rights Law - Jean Monnet και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

11) Φιλοσοφία του Δικαίου

Ύλη: *Ο άξονας γύρω από τον οποίο οργανώνονται οι παραδόσεις είναι η τοποθέτηση των συγχρόνων ρευμάτων στο κομβικό ζήτημα της σχέσης του δικαίου με την ηθική. Αφετηρία αποτελεί έτσι η εδραίωση των θετικιστικών ρευμάτων κατά τον 19ο αιώνα. Οι επιμέρους θεματικές που αρθρώνονται γύρω από τον άξονα αυτό είναι: 1. Η εδραίωση του νομικού θετικισμού: βρετανοί ωφελιμιστές - η εννοιοκρατία των γερμανών ρωμαϊστών - η βουλησιαρχία των νομικών προσταγών. 2. Η αντιφορμαλιστική πρόκληση του μεσοπολέμο: στροφή σε σκοπούς και συμφέροντα - θεσμοκρατία - κοινωνική μηχανική - νομικός ρεαλισμός. 3. Η ανασύνταξη του θετικισμού (Hans Kelsen, H.L.A. Hart): αντιπαράθεση με το αναγεννημένο φυσικό δίκαιο και τον ρεαλισμό - αποστάσεις από τον παραδοσιακό θετικισμό - η επινόηση της περιγραφικής «κανονιστικότητας» 4. Η διαμάχη για τη διακριτική ευχέρεια του δικαστή και τη φύση της δικαιοδοτικής πράξης: ο διάλογος Hart - Fuller - η έφοδος του Dworkin κατά του θετικισμού - η αμυντική στάση του ήπιου θετικισμού 5. Η διαμάχη για τη φύση και τη δεσμευτικότητα των κανόνων δικαίου: μια σύγκρουση μέσα στο θετικιστικό στρατόπεδο, H.L.A. Hart, J. Raz, N.McCormick - η αξίωση ορθότητας και ο ηπειρωτικός αντιθετικισμός του R. Alexy. 6. Οι εντεινόμενες αποκλίσεις από τον θετικιστικό κανόνα: οικονομική θεωρία του δικαίου - θεωρίες αναλογικότητας και στάθμισης -ριζοσπαστικός σκεπτικισμός (critical legal studies, θεωρίες βιοπολιτικής).*

12) Ιστορία Βυζαντινού και Δυτικοευρωπαϊκού Δικαίου

Ύλη: *Το μάθημα εστιάζει στις σημαντικότερες ιδιαιτερότητες που διαφοροποιούν το βυζαντινό νομικό σύστημα από το ρωμαϊκό του υπόβαθρο, πάνω στο οποίο ήταν θεσμικά και ιδεολογικά δομημένο. Η – κάτω από το πρίσμα αυτό– διδασκαλία στρέφεται γύρω από τη φύση και τη λειτουργία των πηγών του βυζαντινού δικαίου, την οργάνωση της ανώτατης εξουσίας, την απονομή της δικαιοσύνης και το δίκαιο του γάμου. Επίσης εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίον το κωδικοποιημένο από τον βυζαντινό αυτοκράτορα Ιουστινιανό ρωμαϊκό δίκαιο του Πανδέκτη αποτέλεσε πολιτικό εργαλείο και αντικείμενο έρευνας στη Μεσαιωνική Δύση από τον 11ο αιώνα και εξής (σχολές γλωσσογράφων, μεταγλωσσογράφων, ουμανιστική σχολή, σχολή του φυσικού δικαίου, Ιστορική σχολή του δικαίου), γεγονός που οδήγησε στη*

διαμόρφωση μίας κοινής βάσης, πάνω στην οποία στηρίχτηκαν οι δυτικοευρωπαϊκοί κώδικες που είδαν το φως με τη γένεση των εθνικών κρατών τον 19ο αιώνα.

Πρόσθετες δυνατότητες ξενόγλωσσων επιλογών

13) International Litigation

Ύλη: *Στο μάθημα διδάσκεται η διαδικασία επίλυσης ιδιωτικών διαφορών με στοιχεία αλλοδαπότητας, δηλαδή διαφορών που συνδέονται είτε ως προς τα υποκείμενα είτε ως προς το αντικείμενό τους με διαφορετικά κράτη. Περιεχόμενο του μαθήματος αποτελούν ουσιώδη ζητήματα, όπως η διεθνής δικαιοδοσία, η επίδοση δικογράφων και αποφάσεων σε άλλα κράτη, η διενέργεια αποδείξεων στην αλλοδαπή και η εκτέλεση αλλοδαπών αποφάσεων.*

14) International Sales Contracts

Ύλη: Θα ανακοινωθεί.

15) Crime in Cultural Perspective

Ύλη: *Στο πλαίσιο του μαθήματος θα επιχειρηθεί να διαλευκανθεί η διαμόρφωση νέων πολιτισμικών ευαισθησιών σε σχέση με συγκεκριμένα εγκλήματα που παράγονται μέσα στο χαρακτηριστικό κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό περιβάλλον της ύστερης νεωτερικότητας. Θα υπάρξει συζήτηση σχετικά με το ποια αποτελούν «κοινά» και ποιά «ιδιοσυγκρασιακά» στοιχεία στο πλαίσιο της δυτικής πρόσληψης σύγχρονων εκφάνσεων των εγκλημάτων της «καθημερινότητας» ή των «ελασσόνων» εγκλημάτων, καθώς και ανάλυση των στρατηγικών πρόληψης που τις συνοδεύουν: καταστασιακή αντί της γενικής πρόληψης.*

16) International and European Social Law

Ύλη: *Το μάθημα διδάσκεται αποκλειστικά στην αγγλική γλώσσα. Εξετάζει το δίκαιο της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και το δίκαιο του Συμβουλίου της Ευρώπης, αλλά επικεντρώνεται κυρίως στο ενωσιακό κοινωνικό δίκαιο και περιλαμβάνει τόσο το εργατικό δίκαιο όσο και την κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ύστερα από μια εισαγωγή στην ιστορική εξέλιξη του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Δικαίου, εξετάζονται οι πηγές αυτού του δικαίου, οι κοινωνικές διατάξεις των Συνθηκών της ΕΕ και βασικοί θεσμοί, όπως η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, η ευρωπαϊκή κοινωνική ιθαγένεια, οι ευρωπαϊκές συλλογικές συμβάσεις εργασίας, η εκπροσώπηση των εργαζομένων σε ομίλους επιχειρήσεων, η ρύθμιση του χρόνου εργασίας, η αρχή της μη διάκρισης στην απασχόληση και την εργασία, η ισότητα των φύλων, τα κοινωνικά δικαιώματα του Ευρωπαϊκού Χάρτη Θεμελιωδών*

Δικαιωμάτων και η σχέση τους με τις οικονομικές ελευθερίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

17) History of Legal Philosophy

Ύλη: *Οι βασικές θεματικές που θα εξετασθούν στο πλαίσιο του μαθήματος είναι: Εισαγωγή: Η αξίωση του νόμου για υπακοή και η διάκριση μεταξύ φυσικού και θετικού δικαίου. Η υποδειγματική περίπτωση της Αντιγόνης του Σοφοκλή. Το καθήκον υπακοής στους νόμους της πόλεως στον πλατωνικό Κρίτωνα. Τα Πολιτικά του Αριστοτέλη και η ανάγκη της δημοκρατικής αποδοχής. Κοσμοπολιτικός δεσποτισμός και η στωϊκή λατρεία του Νόμου. Κικέρων, Σενέκας και οι μεγάλοι νομομαθείς της μέσης αυτοκρατορίας. Η ανάδυση του νεοπλατωνισμού στην ύστερη αυτοκρατορία της κρίσης. Ο Αυγουστίνος και το μακρόβιο πλατωνικό όνειρο ενός οικουμενικού χριστιανικού κράτους. Η βολονταριστική ανατροπή του πλατωνισμού από τους νομιναλιστές και η αβερροϊκή ανάγνωση του Αριστοτέλη. Το συμβιβαστικό εγχείρημα του Θωμά Ακινάτη. Προς τη νεωτερικότητα: Jus civile. ηγεμονία και η νέα αντίληψη για τη φύση. Σύγχρονο φυσικό δίκαιο και η επινόηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου.*

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα Histoire de la philosophie moderne du droit και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

18) Comparative Ecclesiastical Law

Ύλη: *Συγκριτικό συνταγματικό και νομικό καθεστώς των θρησκευμάτων στην Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Δικαιοσυγκριτικές σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας στην Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Περιεχόμενο, προστασία και περιορισμοί του δικαιώματος της θρησκευτικής ελευθερίας, από διακρατικής και συγκριτικής πλευράς. Πηγές του Εκκλησιαστικού Δικαίου στον ευρωπαϊκό χώρο. Μέθοδοι ερμηνείας των διατάξεων του Εκκλησιαστικού Δικαίου σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση.*

19) European Human Rights Law - Jean Monnet

Ύλη: *Τα θέματα συνταγματικών δικαιωμάτων που συζητώνται περιλαμβάνουν: 1) Σχέση δημοκρατίας και δικαιωμάτων. 2) Δικαιώματα και εθνική κυριαρχία (η περίπτωση της επέμβασης σε ξένες χώρες για προστασία δικαιωμάτων). 3) Το δικαίωμα στη ζωή - Θανατική ποινή - Ευθανασία. 4) Δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή - Σύγκρουση ελευθερίας του τύπου και ιδιωτική ζωή/προσωπικότητα - Διαδίκτυο και διακινδύνευση της ιδιωτικότητας. 5) Δικαίωμα στο γάμο και την οικογένεια*

- Μετασχηματισμός των εννοιών μέσα από τις νέες μορφές οικογένειας (π.χ. γάμος και τέκνα ομοφύλων, ιατρικά υποβοηθούμενη αναπαραγωγή κ.λπ.). 6) Γενετική ταυτότητα (γενετικές παρεμβάσεις και γονιδιακή βελτίωση/ενίσχυση). 7) Ισότητα και απαγόρευση αρνητικών διακρίσεων (λόγω φυλής, φύλου, θρησκείας, κ.λπ.). 8) Δικαίωμα στην εκπαίδευση και στην έρευνα.

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην έννομη τάξη της ΕΕ - Jean Monnet και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

20) EU-Strafrecht

Ύλη: *I. Ορισμός, ιστορική εξέλιξη και σύγχρονες πηγές του ποινικού δικαίου της ΕΕ. II. Οι φιλελεύθερες εγγυήσεις του ποινικού δικαίου της ΕΕ - Γενικές αρχές που αναγνωρίζονται από τη νομολογία του ΔΕΕ, ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και η ΕΣΔΑ. III. Η επίδραση του ενωσιακού δικαίου στο εθνικό ουσιαστικό ποινικό δίκαιο: (1) Πρωτογενές και παράγωγο δίκαιο της ΕΕ ως περιορισμός του εθνικού ποινικού δικαίου (2) Οι παραπομπές εθνικών ποινικών διατάξεων στο ενωσιακό δίκαιο (3) Η σύμφωνη με το ενωσιακό δίκαιο ερμηνεία του εθνικού ποινικού δικαίου. IV. Η αρμοδιότητα της ΕΕ να θεσπίζει ποινικό δίκαιο στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης: (1) τα διαθέσιμα νομικά εργαλεία (2) η αρμοδιότητα θέσπισης κανόνων ουσιαστικού ποινικού δικαίου (3) η αρμοδιότητα θέσπισης κανόνων δικονομικού ποινικού δικαίου. V. Επιλεκτική παρουσίαση βασικών νομικών κειμένων της ΕΕ στο ουσιαστικό ποινικό δίκαιο. VI. Η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης ως ακρογωνιαίος λίθο της δικαστικής συνεργασίας στην ΕΕ - νομικά εργαλεία υλοποίησης της αρχής (ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης κ.λπ.). VII. Ενωσιακά όργανα επιβολής του ποινικού δικαίου: Ευρωπόλ, Eurojust, OLAF, ευρωπαϊκή εισαγγελική αρχή. VIII. Η αρχή ne in idem στην ΕΕ.*

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

21) Internetrecht

Ύλη: *I. Εισαγωγή: τεχνική περιγραφή, βασικές έννοιες και νομική θεμελίωση II. Ελευθερία της επικοινωνίας και της έκφρασης, ο Τύπος στο Διαδίκτυο. III. Παραβιάσεις της ιδιωτικότητας, δικαίωμα στην εικόνα IV. Ονόματα χώρου. V. Προστασία ιστοσελίδων με το δίκαιο της*

πνευματικής ιδιοκτησίας, σημάτων, αθέμιτου ανταγωνισμού κ.λπ. VI. Παράνομο περιεχόμενο, χρήση σημάτων, AdWords, metatags κ.λπ. VII. Περιεχόμενο προστατευόμενο με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ιδίως Hyperlinks, thumbnails, Google Book Search. VIII. Αθέμιτος ανταγωνισμός. IX. Συμβάσεις από απόσταση. X. Προστασία προσωπικών δεδομένων. XI. Ζητήματα ευθύνης. XII. Αστικό δίκαιο: Ηλεκτρονική δήλωση βουλήσεως, κατάρτιση συμβάσεων στο Διαδίκτυο, πλειστηριασμοί. XIII. Διαδικτυακές συμβάσεις: web design, πρόσβαση, domain, cloud computing, κ.ά. XIV. Εφαρμοστέο δίκαιο και διεθνής δικαιοδοσία.

22) Digestenexegese des Römischen Privatrechts

Ύλη: *Η εξηγητική είναι μια μέθοδος ερμηνευτικής προσέγγισης χωρίων του Πανδέκτη. Ο Πανδέκτης (λατ. Digesta) αποτελεί ένα από τα τμήματα της Ιουστινιάνειας Κωδικοποίησης (Corpus Iuris Civilis), στο οποίο ανθολογήθηκαν αποσπάσματα από τα έργα ρωμαίων νομομαθών. Ο Πανδέκτης διασώζει το απάνθισμα του κλασικού ρωμαϊκού δικαίου. Από την εποχή της εύρεσης του κειμένου του Πανδέκτη τον 11ο αιώνα στην Ιταλία αυξανόταν συνεχώς η συστηματική επεξεργασία των χωρίων του και κυρίως στο πρώτο Πανεπιστήμιο της Ευρώπης, στην Bologna, από τον Irnerius. Η Digestenexegese αποτελεί από τότε, εδώ και αιώνες, αναπόσπαστο τμήμα της νομικής παιδείας και διδάσκεται παραδοσιακά σε όλα τα γερμανικά πανεπιστήμια. Το μάθημα δίνει την ευκαιρία ενασχόλησης με νομικά προβλήματα ιδιωτικού δικαίου που απαντώνται και σήμερα και της ερμηνευτικής προσέγγισής τους σε συγκεκριμένες ιστορικές συνθήκες. Μέσα από τη συγγραφή μιας Digestenexegese, οι φοιτητές/τριες εξασκούνται στη νομική επιχειρηματολογία, τη δόμηση του δικανικού συλλογισμού, την απόδοση μιας ιστορικής υπόθεσης, όπως μπορεί να ανασυσταθεί από τα χωρία του Πανδέκτη, με έμφαση στα νομικώς κρίσιμα σημεία της.*

23) Rhétorique juridique de I' Antiquité

Ύλη: *I. Θεωρητικό Μέρος Η Ρητορική ως βασικό μέρος της παιδείας στην Αθήνα και τη Ρώμη. Artes liberales. Η Ρητορική ως τμήμα της Λογικής. Θεωρία της Ρητορικής. Το επιχείρημα. Το έργο του ρήτορα. Τοπική της δίκης και των δικανικών επιχειρημάτων ή η κατάταξη της ένδικης διαφοράς στην τυπολογία δικών με σκοπό την επιλογή των καταλληλότερων επιχειρημάτων. II. Πρακτικό Μέρος Δειγματοληπτική εξέταση ελληνικών και ρωμαϊκών δικανικών λόγων. (Πηγές: Αριστοτέλης, Αττικοί Ρήτορες, Κικέρωνας, Κουιντιλιανός).*

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα Legal Rhetorics in

Antiquity και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

24) Droit européen et comparé de la non-discrimination - Jean Monnet

Ύλη: *Το μάθημα έχει ως σκοπό να αναδείξει τη σημασία, τη χρησιμότητα και τις ιδιαιτερότητες της πολυεπίπεδης νομικής σύγκρισης, χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα το δίκαιο της μη διάκρισης. Οι θεματικές που θα εξεταστούν στο πλαίσιό του χωρίζονται σε τρεις ενότητας. Στην πρώτη ενότητα θα παρουσιαστούν τα δομικά χαρακτηριστικά, τα μεθοδολογικά εργαλεία και τα μεθοδολογικά προβλήματα που εμφανίζει η νομική σύγκριση όταν χρησιμοποιείται σε τομείς του ευρωπαϊκού κοινωνικού δικαίου, όπως το δίκαιο της μη διάκρισης. Στη δεύτερη ενότητα θα εξεταστούν, με τη βοήθεια του συγκριτικού δικαίου, αφενός οι διεθνείς, υπερεθνικές και εθνικές νομικές πηγές του δικαίου μη διάκρισης και, αφετέρου, οι θεμελιώδεις έννοιες αυτού του κλάδου δηλαδή οι ποικίλες εκδοχές της ισότητας (βλ. λ.χ. τυπική ουσιαστική, ισότητα, ισότητα ευκαιριών και ισότητα αποτελεσμάτων, ισότητα ως ατομικό δικαίωμα και ισότητα ομάδων) και η αντανάκλασή τους στις διάφορες μορφές διάκρισης (άμεση/έμμεση διάκριση, παρενόχληση, θετικές δράσεις κ.λπ.). Στην τρίτη ενότητα θα εξεταστούν τρία ζητήματα.: 1ο οι απαγορευμένοι λόγοι διάκρισης (φυλή, εθνοτική καταγωγή, φύλο, σεξουαλικός προσανατολισμός, ηλικία αναπηρία κ.λπ.). 2ο οι ιδιαιτερότητες που εμφανίζει η ρύθμιση αυτών των λόγων από τα διάφορα νομικά συστήματα. Και 3ο οι σχέσεις των λόγων διάκρισης μεταξύ τους, δηλαδή οι συγκρούσεις ανάμεσα σε διαφορετικούς λόγους διάκρισης (π.χ. μεταξύ φύλου και εθνοτικής καταγωγής) και οι συρροές περισσοτέρων λόγων διάκρισης στο ίδιο πρόσωπο, δηλαδή το πρόβλημα της πολλαπλής διάκρισης.*

25) Histoire de la philosophie moderne du droit

Ύλη: *Το μάθημα διαλαμβάνει θεματικά ιστορική επισκόπηση της διαμόρφωσης της νομικής σκέψης από τη γαλλική επανάσταση μέχρι και τη σύγχρονη εποχή. Επίκεντρο στην επισκόπηση αυτή θα είναι το ζήτημα: τι είναι το θετικό δίκαιο και πώς πρέπει να ερμηνεύεται. Η σειρά των παραδόσεων περιλαμβάνει δύο άξονες και αντίστοιχα δομείται σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος έχει χαρακτήρα ιστορικό, αφού αναδιφεί στην ιστορία των ιδεών ως προς το δίκαιο και την ερμηνεία του. Κατοπτεύει: α) τη μετάβαση από τη φιλοσοφία δικαίου του Διαφωτισμού στο νομικό θετικισμό του 19ου αιώνα. β) Την αμφισβήτηση του νομικού θετικισμού από νεωτερικά ρεύματα νομικής σκέψης, ήδη από τα*

τέλη του 19ου αιώνα και εντεύθεν. γ) Τη διάπλαση ρευμάτων σκέψης ως προς την ερμηνεία του δικαίου ύστερα από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Το δεύτερο μέρος, όμως, αξιοποιεί ρεύματα σκέψης του 20ού αιώνα με στόχο εποικοδομητικό και προπαιδευτικό, προκειμένου να συσταθεί μια σύγχρονη θεωρία για το δίκαιο και την ερμηνεία του στη δική μας εποχή. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΙΩΡΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ: Μέρος πρώτο: από τη φιλοσοφία του Διαφωτισμού στο νομικό θετικισμό και στην υπέρβαση του τελευταίου 1) Η φιλοσοφία δικαίου του Καντ, ως το κορυφαίο συμπύκνωμα της δικαιοπολιτικής σκέψης του Διαφωτισμού. 2) Η σταδιακή ανάδυση του νομικού θετικισμού στον 19ο αιώνα. Τα κύρια χαρακτηριστικά του και οι βασικές παραλλαγές του. 3) Αίτια της κρίσης του νομικού θετικισμού. Κριτική αποτίμησή του. 4) Αντι-φορμαλιστικά ρεύματα σκέψης, κριτικά προς τον νομικό θετικισμό. Η «θεωρία των συμφερόντων» στο δίκαιο και η λεγόμενη «ελεύθερη» ερμηνεία του δικαίου. 5) Η «αναλυτική» θεωρία του δικαίου και η σύγχρονη αγγλο-αμερικανική νομική σκέψη γενικότερα. 6) Η «ερμηνευτική» θεωρία, η «Τοπική», η «Νέα Ρητορική». Μέρος δεύτερο: η μεταπολεμική πορεία προς μια σύγχρονη θεωρία για το δίκαιο και την ερμηνεία του 7) Η γλώσσα του δικαίου, ύστερα από την «πραγματολογική» στροφή στη φιλοσοφία της γλώσσας (L. Wittgenstein). 8) Ο νομικός συλλογισμός πέρα από την τυπική Λογική προς μια σύγχρονη θεωρία νομικής επιχειρηματολογίας. 9) Ανάγκη για μια κανονιστική και όχι αποφασιοκρατική θεωρία για την ερμηνεία του δικαίου (κριτική στις απόψεις H. Kelsen και M.Troper). 10) Το ζήτημα της ορθότητας των νομικών κρίσεων. Διαμάχη προσεγγίσεων και πρόταση για ένα ορθολογικό κριτήριο θεμελίωσης των νομικών κρίσεων. 11) Δυνατότητα ορθολογικής κριτικής του Συντάγματος ως κορυφής της έννομης τάξης. 12) Από τη θεωρία δικαίου σε φιλοσοφία της δικαιοσύνης. 13) Σύγχρονα διλήμματα νομοθετικής πολιτικής.

Το μάθημα αυτό επικαλύπτεται με το μάθημα History of Legal Philosophy και συνεπώς δεν μπορούν να επιλεγούν σωρευτικά (μπορεί να επιλεγεί μόνο ένα από τα δύο).

4. Πρακτική άσκηση φοιτητών

Η Πρακτική Άσκηση Φοιτητών Νομικής αποσκοπεί στο να συνδέσει τη διδασκαλία με την πράξη, παρέχοντας τη δυνατότητα σε περίπου 100 τελειόφοιτους φοιτητές κατ' έτος να διενεργήσουν για δύο (2) μήνες πρακτική άσκηση σε φορείς όπως γραμματείες δικαστηρίων, συμβολαιογραφεία, υποθηκοφυλακεία, τράπεζες και μεγάλες επιχειρήσεις του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, και όχι σε

δικηγορικά γραφεία, προκειμένου, από τη μια μεριά, να εξοικειωθούν με την πρακτική του αντικειμένου των σπουδών τους στους φυσικούς χώρους παροχής νομικών υπηρεσιών και, από την άλλη, να αποκτήσουν ερεθίσματα εναλλακτικών οδών επαγγελματικής αποκατάστασης σε σχέση με το δικηγορικό επάγγελμα, στο οποίο κατά κύριο λόγο προσανατολίζονται μετά την αποφοίτησή τους. Η Πρακτική Άσκηση αποτελεί προαιρετικό μάθημα του ισχύοντος Προγράμματος Σπουδών της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ, το οποίο πιστώνεται με 4 πιστωτικές μονάδες (ECTS) και διεξάγεται σε γνωστικές ενότητες, που καλύπτουν όλους τους κλάδους του Δικαίου.

Η διαδικασία επιλογής των φοιτητών που προτίθενται να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα κινείται μετά την έναρξη του εαρινού εξαμήνου κάθε ακαδημαϊκού έτους με ανακοίνωση που αναρτάται στον ιστότοπο της Νομικής Σχολής ΑΠΘ και στους κεντρικούς χώρους της Σχολής.

Κριτήρια επιλογής:

Κατά σειρά προτεραιότητας, οι φοιτητές που έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης είναι αυτοί που φοιτούν κανονικά στο Η' εξάμηνο σπουδών (τεταρτοετείς). Στη συνέχεια έρχονται οι φοιτητές επί πτυχίω, εφόσον υπάρχουν ακόμη διαθέσιμες θέσεις Πρακτικής Άσκησης, και σε περίπτωση που δεν καλυφθούν και με αυτούς οι θέσεις, επιλέγονται και φοιτητές που βρίσκονται στο ΣΤ' εξάμηνο σπουδών (τριτοετείς).
Απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή αίτησης (στοιχείο επιλεξιμότητας) είναι οι φοιτητές να έχουν συγκεντρώσει τον κάτωθι αριθμό πιστωτικών μονάδων στην κατηγορία τους:

- Οι φοιτητές που βρίσκονται στο ΣΤ' εξάμηνο σπουδών πρέπει να έχουν 120 ECTS.
- Οι φοιτητές που βρίσκονται στο Η' εξάμηνο σπουδών πρέπει να έχουν 150 ECTS.
- Οι φοιτητές που βρίσκονται στο πτυχίο πρέπει να έχουν 180 ECTS.

Φοιτητές που δεν έχουν συγκεντρώσει μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους τις παραπάνω πιστωτικές μονάδες και βρίσκονται στο ΣΤ' εξάμηνο, στο Η' εξάμηνο ή στο πτυχίο, αντίστοιχα, δεν μπορούν να κάνουν αίτηση.

Από 'κει και πέρα, σε περίπτωση που κάποια θέση διεκδικείται από δυο ή περισσότερους φοιτητές, θα προτιμώνται κατά γενικό

κανόνα για την κατάληψη της θέσης αυτής οι φοιτητές που έχουν υψηλότερο μέσο όρο στην αναλυτική τους βαθμολογία, σύμφωνα με τα στοιχεία της Γραμματείας, εκτός αν ο φορέας υποδοχής απαιτεί ειδικά προσόντα από τους υποψηφίους (όπως κάποια συγκεκριμένη γλώσσα), τα οποία διαθέτουν κάποιοι που δήλωσαν την συγκεκριμένη θέση και δεν διαθέτουν κάποιοι άλλοι που επίσης την δήλωσαν. Σε όσους απορρίπτονται, θα τους προτείνεται –κατά σειρά βαθμολογίας– να καταλάβουν μία από τις κενές θέσεις που θα είναι ακόμη διαθέσιμες μετά την α' διαλογή.

Όσοι επιλέγονται σύμφωνα με τα ανωτέρω, θα καλούνται να υποβάλουν την ηλεκτρονική αίτησή τους, η δε Γραμματεία της Σχολής θα καταχωρεί την δήλωσή τους στο προαιρετικό μάθημα της Πρακτικής Άσκησης.

Όσοι φοιτητές επιλέγονται να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα και ολοκληρώνουν τις σπουδές τους τον Ιούνιο κάθε έτους, δεν μπορούν να ορκιστούν πριν διενεργήσουν την άσκησή τους.

Υπεύθυνος καθηγητής για το πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης των Φοιτητών της Νομικής ΑΠΘ είναι ο κ. Παναγιώτης Γκλαβίνης, τηλ. 2310 996611, glavinis@law.auth.gr.

5. Παλαιότερο Πρόγραμμα Σπουδών (έως 2014-2015)*

1. ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α) ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (ώρες 123, δ.μ. 182)

				Ώρες δ. μ.	
1)	**Υ**	**002**	Ενοχικό Δίκαιο (γενικό μέρος)	5	8
2)	**Υ**	**003**	Ενοχικό Δίκαιο (ειδικό μέρος)	4	6
3)	**Υ**	**004**	Εμπράγματο Δίκαιο	4	6
4)	**Υ**	**005**	Οικογενειακό Δίκαιο	4	6
5)	**Υ**	**006**	Κληρονομικό Δίκαιο	4	6
6)	**Υ**	**008**	Αστικό Δικονομικό Δίκαιο (ένδικα μέσα - αναγκαστική εκτέλεση)	5	8
7)	**Υ**	**009**	Εργατικό Δίκαιο	4	6

* Το παλαιότερο αυτό πρόγραμμα σπουδών έχει παύσει να ισχύει από 1.10.2015 και παρατίθεται εδώ μόνο για διευκόλυνση παρακολούθησης της μετάπτωσης των φοιτητών στο αναμορφωμένο πρόγραμμα σπουδών, βλ. σχετ. τις μεταβατικές διατάξεις του αναμορφωμένου κανονισμού σπουδών με τους συνοδευτικούς πίνακες (υπό *V. A. 6.*).

8)	**Υ**	**011**	Δίκαιο Εμπορικών Εταιρειών	5	8
9)	**Υ**	**013**	Συνταγματικό Δίκαιο	5	8
10)	**Υ**	**014**	Συνταγματικές Ελευθερίες	3	4
11)	**Υ**	**018**	Ουσιαστικό Ποινικό Δίκαιο (γενικό μέρος)	4	6
12)	**Υ**	**019**	Ουσιαστικό Ποινικό Δίκαιο (ειδικό μέρος)	4	6
13)	**Υ**	**021**	Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο	6	9
14)	**Υ**	**022**	Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο Ι (γενικό μέρος)	4	6
15)	**Υ**	**025**	Ιστορία Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου	4	6
16)	**Υ**	**028**	Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Εμπορικό Δίκαιο	3	4
17)	**Υ**	**029**	Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Συνταγματικό και το Διοικητικό Δίκαιο	3	4
18)	**Υ**	**030**	Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Ποινικό Δίκαιο και στην Ποινική Δικονομία	3	4
19)	**Υ**	**031**	Πτωχευτικό Δίκαιο	2	4
20)	**Υ**	**032**	Δίκαιο της Δικαιοπραξίας	3	4
21)	**Υ**	**033**	Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	3	4
22)	**ΥΒ**	**01**	Γενικές Αρχές του Αστικού Δικαίου	3	4
23)	**ΥΒ**	**17**	Φορολογικό Δίκαιο (γενικό - ειδικό)	3	4
24)	**ΥΒ**	**23**	Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο	3	4
25)	**Υ**	**007**	Αστικό Δικονομικό Δίκαιο (γενικό μέρος - απόδειξη)	6	9
26)	**ΥΓ**	**011**	Εμπορικό Δίκαιο (Γενικό Εμπορικό - Δίκαιο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας)	3	4
27)	**Υ**	**012**	Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών (Αξιόγραφα - Ασφαλιστικό)	3	4
28)	**Υ**	**015**	Διοικητικό Δίκαιο (γενικό μέρος)	4	6
29)	**ΥΒ**	**16**	Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο	5	8
30)	**Υ**	**020**	Γενική Θεωρία της Ποινής και Στοιχεία Σωφρονιστικού Δικαίου	3	4
31)	**ΥΓ**	**024**	Δίκαιο Ανταγωνισμού και Προστασία Καταναλωτή στα πλαίσια του Εμπορικού Δικαίου	2	4
32)	**ΥΓ**	**025**	Ειδικά μαθήματα Εμβάθυνσης στο Αστικό Δίκαιο εν γένει	3	4
33)	**ΥΓ**	**026**	Ειδικά μαθήματα Εμβάθυνσης στο Αστικό Δικονομικό Δίκαιο εν γένει	3	4

Σύνολο μαθημάτων **33**

Σύνολο ωρών **123**

Σύνολο δ. μ. **182**

Β) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ώρες 28, δ. μ. 38)

Ο φοιτητής υποχρεούται να επιλέξει ένα μάθημα από κάθε ενότητα

α. Ενότητα Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

				Ώρες δ. μ.	
1)	**ΕΕ**	**51**	Πολιτική Επιστήμη	3	4
2)	**ΕΕ**	**52**	Πολιτειολογία	3	4
3)	**ΕΕ**	**53**	Νεώτερη Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία (1821-1940)	3	4

β. Ενότητα Οικονομικής Επιστήμης - Κοινωνιολογίας

				Ώρες δ. μ.	
1)	**ΕΕ**	**71**	Γενική Κοινωνιολογία	3	4
2)	**ΕΕ**	**72**	Στοιχεία Οικονομικής Επιστήμης	3	4
3)	**ΕΕΓ**	**73**	Στοιχεία Δημόσιας Οικονομικής	3	4

γ. Ενότητα Ιστορίας του Δικαίου και Εκκλησιαστικού Δικαίου

				Ώρες δ. μ.	
1)	**ΕΕ**	**41**	Εισηγήσεις Ρωμαϊκού Δικαίου	3	4
2)	**ΕΕ**	**42**	Εκκλησιαστικό Δίκαιο	3	4

δ. Ενότητα Εμπορικού Δικαίου

				Ώρες δ. μ.	
1)	**ΕΕΓ**	**20**	Δίκαιο Ηλεκτρονικού Εμπορίου	3	4
2)	**ΕΕΓ**	**21**	Ναυτικό Δίκαιο	3	4
3)	**ΕΕΓ**	**24**	Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας	3	4

ε. Ενότητα Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου

				Ώρες δ. μ.	
1)	**ΕΕ**	**43**	Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου	3	4
2)	**ΕΕ**	**44**	Κοινωνιολογία του Δικαίου	3	4

στ. Ενότητα Ποινικού Δικαίου

				Ώρες δ. μ.	
1)	**ΕΕ**	**22**	Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο	3	4
2)	**ΕΕΓ**	**25**	Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου	3	4
3)	**ΕΕΓ**	**26**	Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι	3	4

ζ. Ενότητα Διεθνών Νομικών Σπουδών

				Ώρες	δ. μ.
1)	**ΕΕ**	**32**	Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο	3	4
2)	**ΕΕ**	**33**	Εισαγωγή στο Συγκριτικό Δίκαιο - Jean Monnet	3	4
3)	**ΕΕ**	**34**	Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο ΙΙ (ειδικό μέρος)	3	4
4)	**ΕΕ**	**35**	Ειδικά Μαθήματα Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης	3	4

η. Ενότητα Δημοσίου Δικαίου

				Ώρες	δ. μ.
1)	**ΕΕ**	**61**	Υπαλληλικό Δίκαιο - Δίκαιο Παιδείας	3	4
2)	**ΕΕ**	**62**	Δίκαιο Περιβάλλοντος - Χωροταξικό και Πολεοδομικό Δίκαιο	3	4
3)	**ΕΕΓ**	**63**	Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο	3	4

θ. Ενότητα Εργατικού και Κοινωνικού Δικαίου

				Ώρες	δ. μ.
1)	**ΕΕ**	**11**	Συλλογικές Σχέσεις Εργασίας: Συνδικαλιστικές Ελευθερίες, Συλλογικές Διαφορές	4	6
2)	**ΕΕ**	**12**	Συλλογικές Σχέσεις Εργασίας: Συνδικαλιστικές Ελευθερίες, Δίκαιο της Εκμετάλλευσης	4	6

Γ) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ώρες 15, δ. μ. 20)

Ο φοιτητής οφείλει να επιλέξει συνολικά πέντε μαθήματα της αρεσκείας του από τις ακόλουθες έξι (6) ενότητες μαθημάτων (μπορούν να είναι και τα πέντε από την ίδια ενότητα ή από διαφορετικές).

α. Ενότητα Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου

				Ώρες	δ. μ.
1)	**ΓΕΕ**	**01**	Τα Θεμέλια του Αστικού Δικαίου	3	4
2)	**ΓΕΕ**	**02**	Αστική προστασία του καταναλωτή	3	4
3)	**ΓΕΕ**	**03**	Οριζόντια και κάθετη ιδιοκτησία	3	4
4)	**ΓΕΕ**	**05**	Νέες συμβατικές μορφές των σύγχρονων συν-αλλαγών	3	4
5)	**ΓΕΕ**	**06**	Προστασία μισθώσεων	3	4
6)	**ΓΕΕ**	**07**	Ειδικά Μαθήματα Αστικής Ευθύνης	3	4
7)	**ΓΕΑ**	**9**	Διεθνές Δικονομικό Δίκαιο	3	4
8)	**ΓΕΕ**	**11**	Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	3	4

9) **ΓΕΕ 15** Στοιχεία Ιδιωτικού Δικαίου του Τουρισμού 3 4
10) **ΓΕΕ 18** Ασφαλιστικά μέτρα 3 4
11) **ΓΕΕ 20** Ειδικές διαδικασίες - Διαιτησία 3 4
12) **ΓΕΕ 19** Εκούσια δικαιοδοσία 3 4
13) **ΓΕΕ 21** Εξασφάλιση απαιτήσεων 3 4
14) **ΓΕΕ 22** Δίκαιο του Κτηματολογίου 3 4
14) **ΓΕΕ 23** Σύγχρονα Θέματα Εργατικού Δικαίου 3 4

β. Ενότητα Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης

Ώρες δ. μ.

1) **ΓΕΒ 9** Δίκαιο Διοικητικών Συμβάσεων 3 4
2) **ΓΕΒ 02** Δίκαιο Δημόσιας Τάξης 3 4
3) **ΓΕΒ 2** Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία (1940-1986) 3 4
4) **ΓΕΒ 4** Πολιτική Κοινωνιολογία 3 4
5) **ΓΕΒ 5** Ιστορία Ευρωπαϊκών Πολιτικών Θεσμών ... 3 4
6) **ΓΕΒ 6** Διοικητική Επιστήμη 3 4
7) **ΓΕΒ 7** Δημοσιονομικό Δίκαιο 3 4
8) **ΓΕΒ 8** Εκλογικό και Κοινοβουλευτικό Δίκαιο 3 4
9) **ΓΕΒ 3** Ειδικά Θέματα Φορολογικού Δικαίου 3 4
10) **ΓΕΒ 10** Δίκαιο Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης ή Επικοινωνίας 3 4
11) **ΓΕΒ 11** Σύγχρονα Θέματα (Συγκριτικού) Συνταγματικού Δικαίου Ανθρώπινα Δικαιώματα .. 3 4
12) **ΓΕΒ 13** Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο 3 4
13) **ΓΕΒ 24** European Constitutional Law 3 4

γ. Ενότητα Διεθνών Νομικών Σπουδών

Ώρες δ. μ.

1) **ΓΕΕ 6** Διεθνές και Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Δίκαιο - Jean Monnet 3 4
2) **ΓΕΓ 6** Κυπριακό Δίκαιο 3 4
3) **ΓΕΔ 1** Διεθνείς Σχέσεις 3 4
4) **ΓΕΔ 2** Διπλωματική Ιστορία 3 4
5) **ΓΕΔ 6** Ειδικά Μαθήματα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου.....3 4
6) **ΓΕΔ 7** Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών - Μετανάστευσης 3 4
7) **ΓΕΔ 5** Σύγχρονα Διεθνή Θέματα και Ελληνική Εξωτερική Πολιτική 3 4
8) **ΓΕΔ 3** Διεθνείς Θεσμοί 3 4
9) **ΓΕΔ 10** Διεθνείς Σχέσεις με ιδιαίτερη έμφαση στις Ευρωπαϊκές Σχέσεις 3 4

10) **ΓΕ 500** Η Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην Ευρωπαϊκή Έννομη Τάξη (Έδρα Jean Monnet) 3 4
11) **ΓΕΕ 25** International Trade Law (GATT/WTO LAW) 3 4

δ. Ενότητα Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου

Ώρες δ. μ.

1) **ΓΕΓ 01** Δίκαιο Χερσαίας Μεταφοράς 3 4
2) **ΓΕΓ 02** Δίκαιο Αεροπορικής Μεταφοράς 3 4
3) **ΓΕΔ 8** Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (πρόγραμμα Jean Monnet) 3 4
4) **ΓΕΓ 7** Τραπεζικό Δίκαιο 3 4
5) **ΓΕΓ 5** Δίκαιο Διεθνούς Εμπορίου 3 4
6) **ΓΕΓ 3** Ειδικοί θεσμοί Ναυτικού Δικαίου 3 4
7) **ΓΕΓ 4** Λογιστική Εμπορικών Εταιριών 3 4
8) **ΓΕ 503** Χρηματιστηριακό Δίκαιο 3 4
9) **ΓΕΓ 23** Δίκαιο Κρατικού Παρεμβατισμού 3 4
10) **ΓΕ 507** Δίκαιο των Συνεταιρισμών 3 4
11) **ΓΕΓ 28** Δίκαιο Αθλητικών Ανωνύμων Εταιριών 3 4

ε. Ενότητα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου

Ώρες δ. μ.

1) **ΓΕΖ 1** Ιστορία και Εισηγήσεις του Ελληνικού Δικαίου 3 4
2) **ΓΕΖ 02** Ιστορία των Θεσμών 3 4
3) **ΓΕΖ 03** Συγκριτικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο 3 4
4) **ΓΕΖ 4** Ηλεκτρονική Επεξεργασία του Δικαίου (Δίκαιο και Πληροφορική) 3 4
5) **ΓΕΖ 06** Θεσμοί Αγίου Όρους 3 4
6) **ΓΕ 505** Οικονομική Ανάλυση του Δικαίου και των Θεσμών 3 4

στ. Ενότητα Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών

Ώρες δ. μ.

1) **ΓΕΑ 10** Σωφρονιστική 3 4
2) **ΓΕΑ 11** Εγκληματολογία 3 4
3) **ΓΕΑ 4** Ποινική Δικονομία - Ειδικές Διαδικασίες 3 4
4) **ΓΕΕ 26** Δικαστική Ψυχολογία-Ανακριτική 3 4
5) **ΓΕΕ 27** Νομοθεσία για τα ναρκωτικά 3 4
6) **ΓΕΑ 12** Δίκαιο των Ανήλικων 3 4
7) **ΓΕΑ 8** Στρατιωτικό Ποινικό Δίκαιο 3 4

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Όλα τα μαθήματα ειδικής επιλογής προτείνονται και ως μαθήματα γενικής επιλογής. Ο φοιτητής που τα επιλέγει ως γενικής επιλογής δεν δικαιούται να τα επιλέξει ως ειδικής επιλογής και αντίστροφα.

Δ) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΩΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

α. Ενότητα Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου

Ώρες δ. μ.

1) Συλλογικές Σχέσεις Εργασίας: Συνδικαλιστικές Ελευθερίες, Συλλογικές Διαφορές 3 4
2) Συλλογικές Σχέσεις Εργασίας: Συνδικαλιστικές Ελευθερίες, Δίκαιο της Εκμετάλλευσης 3 4

β. Ενότητα Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης

Ώρες δ. μ.

1) Νεώτερη Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία της Ελλάδας (1821-1940) 3 4
2) Πολιτική Επιστήμη 3 4
3) Πολιτειολογία ..... 3.....4
4) Γενική Κοινωνιολογία 3 4
5) Στοιχεία Οικονομικής Επιστήμης 3 4
6) Στοιχεία Δημόσιας Οικονομικής 3 4
7) Υπαλληλικό Δίκαιο - Δίκαιο της Παιδείας 3 4
8) Δίκαιο Περιβάλλοντος - Χωροταξικό και Πολεοδομικό Δίκαιο 3 4
9) Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο 3 4

γ. Ενότητα Διεθνών Νομικών Σπουδών

Ώρες δ. μ.

1) Ειδικά Μαθήματα Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 3 4
2) Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο ΙΙ - (Ειδικό μέρος) 3 4
3) Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο 3 4
4) Εισαγωγή στο Συγκριτικό Δίκαιο - Jean Monnet 3 4

δ. Ενότητα Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου

Ώρες δ. μ.

1) Δίκαιο Ηλεκτρονικού Εμπορίου 3 4
2) Ναυτικό Δίκαιο 3 4
3) Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας 3 4

ε. Ενότητα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του

Δικαίου

	Ώρες δ. μ.	
1) Εκκλησιαστικό Δίκαιο	3	4
2) Εισηγήσεις Ρωμαϊκού Δικαίου	3	4
3) Κοινωνιολογία του Δικαίου	3	4
4) Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου	3	4

στ. Ενότητα Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών

	Ώρες δ. μ.	
1) Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο	3	4
2) Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου	3	4
3) Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι	3	4

6. Αξιολόγηση Προγράμματος Σπουδών

Το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών (ΠΠΣ) αξιολογείται σε διαρκή βάση από την Επιτροπή Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά από εισήγηση του Κοσμήτορα της Σχολής.

Ειδικότερα η αξιολόγηση του ΠΠΣ πραγματοποιείται κατά τον ακόλουθο τρόπο:

1. Κατ' έτος, με συμπλήρωση του ειδικού εντύπου της ΜΟΔΙΠ.

2. Κατ' έτος (στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους) σε συνεδρίαση της Συνέλευσης του Τμήματος, όπου παρουσιάζονται από τον κοσμήτορα, μετά από αξιολόγηση των στοιχείων από την ΟΜΕΑ, οι παρατηρήσεις των φοιτητών σχετικά με τα μαθήματα ή/και τις εξετάσεις. Πραγματοποιείται συζήτηση και υιοθετούνται από τη Συνέλευση προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων.

3. Εάν είναι αναγκαίο, τροποποιείται το ΠΠΣ ή/και ο Κανονισμός του ΠΠΣ και η τροποποίηση εγκρίνεται από τη Σύγκλητο.

4. Κάθε τέσσερα (4) έτη, ενόψει της πιστοποίησης του ΠΠΣ πραγματοποιείται σε βάθος αξιολόγηση του ΠΠΣ, ως εξής:

(α) διαμορφώνονται, με ευθύνη της Επιτροπής ΠΠΣ της Σχολής, τρία ερωτηματολόγια: για τα μέλη ΔΕΠ, αποφοίτους της Σχολής και

φοιτητές των τελευταίων εξαμήνων της Σχολής, με τα οποία αναζητούνται πληροφορίες σχετικά με όλες τις πτυχές του ΠΠΣ.

(β) Τα ερωτηματολόγια εγκρίνονται από την Συνέλευση του Τμήματος.

(γ) Τα ερωτηματολόγια συμπληρώνονται ανώνυμα και αποστέλλονται στην Επιτροπή ΠΠΣ της Σχολής.

(δ) Η Επιτροπή καταγράφει τα ευρήματα καθώς και τις προτάσεις που διατυπώνονται και τα κοινοποιεί στην Συνέλευση του Τμήματος καθώς και στο Διοικητικό Συμβούλιο των Φοιτητών της Σχολής.

(ε) Πραγματοποιείται άτυπη κοινή συνεδρίαση όλων των μελών ΔΕΠ της Σχολής και του ΔΣ των φοιτητών της Σχολής, όπου συζητούνται οι προτάσεις βελτίωσης του ΠΠΣ και επιχειρείται η διαμόρφωση συγκλίσεων.

(στ) Εάν είναι αναγκαίο, η κοινή συνεδρίαση επαναλαμβάνεται.

(ζ) Σε ειδική συνεδρίαση της Συνέλευσης του Τμήματος αποφασίζονται οι αλλαγές που είναι αναγκαίες στο ΠΠΣ και τον Κανονισμό λειτουργίας του.

Β. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η Συνέλευση της (μονοτμηματικής) Νομικής Σχολής

του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης,

έχοντας υπόψη

1) Τις διατάξεις των άρθρων 8 παρ. 20 περ. στ΄, 10 παρ. 6 περ. β΄, 31-34 και 80 παρ. 22 περ. γ΄ του ν. 4009/2011 για τη «δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», όπως ισχύουν,

2) Το αναμορφωμένο σε ορισμένες πτυχές Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών που ψηφίστηκε από τη Συνέλευση της Νομικής Σχολής κατά τη συνεδρίασή της με αριθμ. 19/20.5.2014 και εγκρίθηκε, μετά από την με αριθ. πρωτ. 35542/4.7.2014 θετική εισήγηση της ΜΟΔΙΠ/ΑΠΘ, από τη Σύγκλητο του ΑΠΘ κατά την με αριθ. 2890/7.7.2014 συνεδρίασή της,

3) Την με αριθ. συνεδρ. 28/18.11.2014 απόφαση της Συνέλευσης της Νομικής Σχολής που ψήφισε τον αναθεωρημένο Κανονισμό Σπουδών, η οποία εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο του ΑΠΘ κατά την με αριθ. 2903/16.1.2015 συνεδρίασή της, καθώς και τις με αριθ. συνεδρ. 39-40/28.4.2015 53/8.3.2016 και 139/9.7.2019 αποφάσεις της Συνέλευσης της Νομικής Σχολής, για τη συμπλήρωση σε ορισμένα σημεία του ως άνω αναθεωρηθέντος Κανονισμού Σπουδών, που εγκρίθηκαν από τη Σύγκλητο του ΑΠΘ κατά τις με αριθ. 2903/16.1.2015, 2910/28.5.2015, 2924/14.4.2016 *και 3000/29-30.8.2019* συνεδριάσεις της,

4) Την αριθμ. Πρωτ. 33823π.ε./15.01.2020 απόφαση της Συγκλήτου που ενέκρινε την εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος Νομικής με αριθμ. 139/9.7.2019

Αποφασίζει

ενσωματώνοντας τις μεταβολές στον ισχύοντα Κανονισμό, ότι από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2019/2020 ο Κανονισμός Προπτυχιακών Σπουδών έχει ως ακολούθως:

Α΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΡΘΡΟ 1ο

Τρόπος σπουδών

1. Ο πρώτος κύκλος σπουδών στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, το οποίο περιλαμβάνει μαθήματα που αντιστοιχούν σε 240 πιστωτικές μονάδες και ολοκληρώνεται με την απονομή πτυχίου. Κάθε ακαδημαϊκό έτος περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε 60 πιστωτικές μονάδες. Στις ως άνω πιστωτικές μονάδες δεν περιλαμβάνονται εκείνες που θα προσμετρηθούν σε περίπτωση που ο φοιτητής[5], με βάση το νόμο και τους κανονισμούς του Ιδρύματος, παρακολουθήσει κύκλο μαθημάτων ξένης γλώσσας.

2. Οι σπουδές διεξάγονται με το σύστημα των εξαμηνιαίων μαθημάτων και, υπό την επιφύλαξη των ειδικότερων ρυθμίσεων του άρθρου 3 παρ. 6 του παρόντος, με το σύστημα της ελεύθερης επιλογής, από τους φοιτητές, του αριθμού των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών (υποχρεωτικών και κατ' επιλογή) που επιθυμούν να παρακολουθήσουν κάθε εξάμηνο καθώς και της χρονικής σειράς της παρακολούθησής τους.

3. Προαπαιτούμενα μαθήματα, για τη συμμετοχή και εξέταση σε άλλα μαθήματα, είναι τα ακόλουθα (αφού λήφθηκαν υπόψη και οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Νομικής με αριθ. 8/11.6.2013): *α)* Για το μάθημα *Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου:* Η παρακολούθηση εκπαιδευτικού σεμιναρίου νομικής πληροφορικής (πρόσβαση στις βάσεις νομικών δεδομένων), το οποίο δεν αποτελεί αυτοτελές μάθημα ούτε περιλαμβάνει εξέταση, αλλ' απλώς συνιστά αναγκαία προϋπόθεση για τη συμμετοχή στις εξετάσεις του

[5] Η διαφυλική διατύπωση με την οποία είχε συνταχθεί το κείμενο, κρίθηκε αναγκαίο να παραλειφθεί για λόγους ευχερέστερης κατανόησης των ρυθμίσεων.

μαθήματος Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου*β)* Για το μάθημα *Σύνθεση Αστικού Δικαίου:* i. Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, ii. Δίκαιο της Δικαιοπραξίας, iii. Ενοχικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος). *γ)* Για το μάθημα *Σύνθεση Αστικού Δικονομικού Δικαίου:* i. Πολιτική Δικονομία Ι (Γενικό μέρος - Απόδειξη). *δ)* Για το μάθημα *Σύνθεση Διοικητικού και Συνταγματικού Δικαίου:* i. Διοικητικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος), ii. Διοικητική Δικονομία, iii. Συνταγματικό Δίκαιο, iv. Συνταγματικές Ελευθερίες. *ε)* Για το μάθημα *Σύνθεση Εμπορικού Δικαίου:* i. Εμπορικό Δίκαιο (Γενικό μέρος), ii. Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών). στ) Για το μάθημα *Σύνθεση Ποινικού Δικαίου και Ποινικής Δικονομίας:* i. Ποινικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος), ii. Ποινικό Δίκαιο (Ποινολογία), iii. Ποινική Δικονομία.

4. Οι φοιτητές μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή και να εξετασθούν σε μάθημα Σύνθεσης εφόσον προηγουμένως έχουν εξεταστεί επιτυχώς στα μαθήματα που καθορίζονται παραπάνω ως προαπαιτούμενα για κάθε μάθημα Σύνθεσης. Κατ' εξαίρεση, εάν έχουν εξεταστεί επιτυχώς στα προαπαιτούμενα μαθήματα κατά την εξεταστική περίοδο του Ιουνίου, μπορούν να εξεταστούν στο μάθημα της Σύνθεσης, χωρίς προηγούμενη δήλωση, κατά την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου.

ΑΡΘΡΟ 2ο

Χρονική διάρκεια - Διδακτικό έργο

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31η Αυγούστου. Το διδακτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται χρονικά σε δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, το χειμερινό και το εαρινό, που οι ακριβείς ημερομηνίες έναρξης και λήξης τους καθορίζονται από το Ίδρυμα. Ως διδακτικό έργο θεωρείται: α) η αυτοτελής διδασκαλία ενός μαθήματος σε ενιαίο ακροατήριο ή σε τμήματα ή σε μικρές ομάδες φοιτητών, β) η συνεργασία διδασκόντων κατά τη διδασκαλία διακλαδικών σεμιναρίων ή μαθημάτων, γ) οι εργαστηριακές ή φροντιστηριακές ασκήσεις και η εν γένει πρακτική εξάσκηση των φοιτητών, δ) η επίβλεψη εργασιών και ε) η οργάνωση σεμιναρίων, εικονικών δικών, άλλων πρακτικών προσομοίωσης ή άλλων ανάλογων δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην εμπέδωση των γνώσεων των φοιτητών.

2. Το χρονικό διάστημα διδασκαλίας για κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο 13 πλήρεις εβδομάδες, με ειδικότερο καθορισμό από τη Γενική Συνέλευση της Σχολής που γίνεται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους. Μετά το πέρας της διδασκαλίας κάθε εξαμήνου σπουδών ακολουθεί εξεταστική περίοδος μέγιστης χρονικής διάρκειας 3 εβδομάδων, κατά την οποία

εξετάζονται τα μαθήματα που διδάχθηκαν στο εξάμηνο αυτό. Επιπλέον, κατά το μήνα Σεπτέμβριο κάθε ακαδημαϊκού έτους λαμβάνει χώρα επαναληπτική εξεταστική περίοδος μέγιστης χρονικής διάρκειας 4 εβδομάδων, κατά την οποία εξετάζονται όλα τα μαθήματα που διδάχθηκαν κατά τα δύο προηγούμενα εξάμηνα του συγκεκριμένου ακαδημαϊκού έτους.

3. α) Οι φοιτητές μπορούν να εγγραφούν στα εξάμηνα, εφόσον πληρούν τους όρους συνέχισης της φοίτησης που καθορίζει ο νόμος.

β) Εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, οι εργαζόμενοι φοιτητές δύνανται, ύστερα από αίτησή τους, να εγγράφονται πριν από την έναρξη χειμερινού εξαμήνου ως φοιτητές μερικής φοίτησης για ένα τουλάχιστον ολόκληρο ακαδημαϊκό έτος και να ακολουθούν το ειδικό πρόγραμμα σπουδών μερικής φοίτησης της Σχολής *(βλ. υπό* http://www.law.auth.gr/el/programma-meriki-foitisi*)*. Η συνδρομή των προϋποθέσεων ένταξης σε καθεστώς μερικής φοίτησης επανεξετάζεται μετά από αίτημα συνέχισης της μερικής φοίτησης εκ μέρους του φοιτητή, στην αρχή κάθε νέου ακαδημαϊκού έτους.

γ) Το καθεστώς μερικής φοίτησης δεν μπορεί μέσα στη διάρκεια του ίδιου ακαδημαϊκού έτους να μεταβληθεί, με αίτηση του φοιτητή, σε καθεστώς κανονικής φοίτησης, για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας εφαρμογής του ειδικού προγράμματος σπουδών μερικής φοίτησης.

4. Οι φοιτητές μπορούν, ύστερα από αίτησή τους, να διακόψουν τη φοίτησή τους κατά τους όρους του νόμου. Κατά το χρόνο διακοπής της φοίτησης ο φοιτητής δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις των μαθημάτων.

ΑΡΘΡΟ 3ο

Δήλωση εγγραφής και δήλωση μαθημάτων εξαμήνου

1. Κατά την έναρξη κάθε εξαμήνου, σε προθεσμίες που ανακοινώνονται ηλεκτρονικά από τη Γραμματεία της Σχολής για κάθε είδος δήλωσης χωριστά και δεν επιτρέπεται να παραταθούν παρά μόνο με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής για όλως εξαιρετικούς λόγους, ο φοιτητής οφείλει να υποβάλλει δύο δηλώσεις: α) ηλεκτρονική δήλωση εγγραφής του στο εξάμηνο που διανύει χρονικά από την αρχική εγγραφή του στη Σχολή, καθώς και β) ηλεκτρονική δήλωση που περιέχει τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών (υποχρεωτικά ή/και επιλογής ή/και διακλαδικά σεμινάρια), τα οποία ο φοιτητής επιθυμεί να παρακολουθήσει κατά το συγκεκριμένο ακαδημαϊκό εξάμηνο. Σε περίπτωση μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής των ως άνω δηλώσεων η συμμετοχή του

φοιτητή στις εξετάσεις αποκλείεται, με την επιφύλαξη των οριζομένων παρακάτω στην παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου.

2. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, πριν από την έναρξη κάθε εξαμήνου, ορίζεται ανώτατος αριθμός συμμετοχής φοιτητών στα διακλαδικά σεμινάρια (ΔΣ) και στα μαθήματα ελεύθερης επιλογής (ΕΛΕ). Αν δεν ορισθεί από τη Συνέλευση ανώτατος αριθμός, θα ισχύει ο αριθμός εκατόν πενήντα (150) για τα μαθήματα ΔΣ και εξήντα (60) για τα μαθήματα ΕΛΕ. Για τα μαθήματα Γενικής Παιδείας (ΓΠ, 1ο εξάμηνο) και Περιορισμένης Επιλογής (ΠΕ) δεν προβλέπεται ανώτατο όριο συμμετοχής φοιτητών. Τα ανώτατα αυτά όρια, εφόσον διαπιστώνεται σοβαρή αντικειμενική ανάγκη, μπορούν να μεταβάλλονται με απόφαση τη Γενικής Συνέλευσης της Σχολής, για κάθε μια κατηγορία τέτοιων μαθημάτων. Η ένταξη του φοιτητή σε κάποιο ή κάποια από τα μαθήματα ελεύθερης επιλογής ή διακλαδικά σεμινάρια γίνεται με βάση τη σειρά χρονικής προτεραιότητας ως προς την υποβολή της δήλωσης μαθημάτων ή/και με κριτήρια που ορίζει η Γενική Συνέλευση της Σχολής.

3. Χωρίς εκτυπωμένη ή αποθηκευμένη ηλεκτρονική απόδειξη υποβολής δήλωσης εγγραφής και δήλωσης μαθημάτων ο φοιτητής δεν δικαιούται να επικαλεσθεί στη Γραμματεία της Σχολής την υποβολή δήλωσής του.

4. Οι προθεσμίες της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ισχύουν και για τα μαθήματα που τυχόν παρακολούθησε ο φοιτητής κατά το αμέσως προηγούμενο εξάμηνο (ή/και κατά τα δύο προηγούμενα εξάμηνα, αν πρόκειται για αποτελέσματα της εξεταστικής περιόδου Σεπτεμβρίου) και των οποίων τα αποτελέσματα εξέτασής τους δεν έχουν ακόμα εκδοθεί κατά τη λήξη της προθεσμίας, οπότε η δήλωση των μαθημάτων αυτών θεωρείται ότι υποβάλλεται με την επιφύλαξη να ισχύει μόνον αν το αποτέλεσμα της εξέτασής τους είναι απορριπτικό.

5. Για τη συμμετοχή του φοιτητή στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο κάθε ακαδημαϊκού έτους (το μήνα Σεπτέμβριο) δεν υποβάλλεται ξεχωριστή δήλωση και ο φοιτητής δικαιούται να εξετασθεί σε όλα τα μαθήματα που είχε επιλέξει με τις δηλώσεις του κατά τα δύο εξάμηνα του συγκεκριμένου ακαδημαϊκού έτους, εφόσον είχε αποτύχει ή δεν είχε εξετασθεί σε αυτά.

6. Η δήλωση μαθημάτων του φοιτητή υπόκειται στους ακόλουθους κανόνες:

α) Ανώτατο όριο του αριθμού μαθημάτων που μπορεί να δηλώσει ο φοιτητής σε ένα εξάμηνο κανονικής φοίτησης είναι αυτό των

είκοσι (20) μαθημάτων, ενώ σε ένα εξάμηνο μερικής φοίτησης αυτό των δέκα (10) μαθημάτων.

β) Ο φοιτητής δεν επιτρέπεται να δηλώνει ανά εξάμηνο μαθήματα που δεν έχει ήδη διδαχθεί, τα οποία να υπερβαίνουν συνολικά τα τριάντα (30) ECTS (με απόκλιση +/- 2 ECTS).

γ) Ο φοιτητής δεν επιτρέπεται να επιλέξει μαθήματα που στο πρόγραμμα σπουδών προβλέπονται για εξάμηνο που έπεται χρονικά περισσότερο από δύο (2) εξάμηνα από αυτό στο οποίο είναι εγγεγραμμένος (π.χ. αν είναι εγγεγραμμένος στο 3ο εξάμηνο μπορεί να επιλέξει μαθήματα μέχρι και του 5ου εξαμήνου, αν είναι εγγεγραμμένος στο 4ο εξάμηνο μπορεί να επιλέξει μαθήματα μέχρι και του 6ου εξαμήνου κ.ο.κ).

δ) Ο φοιτητής δεν μπορεί να επιλέξει για το χειμερινό εξάμηνο μαθήματα που το Πρόγραμμα Σπουδών προσφέρει μόνο στο εαρινό εξάμηνο και το αντίστροφο, εκτός αν τα εν λόγω μαθήματα προσφέρονται και ως επαναληπτικά.

ε) Για τη δήλωση μαθημάτων Σύνθεσης απαιτείται προηγουμένως η πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 1 παρ. 3 του παρόντος.

7. α) Πριν την ολοκλήρωση του τελευταίου εξαμήνου του προγράμματος σπουδών, ο φοιτητής, σε περίπτωση που δεν υποβάλει ο ίδιος εμπροθέσμως τη δήλωση μαθημάτων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, θεωρείται ότι επέλεξε να εγγραφεί και να παρακολουθήσει όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα του προγράμματος σπουδών του εξαμήνου το οποίο διανύει χρονικώς από την αρχική εγγραφή του στη Σχολή, και μόνον αυτά.

β) Μετά την ολοκλήρωση και του τελευταίου εξαμήνου του προγράμματος σπουδών και μέχρι την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη των σπουδών του και της φοιτητικής του ιδιότητας, κατά τους όρους του νόμου, ο φοιτητής, εφόσον δεν υποβάλει ο ίδιος εμπροθέσμως τη δήλωση μαθημάτων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, θεωρείται ότι επέλεξε να εγγραφεί και να παρακολουθήσει τα υποχρεωτικά μαθήματα που τυχόν εξακολουθεί να οφείλει από όλα τα προηγούμενα εξάμηνα του είδους (χειμερινού ή εαρινού) του χρονικά επόμενου εξαμήνου, και μόνον αυτά (δηλαδή, αν ο φοιτητής βρίσκεται στο 9ο, 11ο κ.λπ. εξάμηνο θα θεωρείται ότι επέλεξε να εγγραφεί και να παρακολουθήσει τα υποχρεωτικά μαθήματα που τυχόν εξακολουθεί να οφείλει από το 1ο, 3ο, 5ο και 7ο εξάμηνο, ενώ αν ο φοιτητής βρίσκεται στο 10ο, 12ο κ.λπ. εξάμηνο θα θεωρείται ότι επέλεξε να εγγραφεί και να παρακολουθήσει τα υποχρεωτικά

μαθήματα που τυχόν εξακολουθεί να οφείλει από το 2ο, 4ο, 6ο και 8ο εξάμηνο).

8. Οι δηλώσεις εγγραφής και συμμετοχής στα μαθήματα που επιλέγονται από τον φοιτητή για συγκεκριμένο κάθε φορά ακαδημαϊκό εξάμηνο -ή θεωρούνται ότι επελέγησαν από αυτόν σε περίπτωση παράλειψης εμπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης μαθημάτων εκ μέρους του- καταχωρούνται από τη Γραμματεία του Τμήματος ηλεκτρονικά στην ατομική του μερίδα.

ΑΡΘΡΟ 4ο

Κατηγορίες μαθημάτων - Ιδιαιτερότητες

1. Τα προσφερόμενα μαθήματα του προγράμματος σπουδών *(βλ. V. A. 1.)* είναι συνολικά 132 και διακρίνονται σε δύο είδη: Υποχρεωτικά (συνολικά 37) και Επιλογής (συνολικά 95).

2. Τα Υποχρεωτικά μαθήματα (Υ) είναι 37 (*(βλ. V. A. 2. A)*): κωδ. αριθ. Υ 1-37) και κατανέμονται σε όλα τα εξάμηνα του προγράμματος σπουδών (1ο-8ο).

3. Τα μαθήματα Επιλογής διακρίνονται περαιτέρω σε 4 κατηγορίες: Επιλογής Γενικής Παιδείας (ΓΠ), Επιλογής Διακλαδικών Σεμιναρίων (ΔΣ), Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΠΕ), Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ). Ειδικότερα:

α. Τα μαθήματα επιλογής Γενικής Παιδείας (ΓΠ) προσφέρονται στο 1ο εξάμηνο σπουδών και είναι συνολικά τέσσερα (4) (βλ. V. A. 2. B)): κωδ. αριθ. ΓΠ1, ΓΠ3, ΓΠ4, ΓΠ5). Ο φοιτητής υποχρεούται από αυτά να επιλέξει ένα (1) μάθημα.

β. Τα Διακλαδικά Σεμινάρια επιλογής (ΔΣ) προσφέρονται στο 5ο και 6ο εξάμηνο σπουδών, είναι συνολικά 10, δηλαδή 5 για καθένα από τα δύο αυτά εξάμηνα (βλ. V. A. 2. Γ)): κωδ. αριθ. ΔΣ 1-10), και περιλαμβάνουν θέματα που άπτονται περισσοτέρων του ενός κλάδων δικαίου, με προτίμηση σε επίκαιρα ή υπό εξέλιξη ζητήματα. Η διδασκαλία γίνεται από δύο (2) έως τέσσερα (4) μέλη ΔΕΠ, έτσι ώστε να ενισχύεται η από ποικίλες οπτικές γωνίες προσέγγιση του επιστημονικού αντικειμένου. Ο φοιτητής επιλέγει υποχρεωτικά ένα (1) από τα συνολικά 5 προσφερόμενα διακλαδικά σεμινάρια κάθε εξαμήνου, δηλαδή συνολικά παρακολουθεί δύο (2) διακλαδικά σεμινάρια.

γ. Τα μαθήματα Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΠΕ) προσφέρονται στο 2ο, 5ο, 7ο και 8ο εξάμηνο σπουδών και είναι συνολικά 30 (κωδ. αριθ. ΠΕ 1-30). Στόχο έχουν να διασφαλίσουν στο φοιτητή την ενδεικτική προσέγγιση ειδικότερων θεματικών σε

όλους τους κύριους κλάδους δικαίου και διακρίνονται σε έξι (6) κύκλους των πέντε (5) μαθημάτων ο καθένας. Ένας κύκλος προσφέρεται στο 2ο εξάμηνο, ένας κύκλος στο 5ο εξάμηνο, δύο κύκλοι στο 7ο και δύο κύκλοι στο 8ο εξάμηνο.Από καθέναν από τους κύκλους αυτούς ο φοιτητής υποχρεούται να επιλέξει ένα (1) μάθημα, δηλαδή να παρακολουθήσει συνολικά έξι (6) από προσφερόμενα συνολικά τριάντα (30) τέτοια μαθήματα. Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται και ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ) στο 7ο και 8ο εξάμηνο και ειδικότερα στο αντίθετο κάθε φορά εξάμηνο (χειμερινό ή εαρινό) από αυτό κατά το οποίο προσφέρονται ως ΠΕ.

δ. Τα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ) προσφέρονται σε δύο κύκλους, έναν στο 7ο και έναν στο 8ο εξάμηνο σπουδών, και είναι καταρχήν πενήντα (50), δηλαδή εικοσιπέντε (25) ανά εξάμηνο (κωδ. αριθ. ΕΛΕ 21-43, ΕΛΕ 45, ΕΛΕ 83 και ΕΛΕ 56-81), εκτός αν η Συνέλευση του Τμήματος αποφασίσει διαφορετικά.

Επιπλέον αυτών, ως μαθήματα ΕΛΕ προσφέρονται, στο αντίθετο κάθε φορά εξάμηνο, όπως προβλέπεται παραπάνω υπό γ, και τα μαθήματα ΠΕ της προηγούμενης παραγράφου, για τους φοιτητές που δεν τα έχουν επιλέξει ήδη ως μαθήματα ΠΕ (*βλ. V. A. 2. Δ) και Ε))*: κωδ. αριθ. ΕΛΕ 1-20 και ΕΛΕ 46-55).

Τα μαθήματα ΕΛΕ έχουν δύο στόχους: αα) Να παράσχουν στο φοιτητή τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ της διασποράς του ενδιαφέροντός του σε ποικίλους κλάδους ή της εξειδίκευσής του σε μια συγκεκριμένη κατεύθυνση, και ββ) Να επιτρέψουν τη διδασκαλία σε μικρά ακροατήρια, με στενή επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές, καθώς και τη συστηματική εκπόνηση επιστημονικών φοιτητικών εργασιών.

Στα μαθήματα ΕΛΕ περιλαμβάνονται και εικοσιπέντε (25) ξενόγλωσσα μαθήματα (*βλ. V. A. 2. Ε))*: κωδ. αριθ. ΕΛΕ 34-43, ΕΛΕ 45, ΕΛΕ 83 και ΕΛΕ 68-80), με τη δυνατότητα συμμετοχής και αλλοδαπών φοιτητών του προγράμματος Erasmus (οι οποίοι δεν εμπίπτουν στο ανώτατο όριο αριθμού συμμετοχών στο μάθημα κατ' άρθρο 3 παρ. 2 του παρόντος, αλλά προστίθενται σε αυτό), για να δοθεί η δυνατότητα και στον ημεδαπό φοιτητή να εξοικειώνεται με την ξενόγλωσση νομική ορολογία. Ωστόσο δεν επιτρέπεται να επιλεγεί ξενόγλωσσο μάθημα, το οποίο επικαλύπτεται από άλλο (ελληνόγλωσσο ή ξενόγλωσσο) μάθημα που έχει ήδη επιλέξει ο φοιτητής, και το αντίστροφο, σύμφωνα με τα εμφαινόμενα στο Παράρτημα 8 του παρόντος.

Από όλα αυτά τα μαθήματα ΕΛΕ ο φοιτητής υποχρεούται να επιλέξει δύο (2) μαθήματα από τα προσφερόμενα στο 7ο εξάμηνο και

δύο (2) μαθήματα από τα προσφερόμενα στο 8ο εξάμηνο, είτε από διαφορετικούς κλάδους είτε και από τον ίδιο κλάδο Δικαίου, δηλαδή συνολικά τέσσερα (4) μαθήματα ΕΛΕ. Αντί των δύο (2) αυτών μαθημάτων ανά εξάμηνο, ο φοιτητής έχει το δικαίωμα να δηλώσει ως ΕΛΕ ένα (1) μάθημα ανά εξάμηνο (συνολικά δύο (2) μαθήματα) από τα προβλεπόμενα ως υποχρεωτικά ή επιλογής στα προγράμματα προπτυχιακών σπουδών άλλων Τμημάτων του ΑΠΘ. Τα ECTS όμως που συγκεντρώνει για το μάθημα αυτό δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα για τα ΕΛΕ του Τμήματος Νομικής.

Η τελική εξέταση του φοιτητή στα μαθήματα ΕΛΕ μπορεί να γίνεται και με την προφορική του εξέταση επί επιστημονικής εργασίας που θα έχει εκπονήσει ο φοιτητής, υπό την καθοδήγηση του διδάσκοντα, και μπορεί να συνδυάζεται και με σύστημα συνεχούς ελέγχου γνώσεων (συμμετοχή σε ενδιάμεσες γραπτές ή προφορικές δοκιμασίες κ.λπ.) που δικαιούται να εφαρμόζει ο διδάσκων καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου διδασκαλίας.

ΑΡΘΡΟ 5ο

Ενημέρωση φοιτητών

Για την ενημέρωση των φοιτητών σχετικά με το σύστημα σπουδών που καθιερώνεται από το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών της Σχολής και τις βασικές αρχές του, το περιεχόμενο και τη σημασία των υποχρεωτικών μαθημάτων, των μαθημάτων επιλογής των επιμέρους κατηγοριών και των διακλαδικών σεμιναρίων, το σύστημα ελέγχου των γνώσεων που καθιερώνεται από το νόμο και από τον παρόντα Κανονισμό, καθώς και για την καθοδήγησή τους σε όλα τα προβλήματα των σπουδών τους, ο Διευθυντής κάθε Τομέα είναι υποχρεωμένος να δέχεται τους φοιτητές και τους ορισμένους εκπροσώπους τους στον Τομέα σε ακρόαση τουλάχιστον μία ημέρα την εβδομάδα, επί μία ώρα.

Β΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 6ο

Χρόνος και κατανομή της διδασκαλίας

1. Η διδασκαλία όλων των μαθημάτων Σύνθεσης καθώς και όλων εκείνων των μαθημάτων που περιλαμβάνονται ταυτοχρόνως τόσο στον κατάλογο Ελεύθερης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΕΛΕ) όσο και στον κατάλογο Περιορισμένης Επιλογής Ειδικών Γνώσεων (ΠΕ) γίνεται υποχρεωτικά και κατά τα δύο εξάμηνα του

ακαδημαϊκού έτους (με διαφορετικό τρόπο διδασκαλίας ως ΠΕ και διαφορετικό ως ΕΛΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα παραπάνω στο άρθρο 4 παρ. 3 περ. γ-δ του παρόντος). Όλα τα υπόλοιπα μαθήματα (υποχρεωτικά, επιλογής και διακλαδικά σεμινάρια) διδάσκονται στο εξάμηνο σπουδών που καθορίζεται με το πρόγραμμα σπουδών.

2. Η διδασκαλία όλων των υποχρεωτικών μαθημάτων, συμπεριλαμβανομένων και των μαθημάτων Σύνθεσης που επαναλαμβάνονται και στα δύο εξάμηνα του ακαδημαϊκού έτους, γίνεται καταρχήν με διαίρεση του συνολικού ακροατηρίου σε τρία (3) τμήματα, με κατά το δυνατό ίσο αριθμό φοιτητών, με την ίδια σύνθεση φοιτητών για όλα τα μαθήματα του ίδιου εξαμήνου σπουδών, με τους ίδιους μαθησιακούς στόχους και με ομοιόμορφη ύλη διδασκαλίας για κάθε μάθημα. Η κατανομή των φοιτητών στα τμήματα γίνεται κατ' αλφαβητική σειρά, με τη σημείωση ότι οι φοιτητές ΣΣΑΣ καθώς και οι τυχόν αλλοδαποί φοιτητές ανήκουν πάντοτε στο 1ο τμήμα. Εξαιρετικώς, σε περίπτωση έλλειψης επαρκούς αριθμού διδασκόντων σε ένα ή περισσότερα μαθήματα ή έλλειψης ικανού αριθμού αιθουσών με βάση τις διαθέσιμες ώρες, είναι δυνατή, μετά από αιτιολογημένη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής, η διδασκαλία του ή των εν λόγω μαθημάτων σε ένα (1) τμήμα ή σε δύο (2) τμήματα. Ειδικώς η συγχώνευση των τριών (3) τμημάτων σε δύο (2) είναι δυνατή μόνον εφόσον η διδασκαλία του μαθήματος γίνεται τις ίδιες ημέρες και ώρες σε όλα τα τμήματα, ώστε να μη δημιουργείται επικάλυψη με τα ακροατήρια άλλων μαθημάτων του ίδιου εξαμήνου σπουδών. Η Γενική Συνέλευση της Σχολής επανεξετάζει τη ρύθμιση της παρούσας παραγράφου σε κάθε περίπτωση ουσιώδους μεταβολής του αριθμού των διδασκόντων ή του αριθμού των διαθέσιμων αιθουσών της Σχολής.

3. Ο αριθμός των ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας κάθε μαθήματος, όπως αναφέρεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (βλ. V. A. 1.), απεικονίζει τη συνολική διάρκεια απασχόλησης του φοιτητή σε αίθουσα διδασκαλίας για το μάθημα αυτό (για παραδόσεις, φροντιστήρια, ασκήσεις, επαναλήψεις κ.λπ.) και δεν επιτρέπεται να παραβιάζεται από τον διδάσκοντα, ούτε με παράλειψη αλλά ούτε και με υπέρβαση του αριθμού ωρών ανά εβδομάδα, με εξαίρεση τις περιπτώσεις αναγκαίας αναπλήρωσης ωρών μαθήματος λόγω απρόβλεπτης ματαίωσης.

4. Τα ωρολόγια προγράμματα συντάσσονται υποχρεωτικά κατά τρόπο, ώστε, στο μέτρο του δυνατού, να εξασφαλίζεται το ίδιο ωράριο διδασκαλίας για όλα τα τμήματα του ίδιου μαθήματος καθώς και η συνέχεια στην παρακολούθηση των μαθημάτων χωρίς

κενά για τους φοιτητές, τουλάχιστον σε σχέση με τα υποχρεωτικά μαθήματα. Την ευθύνη της τήρησης αυτής της διάταξης έχουν η Γραμματεία και η Κοσμητεία της Σχολής.

5. Κατά την ετήσια κατανομή του διδακτικού έργου πρέπει να επιδιώκεται, στο μέτρο των υφιστάμενων δυνατοτήτων σε διδακτικό προσωπικό, η τακτική εναλλαγή αυτών που διδάσκουν το κάθε μάθημα σε κάθε τμήμα, έτσι ώστε η διδασκαλία του μαθήματος σε ένα τμήμα να γίνεται, εφόσον είναι εφικτό, από διδάσκοντα διαφορετικό από αυτόν που το δίδαξε στο ίδιο τμήμα την προηγούμενη φορά.

ΑΡΘΡΟ 7ο

Τρόπος διδασκαλίας και ελεύθερα μαθήματα

1. Η διδασκαλία των μαθημάτων συνίσταται στην παροχή μιας γενικής εικόνας της ύλης του καθενός από αυτά και στη δειγματική επιλογή ορισμένων θεμάτων για εμβάθυνση, με τη βοήθεια πρακτικών ασκήσεων, μελέτης δικαστικών αποφάσεων, διερεύνησης της βιβλιοθήκης, σύνταξης ενημερωτικών σημειωμάτων σχετικών με τις θέσεις της θεωρίας και της νομολογίας σε συγκεκριμένα ζητήματα, βάσει ειδικών ερωτηματολογίων και άλλων ανάλογων μεθόδων. Η διδασκαλία των μαθημάτων αποβλέπει στο να δίνει την αφορμή για τη μύηση των φοιτητών στη νομική σκέψη και τη μεθοδολογία της και να τους καθοδηγεί στη συμπλήρωση των γνώσεών τους με την προσωπική τους μελέτη. Ειδικά για τη διδασκαλία των μαθημάτων ΕΛΕ ισχύουν και τα οριζόμενα παραπάνω στο άρθρο 4 παρ. 3 περ. δ΄ και στο άρθρο 6 παρ. 1 του παρόντος Κανονισμού.

2. Η διδασκαλία των μαθημάτων Σύνθεσης αποβλέπει ειδικότερα, με βάση τη δειγματική επιλογή ορισμένων κάθε φορά θεμάτων για εμβάθυνση, στην ακόμα μεγαλύτερη ανάπτυξη της πρωτοβουλίας των φοιτητών με τη βοήθεια πολυπλοκότερων πρακτικών ασκήσεων, κριτικής ανάλυσης της νομολογίας, επεξεργασίας δικογράφων, εκπόνησης και ανάπτυξης εργασιών σε θεωρητικά θέματα και οργάνωσης εικονικών δικών, ώστε αυτοί να γίνουν ικανοί να εφαρμόζουν στην πράξη τη νομική μεθοδολογία που διδάχθηκαν, να διατυπώνουν νομικά δοκίμια και δικόγραφα της νομικής πρακτικής και να χειρίζονται άνετα τον προφορικό νομικό λόγο.

3. Το καθένα από τα μαθήματα Σύνθεσης διδάσκεται σε κάθε τμήμα από δύο (2) τουλάχιστον καθηγητές ή λέκτορες της Σχολής κάθε εξάμηνο, οι οποίοι κατανέμουν μεταξύ τους τη σχετική ύλη.

4. Η διδασκαλία των νομικών μαθημάτων που εμφανίζουν πρακτική εφαρμογή, περιλαμβάνει υποχρεωτικά και την εξάσκηση των

φοιτητών στην επίλυση πρακτικών υποθέσεων, παρόμοιων σε βαρύτητα με αυτές στις οποίες θα χρειασθεί να εξετασθούν κατά τα οριζόμενα παρακάτω στο άρθρο 13 παρ. 2 του παρόντος. Η διάρκεια της εξάσκησης αυτής των φοιτητών από τον διδάσκοντα δεν επιτρέπεται να υπολείπεται του ενός τρίτου (1/3) –και στα μαθήματα Σύνθεσης του ενός δευτέρου (1/2)– του συνολικού αριθμού των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος, κατανεμόμενων ελευθέρως από τον διδάσκοντα στο σύνολο των ημερών και ωρών της διδασκαλίας του.

5. Για τη συμπλήρωση του διδακτικού έργου κάθε Τομέας μπορεί να οργανώνει, μόνος ή σε συνεργασία με άλλον ή άλλους Τομείς ή και με εξωπανεπιστημιακούς επιστημονικούς, κοινωνικούς ή επαγγελματικούς φορείς, ελεύθερα μαθήματα, χωρίς απόδοση πιστωτικών μονάδων, υπό τύπο σεμιναρίων πάνω σε συγκεκριμένο κάθε φορά επιστημονικό θέμα, με τη συνεργασία και την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών, κατανεμομένων σε ομάδες εργασίας, με ελεύθερη ανταλλαγή θέσεων στο πλαίσιο διαλογικής συζήτησης.

ΑΡΘΡΟ 8ο

Διδακτέα ύλη και συντονισμός διδασκαλίας

1. Η Γενική Συνέλευση της Σχολής, μετά από εισήγηση των Τομέων, καθορίζει την έκταση της διδακτέας ύλης του κάθε μαθήματος (υποχρεωτικού ή επιλογής) καθώς και τις περιοχές της εμβάθυνσης στα μαθήματα Σύνθεσης, στο πλαίσιο της περιγραφής του κάθε μαθήματος στον Οδηγό Σπουδών.

2. Χωρίς να θίγεται η ελευθερία των διδασκόντων ως προς τον τρόπο διδασκαλίας, η Κοσμητεία της Σχολής, σε συνεργασία με τους Διευθυντές των Τομέων, μεριμνά για το συντονισμό και την επίτευξη της ομοιόμορφης διδασκαλίας του ίδιου μαθήματος στα περισσότερα τμήματα, στα οποία είναι κατανεμημένα τα ακροατήρια, ως προς την έκταση της διδακτέας ύλης και το επίπεδο δυσχέρειας των πρακτικών ασκήσεων.

ΑΡΘΡΟ 9ο

Συγγράμματα και βοηθήματα

Η Γενική Συνέλευση της Σχολής, μετά από εισήγηση των Τομέων, καθορίζει, για κάθε μάθημα, κατάλογο συγγραμμάτων ή άλλων διδακτικών βοηθημάτων που υποδεικνύονται στους φοιτητές για τη μελέτη τους, πέραν των όσων διανέμονται σε αυτούς από το Σύστημα ΕΥΔΟΞΟΣ. Η Κοσμητεία της Σχολής καταβάλλει προσπάθεια, ώστε τα πρόσθετα αυτά συγγράμματα ή διδακτικά βοηθήματα να υπάρχουν σε ικανό αριθμό αντιτύπων στο αναγνωστήριο της Βιβλιοθήκης της Σχολής.

ΑΡΘΡΟ 10ο

Οδηγός σπουδών - Αξιολόγηση από τους φοιτητές

1. Οι αποφάσεις των δύο προηγούμενων άρθρων αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Σχολής, στο σημείο που αυτή αναφέρεται στον Οδηγό Σπουδών.

2. Με τη συμπλήρωση της 8ης εβδομάδας διδασκαλίας κάθε εξαμήνου οι φοιτητές μπορούν να προβαίνουν ηλεκτρονικά, μέσω των ιστοσελίδων της ΜΟΔΙΠ (http://qa.auth.gr) και της Σχολής (http://www.law.auth.gr), σε αξιολόγηση των διδασκόμενων σε αυτούς μαθημάτων καθώς και των διδασκόντων τα μαθήματα αυτά, προς τον σκοπό της βελτίωσης του επιπέδου των σπουδών.

Γ΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ

ΑΡΘΡΟ 11ο

Αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών

1. Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών γίνεται βάσει τελικής εξέτασης μετά τη λήξη του εξαμήνου. Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά με νόμο ή Υπουργική Απόφαση, οι τελικές εξετάσεις διενεργούνται αποκλειστικά μετά το πέρας του χειμερινού ή του εαρινού εξαμήνου για τα μαθήματα που διδάχθηκαν στα εξάμηνα αυτά, αντίστοιχα. Ειδικά τα μαθήματα της Ποινικής και Διοικητικής Δικονομίας, εφόσον δηλωθούν κανονικά στο εξάμηνο στο οποίο διδάσκονται, εξετάζονται επαναληπτικά και στο άλλο εξάμηνο. Ο φοιτητής δικαιούται να εξεταστεί στα δηλωθέντα εκ μέρους του μαθήματα και των δύο εξαμήνων, πριν από την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου, μέσα στον μήνα Σεπτέμβριο.

2. Φοιτητές που βρίσκονται από το ένατο (9ο) ως το δωδέκατο (12ο) εξάμηνο των σπουδών τους και οφείλουν μαθήματα που δεν υπερβαίνουν συνολικά τα τριάντα (30) ECTS δικαιούνται να εξετάζονται στα δηλωθέντα εκ μέρους τους μαθήματα και των δύο εξαμήνων σε όλες τις εξεταστικές περιόδους. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να παράσχει τη δυνατότητα αυτή και σε φοιτητές μεγαλύτερων εξαμήνων εφόσον συντρέχει σοβαρός λόγος και δεν οφείλουν περισσότερα από τρία (3) μαθήματα.

3. Ειδικά στα μαθήματα ΕΛΕ, για την τελική εξέταση του φοιτητή ισχύουν και τα οριζόμενα παραπάνω στο άρθρο 4 παρ. 3 περ. δ΄ τελευτ. εδάφ. του παρόντος Κανονισμού.

ΑΡΘΡΟ 12ο

Τελικές εξετάσεις

1. Υπό την επιφύλαξη των λοιπών ορισμών του παρόντος άρθρου, οι τελικές εξετάσεις κάθε μαθήματος είναι γραπτές.

2. Ο διδάσκων δύναται, με ανακοίνωση που αναρτά υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του μαθήματος κατά την έναρξη των παραδόσεων, να προσφέρει προφορικές εξετάσεις για όσους φοιτητές του υποβάλλουν σχετική έγγραφη δήλωση κατά το πέρας των παραδόσεων. Σε περίπτωση που ο αριθμός των αιτουμένων την προφορική τους εξέταση υπερβαίνει τους σαράντα (40) φοιτητές, ο διδάσκων δικαιούται να πραγματοποιεί ενώπιον του ακροατηρίου, σε μια από τις τελευταίες παραδόσεις του μαθήματος, κλήρωση γράμματος του αλφαβήτου, από το οποίο και μετά θα αρχίζει η μέτρηση των φοιτητών που θα εξετασθούν προφορικά μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού σαράντα (40) ή του τυχόν μεγαλύτερου αριθμού που θα ορίσει ο διδάσκων ανάλογα με τις δυνατότητές του. Για τη διεξαγωγή της προφορικής εξέτασης ο διδάσκων εκδίδει και αναρτά στην ιστοσελίδα του μαθήματος ξεχωριστό πρόγραμμα προφορικών εξετάσεων με τα ονοματεπώνυμα των φοιτητών που θα συμμετάσχουν σε αυτές καθώς και με τις ώρες εξέτασης κάθε ομάδας φοιτητών, η οποία δεν μπορεί να περιλαμβάνει λιγότερα από δύο (2) ούτε περισσότερα από έξι (6) άτομα. Αν ζητά προφορική εξέταση ένας (1) μόνο φοιτητής, κατά την εξέταση πρέπει να είναι παρόν και κάποιο άλλο μέλος ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ του Τομέα και αν αυτό δεν είναι εφικτό, πρέπει να παρευρίσκεται ο εκάστοτε γραμματέας του Τομέα.

Η συμμετοχή του φοιτητή σε προφορική εξέταση, ανεξάρτητα από την τυχόν επιτυχία ή αποτυχία του σε αυτήν, αποκλείει τον φοιτητή οριστικά από τη συμμετοχή στις γραπτές εξετάσεις του μαθήματος για το ίδιο εξάμηνο. Στην περίπτωση αυτή, τυχόν αυθαίρετη συμμετοχή του φοιτητή στις γραπτές εξετάσεις δεν λαμβάνεται υπόψη ούτε ανακοινώνεται γι' αυτήν βαθμός.

3. Πέραν των οριζομένων στην προηγούμενη παράγραφο, οι διδάσκοντες, λαμβάνουν ειδική μέριμνα για την προφορική εξέταση φοιτητών με αποδεδειγμένη πριν από την εισαγωγή τους στο Ίδρυμα δυσλεξία ή με σοβαρά κινητικά προβλήματα ή με προβλήματα όρασης που δυσχεραίνουν ουσιωδώς τη συμμετοχή τους σε γραπτές εξετάσεις, σύμφωνα με διαδικασία που ορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος.

ΑΡΘΡΟ 13ο

Διεξαγωγή των εξετάσεων

1. Η τελική εξέταση κάθε μαθήματος, γραπτή ή προφορική,

αποβλέπει κατά κύριο λόγο στον έλεγχο της κριτικής ικανότητας του εξεταζομένου και όχι της ικανότητάς του να απομνημονεύει.

2. Η τελική εξέταση των νομικών μαθημάτων που εμφανίζουν πρακτική εφαρμογή, ανεξαρτήτως αν η εξέταση διεξάγεται γραπτά ή προφορικά, συνίσταται υποχρεωτικά στην επίλυση πρακτικών ασκήσεων, ενδεχομένως δε και στην απάντηση σε θεωρητικές ερωτήσεις κρίσης. Στην περίπτωση που υπάρχουν και θεωρητικές ερωτήσεις, οι απαντήσεις στα πρακτικά θέματα βαρύνουν κατά την αξιολόγηση της συνολικής επίδοσης του φοιτητή κατά ποσοστό τουλάχιστον εξήντα τοις εκατό (60%). Ειδικώς στα κείμενα των θεμάτων εξέτασης που διανέμονται στους φοιτητές κατά τη διενέργεια των γραπτών εξετάσεων, πρέπει υποχρεωτικά να περιλαμβάνεται σαφής αριθμητική ένδειξη για τις μονάδες βαθμού που αντιστοιχούν σε κάθε θέμα εξέτασης (θεωρητικό, πρακτικό) καθώς και σε καθένα από τα επιμέρους ερωτήματα του πρακτικού θέματος.

3. Τα θέματα των πρακτικών ασκήσεων και των θεωρητικών ερωτήσεων που επιλέγονται από τον διδάσκοντα πρέπει να διερευνούν την κριτική αφομοίωση των γνώσεων από τους φοιτητές, να είναι ανάλογα με το επίπεδο σπουδών που παρέχονται και να είναι δυνατό να απαντηθούν μέσα στον οριζόμενο χρόνο με βάση την ύλη και τις μεθόδους διδασκαλίας του μαθήματος.

4. Για την απάντηση τόσο των πρακτικών όσο και των θεωρητικών θεμάτων επιτρέπεται η χρησιμοποίηση Κωδίκων Νομοθεσίας, χωρίς σχόλια και χωρίς σημειώσεις των φοιτητών.

5. Ειδικά για τις γραπτές εξετάσεις πρέπει υποχρεωτικά να τηρούνται οι ακόλουθοι κανόνες:

α) Η γραπτή εξέταση κάθε μαθήματος διαρκεί δύο (2) ώρες, και ειδικά για τα μαθήματα Σύνθεσης δύο και μισή (2 ½) ώρες, μετά τη διανομή των θεμάτων.

β) Η Γραμματεία της Σχολής οφείλει να αναρτά εγκαίρως στη οικεία ιστοσελίδα το ενιαίο πρόγραμμα των γραπτών εξετάσεων του εξαμήνου, το οποίο πρέπει υποχρεωτικά να περιέχει, για κάθε μάθημα, την ημέρα διεξαγωγής της εξέτασης και τα χρονικά όρια έναρξης και λήξης της για καθένα από τα περισσότερα τμήματα, στα οποία κατανέμονται ενδεχομένως οι φοιτητές. Ακόμη, η Γραμματεία της Σχολής οφείλει να αναρτά εγκαίρως στη οικεία ιστοσελίδα τον μηχανογραφικό κατάλογο των δικαιούμενων να συμμετάσχουν σε κάθε γραπτή εξέταση, ανά μάθημα και τμήμα, φοιτητών.

γ) Οι διδάσκοντες λαμβάνουν μέριμνα για τη διεξαγωγή της γραπτής εξέτασης, εφόσον είναι πρακτικά δυνατό, την ίδια ώρα σε όλα τα

τμήματα διδασκαλίας του ίδιου μαθήματος, καθώς και για την ομοιομορφία της εξέτασης από την άποψη της βαρύτητας των θεμάτων και των κριτηρίων αξιολόγησης των φοιτητών. Ακόμη, οι διδάσκοντες οφείλουν να διαμορφώνουν τέτοια θέματα εξετάσεων, ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος αντιγραφής ή φαλκίδευσης του αποτελέσματος της εξεταστικής διαδικασίας με τεχνολογικά μέσα. Τέλος, οι διδάσκοντες οφείλουν να είναι συνεχώς παρόντες στους χώρους των εξετάσεων, να ασκούν εποπτεία για την απρόσκοπτη και αδιάβλητη διεξαγωγή τους και να λαμβάνουν τα αναγκαία για το σκοπό αυτό μέτρα.

δ) Κάθε εξεταζόμενος φοιτητής οφείλει να έχει διαπιστώσει, πριν από την προσέλευσή του στη συγκεκριμένη εξέταση, την αναγραφή του ονόματός του στον μηχανογραφικό κατάλογο της Γραμματείας της Σχολής για τους δικαιούχους συμμετοχής στην εξέταση στο συγκεκριμένο μάθημα και τμήμα. Οι εξεταζόμενοι φοιτητές απαγορεύεται να επιχειρούν αντιγραφή απαντήσεων ή οποιοδήποτε άλλο τρόπο φαλκίδευσης του αποτελέσματος της εξεταστικής διαδικασίας καθώς και να προσκομίζουν στις αίθουσες των εξετάσεων βιβλία, βοηθήματα, σημειώσεις ή ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας. Τυχόν εγχείρημα χρήσης ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας κατά τη διάρκεια της εξεταστικής διαδικασίας αποτελεί ιδιαίτερα επιβαρυντική περίπτωση σε βάρος του εξεταζομένου. Ακόμη, οι εξεταζόμενοι φοιτητές απαγορεύεται να χρησιμοποιούν ως «πρόχειρο» ένα χωριστό φύλλο, αλλά επιτρέπεται να χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό αποκλειστικά και μόνο την τελευταία σελίδα της τετρασέλιδης κόλλας αναφοράς στην οποία αναπτύσσουν τις απαντήσεις τους. Σε περίπτωση παραβίασης των απαγορεύσεων αυτών επιβάλλεται, ως μέτρο εσωτερικής τάξης για τη διασφάλιση του αδιαβλήτου της εξεταστικής διαδικασίας, ο μηδενισμός του γραπτού, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε άλλη σχετική πρόβλεψη κυρώσεων.

ε) Οι καθορισμένοι επιτηρητές οφείλουν να ελέγχουν το επίσημο παραστατικό του ΑΠΘ που αποδεικνύει τη φοιτητική ιδιότητα και πιστοποιεί την ταυτότητα του εξεταζομένου, να διαπιστώνουν την αναγραφή του ονοματεπωνύμου και του αριθμού ειδικού μητρώου του φοιτητή επάνω στο γραπτό, να μονογράφουν κάθε γραπτό, να επιτηρούν συνεχώς τις εισόδους και εξόδους της αίθουσας, ιδίως κατά την ώρα λήξης του χρόνου εξέτασης και παράδοσης των γραπτών, και να φροντίζουν ώστε να μην εξέρχεται ή αποχωρεί κανείς από την αίθουσα εξετάσεων πριν από την πάροδο τριάντα λεπτών (30΄) από τη διανομή των θεμάτων.

στ) Μετά τη συγκέντρωση των γραπτών, οι επιτηρητές καταμετρούν τα γραπτά που έχουν παραλάβει και ένας από αυτούς βεβαιώνει τον αριθμό των γραπτών που έχουν παραληφθεί. Στη

συνέχεια τα γραπτά παραδίδονται στον διδάσκοντα, ο οποίος τα καταμετρά και βεβαιώνει με την υπογραφή του ενώπιον του επιτηρητή τον αριθμό των γραπτών που έχει παραλάβει.

ζ) Οι απαντήσεις στα θέματα των γραπτών εξετάσεων, πρακτικά και θεωρητικά, συζητούνται μετά την έκδοση των αποτελεσμάτων από τους διδάσκοντες με τους ενδιαφερόμενους φοιτητές σε ειδικά καθορισμένες ώρες, οι δε φοιτητές έχουν δικαίωμα να βλέπουν το γραπτό τους -της τρέχουσας κάθε φορά εξεταστικής περιόδου- και να ζητούν εξηγήσεις για τον τρόπο που αυτό αξιολογήθηκε.

ΑΡΘΡΟ 14ο

Βαθμολογία - Λήψη πτυχίου

1. Οι διδάσκοντες οφείλουν να παραδίδουν στη Γραμματεία της Σχολής τα αποτελέσματα των τελικών εξετάσεων, γραπτών ή/και προφορικών ενιαία στον ίδιο πίνακα, για κάθε μάθημα ή διακλαδικό σεμινάριο, το αργότερο εντός είκοσι πέντε (25) ημερών από την ημέρα διεξαγωγής της εξέτασης. Επί προφορικών εξετάσεων ο διδάσκων δεν επιτρέπεται να ανακοινώνει αμέσως το αποτέλεσμα της εξέτασης στους εξετασθέντες φοιτητές κάθε ομάδας, αλλά μόνο συγκεντρωτικά για το σύνολο των εξετασθέντων.

2. Σε όλα τα μαθήματα και διακλαδικά σεμινάρια του Προγράμματος Σπουδών το αποτέλεσμα του ελέγχου των γνώσεων του φοιτητή εκφράζεται αριθμητικά με βαθμούς από μηδέν (0) έως δέκα (10). Στους πίνακες των αποτελεσμάτων η αποτυχία σημειώνεται με βαθμούς από μηδέν (0) έως τέσσερα (4) και η επιτυχία με βαθμούς από πέντε (5) έως δέκα (10).

3. Κατά τη βαθμολόγηση από τους διδάσκοντες δεν επιτρέπεται να λαμβάνεται υπόψη ενδεχόμενη έκφραση αιτήματος του φοιτητή να καταχωρηθεί ως αποτυχών, σε περίπτωση που δεν επιτύχει την επιθυμητή γι' αυτόν βαθμολογία.

4. Οι πίνακες των αποτελεσμάτων αναρτώνται από τη Γραμματεία στην ιστοσελίδα της Σχολής και είναι προσβάσιμοι στο σύνολό τους από όλους τους φοιτητές, αναγράφουν όμως μόνον το μάθημα, τον αριθμού ειδικού μητρώου και τη βαθμολογία, χωρίς αναφορά του ονοματεπώνυμου των εξετασθέντων φοιτητών.

5. Δεν επιτρέπεται η μεταφορά βαθμού φοιτητή από μια εξεταστική περίοδο σε άλλη, ούτε η ανακοίνωση βαθμού φοιτητή που εξετάσθηκε σε τμήμα διαφορετικό από εκείνο στο οποίο ανήκει, σύμφωνα με την αλφαβητική κατανομή των τμημάτων διδασκαλίας του μαθήματος

6. α) Με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων του παρόντος Κανονισμού, ο φοιτητής περατώνει υποχρεωτικά τον πρώτο κύκλο σπουδών του στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και του απονέμεται ως τίτλος σπουδών το πτυχίο της Νομικής Σχολής, μόλις συγκεντρώσει διακόσιες σαράντα (240) πιστωτικές μονάδες και έχει ολοκληρώσει την επιτυχή εξέτασή του στα τριανταεπτά (37) υποχρεωτικά μαθήματα του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών και σε δεκατρία (13) από τα προσφερόμενα σε αυτό μαθήματα επιλογής και διακλαδικά σεμινάρια (1 ΓΠ + 2 ΔΣ + 6 ΠΕ + 4 ΕΛΕ), σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους του παρόντος Κανονισμού.

β) Επιπλέον, για την απονομή του τίτλου σπουδών πρώτου κύκλου είναι δυνατό να απαιτείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο και τους κανονισμούς του Ιδρύματος, και η επιτυχής εκ μέρους του φοιτητή ολοκλήρωση μαθημάτων μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας (με τις τυχόν πρόσθετες αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες) ή η αποδεδειγμένη γνώση της.

γ) Μέχρι τη θέσπιση και θέση σε ισχύ των ως άνω κανονισμών του ιδρύματος αναφορικά με τις απαιτήσεις ξένων γλωσσών για τη λήψη πτυχίου, ο φοιτητής δύναται να επιλέγει προαιρετικά μαθήματα ξένων γλωσσών από αυτά που προσφέρουν συναφείς δομές του ΑΠΘ (Κέντρο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών). Η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων αυτών καταχωρείται, χωρίς πιστωτικές μονάδες (ECTS), στη μερίδα του φοιτητή και εμφανίζεται στην αναλυτική του βαθμολογία και στο Παράρτημα Διπλώματος χωρίς ο σχετικός βαθμός να προσμετράται στον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου. Ειδικώς, ωστόσο τα μαθήματα των γλωσσών με νομική ορολογία (λ.χ. Αγγλικά για Νομικές Σπουδές Ι, ΙΙ) λαμβάνουν και τις προβλεπόμενες δύο (2), για το καθένα μάθημα, πιστωτικές μονάδες (ECTS), οι οποίες θα προστίθενται στις 240 αναγκαίες για τη λήψη του πτυχίου πιστωτικές μονάδες.

δ) Επιπλέον οι φοιτητές, στο μέτρο που υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις πρακτικής άσκησης, δύνανται να ενταχθούν στο πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών που προσφέρεται προαιρετικά ως μάθημα του Προγράμματος Σπουδών της Νομικής Σχολής και το οποίο πιστώνεται με 4 πιστωτικές μονάδες (ECTS), που θα προστίθενται στις 240 αναγκαίες για τη λήψη του πτυχίου πιστωτικές μονάδες, χωρίς να προσμετρώνται στον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου, δεδομένου και του ότι το εν λόγω μάθημα Πρακτικής Άσκησης αξιολογείται μόνο με την ένδειξη «επέτυχε» ή «απέτυχε». Το αντίστοιχο ισχύει και για την πρακτική άσκηση που πραγματοποιούν φοιτητές της Νομικής Σχολής ΑΠΘ, στο πλαίσιο του προγράμματος

Erasmus, στο εξωτερικό. Προτεραιότητα στην παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης έχουν όσοι φοιτούν στο Η΄ και άνω εξάμηνο σπουδών και δεν οφείλουν κανένα μάθημα από τα πρώτα δύο έτη σπουδών.

ε) Η επιτυχής εξέταση του φοιτητή σε δύο (2) από τα προσφερόμενα στο Πρόγραμμα Σπουδών ξενόγλωσσα μαθήματα ελεύθερης επιλογής (ΕΛΕ 34-45, 68-80) της ίδιας ξένης γλώσσας, συνιστά «αποδεδειγμένη γνώση» της γλώσσας αυτής και απαλλάσσει σε κάθε περίπτωση τον φοιτητή από την τυχόν υποχρέωση παρακολούθησης άλλων μαθημάτων για την εκμάθησή της.

7. α) Φοιτητές που εισάγονται στη Σχολή με κατατακτήριες εξετάσεις, με μετεγγραφή ή μεταφορά θέσης από άλλες Νομικές Σχολές της χώρας ή με το σύστημα εισαγωγής από τις πανελλήνιες εξετάσεις του/των προηγούμενου/ων έτους/ών (10%) και επιθυμούν αναγνώριση μαθημάτων στα οποία είχαν εξεταστεί επιτυχώς στο Τμήμα προέλευσής τους (αρθ. 35 Ν. 4115/2013), οφείλουν να υποβάλουν εγγράφως στη Γραμματεία της Σχολής τα σχετικά αιτήματά τους εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από την ημερομηνία εγγραφής τους, συνυποβάλλοντας ταυτόχρονα απόσπασμα του Οδηγού Σπουδών του Τμήματος προέλευσης απ' το οποίο να προκύπτει η ύλη και τα συγγράμματα των μαθημάτων στα οποία είχαν εξεταστεί καθώς και πιστοποιητικό αναλυτικής τους βαθμολογίας. Τα παραπάνω αιτήματα εξετάζονται ενιαία σε μία συνεδρίαση της Συνέλευσης του Τμήματος για κάθε ακαδημαϊκό έτος μετά από εισηγήσεις των αντίστοιχων Τομέων. Αναλόγως των ECTS των μαθημάτων που αναγνωρίζει ο φοιτητής, μειώνεται αντίστοιχα ο αριθμός των εξαμήνων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση των σπουδών του, αντιστοιχώντας τριάντα 30 ECTS για κάθε εξάμηνο.

β) Φοιτητές που συμμετέχουν σε διεθνές πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (λ.χ. Erasmus), σε εκτέλεση σύμβασης που συνάπτει το ΑΠΘ με το αλλοδαπό Πανεπιστήμιο το οποίο τους υποδέχεται για να πραγματοποιήσουν μέρος των σπουδών τους, μπορούν, με αίτησή τους που υποβάλλεται στη Γραμματεία της Σχολής μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους στο αλλοδαπό Πανεπιστήμιο, να ζητήσουν την αναγνώριση των μαθημάτων στα οποία εξετάστηκαν επιτυχώς στο αλλοδαπό Πανεπιστήμιο, εφόσον τα μαθήματα αυτά κριθούν από τους αρμόδιους καθηγητές (διδάσκοντες τα αντίστοιχα μαθήματα) ως ισοδύναμα –από άποψη διδασκόμενης ύλης και πιστωτικών μονάδων– με μαθήματα που διδάσκονται στο πλαίσιο του εκάστοτε ισχύοντος προγράμματος σπουδών. Στα αναγνωριζόμενα με τον τρόπο αυτό μαθήματα δεν μπορούν να πιστωθούν περισσότερες πιστωτικές μονάδες (ECTS) από αυτές που προβλέπονται για

τα αντίστοιχα μαθήματα του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών της Σχολής. Στην περίπτωση κατά την οποία ορισμένα από τα εν λόγω μαθήματα δεν αναγνωρισθούν ως ισοδύναμα με την παραπάνω διαδικασία, παρέχεται η δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους φοιτητές να ζητήσουν τα μαθήματα αυτά να αναγνωρισθούν ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΛΕ), με την προϋπόθεση ότι στο αλλοδαπό Πανεπιστήμιο αυτά πιστώνονται με τα ίδια τουλάχιστον ECTS, με τα οποία πιστώνονται και τα μαθήματα ΕΛΕ της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ, αντικαθιστώντας έτσι ένα ή περισσότερα από τα αναγκαία για τη λήψη του πτυχίου 4 (τέσσερα) μαθήματα ΕΛΕ. Σε κάθε άλλη περίπτωση (λ.χ. αν ο φοιτητής δεν υποβάλει αίτηση αναγνώρισης ή έχει εξαντλήσει τον αριθμό των δυνάμενων να επιλεγούν μαθημάτων ΕΛΕ) τα μαθήματα που εξετάστηκαν επιτυχώς στο αλλοδαπό Πανεπιστήμιο καταχωρούνται μόνο στο Παράρτημα Διπλώματος, χωρίς πιστωτικές μονάδες (ECTS) και χωρίς να προσμετρώνται στον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου.

γ) Ο τρόπος υπολογισμού του βαθμού του πτυχίου, ως τίτλου σπουδών, καθώς και ο τρόπος χαρακτηρισμού της συνολικής επίδοσης του φοιτητή σε αυτό καθορίζεται από την κείμενη νομοθεσία, όπως αυτή εξειδικεύεται από τις αποφάσεις της ΑΔΙΠ και της ΜΟΔΙΠ/ΑΠΘ.

δ) Με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων του παρόντος Κανονισμού, για τον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου και τη σύνθεση των αναγραφόμενων σε αυτό μαθημάτων προσμετρώνται μόνο τα τριανταεπτά (37) υποχρεωτικά μαθήματα (188 πιστωτικές μονάδες) και τα αναγκαία για τη συγκέντρωση πενήντα δύο (52) πιστωτικών μονάδων δεκατρία (13) μαθήματα επιλογής (1 ΓΠ + 2 ΔΣ + 6 ΠΕ + 4 ΕΛΕ), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις προηγούμενες διατάξεις του παρόντος Κανονισμού.

Δ΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 15ο

Ισχύς και εφαρμογή

1. Ο παρών Κανονισμός τέθηκε σε εφαρμογή με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2015/16 και αναφέρεται στο αναμορφωμένο και ήδη περαιτέρω αναθεωρημένο σε ορισμένες πτυχές Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών που μνημονεύεται στο προοίμιο (υπό 2) του παρόντος Κανονισμού.

2. Με τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού και του ως άνω αναμορφωμένου Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών έπαυσε

οριστικά η εφαρμογή όλων των λοιπών Κανονισμών και Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών που ίσχυσαν από το ακαδ. έτος 1993/94 και μετά, τα οποία και καταργήθηκαν.

3. Από τα Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών που ίσχυαν πριν το ακαδ. έτος 1993/94 διατηρείται απλώς η εξεταστική δυνατότητα των φοιτητών που τυχόν εξακολουθούν να ανάγονται σε αυτά και να διατηρούν κατά νόμο τη φοιτητική τους ιδιότητα κατά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2015/16. Για την εξέταση των παραπάνω φοιτητών στα επιμέρους μαθήματα ισχύουν οι ακόλουθες διακρίσεις:

α) Για όσα μαθήματα παλαιότερου Προγράμματος είναι, κατά τις σχετικές αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του εκάστοτε αρμόδιου Τομέα, ίδια κατά περιεχόμενο με μαθήματα του αναμορφωμένου Προγράμματος, ο φοιτητής συμμετέχει στις κανονικές εξετάσεις των αντίστοιχων μαθημάτων του αναμορφωμένου Προγράμματος.

β) Για όσα υποχρεωτικά μαθήματα παλαιότερου Προγράμματος δεν διδάσκονται πλέον, η Κοσμητεία της Σχολής ορίζει, με απόφασή της, μετά από εισήγηση του εκάστοτε αρμόδιου Τομέα, την εξέταση του φοιτητή σε συναφή μαθήματα (υποχρεωτικά ή επιλογής) του αναμορφωμένου Προγράμματος.

γ) Για όσα μαθήματα επιλογής παλαιότερου Προγράμματος δεν διδάσκονται πλέον, η Κοσμητεία της Σχολής ορίζει, με απόφασή της, μετά από εισήγηση του εκάστοτε αρμόδιου Τομέα, τα συναφή μαθήματα επιλογής του αναμορφωμένου Προγράμματος, από τα οποία θα μπορεί να επιλέξει ο φοιτητής για να αντικαταστήσει το μάθημα επιλογής που οφείλει από το παλαιότερο Πρόγραμμα.

4. Ο παρών Κανονισμός έχει πλήρη και απαρέγκλιτη εφαρμογή για τους φοιτητές που έχουν εγγραφεί στο 1ο εξάμηνο της Σχολής από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2015/16 και μετά.

5. Για τους φοιτητές που έχουν εγγραφεί, ακόμη και με κατατακτήριες εξετάσεις, στο 1ο εξάμηνο της Σχολής από το ακαδ. έτος 1993/94 μέχρι και το ακαδ. έτος 2014/15 και διατηρούν κατά νόμο τη φοιτητική τους ιδιότητα κατά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2015/16, ο παρών Κανονισμός έχει εφαρμογή με τις αποκλίσεις που καθορίζονται στις μεταβατικές διατάξεις που ακολουθούν. Το ίδιο ισχύει αναλόγως και για τους φοιτητές που, λόγω μεταφοράς θέσης ή μεταγραφής από άλλο ΑΕΙ, εγγράφονται από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2015/16 και μετά για πρώτη φορά στη Σχολή σε εξάμηνο μεγαλύτερο του 1ου, όμως η αρχική εγγραφή τους στο 1ο εξάμηνο του ΑΕΙ

προέλευσης έχει γίνει μέχρι και το ακαδ. έτος 2014/15. Στις μεταβατικές διατάξεις που ακολουθούν, και οι δύο παραπάνω κατηγορίες χαρακτηρίζονται ενιαία ως «πρώτης εγγραφής».

ΑΡΘΡΟ 16ο

Για τους φοιτητές με ημερομηνία πρώτης εγγραφής από 1993/94 έως και 2014/15

1. Για τους φοιτητές με ημερομηνία πρώτης εγγραφής από το ακαδημαϊκό έτος 1993/94 έως και το ακαδημαϊκό έτος 2014/15, που διατηρούν κατά νόμο τη φοιτητική τους ιδιότητα κατά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2015/16, θα διενεργηθεί αυτομάτως από τη Γραμματεία μηχανογραφική μεταφορά όλων των μαθημάτων του παλαιού Προγράμματος Σπουδών, στα οποία έχουν ήδη εξεταστεί επιτυχώς, σε νέα μηχανογραφική μερίδα τους που θα ανοιχθεί με βάση το αναμορφωμένο Πρόγραμμα Σπουδών και τον πίνακα αντιστοίχησης μαθημάτων που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα 9 του παρόντος, με τις πιστωτικές μονάδες που έχουν τα εν λόγω μαθήματα στο αναμορφωμένο Πρόγραμμα Σπουδών. Μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού, εξετάσεις διεξάγονται μόνο για τα μαθήματα του αναμορφωμένου Προγράμματος Σπουδών.

2. Ο εν λόγω φοιτητής θα εντάσσεται πλέον στο αναμορφωμένο Πρόγραμμα Σπουδών, υποκείμενος εφεξής πλήρως και απαρεγκλίτως στους ορισμούς του αναμορφωμένου Προγράμματος και στον παρόντα Κανονισμό, με τις ακόλουθες διαφοροποιήσεις:

Θα δικαιούται να λάβει πτυχίο εφόσον συγκεντρώσει τουλάχιστον διακόσιες σαράντα (240) πιστωτικές μονάδες (χωρίς να προσμετρώνται σε αυτές οι πιστωτικές μονάδες από την τυχόν αναγκαία παρακολούθηση κύκλου μαθημάτων ξένης γλώσσας, η οποία σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι υποχρεωτική για τους φοιτητές με ημερομηνία πρώτης εγγραφής μέχρι και το 2014/15). Από αυτές, οι εκατόν ογδόντα οκτώ (188) πιστωτικές μονάδες θα πρέπει να προέρχονται από τριανταεπτά (37) υποχρεωτικά μαθήματα του αναμορφωμένου Προγράμματος, με βάση τις αντιστοιχήσεις μαθημάτων του Παραρτήματος 9 του παρόντος, και τουλάχιστον 52 πιστωτικές μονάδες από τουλάχιστον δεκατρία (13) οποιασδήποτε κατηγορίας μαθήματα επιλογής του παλαιού Προγράμματος (γενικής ή ειδικής επιλογής) ή/και του αναμορφωμένου Προγράμματος (ΓΠ, ΔΣ, ΠΕ, ΕΛΕ), και πάλι με βάση το Παράρτημα 9 του παρόντος. Για το σκοπό αυτό, όλα τα πάσης φύσεως μαθήματα επιλογής, τόσο του παλαιού όσο και του

αναμορφωμένου Προγράμματος Σπουδών, θεωρούνται ισοδύναμα, με τέσσερις (4) πιστωτικές μονάδες το καθένα. Ωστόσο, μεταξύ των δεκατριών (13) μαθημάτων επιλογής θα πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνονται τέσσερα (4) τουλάχιστον μαθήματα από οποιεσδήποτε διαφορετικές ενότητες μαθημάτων *ειδικής* επιλογής του παλαιού Προγράμματος ή/και από οποιεσδήποτε διαφορετικές ενότητες μαθημάτων *περιορισμένης* επιλογής (ΠΕ) του αναμορφωμένου Προγράμματος Σπουδών.

Ο τρόπος υπολογισμού του βαθμού του πτυχίου, ως τίτλου σπουδών, καθώς και ο τρόπος χαρακτηρισμού της συνολικής επίδοσης του φοιτητή σε αυτό καθορίζεται από την κείμενη νομοθεσία, όπως αυτή εξειδικεύεται από τις αποφάσεις της ΑΔΙΠ και της ΜΟΔΙΠ/ΑΠΘ. Ωστόσο, για τον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου και τη σύνθεση των αναγραφόμενων σε αυτό μαθημάτων γίνονται οι ακόλουθες διαφοροποιήσεις (με βάση τις προγενέστερες με αριθ. 61/30.10.1986, 331/15.5.2012 και 332/26.6.2012 αποφάσεις της Γ.Σ. του Τμήματος καθώς και τις με αριθ. 8/17.12.2013 και 21/1.7.2014 αποφάσεις της Γ.Σ. της Σχολής):

αα) Φοιτητής με ημερομηνία πρώτης εγγραφής από το ακαδημαϊκό έτος 2012/13 μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2014/15 δικαιούται, εφόσον αποφοιτήσει το αργότερο μέχρι τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2017/18 (δηλ. εξεταζόμενος μέχρι και στην εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου 2018), να επικαλεσθεί την τυχόν προγενέστερη της θέσης σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού επιτυχή εξέτασή του μέχρι και σε δύο (2) επιπλέον μαθήματα γενικής ή ειδικής επιλογής του παλαιού Προγράμματος από όσα είναι αναγκαία για τη συγκέντρωση πενήντα δύο (52) πιστωτικών μονάδων, δηλαδή δικαιούται να φθάσει μέχρι και τις εξήντα (60) κατ' ανώτατο όριο πιστωτικές μονάδες από μαθήματα επιλογής. Σε περίπτωση που έχει επιτύχει, πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού, σε περισσότερα από δύο (2) τέτοια πρόσθετα μαθήματα επιλογής του παλαιού Προγράμματος, ο εν λόγω φοιτητής υποχρεούται να δηλώσει στην αίτηση ορκωμοσίας του ποια από αυτά επιθυμεί να μην προσμετρηθούν στον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου του. Αν δεν υποβάλει τέτοια δήλωση, θα προσμετρηθούν τα αναγκαία για τη συγκέντρωση εξήντα (60) πιστωτικών μονάδων μαθήματα επιλογής στα οποία έχει επιτύχει με τον μεγαλύτερο βαθμό και, επί ισοβαθμίας, με τυχαία επιλογή από τη Γραμματεία.

ββ) Φοιτητής με ημερομηνία πρώτης εγγραφής από το ακαδημαϊκό έτος 1993/94 μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2011/12, δικαιούται, εφόσον διατηρεί κατά νόμο τη φοιτητική του ιδιότητα και αποφοιτήσει το αργότερο μέχρι τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2017/18 (δηλ. εξεταζόμενος μέχρι και στην εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου 2018), να επικαλεσθεί την τυχόν προγενέστερη της θέσης σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού επιτυχή εξέτασή του σε περισσότερα -χωρίς αριθμητικό περιορισμό- μαθήματα γενικής ή ειδικής επιλογής του παλαιού Προγράμματος, από όσα είναι αναγκαία για τη συγκέντρωση πενήντα δύο (52) πιστωτικών μονάδων. Στην αίτηση ορκωμοσίας του ο εν λόγω φοιτητής δικαιούται να δηλώσει αν επιθυμεί να μην προσμετρηθούν κάποια από τα πρόσθετα αυτά μαθήματα στον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου του, διαφορετικά θα προσμετρηθούν όλα τα μαθήματα επιλογής στα οποία έχει επιτύχει.

γγ) Σε περίπτωση αποφοίτησης των παραπάνω (υπό αα, ββ) μετά τη έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2018/19 (δηλ. σε εξεταστική περίοδο μεταγενέστερη αυτής του Σεπτεμβρίου 2018), τα τυχόν επιπλέον ως άνω μαθήματα επιλογής του παλαιού Προγράμματος θα μπορούν να μνημονεύονται μόνο στο Παράρτημα του πτυχίου και δεν θα προσμετρώνται στο βαθμό ούτε στις πιστωτικές μονάδες του πτυχίου. Το ίδιο θα ισχύει και για τυχόν πρόσθετα μαθήματα επιλογής για τα οποία ο φοιτητής θα δηλώσει ότι επιθυμεί να μην προσμετρηθούν στον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου του (περ. αα, ββ) ή τα οποία, σε περίπτωση μη υποβολής τέτοιας δήλωσης, θα αποκλεισθούν από τη Γραμματεία ως υπεράριθμα (περ. αα).

ΑΡΘΡΟ 17ο
Τήρηση και αναθεώρηση του παρόντος Κανονισμού

1. Η παράβαση των διατάξεων του παρόντος υπόκειται στις προβλέψεις των κανονισμών του Ιδρύματος.

2. Εφόσον ο νόμος δεν προβλέπει διαφορετικά, ο παρών Κανονισμός μπορεί να συμπληρωθεί, να τροποποιηθεί ή και να αναθεωρηθεί οποτεδήποτε, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής, υποκείμενη στην έγκριση της Συγκλήτου του ΑΠΘ.

Β) Παράρτημα 9.

Πίνακας αντιστοίχισης μαθημάτων για τους φοιτητές με ημερομηνία πρώτης εγγραφής από το ακαδ. έτος 1993/94 έως και το ακαδ. έτος 2014/15

Όποιος έχει επιτύχει στο υποχρεωτικό μάθημα του παλαιού Προγράμματος «Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου» (**ΥΒ 01**) ή θα επιτύχει στο μέλλον (και μετά την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015) στο ομώνυμο μάθημα του αναμορφωμένου Προγράμματος (**Υ 5**), θεωρείται ότι, πέραν του μαθήματος αυτού (Υ 5), έχει επιτύχει με τον ίδιο βαθμό και στο υποχρεωτικό μάθημα του αναμορφωμένου Προγράμματος «Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου» (**Υ 1**).

Όποιος μέχρι και την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015 έχει επιτύχει στο υποχρεωτικό μάθημα του παλαιού Προγράμματος «Εμπορικό Δίκαιο: Γενικό Εμπορικό-Δίκαιο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας» (**ΥΓ 011**), μεταφέρεται στο αναμορφωμένο Πρόγραμμα ως επιτυχών με τον ίδιο βαθμό στα δύο υποχρεωτικά μαθήματα του αναμορφωμένου Προγράμματος «Εμπορικό Δίκαιο - Γενικό Μέρος» (**Υ 10**) και «Εμπορικό Δίκαιο-Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας» (**Υ 21**). Ωστόσο, αν ο φοιτητής το επιθυμεί, μπορεί να κρατήσει το βαθμό για το «Εμπορικό Δίκαιο - Γενικό Μέρος» και να εξετασθεί για μια φορά στο «Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας» για βελτίωση βαθμού, δυνατότητα η οποία υφίσταται μέχρι την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου 2017. Αν ο φοιτητής μέχρι και την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015 δεν έχει εξετασθεί επιτυχώς στο παλαιό ενιαίο μάθημα «Εμπορικό Δίκαιο: Γενικό Εμπορικό-Δίκαιο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας», οφείλει να εξεταστεί επιτυχώς στα δύο αυτά υποχρεωτικά μαθήματα του αναμορφωμένου Προγράμματος. Όποιος όμως μέχρι και την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015 έχει επιτύχει στο μάθημα επιλογής του παλαιού Προγράμματος «Πνευματική Ιδιοκτησία» αλλά δεν έχει περάσει το παλαιό ενιαίο μάθημα «Εμπορικό Δίκαιο: Γενικό Εμπορικό-Δίκαιο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας», θα μπορεί να εξετασθεί ειδικά για το μάθημα του αναμορφωμένου Προγράμματος «Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας» με ξεχωριστά θέματα, μόνο πάνω στο Δίκαιο της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, δυνατότητα η οποία υφίσταται μέχρι την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου 2017

Όποιος μέχρι και την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015 έχει επιτύχει σε ένα από τα δύο μαθήματα ειδικής επιλογής της Ενότητας Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου του παλαιού

Προγράμματος, δηλαδή στο μάθημα «Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου» (**ΕΕ 43**) ή στο μάθημα «Κοινωνιολογία του Δικαίου» (**ΕΕ 44**), ακόμη και κατά μετατροπή του εν λόγω μαθήματος από ειδικής σε γενικής επιλογής, μεταφέρεται στο νέο Πρόγραμμα ως επιτυχών με τον ίδιο βαθμό στο υποχρεωτικό μάθημα του νέου Προγράμματος «Μεθοδολογία Δικαίου» (**Υ 12**). Σε αντίθετη περίπτωση οφείλει να εξεταστεί επιτυχώς στο υποχρεωτικό αυτό μάθημα του νέου Προγράμματος. Παράλληλα, όμως, αυτός που έχει επιτύχει στο μάθημα του παλαιού Προγράμματος «Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου» (**ΕΕ 43)** δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το μάθημα **«ΕΛΕ 66** Φιλοσοφία του Δικαίου», ενώ αυτός που έχει επιτύχει στο μάθημα του παλαιού Προγράμματος «Κοινωνιολογία του Δικαίου» (**ΕΕ 44**), δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το μάθημα «**ΠΕ 11.** Κοινωνιολογία του Δικαίου» = «**ΕΛΕ 51.** Κοινωνιολογία του Δικαίου». Τέλος, όποιος έχει επιτύχει και στα δύο παλαιά μαθήματα (στο ένα ως ειδικής και στο άλλο ως γενικής κατά μετατροπή), το μεν **ΕΕ 43** θα του αναγνωρισθεί ως το υποχρεωτικό μάθημα του νέου Προγράμματος «Μεθοδολογία Δικαίου» (**Υ 12**), το δε **ΕΕ 44** θα του αναγνωρισθεί ως «**ΠΕ 11.** Κοινωνιολογία του Δικαίου», αν του λείπει μάθημα ειδικής ή ΠΕ, διαφορετικά θα του αναγνωρισθεί ως «**ΕΛΕ 51.** Κοινωνιολογία του Δικαίου».

Όποιος μέχρι και την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015 έχει επιτύχει σε ένα από τα δύο μαθήματα ειδικής επιλογής της Ενότητας Εργατικού και Κοινωνικού Δικαίου του παλαιού Προγράμματος, δηλαδή στο μάθημα «Συλλογικές σχέσεις εργασίας: Συνδικαλιστικές ελευθερίες, Συλλογικές διαφορές» (**ΕΕ 11**) ή στο μάθημα «Συλλογικές σχέσεις εργασίας: Συνδικαλιστικές ελευθερίες, Δίκαιο της Εκμετάλλευσης» (**ΕΕ 12**), ακόμη και κατά μετατροπή του εν λόγω μαθήματος από ειδικής σε γενικής επιλογής, μεταφέρεται στο νέο Πρόγραμμα ως επιτυχών με τον ίδιο βαθμό στο υποχρεωτικό μάθημα του νέου Προγράμματος «Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο» (**Υ 26**). Σε αντίθετη περίπτωση οφείλει να εξεταστεί επιτυχώς στο υποχρεωτικό αυτό μάθημα του νέου Προγράμματος. Τέλος, όποιος έχει επιτύχει και στα δύο παλαιά μαθήματα (στο ένα ως ειδικής και στο άλλο ως γενικής κατά μετατροπή), το μεν πρώτο θα του αναγνωρισθεί ως το υποχρεωτικό μάθημα του νέου Προγράμματος «Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο» (**Υ 26**), το δε άλλο θα του αναγνωρισθεί ως **ΠΕ**, αν του λείπει μάθημα ειδικής επιλογής ή ΠΕ, διαφορετικά θα του αναγνωρισθεί ως

ΕΛΕ.

1. Απόλυτη αντιστοιχία, άρα και αλληλοαποκλεισμός, υπάρχει μεταξύ των ακόλουθων **υποχρεωτικών** μαθημάτων του **παλαιού** με αυτά του **νέου** προγράμματος σπουδών. Για όποιον έχει επιτύχει σε αυτά πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού, τα εν λόγω μαθήματα μεταφέρονται στο νέο Πρόγραμμα στη μερίδα του φοιτητή με το νέο κωδικό και τη νέα ονομασία τους καθώς και με τις νέες πιστωτικές τους μονάδες.

- **Υ 025** Ιστορία Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου = **Υ 2** Ιστορία του Δικαίου
- **Υ 022** Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο Ι (Γενικό Μέρος) = **Υ 3** Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο
- **Υ 013** Συνταγματικό Δίκαιο = **Υ 4** Συνταγματικό Δίκαιο
- **ΥΒ 01** Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου = **Υ 5** Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου
- **Υ 015** Διοικητικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος) = **Υ 6** Διοικητικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)
- **Υ 018** Ουσιαστικό Ποινικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος) = **Υ 7** Ποινικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)
- **Υ 032** Δίκαιο της Δικαιοπραξίας = **Υ 8** Δίκαιο της Δικαιοπραξίας
- **Υ 005** Οικογενειακό Δίκαιο = **Υ 9** Οικογενειακό Δίκαιο
- **ΥΓ 024** Δίκαιο Ανταγωνισμού και Προστασία Καταναλωτή στα πλαίσια του Εμπορικού Δικαίου = **Υ 11** Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Ανταγωνισμού)
- **Υ 033** Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης = **Υ 13** Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- **Υ 020** Γενική Θεωρία της Ποινής και Στοιχεία Σωφρονιστικού Δικαίου = **Υ 14** Ποινικό Δίκαιο (Ποινολογία)
- **Υ 002** Ενοχικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος) = **Υ 15** Ενοχικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος)
- **Υ 004** Εμπράγματο Δίκαιο = **Υ 16** Εμπράγματο Δίκαιο
- **Υ 011** Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών = **Υ 17** Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών)
- **Υ 014** Συνταγματικές Ελευθερίες = **Υ 18** Συνταγματικές Ελευθερίες
- **Υ 003** Ενοχικό Δίκαιο (Ειδικό Μέρος) = **Υ 19** Ενοχικό Δίκαιο

(Ειδικό Μέρος)

- **Υ 012** Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών (Αξιόγραφα - Ασφαλιστικό) = **Υ 20** Εμπορικό Δίκαιο (Δίκαιο Εμπορικών Δικαιοπραξιών)
- **Υ 009** Εργατικό Δίκαιο = **Υ 22** Ατομικό Εργατικό Δίκαιο
- **Υ 007** Αστικό Δικονομικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος-Απόδειξη) = **Υ 23** Πολιτική Δικονομία (Γενικό Μέρος-Απόδειξη)
- **Υ 019** Ουσιαστικό Ποινικό Δίκαιο (Ειδικό Μέρος) = **Υ 24** Ποινικό Δίκαιο (Ειδικό Μέρος)
- **ΥΒ 16** Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο = **Υ 25** Διοικητική Δικονομία
- **Υ 008** Αστικό Δικονομικό Δίκαιο Δικονομία (Ένδικα Μέσα-Αναγκαστική Εκτέλεση) = **Υ 27** Πολιτική Δικονομία (Ένδικα Μέσα-Αναγκαστική Εκτέλεση)
- **Υ 021** Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο = **Υ 28** Ποινική Δικονομία
- **ΥΒ 17** Φορολογικό Δίκαιο (Γενικό-Ειδικό) = **Υ 29** Διοικητικό Δίκαιο (Φορολογικό Δίκαιο)
- **Υ 006** Κληρονομικό Δίκαιο = **Υ 30** Κληρονομικό Δίκαιο
- **Υ 031** Πτωχευτικό Δίκαιο = **Υ 31** Εμπορικό Δίκαιο (Πτωχευτικό & Εξυγίανσης Επιχειρήσεων)
- **ΥΒ 23** Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο = **Υ 32** Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο
- **ΥΓ 025** Ειδικά Μαθήματα. Εμβάθυνσης στο Αστικό Δίκαιο εν γένει = **Υ 33** Σύνθεση Αστικού Δικαίου
- **ΥΓ 026** Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Αστικό Δικονομικό Δίκαιο εν γένει = **Υ 34** Σύνθεση Πολιτικής Δικονομίας
- **Υ 028** Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Εμπορικό Δίκαιο = **Υ 35** Σύνθεση Εμπορικού Δικαίου
- **Υ 030** Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Ποινικό Δίκαιο και στην Ποινική Δικονομία = **Υ 36** Σύνθεση Ποινικού Δικαίου & Ποιν. Δικονομίας
- **Υ 029** Ειδικά Μαθήματα Εμβάθυνσης στο Συνταγματικό και το Διοικητικό Δίκαιο = **Υ 37** Σύνθεση Δημοσίου Δικαίου & Διοικ. Δικον.

2. Τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των ορισμών του άρθρου 16 παρ. 2 του παρόντος Κανονισμού, όλα τα λοιπά μαθήματα **επιλογής** (γενικής ή ειδικής) του παλαιού προγράμματος σπουδών, στα οποία έχει ήδη επιτύχει ο φοιτητής πριν την έναρξη εφαρμογής του παρόντος

Κανονισμού, μεταφέρονται στη νέα μηχανογραφική του μερίδα σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοίχησης που παρατίθεται ακολούθως (υπό Α, Β). Τυχόν επιπλέον αναγκαίες σχετικές πιστωτικές μονάδες θα συμπληρώνονται με την επιτυχή εξέταση του φοιτητή σε ανάλογο αριθμό μαθημάτων επιλογής από το νέο Πρόγραμμα Σπουδών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16 παρ. 2 του παρόντος.

Α. Τα παρακάτω μαθήματα δεν υπάρχουν στο νέο Πρόγραμμα (είτε καθόλου είτε όχι με το ίδιο περιεχόμενο είτε όχι στην ελληνική γλώσσα). Άρα, για όποιον έχει επιτύχει σε αυτά πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού, τα μαθήματα αυτά μεταφέρονται αυτούσια στη νέα μερίδα του, με τον παλαιό κωδικό και την παλαιά ονομασία και με τις πιστωτικές μονάδες που είχαν στο παλαιό Πρόγραμμα (πάντοτε 4 ECTS, όπως και τα μαθήματα επιλογής του νέου Προγράμματος).

- **ΕΕ 72** Στοιχεία Οικονομικής Επιστήμης
- **ΕΕ 73** Στοιχεία Δημόσιας Οικονομικής
- **ΓΕΖ 02** Ιστορία των Θεσμών
- **ΓΕΖ 06** Θεσμοί Αγίου Όρους
- **ΓΕΖ 03** Συγκριτικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το ταυτόσημο ξενόγλωσσο μάθημα **ΕΛΕ 73.** Comparative Ecclesiastical Law)
- **ΓΕΕ 01** Τα Θεμέλια του Αστικού Δικαίου
- **ΓΕΕ 07** Ειδικά Μαθήματα Αστικής Ευθύνης
- **ΓΕΕ 21** Εξασφάλιση Απαιτήσεων
- **ΓΕΕ 20** Ειδικές Διαδικασίες- Διαιτησία
- **ΓΕΕ 06** Προστασία Μισθώσεων (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 1.** Δίκαιο μισθώσεων και σύμβασης έργου **= ΕΛΕ 1.** Δίκαιο μισθώσεων και σύμβασης έργου)
- **ΓΕΕ 22** Δίκαιο του Κτηματολογίου (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 2.** Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία **= ΕΛΕ 2.** Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία)

- **ΓΕΕ 03** Οριζόντια και Κάθετη Ιδιοκτησία (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 2.** Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία **= ΕΛΕ 2.** Δίκαιο Κτηματολογίου, Οριζόντια-κάθετη ιδιοκτησία)
- **ΓΕΕ 02** Αστική Προστασία του Καταναλωτή (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο διακλαδικό σεμινάριο **ΔΣ 9.** Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτών)
- **ΓΕΕ 05** Νέες Συμβατικές Μορφές των Σύγχρονων Συναλλαγών (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο διακλαδικό σεμινάριο **ΔΣ 4.** Σύγχρονες Μορφές Συμβάσεων)
- **ΓΕ 503** Χρηματιστηριακό Δίκαιο
- **ΓΕΓ 5** Δίκαιο Διεθνούς Εμπορίου
- **ΓΕΓ 23** Δίκαιο Κρατικού Παρεμβατισμού
- **ΕΕΓ 20** Δίκαιο Ηλεκτρονικού Εμπορίου
- **ΕΕΓ 24** Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας
- **ΓΕΓ 01** Δίκαιο Χερσαίας Μεταφοράς (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 24.** Δίκαιο Μεταφορών **= ΕΛΕ 14.** Δίκαιο Μεταφορών)
- **ΓΕΓ 02** Δίκαιο Αεροπορικής Μεταφοράς (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 24.** Δίκαιο Μεταφορών **= ΕΛΕ 14.** Δίκαιο Μεταφορών)
- **ΓΕΓ 4** Λογιστική Εμπορικών Εταιριών (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 25.** Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών **= ΕΛΕ 15.** Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών)
- **ΓΕ 507** Δίκαιο των Συνεταιρισμών (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα

επιλογής **ΠΕ 25.** Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών **= ΕΛΕ 15.** Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών)

- **ΓΕΓ 28** Δίκαιο Αθλητικών Ανωνύμων Εταιριών (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα επιλογής **ΠΕ 25.** Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών **= ΕΛΕ 15.** Ειδικά θέματα Εμπορικών Εταιριών)
- **ΓΕΒ 02** Δίκαιο Δημόσιας Τάξης
- **ΓΕΒ 4** Πολιτική Κοινωνιολογία
- **ΓΕΒ 5** Ιστορία Ευρωπαϊκών Πολιτικών Θεσμών
- **ΓΕΒ 11** Σύγχρονα Θέματα (Συγκριτικού) Συνταγματικού Δικαίου-Ανθρώπινα Δικαιώματα
- **ΓΕ 506** Δίκαιο, Φύλο, Ισότητα
- **ΕΕ 53** Νεώτερη Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία 1821-1940 (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα **ΕΛΕ 26.** Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία 1821-1975)
- **ΓΕΒ 2** Σύγχρονη Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία 1940-1986 (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα **ΕΛΕ 26.** Ελληνική Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία 1821-1975)
- **ΓΕΕ 28** Droit Constitutionnel Approfondi- Le contentieux constitutionnel (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το εν μέρει ταυτόσημο μάθημα **ΕΛΕ 63.** Δικαστικός έλεγχος του νόμου (Συνταγματικό Δικονομικό Δίκαιο)
- **ΓΕΑ 4** Ποινική Δικονομία- Ειδικές Διαδικασίες
- **ΓΕΕ 26** Δικαστική Ψυχολογία- Ανακριτική
- **ΓΕΔ 1** Διεθνείς Σχέσεις
- **ΓΕΔ 5** Σύγχρονα Διεθνή Θέματα και Ελληνική Εξωτερική Πολιτική
- **ΓΕΕ 6** Διεθνές και Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Δίκαιο (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το ταυτόσημο ξενόγλωσσο μάθημα **ΕΛΕ 71.** International and European Social Law)

- **ΓΕΔ 10** Διεθνείς Σχέσεις με ιδιαίτερη έμφαση στις Ευρωπαϊκές Σχέσεις (ο επιτυχών στο μάθημα αυτό του παλαιού Προγράμματος δεν επιτρέπεται να επιλέξει από το νέο Πρόγραμμα το ταυτόσημο ξενόγλωσσο μάθημα **ΕΛΕ 36.** EU-International Relations Law)

Β. Απόλυτη αντιστοιχία, άρα και αλληλοαποκλεισμός, υπάρχει μεταξύ των ακόλουθων μαθημάτων επιλογής του παλαιού με αυτά του νέου προγράμματος σπουδών. Για όποιον έχει επιτύχει σε αυτά πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος Κανονισμού, τα εν λόγω μαθήματα μεταφέρονται στο νέο Πρόγραμμα στη μερίδα του φοιτητή με το νέο κωδικό και τη νέα ονομασία τους και με τις νέες πιστωτικές τους μονάδες (οι οποίες τυχαίνει να ίδιες με τις παλαιές, πάντοτε 4 ECTS). Ωστόσο, ειδικώς τα μαθήματα του παλαιού προγράμματος «ΕΕ. 71: Γενική Κοινωνιολογία», «ΕΕ. 51: Πολιτική Επιστήμη» και «ΕΕ. 52: Πολιτειολογία» μεταφέρονται στη μερίδα του φοιτητή με τον παλαιό τους κωδικό ως Ειδικής Επιλογής (διότι με το νέο πρόγραμμα θα χαρακτηρίζονταν ως Γενικής Παιδείας- ΓΠ). Επισημαίνεται ότι στο σημείο αυτό έχει εφαρμογή και το άρθρο 16 παρ. 2 του παρόντος Κανονισμού, που ορίζει ότι, για τη λήψη πτυχίου, θα πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχουν τέσσερα (4) τουλάχιστον μαθήματα από διαφορετικές ενότητες μαθημάτων *ειδικής* επιλογής του παλαιού Προγράμματος ή/και μαθημάτων *περιορισμένης* επιλογής (ΠΕ) του νέου Προγράμματος Σπουδών. Τα μαθήματα επιλογής του παλαιού Προγράμματος στα οποία πέτυχε ο φοιτητής και τα οποία υπό το νέο Πρόγραμμα μπορούν να επιλεγούν είτε ως ΠΕ είτε ως ΕΛΕ, θα μεταφερθούν στη νέα μερίδα του ως ΠΕ. Τυχόν επιπλέον αναγκαίες σχετικές πιστωτικές μονάδες θα συμπληρώνονται με την επιτυχή εξέταση του φοιτητή σε ανάλογο αριθμό μαθημάτων επιλογής από το νέο Πρόγραμμα Σπουδών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16 παρ. 2 του παρόντος.

- **ΓΕΖ 4** Ηλεκτρονική Επεξεργασία του Δικαίου (Δίκαιο και Πληροφορική) = **ΠΕ 12.** Δίκαιο της Πληροφορικής **= ΕΛΕ 52.** Δίκαιο της Πληροφορικής
- **ΕΕ 42** Εκκλησιαστικό Δίκαιο = **ΠΕ 13.** Εκκλησιαστικό Δίκαιο **= ΕΛΕ 53.** Εκκλησιαστικό Δίκαιο
- **ΕΕ 41** Εισηγήσεις Ρωμαϊκού Δικαίου **= ΠΕ 15.** Ιδιωτικό Δίκαιο

της Αρχαίας Ρώμης **= ΕΛΕ 55.** Ιδιωτικό Δίκαιο της Αρχαίας Ρώμης

- **ΕΕ 71** Γενική Κοινωνιολογία **= ΓΠ 1.** Γενική Κοινωνιολογία
- **ΓΕ 505** Οικονομική Ανάλυση του Δικαίου και των Θεσμών = **ΓΠ 2.** Δίκαιο και Οικονομία
- **ΓΕΖ 1** Ιστορία και Εισηγήσεις του Ελληνικού Δικαίου = **ΕΛΕ 67.** Ιστορία Βυζαντινού και Δυτικοευρωπαϊκού Δικαίου
- **ΓΕΑ 9** Διεθνές Δικονομικό Δίκαιο **= ΠΕ 4.** Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο**= ΕΛΕ 4.** Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δικονομικό Δίκαιο
- **ΓΕΕ 18** Ασφαλιστικά Μέτρα = **ΠΕ 3.** Ασφαλιστικά μέτρα **= ΕΛΕ 3.** Ασφαλιστικά μέτρα
- **ΓΕΕ 11** Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων = **ΠΕ 5.** Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης **= ΕΛΕ 5.** Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης
- **ΓΕΕ 23** Σύγχρονα Θέματα Εργατικού Δικαίου = **ΕΛΕ 58.** Σύγχρονα θέματα Εργατικού Δικαίου-Επισφαλείς εργασιακές σχέσεις
- **ΓΕΕ 19** Εκούσια Δικαιοδοσία **= ΕΛΕ 57.** Εκούσια Δικαιοδοσία
- **ΓΕΕ 15** Στοιχεία Ιδιωτικού Δικαίου του Τουρισμού **= ΕΛΕ 56.** Ιδιωτικό Δίκαιο Τουρισμού
- **ΓΕΔ 8** Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (J. Monnet) **= ΠΕ 21.** Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (Jean Monnet) **= ΕΛΕ 11.** Ευρωπαϊκό Εμπορικό Δίκαιο (Jean Monnet)
- **ΓΕΓ 7** Τραπεζικό Δίκαιο = **ΠΕ 22.** Τραπεζικό Δίκαιο **= ΕΛΕ 12.** Τραπεζικό Δίκαιο
- **ΕΕΓ 21** Ναυτικό Δίκαιο **= ΠΕ 23.** Ναυτικό Δίκαιο **= ΕΛΕ 13.** Ναυτικό Δίκαιο
- **ΓΕΓ 3** Ειδικοί Θεσμοί Ναυτικού Δικαίου **= ΕΛΕ 60.** Ειδικοί θεσμοί Ναυτικού Δικαίου
- **ΕΕ 51** Πολιτική Επιστήμη = **ΓΠ 4.** Πολιτική Επιστήμη
- **ΕΕ 52** Πολιτειολογία = **ΓΠ 3.** Πολιτειολογία
- **ΕΕ 61** Υπαλληλικό Δίκαιο-Δίκαιο Παιδείας **= ΠΕ 7.** Υπαλληλικό Δίκαιο - Δίκαιο Παιδείας **= ΕΛΕ 47.** Υπαλληλικό Δίκαιο - Δίκαιο Παιδείας
- **ΕΕ 62** Δίκαιο Περιβάλλοντος -Χωροταξίας και Πολεοδομίας **= ΠΕ 6.** Δίκαιο περιβάλλοντος, χωροταξικό-πολεοδομικό **= ΕΛΕ 46.** Δίκαιο περιβάλλοντος, χωροταξικό-πολεοδομικό

- **ΕΕΓ 63** Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο **= ΠΕ 8.** Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο **= ΕΛΕ 48.** Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο
- **ΓΕΒ 9** Δίκαιο Διοικητικών Συμβάσεων **= ΕΛΕ 27.** Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων
- **ΓΕΒ 6** Διοικητική Επιστήμη **= ΕΛΕ 64.** Διοικητική Επιστήμη
- **ΓΕΒ 7** Δημοσιονομικό Δίκαιο **= ΠΕ 9.** Δημοσιονομικό Δίκαιο **= ΕΛΕ 49.** Δημοσιονομικό Δίκαιο
- **ΓΕΒ 3** Ειδικά Θέματα Φορολογικού Δικαίου **= ΕΛΕ 28.** Ενωσιακό Φορολογικό & Τελωνειακό Δίκαιο
- **ΓΕΒ 10** Δίκαιο Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης ή Επικοινωνίας **= ΠΕ 10.** Δίκαιο μέσων μαζικής επικοινωνίας **= ΕΛΕ 50.** Δίκαιο μέσων μαζικής επικοινωνίας
- **ΓΕΒ 13** Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο (J. Monnet) = **ΕΛΕ 33.** Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο (Jean Monnet)
- **ΓΕΕ 24** European Constitutional Law (J. Monnet) = **ΕΛΕ 35.** European Constitutional Law (Jean Monnet)
- **ΓΕΕ 29** European Human Rights Law (J. Monnet) = **ΕΛΕ 74.** European Human Rights Law (Jean Monnet)
- **ΕΕ 22** Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο **= ΠΕ 16.** Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο **= ΕΛΕ 6.** Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο
- **ΕΕΓ 25** Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου **= ΠΕ 17.** Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου (ΠΚ) **= ΕΛΕ 7.** Θέματα Ειδικού Ποινικού Δικαίου (ΠΚ)
- **ΕΕΓ 26** Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι **= ΠΕ 18.** Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι **= ΕΛΕ 8.** Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι
- **ΓΕΑ 11** Εγκληματολογία = **ΠΕ 20.** Εγκληματολογία **= ΕΛΕ 10.** Εγκληματολογία
- **ΓΕΑ 10** Σωφρονιστική = **ΕΛΕ 61.** Σωφρονιστική
- **ΓΕΕ 27** Νομοθεσία για τα Ναρκωτικά = **ΕΛΕ 62**. Νομοθεσία και Πολιτική για τα Ναρκωτικά
- **ΓΕΑ 12** Δίκαιο των Ανηλίκων **= ΕΛΕ 24.** Ποινικό Δίκαιο Ανηλίκων
- **ΓΕΑ 8** Στρατιωτικό Ποινικό Δίκαιο = **ΕΛΕ 25.** Στρατιωτικό Ποινικό Δίκαιο
- **ΕΕ 32** Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο = **ΠΕ 27.** Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο **= ΕΛΕ 17.** Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο
- **ΕΕ 33** Εισαγωγή στο Συγκριτικό Δίκαιο **= ΠΕ 26.** Συγκριτικό

Δίκαιο - Jean Monnet **= ΕΛΕ 16.** Συγκριτικό Δίκαιο - J. Monnet

- **ΕΕ 34** Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο ΙΙ (ειδικό μέρος) = **ΠΕ 30.** Ειδικά ζητήματα Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου **= ΕΛΕ 20.** Ειδικά ζητήματα Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου
- **ΕΕ 35** Ειδικά Μαθήματα Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης = **ΠΕ 29.** Ειδικά ζητήματα Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης **= ΕΛΕ 19.** Ειδικά ζητήματα Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης
- **ΓΕΔ 05** Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών = **ΠΕ 28.** Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών **= ΕΛΕ 18.** Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών
- **ΓΕΓ 6** Κυπριακό Δίκαιο = **ΕΛΕ 29.** Κυπριακό Δίκαιο
- **ΓΕΔ 2** Διπλωματική Ιστορία = **ΓΠ 5.** Διπλωματική Ιστορία
- **ΓΕΔ 6** Ειδικά Μαθήματα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου = **ΕΛΕ 32.** Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο
- **ΓΕΔ 7** Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών **= ΕΛΕ 31.** Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών - Μετανάστευσης
- **ΓΕΔ 3** Διεθνείς Θεσμοί = **ΕΛΕ 30.** Διεθνείς Θεσμοί
- **ΓΕ 500** Η Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην Ευρωπαϊκή Έννομη Τάξη (J. Monnet) **= ΕΛΕ 65.** Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην έννομη τάξη της ΕΕ (Jean Monnet)
- **ΓΕΕ 25** International Trade Law (GATT/WTO Law) = **ΕΛΕ 37.** International Trade Law (GATT/WTO Law)

VI. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Η Νομική Σχολή του ΑΠΘ λειτουργεί - τα παρακάτω Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών - σύμφωνα με το ν. 4485/2017, όπως ισχύει: https://www.law.auth.gr/el/postgraduate

Α. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΜΣ)

1. ΠΜΣ «Αστικό, Αστικό Δικονομικό και Εργατικό Δίκαιο»

με ειδικεύσεις:

α. «Αστικό Δίκαιο»
β. «Αστικό Δικονομικό Δίκαιο»
γ. «Εργατικό Δίκαιο»
Πληροφορίες: https://cpl.law.auth.gr

2. ΠΜΣ «Δημόσιο Δίκαιο και Πολιτική Επιστήμη»
Πληροφορίες: https://public.law.auth.gr

3. ΠΜΣ «Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Νομικές Σπουδές»
με ειδικεύσεις:
α. «Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης»
β. «Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο και Δίκαιο των Διεθνών Συναλλαγών»
γ. «Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο»
Πληροφορίες: https://international.law.auth.gr

4. ΠΜΣ «Εμπορικό Δίκαιο»
Πληροφορίες: https://commercial.law.auth.gr

5. ΠΜΣ «Θεωρία Δικαίου και Διεπιστημονικές Σπουδές»
Πληροφορίες: https://theory.law.auth.gr

6. ΠΜΣ «Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών»
Πληροφορίες: https://criminal.law.auth.gr
Για όλα τα ΠΜΣ πληροφορίες παρέχονται και από τη Γραμματεία Τμήματος Νομικής, τηλ. 2310 996510 (εσωτερική γραμμή 2), email: info@law.auth.gr.

Β. ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΠΜΣ)

1. ΔΠΜΣ «Κτηματολόγιο: Νομικές, Τεχνικές και Περιβαλλοντικές Διαστάσεις»
Επισπεύδον Τμήμα: Τμήμα Νομικής ΑΠΘ
Συμμετέχουν τα Τμήματα: α. Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών ΑΠΘ, β. Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος ΑΠΘ.
Πληροφορίες: https://cadastre.law.auth.gr και στη Γραμματεία

Τμήματος Νομικής, τηλ. 2310 996510 (εσωτερική γραμμή 2), email: info@law.auth.gr.

2. ΔΠΜΣ «Σύγχρονες Ιατρικές Πράξεις: Δικαιϊκή Ρύθμιση και Βιοηθική Διάσταση»

Επισπεύδον Τμήμα: Τμήμα Ιατρικής ΑΠΘ

Συμμετέχουν τα Τμήματα: α. Θεολογίας ΑΠΘ, β. Νομικής ΑΠΘ, γ. Οδοντιατρικής ΑΠΘ.

Πληροφορίες**:** http://www.med.auth.gr, http://bioethics.med.auth.gr και στη Γραμματεία ΔΠΜΣ, 1ος όροφος του κτιρίου του ΚΕΔΙΠ, τηλ. 2310 999338 email: bioethics@med.auth.gr.

3. ΔΠΜΣ «Τουρισμός και Τοπική Ανάπτυξη» ***με ειδικεύσεις:***

α. «Τουρισμός και Περιφερειακή Ανάπτυξη»

β. «Περιβάλλον και Αειφόρος Τουρισμός»

γ. «Πολιτιστικός - Θρησκευτικός Τουρισμός»

Επισπεύδον Τμήμα: Τμήμα Οικονομικών Επιστημών ΑΠΘ

Συμμετέχουν τα Τμήματα: α. Γεωπονίας ΑΠΘ, β. Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος ΑΠΘ, γ. Θεολογίας ΑΠΘ, δ. Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης ΑΠΘ, ε. Νομικής ΑΠΘ.

Πληροφορίες: https://msc-tourism.econ.auth.gr/Γραμματεία Τμήματος Οικονομικών Επιστημών ΑΠΘ, τηλ. 2310 995278, email: info@econ.auth.gr και email: msc-tourism@econ.auth.gr

4. ΔΠΜΣ «Φιλοσοφία: Κείμενα, Ερμηνείες, Πρακτικές»,

με ειδικεύσεις:

α. «Ιστορία της Φιλοσοφίας»

β. «Πολιτική, Ηθική, Δίκαιο»

Επισπεύδον Τμήμα**:** Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής ΑΠΘ

Συμμετέχουν τα Τμήματα: α. Νομικής ΑΠΘ, β. Πολιτικών Επιστημών ΑΠΘ.

Πληροφορίες: http://www.edlit.auth.gr/MA-phil / Γραμματεία Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής ΑΠΘ, τηλ. 2310 997319

Γ. ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΔΠΜΣ)

1. ΔΔΠΜΣ «Ευρωπαϊκό και Συγκριτικό Κοινωνικό Δίκαιο» - Jean Monnet (*Διακρατικό Κοινό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με το Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Τουλούζης της Γαλλίας (Université Toulouse 1 Capitole)*

Πληροφορίες: http://mdsec.law.auth.gr/ και στη Γραμματεία Τμήματος Νομικής, τηλ. 2310 996510 (εσωτερική γραμμή 2), email: info@law.auth.gr, info_mdsec@law.auth.gr.

2. ΔΔΠΜΣ «Ποινικό Δίκαιο και Εξαρτήσεις» (*Διακρατικό Κοινό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με το Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας της Κύπρου σε συνεργασία με το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ)*

με ειδικεύσεις:

α. «Ποινικό Δίκαιο των Εξαρτήσεων»

β. «Νομική και Θεραπευτική Διαχείριση των Εξαρτήσεων»

Πληροφορίες: http://addictions.law.auth.gr καθώς και από: Γραμματεία ΔΠΜΣ, (τηλ: +30 6944 155951, κατά τις ώρες 11.00-14.00, e-mail: vagounari@law.auth.gr), Γραμματείες Νομικής Σχολής ΑΠΘ, (Πανεπιστημιούπολη Θεσσαλονίκης, 541 24, τηλ: 2310 996510 εσωτερικό 2, κατά τις ώρες 09.00 - 11.00, φαξ: 2310 995272, e-mail: info@law.auth.gr), του Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας (Λεωφόρος Μακεδονίτισσας 46, 24005, 1700 Λευκωσία, τηλ: +357 22841974, e-mail: kiourti.a@unic.ac.cy) και του ΚΕΘΕΑ (210-9241993-6, εσωτερικό 254, e-mail: education@kethea.gr).

Δ. ΔΙΪΔΡΥΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΔΠΜΣ)

1. ΔΔΠΜΣ «Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο»

Επισπεύδον Τμήμα: Τμήμα Νομικής ΑΠΘ

Συμμετέχει: το Τμήμα Νομικής ΔΠΘ

Πληροφορίες: http://financialcrime.law.auth.gr/. Γραμματεία Τμήματος Νομικής, τηλ. 2310 996510 (εσωτερική γραμμή 2), email:

info@law.auth.gr.

2. ΔΔΠΜΣ «Δίκαιο και Οικονομικά»

Επισπεύδον Τμήμα: Τμήμα Οικονομικών Επιστημών ΠΑΜΑΚ

Συμμετέχει το Τμήμα Νομικής ΑΠΘ

με ειδικεύσεις:

α. «Δίκαιο και Οικονομικά στον τομέα των Επιχειρήσεων»

β. «Δίκαιο και Οικονομικά της Κυβερνητικής Πολιτικής»

γ. «Δίκαιο και Οικονομικά»

Πληροφορίες: http://mle.uom.gr/ και Γραμματεία Προγράμματος, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών ΠΑΜΑΚ, τηλ. 2310 891531, email: mle@uom.edu.gr.

VII. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος Νομικής οργανώνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4485/2017 και των εν ισχύει ευρισκομένων σχετικών διατάξεων και αποφάσεων και οδηγεί στη χορήγηση Διδακτορικού Διπλώματος του Τμήματος Νομικής.

Ο Κανονισμός Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος Νομικής έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 1523/τΒ΄/4-5-2018).

Πληροφορίες:

στην ιστοσελίδα της Νομικής Σχολής: http://www.law.auth.gr/ http://www.law.auth.gr/el/doctoral.

Γραμματεία Τμήματος Νομικής, τηλ. 2310 996510 (εσωτερική γραμμή 2), email: info@law.auth.gr.

VIII. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ERASMUS + ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

Α. ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ERASMUS +

Τα Ευρωπαϊκά προγράμματα που αφορούν την εκπαίδευση και τη νεότητα, έχοντας αρχίσει να λειτουργούν εκπαιδευτικά και πειραματικά μέσα στη δεκαετία του '80, γνωρίζουν ήδη μια ευρύτερη συναίνεση και μια θερμή υποδοχή. Τα προγράμματα αυτά επιδιώκουν την ουσιαστικά ισόρροπη ανάπτυξη της ελεύθερης κυκλοφορίας των ιδεών παράλληλα με την ελεύθερη κυκλοφορία των υλικών αγαθών και των υπηρεσιών, με τελικό στόχο την εδραίωση της Ευρώπης των Πολιτών.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS + (Δια βίου μάθηση)

ERASMUS + : Τριτοβάθμια εκπαίδευση.

1. Γενικοί Στόχοι και Δομή

Η Δράση του προγράμματος ERASMUS + αφορά την Ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μέσω της ενθάρρυνσης της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ Πανεπιστημίων, της αύξησης της ευρωπαϊκής κινητικότητας, καθώς και της ενίσχυσης της διαφάνειας και προαγωγής της πλήρους ακαδημαϊκής αναγνώρισης σπουδών και ακαδημαϊκών τίτλων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ειδικότερα περιλαμβάνει:

- Οργανωμένες ανταλλαγές φοιτητών για αναγνωρισμένες περιόδους σπουδών
- Το Σύστημα Μεταφοράς Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS)
- Κινητικότητα και ανταλλαγές διδακτικού προσωπικού

- Γλωσσική προετοιμασία για εξερχόμενους και εισερχόμενους φοιτητές και προσωπικό

- Εντατικά προγράμματα διδασκαλίας σύντομης διάρκειας

- Δραστηριότητες ανάπτυξης κοινών προγραμμάτων αναφερομένων σε όλα τα επίπεδα σπουδών

- Γλωσσικές σπουδές συνδυασμένες με άλλους ακαδημαϊκούς επιστημονικούς τομείς

- Προγράμματα πανεπιστημιακής συνεργασίας σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος (Θεματικά Δίκτυα)

- Εφαρμογή μεθόδων ανοικτής και εξ αποστάσεως μάθησης.

2. Κινητικότητα σπουδαστών

Οι στόχοι της κινητικότητας σπουδαστών στο πλαίσιο του ERASMUS + είναι:

- η παροχή ευκαιριών σε σπουδαστές ώστε να επωφεληθούν, από γλωσσικής, πολιτισμικής και εκπαιδευτικής πλευράς, από την εμπειρία άλλων ευρωπαϊκών χωρών και από τα προσφερόμενα αντικείμενα σπουδών.

- ο εμπλουτισμός του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος του ιδρύματος υποδοχής

- η προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των ιδρυμάτων τα οποία ανταλλάσσουν σπουδαστές

- η συμβολή στην αναβάθμιση της κοινωνίας γενικότερα με τον εφοδιασμό των νέων με υψηλή εξειδίκευση, ευρεία αντίληψη και διεθνή εμπειρία με στόχο να αποτελέσουν τους επαγγελματίες του μέλλοντος

- η συμβολή στις δαπάνες κινητικότητας και η παροχή ευκαιριών για την πραγματοποίηση μιας περιόδου σπουδών στο εξωτερικό σε σπουδαστές, στους οποίους άλλως αυτό δεν θα ήταν εφικτό.

3. Βασικοί όροι του προγράμματος ERASMUS +

- οι ανταλλαγές των φοιτητών που προτείνονται για

κινητικότητα βασίζονται σε διαπανεπιστημιακές συμφωνίες

- η περίοδος σπουδών η οποία πραγματοποιείται στο ίδρυμα-εταίρο είναι ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο ή ακαδημαϊκό έτος.

- η περίοδος σπουδών στο εξωτερικό αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προγράμματος σπουδών του πανεπιστημίου προέλευσης

- η περίοδος των σπουδών στο εξωτερικό αναγνωρίζεται πλήρως, δηλαδή το πανεπιστήμιο προέλευσης δεσμεύεται να διασφαλίσει την αναγνώριση της περιόδου σπουδών στο εξωτερικό (συμπεριλαμβανομένων των εξετάσεων και άλλων μορφών αξιολόγησης) σε αντικατάσταση αντίστοιχης περιόδου σπουδών (παρομοίως συμπεριλαμβανομένων των εξετάσεων ή άλλων μορφών αξιολόγησης) στο πανεπιστήμιο προέλευσης, ακόμη και εάν διαφέρει το περιεχόμενο. Οι φοιτητές πρέπει να ενημερώνονται για το περιεχόμενο των μαθημάτων, τα οποία θα παρακολουθήσουν στο εξωτερικό. Μετά το πέρας της περιόδου σπουδών στο εξωτερικό, το πανεπιστήμιο υποδοχής οφείλει να χορηγήσει στον εισερχόμενο φοιτητή και στο πανεπιστήμιο προέλευσης πρωτότυπο αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας, στο οποίο θα πιστοποιείται η ολοκλήρωση του συμφωνημένου προγράμματος σπουδών και θα αναγράφεται η βαθμολογία του φοιτητή.

Στο πανεπιστήμιο υποδοχής δεν καταβάλλονται δίδακτρα, δικαίωμα εγγραφής, εξέταστρα, δικαίωμα πρόσβασης στις εγκαταστάσεις εργαστηρίων, σε βιβλιοθήκες κ.τ.λ. Παρά ταύτα, ενδέχεται να υπάρξουν μικρές επιβαρύνσεις για δαπάνες, όπως ασφάλιση, συνδρομή σε φοιτητικούς συλλόγους, χρήση διαφόρων ειδών εξοπλισμού, όπως φωτοτυπικά μηχανήματα, προϊόντα εργαστηρίου κ.τ.λ.

Εξακολουθούν να καταβάλλονται πλήρως στους εξερχόμενους φοιτητές εξίσου με τους λοιπούς σπουδαστές εθνικές υποτροφίες και δάνεια, υπό την προϋπόθεση ότι δεν πρόκειται για χρήματα από την ευρωπαϊκή ένωση και δεν σχετίζονται με την κινητικότητα στα πλαίσια του Erasmus +.

4. Κριτήρια επιλεξιμότητας για την απόκτηση της ιδιότητας του φοιτητή ERASMUS +

Οι φοιτητές οι οποίοι πραγματοποιούν πρόγραμμα σπουδών σε πανεπιστήμιο-εταίρο βάσει του Πανεπιστημιακού Χάρτη ERASMUS και της σύμβασης του Πανεπιστημίου με την Εθνική Μονάδα Συντονισμού (ΙΚΥ) που αφορά την χορήγηση υποτροφιών για τη κινητικότητα φοιτητών, θεωρούνται «φοιτητές Erasmus +», εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις

- ανταποκρίνονται στα σχετικά με την υπηκοότητα κριτήρια, δηλαδή α) είναι υπήκοοι κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλης χώρας που συμμετέχει στο πρόγραμμα Erasmus +, β) είναι άτομα που έχουν αναγνωρισθεί επισήμως από την Ελλάδα ως πρόσφυγες, απάτριδες ή μόνιμοι κάτοικοι, καθεστώς το οποίο θα αποδεικνύεται από επίσημα πιστοποιητικά των αρμόδιων ελληνικών αρχών. Υπήκοοι των επιλέξιμων συνδεδεμένων χωρών εγγεγραμμένοι σε εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Ελλάδα μπορούν να λάβουν ενίσχυση προκειμένου να πραγματοποιήσουν ένα μέρος των σπουδών τους, στη χώρα προέλευσής τους αλλά δίνεται χαμηλή προτεραιότητα κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων.

- έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον το πρώτο έτος των πανεπιστημιακών τους σπουδών.

- δεν έχουν ολοκληρώσει τον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του πτυχίου τους, δηλαδή υπάρχει περίοδος σπουδών, κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης στο ΙΚΥ, που οι φοιτητές να μπορούν να αντικαταστήσουν σπουδάζοντας σε ένα Πανεπιστήμιο που συμμετέχει στο πρόγραμμα Erasmus +.

- είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημο πρόγραμμα σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το οποίο οδηγεί στην απόκτηση πτυχίου ή άλλου τίτλου σπουδών, συμπεριλαμβανομένου μεταπτυχιακού και διδακτορικού, και είναι αναγνωρισμένο σύμφωνα με τις διαδικασίες της ενδιαφερόμενης συμμετέχουσας χώρας

- οι φοιτητές πρέπει οπωσδήποτε να έχουν αποκτήσει επαρκή

γνώση της γλώσσας στην οποία παραδίδονται τα μαθήματα που πρόκειται να παρακολουθήσουν ώστε να μην απορρίπτονται οι αιτήσεις τους από τα Πανεπιστήμια υποδοχής και να μην έχουν προβλήματα με τα μαθήματα και τις εξετάσεις.

5. Διαχείριση των υποτροφιών κινητικότητας σπουδαστών

Αρμόδιο για τη διαχείριση των υποτροφιών κινητικότητας σπουδαστών στα πλαίσια του Erasmus + είναι το δίκτυο των Εθνικών Μονάδων Συντονισμού που έχουν ορισθεί από τις συμμετέχουσες χώρες. Στα πλαίσια των κατευθυντηρίων γραμμών που έθεσε η Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεων με την επιτροπή του προγράμματος Erasmus +, η διαχείριση και το ύψος των υποτροφιών ποικίλλουν ανάλογα με τις ρυθμίσεις που επιλέγονται από την Εθνική Μονάδα Συντονισμού, η οποία μπορεί να χορηγεί τις υποτροφίες είτε άμεσα στους σπουδαστές είτε έμμεσα μέσω του ιδρύματος προέλευσης (η τελευταία διαδικασία είναι επί του παρόντος η συνηθέστερη).

Στόχος των υποτροφιών είναι η συμβολή στην κάλυψη των εκτάκτων δαπανών που συνεπάγονται οι σπουδές στο εξωτερικό και δεν καλύπτουν τις δαπάνες που θα πραγματοποιούσαν κανονικά οι σπουδαστές στο ίδρυμα προέλευσής τους.

Οι ίδιοι ακριβώς όροι ισχύουν και για τους φοιτητές που μετακινούνται χωρίς χρηματοδότηση.

Σε περίπτωση σπουδαστών με ειδικές ανάγκες προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις. Για τους φοιτητές της κατηγορίας αυτής (οι οποίες περιγράφονται περιοριστικά στο παράρτημα 19 της σύμβασης μεταξύ ΑΠΘ και ΙΚΥ) το ποσό της μηνιαίας υποτροφίας ορίζεται σε 500 €/μήνα ανεξαρτήτως χώρας προορισμού. Πέραν της χρηματοδότησης αυτής, η ΕΜΣ (ΙΚΥ) δύναται να χρηματοδοτήσει πρόσθετες ανάγκες που συνεπάγεται η μετακίνηση των ατόμων αυτών.

6. Πανεπιστήμια που μετέχουν στο πρόγραμμα ERASMUS +

Η Νομική Σχολή, διατηρεί συνεργασία με τα παρακάτω

Πανεπιστήμια[6]:

Υπεύθυνη: Καθηγήτρια Χαρίκλεια Απαλαγάκη

A WIEN01	Universität Wien
D HANNOVE01	Gottfried Wilhelm Leibniz Universität Hannover
D LEIPZIG01	Universität Leipzig
F DIJON01	Université de Bourgogne - Dijon
E MADRID03	Universidad Complutense de Madrid
P LISBOA01	Universidade Católica Portuguesa

Υπεύθυνος: Καθηγητής Παναγιώτης Γκλαβίνης

IS BORGARN01	Háskólinn á Bifröst

Υπεύθυνος: Αναπληρωτής Καθηγητής Ιωάννης Ιγγλεζάκης

F GRENOBL51	Université Grenoble Alpes (UGA)
CY NICOSIA24	European University of Cyprus
CY NICOSIA01	University of Cyprus
CZ PRAHA07	Charles University
D SAARBRU01	Universität des Saarlandes
D TRIER01	Universität Trier
E SALAMAN02	Universidad de Salamanca

6. https://eurep.auth.gr/el/agreementsform/viewall.

E VIGO01	Universidad de Vigo
E ZARAGOZ01	Universidad de Zaragoza
NL MAASTRI01	Maastricht University
RO CRAIOVA01	Universitatea din Craiova
TR ISTANBU35	Yeni Yuzyil Universitesi
TR ISTANBU31	Ozyegin Universitesi
A SALZBUR01	Universität Salzburg

Υπεύθυνος: Καθηγητής Δημήτριος Ζερδελής

D BERLIN01	Freie Universität Berlin
D HAMBURG01	Universität Hamburg
D KIEL01	Christian-Albrechts-Universität zu Kiel
D KONSTAN01	Universität Konstanz
D MARBURG01	Philipps-Universität Marburg

Υπεύθυνη: Καθηγήτρια Μαρία Καϊάφα-Γμπάντι

F NANCY43	Université de Lorraine
D MUNCHEN01	Ludwig-Maximilians-Universität München
D FRANKFU01	JohannWolfgang Goethe Universität Frankfurt a.M.
D PASSAU01	Universität Passau
E CIUDA-R01	Universidad de Castilla - La Mancha

D HEIDELB01	Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg
UK LONDON031	Queen Mary University of London
DK ODENSE01	Syddansk Universitet

Υπεύθυνη: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ευμορφία Τζίβα

I FIRENZE01	Università delgi studi di Firenze

Υπεύθυνος: Επίκουρος Καθηγητής Βασίλειος Κούρτης

RO IASI02	Alexandru Ioan Cuza University of Iaşi
BG BLAGOEV02	Ugozapaden Universitet ´Neophit Rilski´
BG VELIKO01	Velikoturnovski Universitet Sv. Sv. Kiril i Metodii
CY PAFOS01	Neapolis University Pafos
TR ISTANBU38	Altınbaş Üniversitesi (İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi)
S LUND01	Lunds Universitet
F PARIS012	Université Paris Est Créteil - Val de Marne
D ERLANGE01	Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg
SK KOSICE02	Univerzita Pavla Jozefa Safarika v Kosiciach
TR ISTANBU03	Istanbul Üniversitesi
HR ZAGREB01	Sveučilište u Zagrebu

Υπεύθυνος: Αναπληρωτής Καθηγητής Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου

D TUBINGE01	Eberhard-Karls-Universität Tübingen
I MILANO03	Università Cattolica del Sacro Cuore di Milano
I FERRARA01	Università degli Studi di Ferrara

Υπεύθυνη: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Λίνα Παπαδοπούλου

B BRUXEL04	Université Libre de Bruxelles
D BREMEN01	Universität Bremen
D WURZBUR01	Julius-Maximilians-Universität Würzburg
D GOTTING01	Georg-August-Universtität Göttingen
D BAYREUT01	Universität Bayreuth
D REGENSB01	Universität Regensburg
E BARCELO01	Universidad de Barcelona
E SALAMAN02	Universidad de Salamanca
F MONTPEL54	Université de Montpellier
F CAEN01	Université de Caen Basse-Normandie
F POITIER01	Université de Poitiers
I MESSINA01	Università delgi studi di Messina
I PERUGIA01	Università degli studi di Perugia
I PISA01	Università degli Studi di Pisa, 03 - Social sciences, journalism and information

I SIENA01	Università delgi studi di Siena
NL GRONING01	Rijksuniversiteit Groningen
B ANTWERP01	Universiteit Antwerpen
P COIMBRA01	Universidade de Coimbra
UK LEICEST02	DeMontfort University
E ALCAL-H01	Universidad de Alcalá
I TRIESTE01	Università degli Studi di Trieste
F PARIS010	Paris Ouest Nanterre La Défense
I CATANIA01	Università degli Studi di Catania
P LISBOA109	Universidade de Lisboa

Υπεύθυνη: Καθηγήτρια Αγγελική Πιτσελά

B BRUSSEL01	Vrije Universiteit Brussel
CZ PLZEN01	University of West Bohemia
D GREIFS01	Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald
D JENA01	Friedrich-Schiller-Universität Jena
D KOLN01	Universität zu Koln
HU MISKOLC01	University of Miskolc
HU SZEGED01	Szegedi Tudományegyetem
I MODENA01	Università degli studi di Modena e Reggio Emilia
I PALERMO01	Università degli studi di Palermo

I TERAMO01	Università degli studi di Teramo
PL BIALYST04	Uniwersytet w Białymstoku
PL KRAKOW01	Uniwersytet Jagielloñski
PL POZNAN01	Uniwersytet Im. Adama Mickiewicza
SI LJUBLJA01	Univerza v Ljiubljani
SF ROVANIE01	Lapin Yliopisto
TR ISTABU19	Istanbul Kültür Üniversitesi
UK NOTTING02	Nottingham Trent University
RO ORADEA01	Universitatea din Oradea
P LISBOA12	Universidade Lusiada de Lisboa
BG BOURGAS01	Burgas Free University
TR ANKARA02	Gazi Universitesi

Υπεύθυνη: Καθηγήτρια Χριστίνα Δεληγιάννη-Δημητράκου

A GRAZ01	Karl Frazens Universitat Graz
F NANCY43	Université de Lorraine (Nancy)
UK NORWICH01	University of East Anglia
I TRENTO01	Università degli Studi di Trento
F NICE01	Université Nice Sophia Antipolis
F LE-MANS01	Université du Maine

Υπεύθυνος: Επίκουρος Καθηγητής Δημοσθένης Λέντζης

S OREBRO01	Örebro Universitet
N BERGEN01	Universitetet I Bergen
CZ BRNO05	Masaryk University
LUX LUX-VIL01	Université du Luxembourg
NL ROTTERD01	Erasmus Universiteit Rotterdam
F RENNES01	Université de Rennes I
SK TRNAVA01	Trnavská Univerzita v Trnave
F LYON03	Universite Jean Moulin Lyon 3

Υπεύθυνος: Καθηγητής Άγγελος Στεργίου

B LEUVEN01	Katholieke Universiteit Leuven
B LIEGE01	Université de Liège
E ALICANT01	Universidad de Alicante
E BARCELO02	Universitat Autónoma de Barcelona - students, staff
E BILBAO02	Universidad de Deusto
F STRASBO48	Université de Strasbourg
F TOULOUS01	Université Toulouse 1 Capitole
F TOURS01	Université François Rabelais (Tours)
I BOLOGNA01	Università degli studi di Bologna «Alma Mater Studiorum»

I ROMA03	Libera Università Internazionale degli Studi Sociali (LUISS) «Guido Carli»
NL NIJMEGE01	Radboud Universiteit Nijmegen
NL LEIDEN01	Universiteit Leiden

Υπεύθυνη: Επίκουρη Καθηγήτρια Σοφία Τζωρτζακάκη-Τζαρίδου

I LECCE01	Università del Salento

Υπεύθυνος: Επίκουρος Καθηγητής Γεώργιος Νούσκαλης

IRLLIMERIC01	University of Limerick

Υπεύθυνος: Καθηγητής Νικόλαος Τέλλης

S STOCKHO01	Stockholms universitet

Υπεύθυνος: Επίκουρος Καθηγητής Ρήγας Γιοβαννόπουλος

I SALERNO01	Università degli Studi di Salerno

Υπεύθυνη: Καθηγήτρια Ελισάβετ Συμεωνίδου-Καστανίδου

CY NICOSIA14	University of Nicosia

Υπεύθυνος: Αναπληρωτής Καθηγητής Ιωσήφ Κτενίδης

BG SOFIA06	Sofiiski Universitet «Sveti Kliment Ohridski»

Υπεύθυνος: Επίκουρος Καθηγητής Αχιλλέας Μπεχλιβάνης

D BONN01	Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn

7. Γενικές πληροφορίες

1. Τα μαθήματα που διδάσκονται σε τέτοια Πανεπιστήμια αναγνωρίζονται βαθμολογικά, με βάση την αντιστοιχία γνωστικού αντικειμένου, είτε πρόκειται για υποχρεωτικά είτε για μαθήματα επιλογής του δικού μας προγράμματος σπουδών. Αν δεν πληρούται η προϋπόθεση της αντιστοιχίας γνωστικού αντικειμένου, επειδή π.χ. κάποιο μάθημα δεν περιλαμβάνεται στο δικό μας πρόγραμμα σπουδών, τότε το μάθημα θα μπορεί να αναγνωριστεί βαθμολογικά ως ελεύθερης επιλογής, αλλά και να προσμετρηθεί στον βαθμό του πτυχίου. Υπεύθυνος για την αναγνώριση των μονάδων ECTS για όλες τις συμφωνίες ανταλλαγής φοιτητών στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus είναι ο Επίκουρος Καθηγητής κ. Κοσμίδης Τιμολέων, με αναπληρώτρια την Επίκουρη Καθηγήτρια κ. Παπακωνσταντίνου Καλλιόπη.

2. Τα προγράμματα κινητικότητας προπτυχιακών φοιτητών θα αφορούν Νομικές Σχολές του Ευρωπαϊκού Δικτύου. Τα προγράμματα κινητικότητας μεταπτυχιακών φοιτητών μπορούν να αφορούν Νομικές ή άλλες Σχολές, ή Ερευνητικά Κέντρα, π.χ. Πολιτικών ή Κοινωνικών Επιστημών, υπό τους παραπάνω όρους.

3. Η ευχερής παρακολούθηση μαθημάτων σε ξένη γλώσσα προϋποθέτει την από μέρους των ενδιαφερομένων καλή γνώση της. Σημειώνεται ότι το πρόγραμμα σπουδών σε κάθε Πανεπιστήμιο προσφέρεται κατά κανόνα στην αντίστοιχη ομιλούμενη γλώσσα της χώρας. Το πρόγραμμα σπουδών στα πανεπιστήμια της Δανίας,

Ολλανδίας, Νορβηγίας, Σουηδίας, Φινλανδίας καθώς και στο πανεπιστήμιο Katholieke Universiteit Leuven του Βελγίου, προσφέρεται στα αγγλικά. Στα πανεπιστήμια της Τσεχίας, της Πολωνίας και στο πανεπιστήμιο Vrije Universiteit Brussel των Βρυξελλών αρκετά μαθήματα προσφέρονται στα αγγλικά. Στη Βαρκελώνη τα περισσότερα μαθήματα του προγράμματος σπουδών προσφέρονται στα καταλανικά.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ότι όλο και περισσότερα πανεπιστήμια προσφέρουν προγράμματα σπουδών για τους φοιτητές Erasmus + στην αγγλική γλώσσα για την διευκόλυνση της συμμετοχής περισσότερων αιτούντων στο πρόγραμμα ανταλλαγής, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι παύει η κύρια απαίτησή των περισσότερων ιδρυμάτων υποδοχής οι εισερχόμενοι σε αυτά φοιτητές να γνωρίζουν σε ικανοποιητικό επίπεδο την πρώτη γλώσσα διδασκαλίας του πανεπιστημίου, η οποία αποτελεί όρο της κάθε συμφωνίας μεταξύ των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων.

Στη λίστα με τις συνεργασίες της Νομικής, που είναι αναρτημένη και στην ιστοσελίδα της Σχολής και σε εκείνη του Τμήματος Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Αριστοτελείου (www.eurep.auth.gr), αναφέρεται σε κάθε πανεπιστήμιο ποια είναι η πρώτη και η τυχόν δεύτερη γλώσσα διδασκαλίας σε κάθε ίδρυμα.

4. Όταν πρόκειται για χώρες δίχως οργανωμένες μεταπτυχιακές σπουδές είναι δυνατές ανταλλαγές μεταπτυχιακού επιπέδου, σύμφωνα με τους όρους ειδικών συμφωνιών μεταξύ των Σχολών, ιδιαίτερα ως προς τις εξετάσεις και τη λήψη βαθμού, υπό την προϋπόθεση ότι τα Προγράμματα που οργανώνονται, προβλέπουν εξετάσεις και αντίστοιχες ώρες διδασκαλίας και εφόσον το επίπεδο των μαθημάτων που περιλαμβάνονται είναι αντίστοιχο με το επίπεδο μεταπτυχιακών σπουδών.

Β. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS

1. Διεθνείς συνεργασίες του Πανεπιστημίου στις οποίες συμμετέχει και η Νομική Σχολή

Η Νομική Σχολή του ΑΠΘ συμμετέχει σε πλήθος συμφωνιών μεταξύ του ΑΠΘ και αλλοδαπών πανεπιστημίων από περισσότερες από 20 χώρες. Συγκεκριμένα πρόκειται για συνεργασίες με τα εξής εκπαιδευτικά ιδρύματα: *Badji Mokhtar University,(Αλγερία), Yerevan State University (Αρμενία), La Trobe University (Αυστραλία), University of Technology (Αυστραλία), Paris Londron University (Αυστρία), Baku State University(Αζερμπαϊτζάν), Bulgarian Academy of Sciences (Βουλγαρία), University St. Kliment Ohridski (Βουλγαρία),University of Bayreuth (Γερμανία), University of Cologne (Γερμανία), Ludwig-Maximilians-Universität* München (Γερμανία), *University of California - Berkeley και San Diego(ΗΠΑ), Southern Illinois University Carbondale (ΗΠΑ), North Dakota State University (ΗΠΑ), Kent State University (ΗΠΑ), University of Central Oklahoma (ΗΠΑ), Chiba University (Ιαπωνία), University of Brescia (Ιταλία), University of Messina (Ιταλία), State Byelorussia University & State Technological University (Λευκορωσία), University of Ottawa - MoU (Καναδάς), Shanghai International Studies University (Κίνα), Chinese Academy of Social Sciences (Κίνα), China University of Political Science and Law (Κίνα), Fundan University (Κίνα), University of Nicosia (Κύπρος), University of Cyprus (Κύπρος), European University of Cyprus (Κύπρος), National Tavrida «V. Vernandsky» University (Ουκρανία), Ss. Cyril and Methodius University in Skopje (ΠΓΔΜ), University of Silesia (Πολωνία), University of Lodz (Πολωνία), University Adama Mickiewicza (Πολωνία), University of Craiova (new) (Ρουμανία), Lucian Blaga University of Sibiu (Ρουμανία), Lomonosov Moscow State University (Ρωσία), Moscow State Institute of International Relations (Ρωσία), Herzen State Pedagogical University (Ρωσία), National Research Tomsk State University (Ρωσία), Kuban State University (Ρωσία), Prince Mohammad Bin Fahd*

University Al Khobar (Σαουδική Αραβία), University of Belgrade (Σερβία), University of Kragujevac (Σερβία), University of Novi Sad (Σερβία), Comenius University (Σλοβακία), Constantine the Philosopher University (Σλοβακία), Koc University (Τουρκία).

Η ειδικότερη μορφή της συνεργασίας μεταξύ των πανεπιστημίων στο πλαίσιο των ανωτέρω συμφωνιών ποικίλει ανάλογα με τη συμφωνία. Στις περισσότερες από τις συμφωνίες προβλέπεται η ανταλλαγή διδασκόντων, ενώ σε μερικές προβλέπεται επιπλέον η ανταλλαγή προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών φοιτητών καθώς και άλλες δραστηριότητες. Στην ιστοσελίδα του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου (http://international-relations.auth.gr/el/agreements) είναι αναρτημένες όλες οι συνεργασίες του ΑΠΘ, με αναλυτικές πληροφορίες, οι Σχολές/τα Τμήματα που συμμετέχουν σε κάθε Συμφωνία, όπως και τα σκαναρισμένα υπογεγραμμένα πρωτότυπα κείμενα της αρχικής Συμφωνίας και της τελευταίας ανανέωσής της.

2. Ακαδημαϊκή συνεργασία Νομικών Σχολών ΑΠΘ και Πανεπιστημίου Würzburg Γερμανίας

Σύμβαση-πλαίσιο για τη συνεργασία των Νομικών Σχολών

Από την 1.6.2012 ξεκίνησε η εφαρμογή της σύμβασης-πλαισίου για ακαδημαϊκή συνεργασία και ακαδημαϊκές ανταλλαγές μεταξύ της Νομικής Σχολής του Julius-Maximilians Πανεπιστημίου του Würzburg (*www.jura.uni-wuerzburg.de*) και του Τμήματος Νομικής, και ήδη Νομικής Σχολής, του ΑΠΘ, η οποία έχει υπογραφεί από τα αρμόδια όργανα των δύο πανεπιστημίων στις αρχές του 2012. Η σύμβαση συνεργασίας ανανεώθηκε την 15/3/2017 για πέντε έτη.

Η εν λόγω σύμβαση προβλέπει ανάμεσα σε άλλα, την ανταλλαγή επιστημονικού υλικού, δημοσιεύσεων και εν γένει πληροφοριών μεταξύ των δύο πανεπιστημίων καθώς και αμοιβαίες επισκέψεις μελών των Σχολών. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται περαιτέρω η δυνατότητα πραγματοποίησης κοινών ερευνητικών προγραμμάτων,

δημοσιεύσεων και επιστημονικών συνεδρίων καθώς και η οργάνωση προγράμματος θερινών μαθημάτων για φοιτητές στο Würzburg και στη Θεσσαλονίκη.

3) Ελληνοελβετικά σεμινάρια Νομικής Σχολής ΑΠΘ και Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Ζυρίχης

Από το 1992 το Τμήμα Νομικής, και ήδη Νομική Σχολή του ΑΠΘ (Τομέας Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου) και η Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Ζυρίχης συνδιοργανώνουν, με τη στήριξη της Πρυτανείας του ΑΠΘ και Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, ιδίως δε του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, δεκατέσσερα (14) μέχρι στιγμής κοινά σεμινάρια, σε διαφορετική κάθε φορά θεματική ενότητα.

Στο σεμινάριο λαμβάνουν μέρος ομάδες Ελλήνων και Ελβετών προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών με συγγραφή και προφορική παρουσίαση εργασιών, που ακολουθείται από εκτενή συζήτηση. Στο τέλος του σεμιναρίου επιλύεται ανά ομάδες μια κοινή άσκηση, η οποία συνδυάζει τα κυριότερα σημεία της υπό εξέταση θεματικής. Σκοπός του σεμιναρίου, που πραγματοποιείται στη γερμανική και εν μέρει και στην αγγλική γλώσσα, είναι η δικαιοσυγκριτική προσέγγιση θεμάτων που συνδυάζουν το αστικό, αστικό δικονομικό και ιδιωτικό διεθνές καθώς και το διεθνές δικονομικό δίκαιο στις δύο έννομες τάξεις.

Το σεμινάριο βασίζεται στη δυνατότητα αμοιβαίας φιλοξενίας των Ελλήνων και Ελβετών φοιτητών και διοργανώνεται εναλλάξ στη Θεσσαλονίκη και τη Ζυρίχη, με αποτέλεσμα να υπάρχει η δυνατότητα ανταπόδοσης της φιλοξενίας. Ο συνδυασμός της αμοιβαίας φιλοξενίας, των εκπαιδευτικών ή πολιτισμικών δράσεων, όπως η επίσκεψη στη βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου και στα δικαστήρια, καθώς και η δικαιοσυγκριτική προσέγγιση του σεμιναρίου προσφέρει στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα μιας πρώτης γνωριμίας με την αντίστοιχη χώρα και το δίκαιο της. Οι συμμετέχοντες λαμβάνουν σχετική

βεβαίωση συμμετοχής.

Υπεύθυνη για την ελβετική συμμετοχή και συνδιοργανωτής του σεμιναρίου είναι, μετά την κατάληψη από το όριο ηλικίας τόσο του Καθηγητή Isaak Meier όσο και του Καθηγητή Peter Breitschmid, η καθηγήτρια Arnet Ruth κάτοχος της έδρας του ιδιωτικού δικαίου με έμφαση στο αστικό δίκαιο, του πανεπιστημίου της Ζυρίχης.

Από ελληνικής πλευράς αρμόδιοι είναι οι Καθηγητές του Τομέα αστικού, αστικού δικονομικού και εργατικού δικαίου κ.κ. Αχιλλέας Κουτσουράδης και Καλλιόπη Μακρίδου, καθώς και, πλέον, από το 2019, ο Λέκτορας κ. Απόστολος Τασίκας.

Ήδη από το 2015, στα τέσσερα τελευταία σεμινάρια, συμμετέχει ενεργά στη διοργάνωση και η Νομική Σχολή του γερμανικού πανεπιστημίου του Würzburg, στο πλαίσιο της σύμβασης συνεργασίας με τη Νομική Σχολή του ΑΠΘ, με υπεύθυνους τους Καθηγητές κ.κ Florian Bien και Michael Sonnentag του ιδιωτικού (αστικού) δικαίου.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορεί ο ενδιαφερόμενος να απευθυνθεί στη Γραμματεία του Τομέα Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου της Νομικής Σχολής ΑΠΘ (αρμόδια κ. Κ. Πάτκου, τηλ: 2310 996622), στους Καθηγητές Αχ. Κουτσουράδη (devechi@law.auth.gr), Καλλ. Μακρίδου (liokamak@otenet.gr), ή στον Λέκτορα Απ. Τασίκα (atassikas@law.auth.gr).

Γ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΣΕ ΕΙΚΟΝΙΚΕΣ ΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ

1. Διαγωνισμός εικονικής δίκης Ρωμαϊκού Δικαίου

Ο Διαγωνισμός διοργανώνεται κατά τον μήνα Μάιο από κοινού από τον Τομέα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου της Νομικής Σχολής ΑΠΘ και τον Τομέα Ιστορίας και Μεθοδολογίας του Δικαίου της Νομικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α., με προοπτική

συμμετοχής και της Νομικής Σχολής του Δ.Π.Θ.

Η υπόθεση της δίκης τοποθετείται χρονικά στην περίοδο του αυτοκράτορα Ιουστινιανού (527-565 μ.Χ.), έτσι ώστε οι διαγωνιζόμενοι φοιτητές να μπορούν να κάνουν χρήση του δικαίου της ιουστινιάνειας κωδικοποίησης (Πανδέκτης, Κώδικας, Εισηγήσεις, Νεαρές). Η δίκη διεξάγεται ενώπιον τριμελούς δικαστηρίου καθηγητών της Ιστορίας του Δικαίου. Περιλαμβάνει δύο γύρους σε καθέναν από τους οποίους η ομάδα του κάθε Πανεπιστημίου αναλαμβάνει εναλλάξ το ρόλο του ενάγοντα και του εναγομένου. Με δεδομένο ότι η υπόθεση οδηγεί στην άσκηση δύο αγωγών, το κάθε Πανεπιστήμιο εκπροσωπείται από μία ομάδα τεσσάρων φοιτητών. Η ομάδα αυτή πλαισιώνεται από φοιτητές οι οποίοι συνδράμουν τους τελικούς «διαδίκους» κατά την προετοιμασία της δίκης. Απονέμεται βραβείο στη νικήτρια ομάδα καθώς και βραβείο καλύτερου ρήτορα της κάθε ομάδας.

Για την προετοιμασία της ομάδας προβλέπεται μία σειρά δίωρων τακτικών συναντήσεων, οι οποίες λαμβάνουν χώρα μία φορά την εβδομάδα.

Στην Εικονική Δίκη μπορούν να συμμετάσχουν φοιτητές οι οποίοι έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς τα μαθήματα της Ιστορίας Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου και των Εισηγήσεων Ρωμαϊκού Δικαίου. Η επιλογή γίνεται ύστερα από αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής από τους υπεύθυνους προετοιμασίας της ομάδας *(Επίκ. Καθηγήτρια Δάφνη Παπαδάτου, laurel@law.auth.gr - Επίκ. Καθηγητής Κωνσταντίνος Βλάχος, konvlachos@law.auth.gr).*

2. Διεθνής Διαγωνισμός Εμπορικής Διαμεσολάβησης

Το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (ICC) στο Παρίσι διοργανώνει ετησίως, κάθε Φεβρουάριο, Διεθνή διαγωνισμό σε θέματα Εμπορικής Διαμεσολάβησης με συμμετοχή προπτυχιακών φοιτητών Νομικής από διάφορα πανεπιστήμια και επαγγελματικών διαμεσολαβητών. Η Νομική Σχολή του ΑΠΘ συμμετείχε για πρώτη φορά στον Διαγωνισμό τον Φεβρουάριο 2013 με ομάδα τεσσάρων φοιτητών, με

την υποστήριξη της Επιτροπής Ερευνών και της κας Αντιπρυτάνεως και με ενθαρρυντικά αποτελέσματα για το μέλλον. Στον διαγωνισμό αυτό συμμετείχαν περίπου 500 φοιτητές από όλο τον κόσμο. Συγκεκριμένα, η ομάδα της Νομικής του ΑΠΘ ήρθε αντιμέτωπη με τις ομάδες φοιτητών από τα πανεπιστήμια του Πεκίνου, του Χιούστον και της Οττάβας του Καναδά. Η συμμετοχή στον διαγωνισμό ήταν μια πολύτιμη εμπειρία για τους φοιτητές που συμμετείχαν, στους οποίους ανοίχθηκαν νέοι ορίζοντες.

Επίσης, στο διάστημα 18-21 Φεβρουαρίου 2015 η Νομική Σχολή του ΑΠΘ συμμετείχε στον 14ο Διεθνή Διαγωνισμό της INADR (International Academy of Dispute Resolution) μεταξύ Νομικών Σχολών, ο οποίος φιλοξενήθηκε στις εγκαταστάσεις των Νομικών Σχολών των Πανεπιστημίων BPP και UCL στο Λονδίνο, εκπροσωπούμενη από τρεις φοιτητές (δύο εν ενεργεία προπτυχιακούς φοιτητές και μία άρτι αποφοιτήσασα φοιτήτρια). Υπεύθυνοι προετοιμασίας ήταν ο Επίκουρος Καθηγητής Ρήγας Γιοβαννόπουλος και η Διδάκτορας της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ κα. Ελένη Κολτσάκη. Η ομάδα της Νομικής του ΑΠΘ πέτυχε εξαιρετική επίδοση, μεταξύ 65 νομικών σχολών, και έλαβε το βραβείο πρωτοεμφανιζόμενης ομάδας.

3. Ελληνικά Μοντέλα Προσομοίωσης

Από το 2013 φοιτητές της Νομικής Σχολής διοργανώνουν στις αρχές Μαρτίου το Μοντέλο Προσομοίωσης στη Βουλή των Ελλήνων (ΜΒΕ). Πρόκειται για προσομοίωση των διαδικασιών της Βουλής των Ελλήνων. Φοιτητές/τριες από κάθε σχολή της χώρας ή του εξωτερικού λαμβάνουν θέσεις βουλευτών και υπουργών, χωρίζονται σε κοινοβουλευτικές ομάδες, και συζητούν θέματα που απασχολούν την Ελλάδα και αποφασίσουν ψηφίζοντας τα δικά τους νομοσχέδια.

Υπεύθυνοι: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιφιγένεια Καμτσίδου (ifigenei@law.auth.gr), Επίκ. Καθηγητής Ακρίτας Καϊδατζής (akritas@law.auth.gr). Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. http://mve.gr.

4. ELSA Moot Court Competition on WTO Law

Το ELSA Moot Court Competition on WTO law (Εικονική δίκη στο δίκαιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου) συνιστά διεθνή διαγωνισμό φοιτητών Νομικής, που διεξάγεται κάθε χρόνο σε μια διαφορετική ευρωπαϊκή πόλη. Οργανώνεται από την European Law Students' Association. Οι νικητές των ευρωπαϊκών περιφερειακών γύρων προκρίνονται για τους τελικούς, που διεξάγονται σε μια παγκόσμια πρωτεύουσα. Προηγείται η κατάθεση γραπτών υπομνημάτων των ομάδων που συμμετέχουν. Η Νομική Σχολή συμμετείχε για πρώτη φορά στον διαγωνισμό αυτό το 2009. Το 2011, η ομάδα των φοιτητών που εκπροσώπησε την Σχολή στον Ευρωπαϊκό Γύρο του Βίλνιους βγήκε πρώτη. Οι φοιτητές που συμμετέχουν κάθε χρόνο, επιλέγονται στο πλαίσιο του μαθήματος του International Trade Law (GATT/WTO Law), που διδάσκεται στα αγγλικά σε κοινό ακροατήριο φοιτητών του κανονικού προγράμματος σπουδών και του προγράμματος Erasmus. Υπεύθυνος καθηγητής μαθήματος και εικονικής δίκης: Καθηγητής Παναγιώτης Γκλαβίνης (glavinis@law.auth.gr).

5. European Human Rights Moot Court Competition

Η Νομική Σχολή συμμετέχει ήδη από πέρυσι στον 1ο Διεθνή Διαγωνισμό Εικονικής Δίκης για την Ευρωπαϊκή Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (European Human Rights Moot Court Competition) (http://www.humanrightsmootcourt.org/), που διοργανώνει η Ευρωπαϊκή Ένωση Φοιτητών Νομικής (European Law Students Association/ELSA). Ο διαγωνισμός προσομοιώνει τη διαδικασία προσφυγής ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (European Court of Human Rights).

Η τελική φάση του διαγωνισμού διεξάγεται στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Στρασβούργο) ανάμεσα στις είκοσι (20) καλύτερες ομάδες που προκρίνονται με κριτήριο τα γραπτά υπομνήματα που καταθέτουν. Υπεύθυνοι: Καθηγητής Πέτρος Στάγκος (stangos@law.auth.gr), Αναπληρωτής Καθηγητής Ιωσήφ

Κτενίδης (ktenidis@law.auth.gr).

6. Frankfurt Investment Arbitration Moot Court

Το Frankfurt Inverstment Arbitration Moot Court (Εικονική δίκη επενδυτικής διαιτησίας της Φραγκφούρτης) συνιστά διεθνή διαγωνισμός φοιτητών Νομικής, που διεξάγεται κάθε χρόνο στη Γερμανία υπό την αιγίδα του Πανεπιστήμιου Goethe της Φραγκφούρτης και του Κέντρου Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης και Διεθνούς Οικονομικής Τάξης (Merton Zentrum fur Europäische Integration und Internationale Wirtschaftsordnung). Οι φοιτητές προεπιλέγονται από τους διοργανωτές και στέλνουν γραπτά υπομνήματα πριν τον τελικό γύρο που διεξάγεται προφορικά στην Φραγκκφούρτη.

Η Νομική Σχολή συμμετείχε για πρώτη φορά στον διαγωνισμό αυτό το ακαδ. έτος 2013-2014 και έκτοτε συμμετέχει κάθε χρόνο με ομάδα φοιτητών που επιλέγεται στο πλαίσιο του μαθήματος του Διεθνούς Οικονομικού Δικαίου. Στις διοργάνωση που έλαβε χώρα στις 7-12 Μαρτίου 2016 η Νομική Σχολή του ΑΠΘ αναδείχθηκε τρίτη (3η) μεταξύ εξήντα συμμετεχόντων Πανεπιστημίων (http://www.law.auth.gr/el/node/3916).

Υπεύθυνος καθηγητής μαθήματος και εικονικής δίκης: Καθηγητής κ. Παναγιώτης Γκλαβίνης (glavinis@law.auth.gr).

7. Model United Nations (MUN)

Τα Model United Nations (MUN), ή αλλιώς Ασκήσεις Προσομοίωσης στα Ηνωμένα Έθνη, αποτελούν συνεδριακές δραστηριότητες διεθνούς ακτινοβολίας που οργανώνονται από πανεπιστήμια ή φοιτητικές ενώσεις και λαμβάνουν χώρα παράλληλα με το εκάστοτε πρόγραμμα σπουδών.

Κατά τη διάρκεια μιας άσκησης προσομοίωσης οι συμμετέχοντες/ουσες φοιτητές/τριες αναλαμβάνουν τη διπλωματική εκπροσώπηση των κρατών μελών του Οργανισμού, προσομοιώνοντας την αντίστοιχη ατζέντα και εξωτερική πολιτική. Κάθε συμμετέχων/ουσα

πρέπει, ανάλογα με το όργανο του ΟΗΕ στο οποίο είναι διαπιστευμένος/μένη, να διαπραγματευτεί με τους εκπροσώπους των υπολοίπων κρατών για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, ώστε να καταλήξουν στη σύνταξη ενός σχεδίου απόφασης που εφόσον υπερψηφιστεί θα αποτελέσει επίσημο κείμενο των Ηνωμένων Εθνών (εννοείται στο πλαίσιο της προσομοίωσης). Οι προσομοιώσεις διεξάγονται στα αγγλικά, αφού τα συνέδρια αυτά έχουν διεθνή χαρακτήρα με συμμετοχές φοιτητών/τριών από όλο τον κόσμο.

Τα τελευταία χρόνια το Τμήμα Νομικής, και ήδη Νομική Σχολή, έχει δημιουργήσει αξιόλογη παράδοση, όσον αφορά στις συμμετοχές και τις διακρίσεις του σε πληθώρα MUNs στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Οι προπτυχιακοί/ές, μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες και υποψήφιοι/ες διδάκτορες/ισσες που ενδιαφέρονται να συμμετέχουν, μπορούν να επικοινωνήσουν με την Ομάδα MUN της Νομικής στο mun.auth.law@gmail.com, ή στο Facebook, ή με τον υπεύθυνο του Τομέα Διεθνών Σπουδών Επίκ. Καθηγητή Μ. Σαρηγιαννίδη (ms@law.auth.gr).

8. Monroe E. Price Media Law Moot Court Competition

Η Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συμμετέχει στον Διεθνή Διαγωνισμό Εικονικής Δίκης «Monroe E. Price Media Law Moot Court Competition» που διοργανώνεται από το 2008 στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Ο διαγωνισμός αφορά στο δίκαιο των ΜΜΕ, τις σύγχρονες τεχνολογίες επικοινωνίας, και ζητήματα σχετικά με το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης. Βασικό κείμενο είναι η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, ενώ οι διαγωνιζόμενοι αναπτύσσουν τα επιχειρήματά τους ενώπιον ενός εικονικού Τμήματος για το Δικαίωμα στην Ελευθερία της Έκφρασης (Chamber of Freedom of Expression) ενός φανταστικού Παγκόσμιου Δικαστηρίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (Universal Court of Human Right).

Η συμμετοχή στους τελικούς της εικονικής δίκης προϋποθέτει την πρόκριση της ομάδας στον περιφερειακό προκριματικό γύρο της

Νοτιοανατολικής Ευρώπης, ο οποίος διεξάγεται τον Δεκέμβριο στο Πανεπιστήμιο του Βελιγραδίου. Το τελικό διαγωνιστικό τμήμα διεξάγεται τον Μάρτιο στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Υπογραμμίζεται, ότι βαθμολογούνται τόσο το γραπτό (written pleadings) όσο και το προφορικό (oral pleadings) σκέλος του διαγωνισμού.

Ελάχιστη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής είναι η επιτυχής εξέταση στο μάθημα Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο Ι (Γενικό Μέρος) και η άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας. Οι φοιτητές/τριες που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν μπορούν να επικοινωνήσουν με τον υπεύθυνο του Τομέα Διεθνών Σπουδών Επίκ. Καθηγητή Μ. Σαρηγιαννίδη (ms@law.auth.gr). Για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τον διαγωνισμό μπορείτε να επισκεφθείτε την σχετική ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης: http://pricemootcourt.socleg.ox.ac.uk.

9. Παγκόσμιος Διαγωνισμός Διεθνούς Ποινικού Δικαίου

Ομάδες φοιτητών του Τμήματος Νομικής του ΑΠΘ έλαβαν μέρος στον Παγκόσμιο Διαγωνισμό Διεθνούς Ποινικού Δικαίου στην Χάγη, υπό την αιγίδα του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2012-13, 2013-14 και 2014-15.

Οι ομάδες εργάστηκαν υπό την επιστημονική ευθύνη της Καθηγήτριας της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ, Ελισάβετ Συμεωνίδου-Καστανίδου. Την προετοιμασία των ομάδων ανέλαβε ο Διδάκτορας Νομικής, Ιωάννης Ναζίρης, με τη συνεπικουρία του Λέκτορα Νομικής, Κωνσταντίνου Χατζηκώστα (konstantinoscha@law.auth.gr).

Κατά την πρώτη συμμετοχή της στον παραπάνω διαγωνισμό τον Απρίλιο του 2013, η ομάδα του ΑΠΘ είχε κερδίσει δύο βραβεία: Συγκεκριμένα:

(α) το βραβείο για την καλύτερη Εισαγγελία ανάμεσα σε όλες τις ομάδες (που προέκυψε από το συνδυασμό της βαθμολογίας γραπτών και προφορικών).

(β) το βραβείο της καλύτερης μη αγγλόφωνης ομάδας στο

διαγωνισμό συνολικά (αφήνοντας «πίσω» πανεπιστήμια μεγάλων χωρών της ηπειρωτικής Ευρώπης, της Κεντρικής και Νότιας Αμερικής, της Ασίας και της Αφρικής).

Αν και η ομάδα το 2013 συμμετείχε για πρώτη φορά σε αυτόν το διαγωνισμό, ήρθε τελικά 4η μεταξύ 60 συνολικά πανεπιστημίων από όλο τον κόσμο.

10. Ph. Jessup International Law Moot Court Competition & D. M. Harish Memorial International Moot Court Competition

α) Ph. Jessup International Law Moot Court Competition

Ο Τομέας Διεθνών Σπουδών του Τμήματος Νομικής, και ήδη της Νομικής Σχολής, του ΑΠΘ, εκπαιδεύει ετησίως εδώ και 17 χρόνια ομάδα φοιτητών, οι οποίοι συμμετέχουν στον ανωτέρω διεθνή διαγωνισμό, που θεωρείται παγκοσμίως η κορυφή μεταξύ ανάλογων διοργανώσεων. Η ομάδα του ΑΠΘ συγκαταλέγεται συνήθως μεταξύ των 85 περίπου ομάδων που επιλέγονται από ένα σύνολο 600 περίπου πανεπιστημίων από όλον τον κόσμο, έχοντας προηγουμένως νικήσει τις ομάδες του Νομικού και του Πολιτικού Τμήματος του Ε.Κ.Π.Α. Ο διαγωνισμός διεξάγεται κάθε άνοιξη στην Ουάσιγκτον, στην αγγλική γλώσσα ενώπιον διακεκριμένων διεθνολόγων και κριτών. Οι φοιτητές που συμμετέχουν στις ομάδες εμφανίζονται ενώπιον του εικονικού δικαστηρίου ως δικηγόροι-εκπρόσωποι χωρών που έχουν προσφύγει στο διεθνές δικαστήριο της Χάγης και αναπτύσσουν τα επιχειρήματά τους ή απαντούν στα ερωτήματα των δικαστών. Βαθμολογείται τόσο το γραπτό σκέλος (memorials), όσο και το προφορικό.

Η επιλογή της ομάδας γίνεται μετά τις εξετάσεις του Σεπτεμβρίου, μετά από δοκιμασίες στο γραπτό και προφορικό λόγο στα αγγλικά. Η προετοιμασία της απαιτεί πολύ χρόνο, συντονισμένη ομαδική απασχόληση στην έρευνα, συγγραφή και εξοικείωση με το δικανικό λόγο, πάντοτε στην αγγλική γλώσσα. Τον Φεβρουάριο λαμβάνει χώρα ο προκριματικός γύρος ανάμεσα στην ομάδα του ΑΠΘ, στις ομάδες του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και

του Παντείου Πανεπιστημίου. Η νικήτρια ομάδα παίρνει μέρος στην τελική φάση του διαγωνισμού στην Ουάσιγκτον. Εκτός από 3 φορές, όλα τα άλλα χρόνια η ομάδα του ΑΠΘ έχει εκπροσωπήσει την Ελλάδα στην Ουάσιγκτον.

Η ομάδα του ΑΠΘ είχε τις εξής επιτυχίες:

2004: 4ο βραβείο στα memorials

2005: 1ο βραβείο στα memorials - Δύο από τα μέλη της ομάδας κατατάχθηκαν μεταξύ των 100 καλύτερων αγορητών (10η & 35η θέση).

2007: 10η θέση στα memorials - (43η θέση αγορητή).

2008: 6η θέση στα memorials - (45η θέση αγορητή).

2009: Συμμετοχή στον ημιτελικό αγώνα (6η θέση), 6η θέση στα memorials - (26η & 58η θέση αγορητών).

2014: Συμμετοχή στην τελική φάση (16η θέση)

2016: 8η θέση ανάμεσα σε περίπου 600 νομικές σχολές (γραπτό σκέλος)

Επιπλέον πολλά από τα μέλη των ομάδων μας κατατάσσονται μεταξύ των καλλίτερων αγορητών.

β) D.M. Harish Memorial International Moot Court Competition

Με παρόμοια διαδικασία επιλογής και προετοιμασίας ο Τομέας εκπαίδευσε κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 τριμελή ομάδα φοιτητών προκειμένου να συμμετάσχουν στην εικονική δίκη D. M. Harish Memorial International Moot Court Competition, που διεξάγεται κάθε χρόνο στη Βομβάη της Ινδίας, στην οποία οι φοιτητές μας απέσπασαν βραβείο γραπτών προτάσεων. Η Νομική Σχολή διακρίθηκε στη διοργάνωση του 2013 αφού κατέκτησε την 1η θέση στο γραπτό σκέλος και τη 2η στο προφορικό. Στόχος είναι η προσπάθεια να συνεχιστεί και κατά τα επόμενα ακαδημαϊκά έτη με την ίδια επιτυχία.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορεί ο ενδιαφερόμενος να απευθυνθεί στην Ομότιμη Καθηγήτρια κ. Α. Γραμματικάκη-Αλεξίου

(ana@law.auth.gr).

11. The Europa Moot Court Competition

Πρόκειται για έναν σχετικά νέο, αλλά δυναμικά αναπτυσσόμενο διαγωνισμό εικονικής δίκης στο πεδίο του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο οποίος λαμβάνει χώρα τον Απρίλιο κάθε έτους στην Καβάλα και στους Φιλίππους. Συνίσταται στην προσομοίωση εξέτασης ενός προδικαστικού ερωτήματος από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιλαμβάνει ένα και μόνο στάδιο στο οποίο οι συμμετέχοντες (τετραμελείς ομάδες από ευρωπαϊκά πανεπιστήμια) καλούνται να αναπτύξουν προφορικά τους ισχυρισμούς τους τόσο από την πλευρά του προσφεύγοντος όσο και από την πλευρά του καθ' ου η προσφυγή της κύρια δίκης ενώπιον ενός διεθνούς πάνελ δικαστών. Οι ενδιαφερόμενοι να λάβουν μέρος φοιτητές παρακαλούνται να επικοινωνήσουν με την Καθηγήτρια Ευγενία Σαχπεκίδου (esax@law.auth.gr) ή με τον Επίκουρο Καθηγητή Δημοσθένη Λέντζη (dlentzis@law.auth.gr). Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.

12. The European Law Moot Court Competition (ELMC)

Πρόκειται για τον μεγαλύτερο (συμμετέχουν πάνω από εκατό πανεπιστήμια από όλον τον κόσμο) και πλέον αναγνωρισμένο διαγωνισμό εικονικής δίκης στο πεδίο του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνίσταται στην προσομοίωση εξέτασης ενός προδικαστικού ερωτήματος από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιλαμβάνει δύο στάδια. Στο πρώτο, οι ομάδες (3-4 ατόμων έκαστη) καταθέτουν γραπτά υπομνήματα από την πλευρά τόσο του προσφεύγοντος όσο και του καθ' ου η προσφυγή της κύριας δίκης. Στο δεύτερο, οι 48 καλύτερες ομάδες με βάση τις επιδόσεις τους στο πρώτο στάδιο καλούνται να αναπτύξουν προφορικά τα επιχειρήματά τους σε έναν από τους τέσσερις περιφερειακούς τελικούς οι οποίοι διοργανώνονται σε διαφορετικές ευρωπαϊκές πόλεις. Οι νικητές των περιφερειακών τελικών προκρίνονται στον μεγάλο τελικό που

πραγματοποιείται κάθε χρόνο τον Μάρτιο στο Λουξεμβούργο, στην έδρα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσοι φοιτητές ενδιαφέρονται να λάβουν μέρος παρακαλούνται να επικοινωνήσουν με την Καθηγήτρια Ευγενία Σαχπεκίδου (esax@law.auth.gr) ή με τον Επίκουρο Καθηγητή Δημοσθένη Λέντζη (dlentzis@law.auth.gr). Απαραίτητη η πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας, επιθυμητή η πολύ καλή γνώση της γαλλικής.

13. Concours de Procès Simulé en Droit International Charles-Rousseau

Η Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συμμετέχει στον Διεθνή Διαγωνισμό Εικονικής Δίκης «Concours de procès simulé en droit international Charles-Rousseau» που διοργανώνεται στη γαλλική γλώσσα από το 1985 υπό την αιγίδα του Γαλλόφωνου Δικτύου Διεθνούς Δικαίου (Réseau Francophone de Droit International).

Ο διαγωνισμός αφορά σε ζητήματα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου και οι διαγωνιζόμενοι αναπτύσσουν τα επιχειρήματά τους ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου Δικαιοσύνης (Cour Internationale de Justice). Το τελικό διαγωνιστικό τμήμα διεξάγεται τον Μάιο σε διαφορετική πόλη/πανεπιστήμιο κάθε χρόνο. Υπογραμμίζεται, ότι βαθμολογούνται τόσο το γραπτό όσο και το προφορικό σκέλος του διαγωνισμού.

Για τη συμμετοχή απαιτείται η άριστη γνώση της γαλλικής γλώσσας (για τη σύνταξη των δικογράφων και το προφορικό διαγωνιστικό σκέλος) και η πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας (για την έρευνα), καθώς επίσης θα πρέπει να έχετε παρακολουθήσει και εξεταστεί επιτυχώς στο υποχρεωτικό μάθημα «Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο Ι-Γενικό Μέρος». Δικαίωμα συμμετοχής έχουν προπτυχιακοί/ές και μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες.

Οι φοιτητές/τριες που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν μπορούν να επικοινωνήσουν με τον Επίκουρο Καθηγητή Μ.

Σαρηγιαννίδη (ms@law.auth.gr). Για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τον διαγωνισμό μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της Réseau Francophone de Droit International: http://www.rfdi.net/rousseau.html.

Δ. ELSA THESSALONIKI

Η ELSA (Ευρωπαϊκή Ένωση Φοιτητών Νομικής - European Law Students' Association) είναι ένας διεθνής, ανεξάρτητος, μη πολιτικός, μη κερδοσκοπικός οργανισμός που διοικείται από φοιτητές για τους φοιτητές. Τα μέλη της οργάνωσης αποτελούνται από φοιτητές και πρόσφατα αποφοίτους οι οποίοι ενδιαφέρονται για το δίκαιο και τη νομική επιστήμη γενικότερα. Έχοντας ιδρυθεί το 1981, η ELSA αποτελεί σήμερα τον μεγαλύτερο ανεξάρτητο οργανισμό φοιτητών νομικής παγκοσμίως με παρουσία σε περισσότερες από 350 νομικές σχολές σε 43 χώρες της Ευρώπης με μέλη που υπερβαίνουν τους 42.000 φοιτητές και νέους δικηγόρους. Η ELSA διοργανώνει κάθε ακαδημαϊκή χρονιά σειρά σεμιναρίων, εκδηλώσεων, εκδόσεων και ανταλλαγών φοιτητών. Επίσης, προσφέρει στα μέλη της τη δυνατότητα να διανύσουν μέρος ή και ολόκληρη την πρακτική τους άσκηση στο εξωτερικό, να συμμετάσχουν σε εικονικές δίκες με θέμα το δίκαιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου ή τα Ανθρώπινα Δικαιώματα όπως και να στελεχώσουν τις αποστολές που εκπροσωπούν την ELSA σε διεθνείς οργανισμούς όπως στα Ηνωμένα Έθνη και τον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας.

Το τοπικό παράρτημα της ELSA Thessaloniki συστάθηκε το 1998 ως σωματείο και διοικείται, όπως και κάθε παράρτημα, από επταμελές διοικητικό συμβούλιο με ετήσια θητεία. Σήμερα αριθμεί πάνω από 250 μέλη. Πραγματοποιεί κάθε χρόνο πληθώρα εκδηλώσεων και προγραμμάτων.

Περισσότερες πληροφορίες για την ELSA Thessaloniki διαθέσιμες προς κάθε ενδιαφερόμενο μπορείτε να εντοπίσετε στην ιστοσελίδα: thessaloniki.elsa-greece.org ή να στείλετε e-mail στο

thessaloniki@elsa-greece.org.

Ε. AIESEC - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΆΣΚΗΣΗΣ

Η AIESEC αποτελεί το μεγαλύτερο μη κυβερνητικό μη κερδοσκοπικό οργανισμό παγκοσμίως που προσφέρει πρακτική άσκηση και εθελοντικά προγράμματα. Απαντάται σε 110 χώρες και διοικείται αποκλειστικά από φοιτητές. Ταυτόχρονα ως δίκτυο πολλαπλών ευκαιριών δίνει τη δυνατότητα στους νέους να αναπτύξουν τις ηγετικές τους ικανότητες, να θέσουν σε εφαρμογή τη γνώση που ήδη έχουν, να προκαλέσουν τον εαυτό τους βιώνοντας μια εμπειρία με διεθνή χαρακτήρα. Η πρακτική άσκηση αφορά κυρίως 4 βασικούς άξονες

Management: Εργασία σε τομείς σχετικούς με το management. Μπορεί να είναι πάνω σε χρηματοοικονομικά, σε λογιστική, μάρκετινγκ, διαχείριση έργων, οργανωσιακή διοίκηση ή διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού.

Development: Εργασία σε θέματα κοινωνικής ανάπτυξης. Μπορεί να περιλαμβάνει ανθρώπινα δικαιώματα, περιβαλλοντικά θέματα, εκπαίδευση, αγροτική ανάπτυξη και επιχειρηματικότητα.

Technical: Εργασία σχετική με Πληροφορική και Πληροφοριακές Τεχνολογίες. Μπορεί να περιλαμβάνει Web Development και management, ανάπτυξη λογισμικού και προγραμματισμό, ανάλυση συστημάτων και σχεδιασμό, διαχείριση δικτύων και διαχείριση βάσεων δεδομένων.

Educational: Εργασία σχετική με την εκπαίδευση. Μπορεί να περιλαμβάνει γλωσσική διδασκαλία, διδασκαλία μαθήματος σε ξένη γλώσσα, επαγγελματικό προσανατολισμό, πολιτισμική κατανόηση και προσωπική ανάπτυξη.

Τα προγράμματα ανανεώνονται συνεχώς καλύπτοντας έτσι μεγαλύτερο εύρος του ακαδημαϊκού και επιστημονικού χώρου.

Στοιχεία επικοινωνίας:

Γραφείο: εξωτερικός διάδρομος ΝΟΠΕ έναντι του κέντρου διοίκησης
Τηλέφωνο: 2310 246165
Ηλεκτρονική διεύθυνση: aiesec.auth@gmail.com

Α. ΕΔΡΑ JEAN MONNET ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Η Έδρα απονεμήθηκε (με χρηματοδότηση 2012-15 που παρατάθηκε 2015-18) μετά από διαγωνιστική διαδικασία σε διεθνές επίπεδο στο πλαίσιο προγράμματος Life Long Learning (και πλέον Erasmus+) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στο πλαίσιο αυτό διδάσκονται τρία προπτυχιακά μαθήματα (Ευρωπαϊκό Συνταγματικό Δίκαιο, European Constitutional Law, European Human Rights Law). Παράλληλα, διοργανώνονται επιστημονικές ημερίδες, ομιλίες και συνέδρια με συμμετοχή ακαδημαϊκών και δικαστικών, με σημαντικότερα τα διήμερα συνέδρια που διοργανώθηκαν σε συνεργασία με τη Νομική Σχολή και το Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης, αφενός προς τιμή του Καθηγητή της Σχολής μας και Προέδρου ΔΕΕ, κ Β. Σκουρή (28-29/03/2014) και αφετέρου στη μνήμη των Καθηγητών Δ.Θ. Τσάτσου και Γ.Παπαδημητρίου (20-21/02/2015). Υπεύθυνη: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια **Λίνα Παπαδοπούλου**.

Β. ΕΔΡΑ JEAN MONNET «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΙ ΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ»

Η Έδρα απονεμήθηκε με χρηματοδότηση (2017-2020) μετά από διαγωνιστική διαδικασία σε διεθνές επίπεδο στο πλαίσιο προγράμματος Life Long Learning (και επί πλέον Erasmus+) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σκοπό έχει να προάγει τη συγκριτική νομική έρευνα και διδασκαλία σε θέματα θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο των ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων της Έδρας περιλαμβάνονται τα εξής μαθήματα που διδάσκονται στην Νομική Σχολή ΑΠΘ. Σε *προπτυχιακό επίπεδο*: Συγκριτικό Δίκαιο, Ευρωπαϊκό και Διεθνές Εργατικό Δίκαιο (διαθεματικό σεμινάριο) και Droit européen et comparé de non-discrimination. Σε *μεταπτυχιακό επίπεδο*: (α) Συγκριτικό Δίκαιο - Κοινωνικά Δικαιώματα και Δίκαιο μη διάκρισης στην Ευρώπη και (β) Droit Européen et Comparé du Travail: Aspects

comparés et supranationaux du droit de non-discrimination (στο πλαίσιο του κοινού Γαλλο-Ελληνικού Μεταπτυχιακού της Νομικής Σχολής ΑΠΘ και της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Τουλούζης I Capitole). Εξάλλου εντός του τριετούς κύκλου του προγράμματος λαμβάνουν χώρα με πρωτοβουλία της Έδρας ενημερωτικές συναντήσεις με τη μορφή workshop, επιστημονικές ημερίδες, ομιλίες και συνέδρια με τη συμμετοχή ελλήνων και ξένων ακαδημαϊκών και δικαστών. Στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής χρονιάς 2017-2018 διοργανώθηκαν σε συνεργασία με τη Νομική Σχολή ΑΠΘ και το ΚΔΕΟΔ: 1ο Διήμερο διεθνές συνέδριο με θέμα: «Σύγχρονα Θέματα του Δικαίου Απαγόρευσης των Διακρίσεων και η Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία» (23-24.4.2018) και 2ο διήμερο ανοιχτό σεμινάριο με θέμα «Νέες προκλήσεις του Ευρωπαϊκού Εργατικού Δικαίου και των Κοινωνικών Δικαιωμάτων» στο οποίο συμμετείχαν μεταπτυχιακοί φοιτητές, υποψήφιοι διδάκτορες, δικηγόροι και δικαστές (28-29.6.2018). Κατά την ακαδημαϊκή χρονιά 2018-19 διοργανώθηκαν και πάλι σε συνεργασία με τη Νομική Σχολή ΑΠΘ και το ΚΔΕΟΔ: 1ο διαλέξεις προσκεκλημένων καθηγητών ξένων πανεπιστημίων όπως λ.χ. της καθηγήτριας στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Paris I Sorbonne κ. Sophie Robin Olivier (12.4.2018) και των καθηγητών της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Toulouse 1 Capitole Hélène Gaudin και Joël Andriantsimbazovina (7.5.2019), 2ο διεθνής επιστημονική ημερίδα με θέμα «Η ανάγκη επαναθεμελίωσης του Εργατικού Δικαίου» (12.4.2019), 3ο φοιτητικό σεμινάριο με θέμα «Συγκριτικό Δίκαιο και Ευρωπαϊκοί Νομικοί Πολιτισμοί» (22, 28-29.5.2019) και 4ο διεθνές επιστημονικό συνέδριο με θέμα «Η προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων στην Ευρώπη και ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης» (4-5.10.2019). Υπεύθυνη Καθηγήτρια της Έδρας: **Χριστίνα Δεληγιάννη-Δημητράκου**.

Γ. ΕΔΡΑ JEAN MONNET ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Το πρόγραμμα ξεκίνησε από 1-9-2018 και έχει διάρκεια 3 χρόνια. Σκοπός της έδρας είναι η εμβάθυνση της έρευνας και της διδασκαλίας στα ζητήματα της ευρωπαϊκής πολιτικής και διοίκησης.

Στους σκοπούς της έδρας συμπεριλαμβάνεται επίσης η εξωστρέφεια του ΑΠΘ μέσω της ενημέρωσης του κοινού, καθώς και εξειδικευμένων στο σχετικό αντικείμενο του ευρωπαϊκού φορολογικού δικαίου ομάδων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Στο πλαίσιο της έδρας προβλέπεται η αναμόρφωση των μαθημάτων του ευρωπαϊκού φορολογικού δικαίου που διδάσκονται σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο στη Νομική Σχολή του ΑΠΘ, προκειμένου να προσαρμοστούν στους σκοπούς της έδρας. Επίσης, προβλέπεται μια σειρά από άλλες δράσεις, όπως η συγγραφή βιβλίων και άρθρων, η συμμετοχή αλλά και διοργάνωση σεμιναρίων και ημερίδων στις θεματικές της έδρας, η διοργάνωση θερινού σχολείου, καθώς και μελλοντικά η πρόταση για τη δημιουργία μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στο Ευρωπαϊκό και Διεθνές Φορολογικό Δίκαιο. Υπεύθυνη Καθηγήτρια της Έδρας: **Αικατερίνη Σαββαϊδου**

Δ. ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ JEAN MONNET ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ/ΕΣ

Το Κέντρο Αριστείας Jean Monnet ιδρύθηκε και χρηματοδοτείται με απόφαση της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά από διαγωνιστική διαδικασία κατά την οποία αξιολογήθηκαν αιτήσεις Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων από όλο τον κόσμο. Το Κέντρο ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Οκτώβριο του 2018, με την προοπτική να λειτουργήσει ως μία εστία γνώσης για θέματα που αφορούν τη σχέση του θρησκευτικού φαινομένου με τον ευρωπαϊκό συνταγματικό πολιτισμό και τις θεμελιώδεις συνταγματικές αξίες της Ευρωπαϊκής (Συμ)Πολιτείας. Συγκεντρώνει ερευνητές από διαφορετικά τμήματα του ΑΠΘ (κυρίως Νομική, αλλά και Πολιτικών Επιστημών και Θεολογικής) αλλά και από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, το ΕΚΠΑ και από Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Το τριετές πλάνο δρστηριοτήτων περιλαμβάνει: τη διδασκαλία μαθημάτων, τη διοργάνωση καλοκαιρινού σχολείου και τον σχεδιασμό μαθημάτων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, τη διεξαγωγή έρευνας από τα μέλη του στις θεματικές του, τη διοργάνωση ακαδημαϊκών εκδηλώσεων, συνεδρίων και διαλέξεων με τη συμμετοχή διακεκριμένων ομιλητών από τον ακαδημαϊκό κόσμο της Ελλάδας και της Ευρώπης, τη συνεργασία με ακαδημαϊκούς φορείς από την Ελλάδα και την Ευρώπη,

επαγγελματικούς φορείς και φορείς της κοινωνίας των πολιτών καθώς και με διευρωπαϊκά επιστημονικά δίκτυα. Υπεύθυνη Καθηγήτρια: **Λίνα Παπαδοπούλου**.

Ε. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΈΓΚΛΗΜΑ (RESEARCH INSTITUTE FOR TRANSPARENCY, CORRUPTION AND FINANCIAL CRIME - «ANTI-CORRUPTION AUTH»)

Στη νομική επιστήμη αποτελεί εκτίμηση καθολικής πλέον παραδοχής ότι τα –παραγνωρισμένα παλαιότερα ως προς τη βλαπτική κοινωνική δυναμική τους– φαινόμενα της αδιαφάνειας, της διαφθοράς και του οικονομικού εγκλήματος συνιστούν κοινωνικές εκδηλώσεις που απειλούν την ισότητα των ευκαιριών, τη δίκαιη κατανομή πλούτου και τα ίδια τα θεμέλια της ευημερίας των λαών, καθώς αναιρούν θεμελιώδεις αρχές που είναι σημαντικές για τη δημοκρατική λειτουργία των επιμέρους κοινωνιών, όπως η αμεροληψία, η αντικειμενικότητα, η ισονομία και η προστασία ασθενέστερων ομάδων. Τα φαινόμενα αυτά και οι οικονομικές πρακτικές που τα προκαλούν ή και τα συνοδεύουν, πλήττουν παράλληλα δομικά στοιχεία των εθνικών οικονομικών συστημάτων, ακυρώνοντας έτσι, κατ' ουσία, κάθε προσπάθεια για μια οικονομικά αποτελεσματική και ισόρροπη κατανομή πόρων και προσόδων, για μια δίκαιη παραγωγή και διανομή αγαθών και για την επικράτηση ενός ελεύθερου, θεμιτού και κοινωνικά επωφελούς ανταγωνισμού μεταξύ των δρώντων οικονομικών υποκειμένων. Η αποτελεσματική αλλά και δικαιοκρατική αντιμετώπιση των πιο πάνω φαινομένων, καθώς και η εγκαθίδρυση και στήριξη της διαφάνειας στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, που σε μια –επιβαλλόμενη– διακλαδική προσέγγιση εμπλέκουν σχεδόν όλα τα γνωστικά αντικείμενα της νομικής επιστήμης, αποτελούν το αντικείμενο διδασκαλίας, έρευνας, αλλά και παρέμβασης στη θεσμική ανασυγκρότηση της χώρας με τα οποία ασχολείται το εργαστήριο.

Το Εργαστήριο της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ (ΦΕΚ Β΄ 5/8.1.2016) ως δομή σταθερής, εστιασμένης και διακλαδικής ακαδημαϊκής έρευνας και διδασκαλίας που ασχολείται σφαιρικά με το πρόβλημα, παροτρύνει και υποστηρίζει νέους επιστήμονες να ασχοληθούν με αυτό, επιδιώκει να συμβάλει στη διαμόρφωση συνειδήσεων

για τη διαφάνεια στο δημόσιο βίο και στις ιδιωτικές συναλλαγές, ενώ αναπτύσσει παράλληλα συνέργειες με την εφαρμογή του δικαίου στην πράξη και επιδιώκει να λειτουργεί σε μόνιμη βάση συμβουλευτικά και για τη νομοθετική εξουσία. Ειδικότερα, το Εργαστήριο φιλοδοξεί να καταστήσει εφικτή τη διαχρονική διατύπωση αξιόπιστων προτάσεων και να υποστηρίξει τη χώρα στην κατάστρωση ενός νηφάλιου, συστηματικού και αποτελεσματικού στρατηγικού σχεδιασμού για την αντιμετώπιση και πρόληψη των σχετικών φαινομένων, αλλά και για την αναμόρφωση –κάθε φορά που θα χρειάζεται– του θεσμικού της πλαισίου με σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών και των δικαιοκρατικών αρχών του ευρωπαϊκού νομικού πολιτισμού.

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να υπηρετήσει, ως σταθερή δομή, τις διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες της Νομικής Σχολής και άλλων τμημάτων του ΑΠΘ, αλλά και να παρέμβει στη θεσμική ανασυγκρότηση της χώρας στην κατεύθυνση μιας αποτελεσματικής και δικαιοκρατικής αντιμετώπισης της διαφθοράς και του οικονομικού εγκλήματος στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και να στηρίξει τις προσπάθειες για την εγκαθίδρυση της διαφάνειας και τη διεύρυνση αυτής μέσω των δραστηριοτήτων του.

Διεύθυνση: Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι, *Καθηγήτρια*

Αν. Διευθυντής: Θ. Παπακυριάκου, *Αν. Καθηγητής*

Μέλη από το ΑΠΘ:

Από το γνωστικό αντικείμενο του δημοσίου δικαίου

Ι. Καμτσίδου, *Αν. Καθηγήτρια Συνταγματικού Δικαίου*

Αικ. Σαββαΐδου, *Επίκ. Καθηγήτρια Δημοσιονομικού & Φορολογικού Δικαίου*

Από το γνωστικό αντικείμενο του διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου

Δ. Λέντζης, *Επίκ. Καθηγητής Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης*

Από το γνωστικό αντικείμενο του ιδιωτικού δικαίου

Γ. Δέλλιος, *Καθηγητής Αστικού Δικαίου*

Α. Βαλτούδης, *Καθηγητής Αστικού δικαίου*
Ρ. Γιοβαννόπουλος, *Επίκ. Καθηγητής Εμπορικού Δικαίου*
Α. Τασίκας, *Λέκτορας Αστικού Δικαίου*
Γ. Ψαρουδάκης, *Επίκ. Καθηγητής Εμπορικού Δικαίου*

Από το γνωστικό αντικείμενο «δίκαιο και πληροφορική»
Ι. Ιγγλεζάκης, *Αν. Καθηγητής Δικαίου και Πληροφορικής*

Από το γνωστικό αντικείμενο των ποινικών επιστημών
Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι, *Καθηγήτρια Ποινικού Δικαίου*
Λ. Μαργαρίτης, *Καθηγητής Ποινικού Δικαίου*
Α. Ζαχαριάδης, *Επίκ. Καθηγητής Ποινικού Δικονομικού Δικαίου*
Θ. Παπακυριάκου, *Αν. Καθηγητής Ποινικού Δικαίου*
Κ. Χατζηκώστας, *Λέκτορας Ποινικού Δικαίου*

Ιστοσελίδα:http://www.law-new.web.auth.gr/el/anti-corruption/lab

ΣΤ. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ (LABORATORY FOR THE RESEARCH OF MEDICAL LAW AND BIOETHICS)

1.Το Εργαστήριο (ΦΕΚ Β΄ 5/8.1.2016) έχει ως αποστολή:Να καλύψει τις ερευνητικές και διδακτικές ανάγκες της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καθώς και άλλων Τμημάτων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, στα αντικείμενα του Ιατρικού Δικαίου και της Βιοηθικής, με την αντιμετώπιση ζητημάτων όπως:

- ιατρική ευθύνη,
- ιατρική δεοντολογία,
- αρχή της ανθρώπινης ζωής,
- έννοια του θανάτου,
- ευθανασία,
- διαθήκες ζωής,
- υποβοηθούμενη αυτοκτονία,

- μεταμοσχεύσεις,
- αισθητικές επεμβάσεις,
- αλλαγή φύλου,
- εμπορία οργάνων του σώματος,
- ιατρικά υποβοηθούμενη αναπαραγωγή,
- γενετικές εξετάσεις
- γονιδιακή θεραπεία,
- κλωνοποίηση,
- τεχνητή διακοπή της κύησης,
- πειράματα στον άνθρωπο,
- αντιμετώπιση του πόνου των ασθενών,
- έρευνα στα βλαστοκύτταρα,
- επιλογή φύλου παιδιών,
- γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί,
- κλινικές μελέτες στον άνθρωπο,
- ανάλυση DNA κ.α.

2. Να αναπτύξει συνεργασίες κάθε μορφής με άλλα ελληνικά και αλλοδαπά ακαδημαϊκά ιδρύματα ή κέντρα ερευνών, εφόσον οι επιστημονικοί στόχοι τους συμπίπτουν, συμβαδίζουν ή αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του Εργαστηρίου σε πνεύμα αμοιβαιότητας.
3. Να διοργανώνει επιστημονικές διαλέξεις, ημερίδες, σεμινάρια, θερινά μαθήματα, συνέδρια και άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις.
4. Να πραγματοποιεί δημοσιεύσεις και εκδόσεις και να προσκαλεί Έλληνες και ξένους επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, για την εκπλήρωση των σκοπών του.
5. Να αναπτύξει συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, δημόσιες υπηρεσίες και άλλους επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς, της ημεδαπής και της αλλοδαπής, ώστε να συμβάλλει το επιστημονικό προσωπικό του εργαστηρίου στη μελέτη και υποβολή προτάσεων χάραξης πολιτικής και εναλλακτικών μεθόδων αντιμετώπισης ζητημάτων που εμπίπτουν στο γνωστικό αντικείμενο του εργαστηρίου.
6. Να προσφέρει υπηρεσίες σε ιδιώτες σύμφωνα με τα

προβλεπόμενα στο π.δ. 159/1984 (τεύχος Α΄, αριθμ. 53).

7. Να παρέχει γνωμοδοτήσεις (δικαστήρια κ.λπ.) σε θέματα που άπτονται του γνωστικού του αντικειμένου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
8. Να συλλέγει, επεξεργάζεται, αποθηκεύει και διαθέτει δεδομένα στο αντικείμενο του ιατρικού δικαίου και της βιοηθικής.
9. Να αναλαμβάνει συμβουλευτικά έργα και μελέτες με σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών της κοινωνίας στο συγκεκριμένο αντικείμενο.
10. Να διατηρεί δική του ιστοσελίδα και να προχωρήσει στην έκδοση ηλεκτρονικού περιοδικού στο αντικείμενο του ενδιαφέροντός του.
11. Να αναλαμβάνει κάθε άλλη επιστημονική, ερευνητική και επιμορφωτική πρωτοβουλία ή δραστηριότητα που εμπίπτει στο γνωστικό του αντικείμενο.

Διεύθυνση: Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου, *Καθηγήτρια Νομικής Σχολής ΑΠΘ, Διευθύντρια*

Ε. Πρεβεδούρου, *Καθηγήτρια, Αναπληρώτρια Διευθύντρια*

Μέλη από τη Νομική Σχολή ΑΠΘ:

Από το γνωστικό αντικείμενο του δημοσίου δικαίου

Κ. Γώγος, *Καθηγητής Διοικητικού Δικαίου*

Ε. Πρεβεδούρου, Καθηγήτρια Διοικητικού Δικαίου

Λ. Παπαδοπούλου, *Αν. Καθηγήτρια Συνταγματικού Δικαίου*

Από το γνωστικό αντικείμενο του Αστικού δικαίου

Α. Κοτζάμπαση, *Καθηγήτρια Αστικού Δικαίου*

Ε. Κουνουγέρη – Μανωλεδάκη, ομ. Καθηγήτρια ΑΠΘ

Κ. Φουντεδάκη, Καθηγήτρια *Αστικού δικαίου*

Ε. Ζερβογιάννη, *Επίκ. Καθηγήτρια Αστικού Δικαίου*

Από το γνωστικό αντικείμενο του Εμπορικού Δικαίου

Α. Δεσποτίδου, *Επίκουρη Καθηγήτρια Εμπορικού Δικαίου*

Α. Παπαδοπούλου, *Αν Καθηγήτρια Εμπορικού Δικαίου*

Ε. Τζίβα, *Αν. Καθηγήτρια Εμπορικού Δικαίου*

Από το γνωστικό αντικείμενο «Εκκλησιαστικό δίκαιο»
Κ. Παπαγεωργίου, *Αν. Καθηγητής Εκκλησιαστικού Δικαίου*

Από το γνωστικό αντικείμενο των ποινικών επιστημών
Ν. Μπιτζιλέκης, *Καθηγητής Ποινικού Δικαίου*
Α. Παπαδαμάκης, *Καθηγητής Ποινικού/Ποινικού Δικονομικού Δικαίου*
Ε. Συμεωνίδου – Καστανίδου, *Καθηγήτρια Ποινικού Δικαίου*

Στο Εργαστήριο συμμετέχουν επίσης πολλά μέλη ΔΕΠ από τα Τμήματα Ιατρικής, Οδοντιατρικής και Φαρμακευτικής του ΑΠΘ, καθώς και από τη Θεολογική Σχολή ΑΠΘ.
Ιστοσελίδα: http://medlawlab.web.auth.gr/

Χ. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΣΧΟΛΗΣ (PRO JUSTITIA)

Η ιστοσελίδα της ηλεκτρονικής περιοδικής έκδοσης της Νομικής

Σχολής του ΑΠΘ είναι μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας για την ανάδειξη του επιστημονικού-ερευνητικού έργου της Σχολής. Σκοπός της είναι να φιλοξενεί πρωτότυπες επιστημονικές εργασίες από όλο το φάσμα των ερευνητικών πεδίων της Νομικής Σχολής, να καλύψει το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού, από τα μέλη ΔΕΠ και τους διδάκτορες της Σχολής μας μέχρι τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, καθώς και να αποτελέσει βήμα δημοσίευσης για το επιστημονικό έργο συναδέλφων, διδακτόρων και μεταπτυχιακών φοιτητών και από τις άλλες Νομικές Σχολές της χώρας ή του εξωτερικού. Ιστοσελίδα: https://ejournals.lib.auth.gr/, http://epublications.web.auth.gr/.

XI. ΤΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΣΧΟΛΗΣ

Υπό την αιγίδα και την επιστασία της Σχολής διοργανώνονται σε ετήσια βάση δύο επιστημονικές εκδηλώσεις, το **Ετήσιο Συνέδριο Νομικής Σχολής του ΑΠΘ** και το **Συνέδριο μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδακτόρων Νομικής Σχολής**.

Α. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ - ΑΡΓΙΕΣ

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και τελειώνει την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους.

2. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και 2 για εξετάσεις.

3. Το χειμερινό εξάμηνο αρχίζει την 1 Οκτωβρίου και το εαρινό λήγει στις 31 Μαΐου.

4. Τα μαθήματα, πέρα από τις δύο χειμερινές εξεταστικές εβδομάδες, διακόπτονται από την παραμονή των Χριστουγέννων έως την επομένη των Θεοφανείων, από την Πέμπτη της Τυροφάγου έως την επόμενη της Καθαρής Δευτέρας και από τη Μεγάλη Δευτέρα έως και την Κυριακή του Θωμά, την ημέρα των γενικών Φοιτητικών εκλογών και την ημέρα των Πρυτανικών εκλογών.

5. Δεν γίνονται μαθήματα τα Σαββατοκύριακα και στις παρακάτω γιορτές - επετείους:

- Του Αγίου Δημητρίου (26 Οκτωβρίου),
- Την εθνική εορτή της 28ης Οκτωβρίου,
- Την 17η Νοεμβρίου,
- Των Τριών Ιεραρχών (30 Ιανουαρίου),
- Του Ευαγγελισμού (25 Μαρτίου),
- Την Πρωτομαγιά,
- Του Αγίου Πνεύματος.

Β. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΝΟΜΙΚΗΣ

Ο Σύλλογος Φοιτητών Νομικής (Σ.Φ.Ν.) είναι από τους παλαιότερους φοιτητικούς συλλόγους. Το καταστατικό του, το οποίο αποτελείται από 31 άρθρα, καταρτίστηκε την 5η Ιουνίου 1977 και εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 781/1977 Απόφαση του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης. Ο Σ.Φ.Ν., κάνει αισθητή την παρουσία του με παρέμβαση στα συλλογικά όργανα της Σχολής μας καθώς και με συνεργασία με τη Γραμματεία, ιδίως για την κατάρτιση προγραμμάτων των εξεταστικών περιόδων. Επίσης διοργανώνει ενημερωτικές εκδηλώσεις και

εκδίδει πληροφοριακά έντυπα.

Στο πλαίσιο του Συλλόγου Φοιτητών Νομικής λειτουργούν οι εξής *ομάδες*:

Κινηματογραφική Ομάδα, η οποία διοργανώνει σε τακτικά διαστήματα κατά τη διάρκεια της χρονιάς προβολές ταινιών και αφιερώματα σε σκηνοθέτες, συχνά συνοδευόμενες από παράλληλες εκδηλώσεις π.χ. ομιλίες από σκηνοθέτες κ.λπ.

Επιτροπή Περιβάλλοντος, η οποία συναντιέται για να συζητήσει, να ενημερώσει και να ενημερωθεί σχετικά με την οικολογία, κοινωνικά και πολιτικά θέματα. Διοργανώνει εκδηλώσεις, ομιλίες, προβολές με στόχο την οικολογική αφύπνιση και δραστηριοποίηση και προωθεί δράσεις μέσα και έξω από τη σχολή, π.χ. την ανακύκλωση, την ενημέρωση σχετικά με τα μεγάλα έργα της πόλης κ.α.
E-mail: epitropi_perivallontos_sfn@yahoo.gr.

Φιλοσοφικός Όμιλος, τα μέλη του συναντιούνται για να συζητήσουν μεταξύ τους, να μορφωθούν και να δράσουν διοργανώνοντας κυρίως εκδηλώσεις με καλλιτεχνικό και κοινωνικό περιεχόμενο.

Έντυπο «Δικαιόπολις», που φιλοξενεί άρθρα με οποιοδήποτε προσανατολισμό, με τους περιορισμούς που αναφέρονται στο καταστατικό του, από οποιονδήποτε ενδιαφέρεται να γράψει, με προτεραιότητα στους φοιτητές της σχολής και τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. E-mail: dikaiopolis_sfn@yahoo.gr.

Σκακιστική Ομάδα, όπου γίνονται τακτικά μαθήματα σκακιού και φιλοδοξεί να διοργανώσει τουρνουά σκακιού.

Επικοινωνία με τον Σ.Φ.Ν.: *Ο χώρος του Σ.Φ.Ν.* βρίσκεται στο ισόγειο της σχολής, έξω από το κυλικείο, ανάμεσα στους πίνακες ανάρτησης αποτελεσμάτων. Επίσης ο Σύλλογος διατηρεί ιστολόγιο στο sfn-auth.blogspot.com όπου αναρτώνται νέα των ομάδων, της σχολής, των εκδηλώσεων των τομέων της σχολής αλλά και των ομάδων κ.α, καθώς και το e-mail: sfn_auth@yahoo.gr**.**

Γ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η μεγαλύτερη βιβλιοθήκη της πόλης ανήκει στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης που περιλαμβάνει τόσο την Κεντρική όσο και τις περιφερειακές βιβλιοθήκες των Σχολών και των

Τμημάτων, που βρίσκονται σε διάφορα επίπεδα οργάνωσης, καθώς και του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του Πανεπιστημίου μας.

Στο κτίριο της Κεντρικής Βιβλιοθήκης λειτουργούν: Το Αναγνωστήριο για τα μέλη Δ.Ε.Π., Κεντρικό Αναγνωστήριο στο ισόγειο και φοιτητικό αναγνωστήριο στον πρώτο όροφο.

Η είσοδος στο Κεντρικό Αναγνωστήριο επιτρέπεται στους φοιτητές τους οποίους ανατέθηκε εργασία από Καθηγητή και οι οποίοι θα πρέπει να εφοδιαστούν με άδεια εισόδου από τη Διεύθυνση, ύστερα από σχετικό σημείωμα του Καθηγητή που τους ανάθεσε την εργασία.

Η είσοδος στο φοιτητικό αναγνωστήριο (από την πλευρά του Αστεροσκοπείου) είναι ελεύθερη στους φοιτητές του Πανεπιστημίου. Σ' αυτό οι φοιτητές μπορούν να μελετούν δικά τους βιβλία ή τα διδακτικά βιβλία των Καθηγητών και άλλα βοηθητικά βιβλία που βρίσκονται εκεί.

Λειτουργεί σ' όλη τη διάρκεια της ημέρας.

Ιστοσελίδα της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του ΑΠΘ στο Διαδίκτυο: http://www.lib.auth.gr

Άλλες βιβλιοθήκες της πόλης μας είναι:

- του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης,
- του Δήμου Θεσσαλονίκης, η Δημοτική Βιβλιοθήκη,
- της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών,
- του Ιδρύματος Μελετών Χερσονήσου του Αίμου,
- του Βαφοπούλειου Ιδρύματος,
- της Χ.Α.Ν.Θ.,
- του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου,
- του Κέντρου Πατερικών Μελετών (Μονή Βλατάδων, Θεσσαλονίκη),
- της Εθνικής Σχολής Δικαστών,
- της Ελληνικής Εταιρείας Σλαβικών Μελετών,
- του Κέντρου Ιστορίας Θεσσαλονίκης,
- του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.

Δ. ΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ

- Ελληνική Ένωση για τη Διαιτησία, Ιοφώντος 29, 11634, Αθήνα,

τηλ.: 210 7240276.

- Ελληνική Ένωση Ευρωπαϊκού Δικαίου: Α. Μεταξά 2, 10681 Αθήνα, τηλ:. 210 3823344. http://eeed-fide.blogspot.com, e-mail: eeed.fide@gmail.com.
- Ελληνική Ένωση Ναυτικού Δικαίου, Ακτή Ποσειδώνος 10, 18531 Πειραιάς, τηλ:. 210 4225181.
- Ελληνική Ένωση Οικονομικής Ανάλυσης του Δικαίου, http://www.greeklawecon.org, e-mail: lawecon@phs.uoa.gr.
- Ελληνική Εταιρεία Δικαίου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφαλίσεως (ΕΔΕΚΑ), Μαυρομιχάλη 9, 10679 Αθήνα, τηλ.: 2103608570, http://www.edeka.gr.
- Ελληνική Εταιρεία Δικαίου του Περιβάλλοντος, Ι. Θεολόγου 83, 15773 Ζωγράφου, τηλ: 2107771513, http://www.envlaw.gr, *e-mail:* envlaw@in.gr.
- Ελληνική Εταιρεία Εγκληματολογίας, Λυκαβηττού 1, 10672 Αθήνα, τηλ.: 210 3637455.
- Ελληνική Εταιρεία Ιστορίας του Δικαίου, http://greeklegalhistory.com, e-mail: konvlachos@law.auth.gr.
- Ελληνική Εταιρεία Ποινικού Δικαίου, 3ης Σεπτεμβρίου 75, 10434 Αθήνα, τηλ.: 210 8237325.
- Ελληνική Εταιρεία Φορολογικού Δικαίου και Δημοσιονομικών Μελετών Ακαδημίας 71-73, 10678 Αθήνα, τηλ.: 210 3815397.
- Ελληνική Εταιρία Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων, http://www.hesilir.gr/, e-mail: hesilir@gmail.com.
- Ελληνική Πανεπιστημιακή Ένωση Ευρωπαϊκών Σπουδών (ΕΠΕΕΣ), Βασ. Σοφίας 2, 10674 Αθήνα, τηλ.: 210 9201602, http://www.ecsa-greece.gr, e-mail: info@ecsa-greece.gr.
- Ελληνικός Σύλλογος Ασφαλιστικής Επιστήμης.
- Ένωση Αστικολόγων, Ιπποκράτους 33, 10680 Αθήνα, τηλ.: 6944832844, 6947903838, http://www.enas.gr, e-mail: info@enas.gr.
- Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου: Βαλαωρίτου 12 10671 Αθήνα, τηλ.: 210-3618966, http://www.hlhr.gr, e-mail: *info@hlhr.gr.*
- Ένωση Δικαίου Προστασίας Καταναλωτή, Μασσαλίας 14, 10680 Αθήνα τηλ.: 210 3639563.

- Ένωση Ελλήνων Δικονομολόγων, Μαυροκορδάτου 9, 10678 Αθήνα, τηλ.: 210 3839772.
- Ένωση Ελλήνων Εμπορικολόγων, Ραβινέ 17, 11521 Αθήνα, τηλ.: 210 7237668.
- Ένωση Ελλήνων Ποινικολόγων: Εμμ. Μπενάκη 24, 10678 Αθήνα, τηλ.: 210 3820125, http://www.hcba.gr, e-mail: hcba@otenet.gr.
- Ένωση Ελλήνων Συνταγματολόγων, Ηπίτου 3, 10557 Αθήνα, τηλ.:210 3230212.
- Επιστημονικός όμιλος «Αριστόβουλος Μάνεσης», http://manesis.blogspot.com/.
- Εταιρία Δικαστικών Μελετών, Επαμεινώνδα 4, Πλάκα, 10555 Αθήνα, τηλ.: 210-3313041, τηλ. και fax: 210-3313040, http://www.etdime.gr, e-mail: etdime@gmail.com.
- Εταιρία Νομικών Βορείου Ελλάδος, Βασιλέως Ηρακλείου 26, 54624 Θεσσαλονίκη, τηλ.: 2310 273484.
- Εταιρία Οικογενειακού Δικαίου, Μαυρομιχάλη 23, 10680 Αθήνα, τηλ.: 210 3678858.
- Εταιρία Μελετών Δημοσίου Δικαίου, Τσιμισκή 47, Θεσσαλονίκη (meletesdd@gmail.com)
- Μακεδονική Ένωση Εμπορικού Δικαίου, τηλ.: 2310 221503, 2310 534384.
- Σύνδεσμος Ελλήνων Εμπορικολόγων, Σόλωνος 73, 10679 Αθήνα, τηλ.: 210 3818956, http://www.syneemp.gr/.
- Εταιρία Μελέτης Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου, e-mail: info@emeod.gr, http://www.emeod.gr.
- Όμιλος Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής.

Ε. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

- Ελληνικό Ινστιτούτο Διεθνούς και Αλλοδαπού Δικαίου, Σόλωνος 73, 10679 Αθήνα, τηλ.: 210 3615646, http://www.hiifl.gr.
- Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών, Ξενοφώντος 4, 105 57 Αθήνα, τηλ.: 210 3215549, http://www.ekem.gr, e-mail: info@ekem.gr.
- Ερευνητικό Ινστιτούτο Δικονομικών Μελετών: Σκουφά 48, 10672 Αθήνα, τηλ.: 2103603946, http://www.idme.gr.

- Ευρωπαϊκό Κέντρο Δημοσίου Δικαίου, 64ο χμ λεωφόρου Αθηνών-Σουνίου, 19500 Λεγραινά Αττικής, τηλ. 22920 69811, http://www.eplo.eu.
- Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Λυκαβηττού 1Γ, 10672 Αθήνα, http://www.mfhr.gr, e-mail: info@mfhr.gr.
- Ινστιτούτο Αιγαίου του Δικαίου της Θάλασσας και του Ναυτικού Δικαίου: Οδός Ιπποτών, 85100 Ρόδος, τηλ.: 22410 77110, http://www.aegeaninstitute.gr, e-mail: loupes@rhodes.aegean.gr.
- Ινστιτούτο Μελέτης Δικαίου και Πολιτικής Ανταγωνισμού, Χαρ. Τρικούπη 41, 10681 Αθήνα, www.imedipa.com, e-mail: info@imedipa.com.
- Ινστιτούτο Συνταγματικών Ερευνών, Πινδάρου 27, 10673 Αθήνα, τηλ.: 210 3620711, http://ise.org.gr/el, e-mail: iconstl@law.uoa.gr.
- Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών Α.Π.Θ., Βασ. Όλγας 36, 54641 Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310 992002, 992003, e-mail: info@kbe.auth.gr
- Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Τ.Θ. 14, 55102 Θεσσαλονίκη, τηλ.: 2310 486 900 http://www.cieel.gr, kdeod@cieel.gr.
- Κέντρο Δικανικών Μελετών, Σαρανταπήχου 5 & Αγ. Ισιδώρου 35, τηλ.: 210 3611100, http://www.kostasbeys.gr, diki@kostasbeys.gr.
- Κέντρο Ερεύνης της Ιστορίας του Ελληνικού Δικαίου της Ακαδημίας Αθηνών, Αναγνωστοπούλου 14, 10673 Αθήνα, keied@academyofathens.gr.
- Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου, Ακαδημίας 43, 10672, Αθήνα, τηλ.: 210 3623089, http://www.cecl2.gr, e-mail: centre@cecl.gr.

ΣΤ. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. Αναζήτηση νομοθεσίας και νομολογίας

α. Ελληνικό δίκαιο

- http://www.et.gr (Εθνικό Τυπογραφείο)
- http://www.hellenicparliament.gr (Βουλή των Ελλήνων)
- http://www.areiospagos.gr (Άρειος Πάγος)
- http://www.ste.gr (Συμβούλιο Επικρατείας)

- http://www.nsk.gr (Νομικό Συμβούλιο του Κράτους)

β. Ευρωπαϊκό δίκαιο:

- http://eur-lex.europa.eu
- http://curia.europa.eu
- http://www.aca-europe.eu

γ. Νομολογία Ε.Δ.Δ.Α.:

- http://www.echr.coe.int

δ. Αλλοδαπό δίκαιο

- http://www.ris.bka.gv.at/ (αυστριακό δίκαιο)
- http://www.legifrance.gouv.fr/ (γαλλικό δίκαιο)
- http://www.gesetze-im-internet.de (γερμανικό δίκαιο)
- http://www.dejure.org (γερμανικό δίκαιο)
- http://www.admin.ch (ελβετικό δίκαιο)
- http://www.porticolegal.com (ισπανικό δίκαιο)
- http://www.parlamento.it/elenchileggi/87088/gencopertina.htm (ιταλικό δίκαιο)
- http://www.legislation.gov.uk, http://www.bailii.org (δίκαιο Μεγάλης Βρετανίας)
- http://lp.findlaw.com (δίκαιο ΗΠΑ)

2. Διεθνείς Συμβάσεις

- http://treaties.un.org (Συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών)
- http://conventions.coe.int (Συμβάσεις Συμβουλίου της Ευρώπης)
- http://www.hcch.net (Συμβάσεις της Συνδιάσκεψης της Χάγης για το Ι.Δ.Δ.)
- http://www.uncitral.org *(Συμβάσεις της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο)*
- http://www.unidroit.org (Συμβάσεις Unidroit)
- http://www.ilo.org/ilolex/english/convdisp1.htm (Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας)

3. Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές

- Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών

http://www.adae.gr
- Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα: http://www.dpa.gr
- Εθνική Αρχή Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής: http://www.iya.gr
- Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής: http://www.bioethics.gr
- Επιτροπή Ανταγωνισμού: http://www.epant.gr
- Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας: http://www.rae.gr
- Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης: http://www.esr.gr
- Συνήγορος του Καταναλωτή: http://www.synigoroskatanaloti.gr/
- Συνήγορος του Πολίτη: http://new.synigoros.gr

4. Επαγγελματικές Ενώσεις

- Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών: http://www.dsa.gr
- Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης: http://www.dsth.gr
- Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά: http://www.dspeir.gr
- Ένωση Ασκουμένων Δικηγόρων Θεσσαλονίκης: http://www.younglawyers.gr
- Ένωση Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων Αθηνών: http://www.eanda.gr
- Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων: http://www.ende.gr
- Σύλλογος Νέων και Ασκουμένων Δικηγόρων Πειραιά: http://www.paristamai.gr
- Συμβολαιογραφικός Σύλλογος Εφετείου Θεσσαλονίκης: http://www.notarius.gr

5. Διεθνείς Οργανισμοί

- Διεθνές Ινστιτούτο για την Ενοποίηση του Ιδιωτικού Δικαίου (Unidroit): http://www.unidroit.org
- Διεθνής Οργάνωση Εργασίας: http://www.ilo.org
- Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο του Διεθνούς Εμπορίου (Uncitral): http://www.uncitral.org
- Ευρωπαϊκή Ένωση: http://europa.eu
- Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών: http://www.un.org

- Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ): http://www.oecd.org
- Παγκόσμια Τράπεζα: http://www.worldbank.org
- Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου: http://www.wto.org
- Συμβούλιο της Ευρώπης: http://www.coe.int
- Συνδιάσκεψη της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο: http://www.hcch.net

6. Λοιπές χρήσιμες διευθύνσεις

- Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (Ελληνικό Τμήμα): http://www.iccwbo.org
- Εθνική Επιτροπή για τα δικαιώματα του Ανθρώπου: http://www.nchr.gr
- Εθνική Σχολή Δικαστών: http://www.esdi.gr
- Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς: http://www.hcmc.gr
- Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας: http://www.obi.gr
- Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας: http://www.omed.gr
- Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας: http://www.opi.gr
- Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες: http://www.unhcr.gr

XIII. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΠΘ

Α. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η ενιαία Βιβλιοθήκη της Σχολής λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999, ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Νομικής, στον τρίτο όροφο του κτηρίου της τότε Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, με πρωτοβουλία του κοσμήτορα Δημ. Παπαστερίου. Στους κύριους σκοπούς της Βιβλιοθήκης εντάσσονται η εξυπηρέτηση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών της πανεπιστημιακής κοινότητας και η έρευνα στο πεδίο της νομικής επιστήμης από κάθε ένα ενδιαφερόμενο.

Μέχρι και το έτος 1997-1998, οι συλλογές βιβλίων, περιοδικών, τιμητικών τόμων και δωρεών που υπήρχαν στο Τμήμα Νομικής βρίσκονταν εγκατεστημένες στους έξι Τομείς του Τμήματος, δηλαδή: α) Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου, β) Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης, γ) Διεθνών Σπουδών, δ) Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου, ε) Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών, και στ) Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου.

Μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η Βιβλιοθήκη του Τμήματος Νομικής, και ήδη Νομικής Σχολής, ονομάζεται «Ιωάννης Δεληγιάννης», εις μνήμην του διαπρεπούς Καθηγητή του Αστικού Δικαίου, ο οποίος πρώτος σχεδίασε την ίδρυση ενιαίας βιβλιοθήκης του τότε Τμήματος και με τη διαθήκη του κληροδότησε σε αυτήν ολόκληρη την πολύτιμη προσωπική του βιβλιοθήκη. Με το νόμο πλαίσιο 1268/1982 «για τη δομή και τη λειτουργία των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» (άρθρο 7, παρ.7) και, στη συνέχεια, με το νόμο 1404/1983 «για τη δομή και λειτουργία των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» (άρθρο 49, παρ.7), έχουν τεθεί οι βάσεις για τη συγκρότηση και δημιουργία ενιαίων Βιβλιοθηκών Τμημάτων, οι οποίες θα λειτουργούν ως αυτοτελείς και αποκεντρωμένες υπηρεσίες, για την εξυπηρέτηση των σκοπών της έρευνας και της διδασκαλίας.

Το Τμήμα Νομικής, και ήδη Νομική Σχολή, συμμορφούμενο προς τις θέσεις του νομοθέτη, από το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999, έχει προβεί στην ενοποίηση των επιμέρους συλλογών των έξι Τομέων του, δημιουργώντας μία ενιαία Βιβλιοθήκη και ευελπιστώντας ότι, με τον τρόπο αυτόν, ιδρύεται πράγματι μια σύγχρονη, αυτόνομη και πλήρης μονάδα υποστήριξης της διδασκαλίας και της έρευνας.

Η ενιαία αυτή Βιβλιοθήκη, που είναι μια από τις μεγαλύτερες στην Ελλάδα, περιλαμβάνει περίπου 100.000 αντίτυπα βιβλίων και πάνω από 400 τίτλους περιοδικών, καθώς επίσης και πολύτιμες συλλογές δωρεών που είχαν παραχωρηθεί παλαιότερα στις τότε Έδρες και τα Σπουδαστήρια της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε.

Ένα μεγάλο μέρος –αν όχι το μεγαλύτερο– του όγκου των βιβλίων της ενιαίας Συλλογής συγκεντρώθηκε μετά το έτος 1982, όταν η Σχολή Ν.Ο.Ε, με το ν.1268/1982, χωρίστηκε σε δύο αυτοτελή Τμήματα. Αυτό της Νομικής και εκείνο των Οικονομικών Επιστημών. Τότε είχαν δημιουργηθεί και οι έξι Τομείς του Τμήματος Νομικής για την καλύτερη δομή και λειτουργία των νομικών σπουδών και από τότε αγοράστηκαν και τα περισσότερα βιβλία. Πριν από το 1982, τα νομικά βιβλία και περιοδικά που υπήρχαν στη Σχολή ανήκαν τις αντίστοιχες έδρες και ήταν κατανεμημένα στα τότε υφιστάμενα Σπουδαστήρια και στα γραφεία των καθηγητών. Αυτά, πριν από την ανέγερση του κτηρίου της Σχολής, βρίσκονταν στον τελευταίο όροφο του παλαιού κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής και στο ισόγειο του Χημείου.

Η ενιαία Βιβλιοθήκη Νομικής έχει καταχωρημένα όλα σχεδόν τα βιβλία της στο ηλεκτρονικό πρόγραμμα "Koha" και οι χρήστες έχουν άμεση πρόσβαση στον on-line κατάλογο μέσω των τερματικών που υπάρχουν στον χώρο της. Η οργάνωσή της γίνεται σύμφωνα με τα διεθνή βιβλιογραφικά πρότυπα, ακολουθώντας το ταξινομικό σύστημα της βιβλιοθήκης του Κογκρέσου, τους κανόνες καταλογογράφησης AACR2 και τις θεματικές επικεφαλίδες της Βιβλιοθήκης.

Β. ΣΥΛΛΟΓΕΣ

1. Βιβλία

α. Βιβλία κύριας συλλογής

Τα βιβλία της ενιαίας Βιβλιοθήκης της Σχολής είναι τοποθετημένα κατά Τομείς σε επτά αίθουσες.

Αναλυτικά:

301 Εμπορικό και Οικονομικό Δίκαιο.

302 Ιστορία, Φιλοσοφία και Κοινωνιολογία του Δικαίου.

303 Αστικό Δικονομικό και Εργατικό Δίκαιο.

304 Αστικό Δίκαιο.

305 Διεθνές Δίκαιο.

306 Δημόσιο Δίκαιο.

307 Ποινικό Δίκαιο και Εγκληματολογία.

316 Γραμματεία Βιβλιοθήκης, Τμήμα Διαδανεισμού, Σπάνια Συλλογή

β. Βιβλία Δωρεών

Η Βιβλιοθήκη έχει δεχθεί ένα μεγάλο μέρος βιβλίων και περιοδικών από δωρητές. Οι συλλογές αυτές είναι οι εξής:

- Δωρεές Κ. Καραβά, Γ.-Α. Μυλωνά, Κ. Παπακωνσταντίνου, Α. Σβώλου, Θ. Τσάτσου και Η. Müller, οι οποίες βρίσκονται στην αίθουσα 109.
- Δωρέα Ι. Σαρρή, η οποία έχει ενσωματωθεί στη συλλογή περιοδικών της βιβλιοθήκης.
- Δωρεά Μαρκοπουλιώτη, η οποία έχει ενσωματωθεί στη συλλογή των βιβλίων του Αστικού Δικαίου.
- Δωρεά της Κυβέρνησης των Η.Π.Α. για τα 200 χρόνια της Ανεξαρτησίας, η οποία περιέχει περιοδικά και βρίσκεται ενσωματωμένη στη συλλογή περιοδικών του Τομέα Διεθνών Σπουδών, στην αίθουσα 308.
- Δωρεά Ι. Δεληγιάννη, η οποία έχει εγκατασταθεί στην αίθουσα 110.
- Δωρεά Ν. Παπαντωνίου, η οποία βρίσκεται στην αίθουσα 313.

- Δωρεά Κωνσταντά (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης).
- Δωρεά Σ. Κουτσουμπίνα (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης).
- Δωρεά Γ. Παπαδημητρίου (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης).
- Δωρεά Ζ. Παπαδημητρίου (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Αρχιμανδρίτου Κυπριανού Γλαρούδη (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Ν. Νίκα (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Α. Μανιτάκη (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Λ. Κοτσίρη (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Ε. Αλεξανδρίδου (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Ε. Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Θ. Παπανάκου (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Ελληνικού Λογοτεχνικού Ιστορικού Αρχείου - Ε.Λ.Ι.Α. (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Ο. Χατζηνικολάου-Αγγελίδου (κύρια συλλογή βιβλιοθήκης)
- Δωρεά Ιωάννη και Παναγιώτη Λαδά
- Δωρεά Αθ. Διαβάτη
-Δωρεά Σ. Ναχμία
-Δωρεά Αχ. Κουτσουράδη
-Δωρεές Κ. Σταμάτη

Παλαιότυπα και σπάνια βιβλία

Πρόκειται για βιβλία που ήταν διάσπαρτα στην κύρια συλλογή της Βιβλιοθήκης (σε όλες τις αίθουσες) και συγκεντρώθηκαν σε ελεγχόμενο χώρο της γραμματείας της Βιβλιοθήκης. Τα βιβλία αυτά δεν δανείζονται, μπορεί όμως να φωτοτυπούνται εν μέρει και μόνο με τη συνδρομή των υπευθύνων της Βιβλιοθήκης. Μερικές από τις παραπάνω εκδόσεις –κυρίως του 18ου και 19ου αιώνα– έχουν συγκεντρωθεί σε ειδικά εκθετήρια στην είσοδο της Βιβλιοθήκης.

2. Περιοδικά

Η συλλογή των περιοδικών βρίσκεται στο αίθριο και στον

κεντρικό διάδρομο της Βιβλιοθήκης (αριστερά και δεξιά).

Τα περιοδικά έχουν τοποθετηθεί κατά γνωστικό αντικείμενο. Η συλλογή των Διεθνών Σπουδών και του Ιδιωτικού Δικαίου βρίσκονται στην αίθουσα 308. Τα περιοδικά γενικής ύλης (ελληνικά και ξενόγλωσσα) είναι συγκεντρωμένα στο αίθριο, καθώς επίσης και τα ξενόγλωσσα περιοδικά του Τομέα Ποινικού Δικαίου και Εγκληματολογίας, ενώ τα ελληνόγλωσσα βρίσκονται στην κύρια συλλογή του ίδιου Τομέα. Τέλος, οι συλλογές περιοδικών της Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου, καθώς και του Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης στον κεντρικό διάδρομο.

Επίσης, πολλά αντίτυπα περιοδικών ευρείας χρήσεως, λεξικών, εγκυκλοπαιδειών και συλλογών νομοθεσίας και νομολογίας βρίσκονται στο Αναγνωστήριο.

Τα τρέχοντα τεύχη των περιοδικών εκτίθενται με αλφαβητική σειρά σε ειδικά εκθετήρια στον κεντρικό διάδρομο. Τα περιοδικά δεν απομακρύνονται ποτέ από την Βιβλιοθήκη.

3. Άλλο βιβλιακό υλικό

1. Τιμητικοί Τόμοι

Βρίσκονται συγκεντρωμένοι στον προθάλαμο της αίθουσας 305 (Διεθνών Σπουδών) με την ένδειξη «Hon» πάνω από τον ταξινομικό αριθμό.

2. Πληροφοριακά βιβλία

Σε αυτά εντάσσονται εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, κώδικες, ευρετήρια, επετηρίδες, βιβλιογραφίες, επιτομές, εγχειρίδια, πίνακες κ.ά. Το κύριο μέρος της συλλογής αυτής βρίσκεται στο χώρο του Αναγνωστηρίου με τις σχετικές ενδείξεις. Επίσης, ένα μέρος από πληροφοριακά βιβλία, όπως κώδικες, σχολιασμένοι κώδικες, σειρές κ.ά., υπάρχει στους αντίστοιχους τομείς.

3. Υλικό απόσυρσης.

Περιλαμβάνει πολλαπλά αντίτυπα βιβλίων, καθώς και αντίτυπα από ελλιπείς σειρές περιοδικών. Το υλικό αυτό τοποθετείται στο υπόγειο της νέας πτέρυγας του κτηρίου.

Γ. ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η Βιβλιοθήκη παρέχει πρόσβαση στις ακόλουθες νομικές ηλεκτρονικές συνδρομητικές βάσεις:

1. Westlaw (πρόσβαση μόνο από τους Η/Υ του κτηρίου Νομικής Σχολής)
2. Sakkoulas-online.gr (κωδικός πρόσβασης μόνο από τη Βιβλιοθήκη)
3. Nbonline (κωδικός πρόσβασης μόνο από τη Βιβλιοθήκη)
4. Nomos (κωδικός πρόσβασης μόνο από τη Βιβλιοθήκη)
5. Dalloz (κωδικός πρόσβασης μόνο από τη Βιβλιοθήκη)
6. IAReporter. Investment Arbitration Reports
7. Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών «ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ» (κωδικός πρόσβασης μόνο από τη Βιβλιοθήκη). Ευγενική χορηγία του Δ.Σ.Α.
8. «Αρμενόπουλος» - Ηλεκτρονική έκδοση (κωδικός πρόσβασης από τη Βιβλιοθήκη) Ευγενική χορηγία του Δ.Σ.Θ.
9. Beck online premium
10. Kluwer Law (VPN Σύνδεση)
11. Bulletin Quotidien Europe/Agence Europe (κωδικός πρόσβασης μόνο από τη Βιβλιοθήκη)
12. Juris Online (VPN Σύνδεση)
13. Hein Online (VPN Σύνδεση)
14. Oxford University Press (Law) (VPN Σύνδεση)

Δ. ΟΔΗΓΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΟΗΑ»

Το μεγαλύτερο ποσοστό των βιβλίων έχει καταχωρηθεί στο ηλεκτρονικό πρόγραμμα βιβλιοθηκών ΑΠΘ, «ΚΟΗΑ» (www.lib.auth.gr).

Α. Επιχειρείται είσοδος στο “Koha” μέσω World Wide Web.

Β. Απαραίτητη προϋπόθεση για την προσπέλαση είναι η χρησιμοποίηση ενός Web browser, όπως οι Mozilla Firefox και Chrome.

Γ. Είναι δυνατή η προσπέλαση μέσω του Web browser πληκτρολογώντας http://www.lib.auth.gr.

Δ. Στη συνέχεια η έρευνα γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες που δίνει το πρόγραμμα.

Ε. Η Βιβλιοθήκη οργανώνει και διεξάγει μαθήματα εκπαίδευσης με στόχο τον εντοπισμό, την αξιοποίηση και τη σωστή χρήση της πληροφορίας. Εκπαιδεύει τους χρήστες της σε όλες τις ηλεκτρονικές πηγές του Συστήματος Βιβλιοθηκών ΑΠΘ καθώς επίσης και στις εξειδικευμένες νομικές ηλεκτρονικές πηγές που διαθέτει μέσω των ετήσιων συνδρομών της.

Ε. ΧΡΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

1. Φωτοτυπίες

Στην διάθεση των χρηστών της Βιβλιοθήκης υπάρχουν, στον χώρο του αίθριου, φωτοτυπικά μηχανήματα που λειτουργούν με καρτοδέκτες. Η φωτοτύπηση πραγματοποιείται από τους ίδιους τους χρήστες. Τις κάρτες φωτοτύπησης προμηθεύονται οι χρήστες από τον αυτόματο πωλητή καρτών που βρίσκεται στην είσοδο της Βιβλιοθήκης καταβάλλοντας το αντίστοιχο τίμημα. Η φωτοτύπηση επιτρέπεται, στο πλαίσιο της ισχύουσας νομοθεσίας και του Κανονισμού Βιβλιοθήκης της Νομικής Σχολής, μόνο για το βιβλιακό υλικό που εντάσσεται σε αυτήν. Συνεπώς, απαγορεύεται η φωτοτύπηση άλλου υλικού.

2. Δανεισμός

Ο δανεισμός βιβλίων διέπεται από το άρθρο 4 του ισχύοντος ενιαίου Κανονισμού του Συστήματος Βιβλιοθηκών ΑΠΘ.

3. Προστασία και έλεγχος

Τα βιβλία προστατεύονται με ηλεκτρονικό σύστημα ελέγχου. Απομακρύνονται από τη Βιβλιοθήκη μόνο μετά από τον απαραίτητο έλεγχο του Τμήματος Δανεισμού. Ο έλεγχος αυτός πραγματοποιείται κυρίως στην έξοδο της Βιβλιοθήκης. Οι χρήστες της Βιβλιοθήκης, είτε ανήκουν στα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας είτε όχι,

καλούνται να συμβάλουν προσωπικώς στην προστασία του βιβλιακού και άλλου υλικού της Βιβλιοθήκης, στην καθαριότητα των χώρων της, καθώς και στην τήρηση της τάξης.

ΣΤ. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Α. Γενικά - Σκοπός

Άρθρο 1. Στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης λειτουργεί ενιαία βιβλιοθήκη υπό τον τίτλο Βιβλιοθήκη «Ιωάννης Δεληγιάννης».

Άρθρο 2. Ο σκοπός της Βιβλιοθήκης συνίσταται στην εξυπηρέτηση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών της πανεπιστημιακής κοινότητας και κάθε άλλου ενδιαφερομένου για την έρευνα στο πεδίο της νομικής επιστήμης.

Άρθρο 3. Στη Βιβλιοθήκη εντάσσεται το σύνολο των βιβλίων και περιοδικών που υπήρχαν στις βιβλιοθήκες των Σπουδαστηρίων και των εδρών του Τμήματος Νομικής, καθώς και κάθε νεοεισερχόμενο βιβλίο ή περιοδικό. Το ίδιο ισχύει και για τις συλλογές βιβλίων και περιοδικών, οι οποίες παραχωρούνται με οποιονδήποτε τρόπο στο Τμήμα ή στους Τομείς του.

Άρθρο 4. Η μηχανοργάνωση της Βιβλιοθήκης γίνεται με βάση το ηλεκτρονικό πρόγραμμα "Koha" και οι χρήστες έχουν άμεση πρόσβαση στον online κατάλογο, μέσω των τερματικών που υπάρχουν στο χώρο της. Η οργάνωση γίνεται σύμφωνα με τα διεθνή βιβλιογραφικά πρότυπα, ακολουθώντας το ταξινομικό σύστημα και τις θεματικές επικεφαλίδες της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου και τους κανόνες καταλογογράφησης AACR2.

Β. Οργάνωση

Άρθρο 5. 1. Η Βιβλιοθήκη αναπτύσσεται: α) στο βιβλιοστάσιο που περιέχει τα βιβλία και τα περιοδικά της κύριας συλλογής κατανεμημένα κατά γνωστικό αντικείμενο, β) στο αναγνωστήριο, γ) στο χώρο απόσυρσης (υπόγειο) το οποίο περιέχει κυρίως πολλαπλά αντίτυπα, και δ) στο βιβλιοστάσιο των δωρεών που βρίσκεται στις αίθουσες σεμιναρίων υπ' αριθμ. 109, 110 και 313. Οι αίθουσες αυτές ανήκουν στον τομέα Διεθνών Σπουδών, στον Τομέα Δημοσίου

Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης και στον Τομέα Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου αντιστοίχως και χρησιμοποιούνται από αυτούς τους τομείς. Ευγενώς παραχωρήθηκαν για την εγκατάσταση των δωρεών της Βιβλιοθήκης.

2. Η Βιβλιοθήκη οργανώνεται σε έξι τομείς και έξι τμήματα, για καθένα από τα οποία ορίζεται ένας υπεύθυνος.

Οι τομείς της Βιβλιοθήκης αντιστοιχούν στους Τομείς του Τμήματος και είναι οι εξής:

Α. Τομέας Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου,

- Υποτομέας Αστικού,

- Υποτομέας Αστικού Δικονομικού Δικαίου,

- Υποτομέας Εργατικού Δικαίου,

Β. Τομέας Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης,

Γ. Τομέας Διεθνών Σπουδών,

Δ. Τομέας Εμπορικού και Οικονομικού Δικαίου,

Ε. Τομέας Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου, και

ΣΤ. Τομέας Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών.

Τα τμήματα της βιβλιοθήκης είναι τα εξής: α) Γραμματείας και Οικονομικών, β) Δανεισμού - Διαδανεισμού, γ) Παραγγελιών, δ) Περιοδικών, ε) Δωρεών, στ) Οργάνωσης υλικού (καταλογογράφηση - ταξινόμηση), και ζ) Εκπαίδευσης χρηστών.

Άρθρο 6. 1. Η Βιβλιοθήκη διευθύνεται από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης, η οποία ορίζεται από την Κοσμητεία

Στις αρμοδιότητες της Επιτροπής εμπίπτουν κυρίως:

α) Η ορθή λειτουργία της Βιβλιοθήκης προς εκπλήρωση των σκοπών της,

β) Η επικοινωνία και συνεργασία με την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Συστήματος Βιβλιοθηκών ΑΠΘ,

γ) Ο συντονισμός των Τομέων και των Τμημάτων της Βιβλιοθήκης,

δ) Ο έλεγχος των οικονομικών της,

ε) Η σύνταξη ετησίων προϋπολογισμού και απολογισμού,

στ) Η κατανομή του προσωπικού στα επιμέρους Τμήματα και η

παρακολούθηση του έργου που συντελείται,

ζ) Η αξιολόγηση των προτάσεων των Τομέων ή των μελών Δ.Ε.Π., φοιτητών ή άλλων μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας για το έργο της Βιβλιοθήκης,

η) Ο επιστημονικός έλεγχος των παραγγελιών και η κατανομή τους,

θ) Ο προσδιορισμός της παρουσίας των μελών ΕΔΠ στην Βιβλιοθήκη,

ι) Η εφαρμογή των αποφάσεων των πανεπιστημιακών οργάνων, οι οποίες αφορούν στην Βιβλιοθήκη, και

ια) Η δημιουργία πολιτιστικών εκδηλώσεων, όπως για το βιβλίο και τις βιβλιοθήκες εν γένει, καθώς και την ιστορία του ΑΠΘ.

Άρθρο 7. Τα βιβλία της Βιβλιοθήκης κατανέμονται ως εξής: α. βιβλία κύριας συλλογής, β. βιβλία δωρεών, γ. βιβλία που χαρακτηρίζονται ως παλαιότυπα ή σπάνια και δ. βιβλία της κύριας συλλογής που βρίσκονται στο Υπόγειο του κτιρίου. Για κάθε μία από τις παραπάνω κατηγορίες ισχύουν ειδικές διατάξεις ως προς τη δυνατότητα προσέγγισής τους από τους χρήστες.

Άρθρο 8. Τα μέλη και τα υποψήφια μέλη Δ.Ε.Π., καθώς και οι υποψήφιοι για λήψη διδακτορικού ή μεταπτυχιακού διπλώματος του Τμήματος, προσφέρουν στην Βιβλιοθήκη ένα αντίτυπο των βιβλίων τους και των εν γένει μελετών τους. Η κατάθεση αυτή πιστοποιείται με έγγραφο της Βιβλιοθήκης προς τη Γραμματεία του Τμήματος Νομικής κατά περίπτωση για να προχωρήσει η διαδικασία της υποψηφιότητας.

Γ. Λειτουργία Βιβλιοθήκης

Άρθρο 9. ***Χρόνος Λειτουργίας.*** 1. Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί καθημερινά από Δευτέρα έως και Παρασκευή, σύμφωνα με το παρακάτω ωράριο: Δευτέρα έως Παρασκευή 8.00΄-20.00΄. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, το ωράριο αυτό μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τις ανάγκες που ανακύπτουν και τις δυνατότητες που υπάρχουν.

2. Οι αργίες της Βιβλιοθήκης είναι ίδιες με εκείνες των υπόλοιπων περιφερειακών βιβλιοθηκών του ΑΠΘ, λαμβάνοντας υπόψη τον

εσωτερικό κανονισμό του.

3. Η Βιβλιοθήκη είναι δυνατόν να παύσει τη λειτουργία της για διάστημα που καθορίζεται εκάστοτε από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης, προκειμένου να διεξάγεται ο απαραίτητος έλεγχος των βιβλίων και περιοδικών, η απογραφή του υλικού και οι αναγκαίες ανακατατάξεις, καθώς και εξαιτίας έκτακτης ανάγκης κατά την κρίση της Επιτροπής.

Άρθρο 10. ***Τρόπος Λειτουργίας.*** 1. Οι χρήστες της Βιβλιοθήκης εισέρχονται στο χώρο της χωρίς τσάντες και επανωφόρια, καθώς και με απενεργοποιημένα κινητά τηλέφωνα. Οι χρήστες είναι υποχρεωμένοι να συμμορφώνονται στις υποδείξεις του προσωπικού, να σέβονται το χώρο και να μην ενοχλούν τους αναγνώστες και το προσωπικό.

2. Τα βεστιάρια του 3ου ορόφου χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο από τους χρήστες της Βιβλιοθήκης του Τμήματος Νομικής.

3. Απαγορεύεται στους χρήστες της Βιβλιοθήκης το κάπνισμα και η μεταφορά και κατανάλωση τροφίμων, ποτών και αναψυκτικών στους χώρους της Βιβλιοθήκης.

4. Μετά την είσοδό τους στη Βιβλιοθήκη, οι χρήστες έχουν ελεύθερη πρόσβαση σε όλα τα βιβλία της κύριας συλλογής και στα φωτοτυπικά μηχανήματα που λειτουργούν με κάρτες. Τις κάρτες προμηθεύονται οι ενδιαφερόμενοι από τον αυτόματο πωλητή καρτών στο χώρο υποδοχής της Βιβλιοθήκης. Μετά τη χρήση τους, τα βιβλία τοποθετούνται στα ειδικά κινητά καροτσάκια που υπάρχουν για το σκοπό αυτό. Ο αναγνώστης δεν τοποθετεί ο ίδιος τα έντυπα στα ράφια ούτε τα εγκαταλείπει στα τραπέζια των αναγνωστηρίων.

5. Τα βιβλία προστατεύονται με ηλεκτρονικό σύστημα ελέγχου και δεν απομακρύνονται από τη Βιβλιοθήκη, αν δεν πληρωθούν οι όροι δανεισμού, με ευθύνη του οικείου Τμήματος.

6. Το αναγνωστήριο χρησιμοποιείται για τη μελέτη των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος Νομικής.

7. Οι χώροι της κύριας συλλογής της Βιβλιοθήκης (επιμέρους τομείς) χρησιμοποιούνται για έρευνα από όλους τους χρήστες και όχι ως αναγνωστήριο από τους προπτυχιακούς φοιτητές.

Άρθρο 11. Κατά το χρόνο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης τα μέλη

Ε.Δ.Π. εξυπηρετούν τους χρήστες της στις έρευνές τους, όποτε χρειαστεί, με τρόπο που ορίζεται από τον οικείο Τομέα.

Δ. Δανεισμός

Άρθρο 12. ***Τρόπος δανεισμού.*** Ο δανεισμός γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 4 του ενιαίου Κανονισμού λειτουργίας του Συστήματος Βιβλιοθηκών ΑΠΘ. (www.lib.auth.gr)

Η Βιβλιοθήκη μπορεί να ζητήσει την επιστροφή των δανεισμένων βιβλίων και πριν τη λήξη της προθεσμίας που έχει δοθεί, αν αυτό κριθεί απαραίτητο.

Ο δανειζόμενος είναι υποχρεωμένος να τηρεί τα βιβλία που δανείζεται σε άριστη κατάσταση, να μην τα δανείζει αλλού και να μην προκαλεί οποιεσδήποτε φθορές σε αυτά (επισήματα, υπογραμμίσεις, σημειώσεις, κ.λπ.)

Σε περίπτωση απώλειας κάποιου βιβλίου, ο δανειζόμενος υποχρεούται να καταβάλει την τρέχουσα τιμή αντικατάστασής του (αγορά και έξοδα αποστολής), αν το βιβλίο υπάρχει στην αγορά.

Αν δεν υπάρχει, υποχρεούται να καταβάλει το κόστος αντικατάστασής του (δανεισμός από άλλη βιβλιοθήκη, φωτοτύπηση και βιβλιοδεσία ή αγορά άλλου προτεινόμενου βιβλίου).

Αν ο δανειζόμενος ή ο χρήστης προκαλέσει φθορά σε κάποιο βιβλίο, υποχρεούται να καταβάλει το κόστος επιδιόρθωσής του και, αν το βιβλίο δεν επιδιορθώνεται, το κόστος αντικατάστασής του.

Τα περιοδικά δεν δανείζονται. Επίσης, δεν δανείζονται τα βιβλία που είναι ενταγμένα στο Αναγνωστήριο, αυτά που έχουν χαρακτηριστεί σπάνια, καθώς και τα πληροφοριακά (reference books). Τα σπάνια βιβλία δεν φωτοτυπούνται, ενώ η πρόσβαση σε αυτά επιτρέπεται μόνον ύστερα από άδεια της Επιτροπής Βιβλιοθήκης.

Η παράβαση των κανόνων δανεισμού από το δανειζόμενο συνεπάγεται τη στέρηση του δικαιώματος περαιτέρω δανεισμού βιβλίων. Ειδικά στην περίπτωση παραβίασης του χρόνου επιστροφής, η στέρηση της δυνατότητας νέου δανεισμού είναι αυτόματη μέχρι την επιστροφή όλων των βιβλίων που έχει δανειστεί ο ενδιαφερόμενος.

Βιβλία που εκδόθηκαν πριν το 1930, καθώς και βιβλία που έχουν μεγάλη ζήτηση σε καθημερινή βάση ή είναι φθαρμένα ή με κακή

ποιότητα χαρτιού, δε δανείζονται.

Στη Βιβλιοθήκη λειτουργεί επίσης το Τμήμα Διαδανεισμού και ηλεκτρονικής πληροφόρησης. Η υπηρεσία αυτή έχει ως στόχο να προσφέρει στους χρήστες τη δυνατότητα να προμηθεύονται υλικό (διαδανεισμός βιβλίων, φωτοαντίγραφα άρθρων κ.τ.λ.) το οποίο δεν εντοπίζεται στη συλλογή της βιβλιοθήκης του ΑΠΘ. Σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας (άρθρο 4.4.), ο χρήστης που αιτείται υλικό μέσω διαδανεισμού, είναι υποχρεωμένος να προκαταβάλει το σύνολο του κόστους του διαδανεισμού. Η υπηρεσία αυτή εξυπηρετεί με τον ίδιο τρόπο αιτήματα άλλων βιβλιοθηκών ή ιδρυμάτων της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

Άρθρο 13. ***Χρόνος δανεισμού.*** Η διάρκεια δανεισμού των τεκμηρίων διέπεται σύμφωνα με το άρθρο 4 του ενιαίου Κανονισμού λειτουργίας του Συστήματος Βιβλιοθηκών ΑΠΘ (www.lib.auth.gr)

Ε. Τροποποίηση και έναρξη ισχύος

Άρθρο 14. ***Τροποποίηση.*** Ο Κανονισμός Βιβλιοθήκης τροποποιείται, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Βιβλιοθήκης, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος. Η ισχύς του αρχίζει την επόμενη μέρα της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης.

XIV. ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ

Η Αίθουσα Πολυμέσων της Νομικής Σχολής ΑΠΘ βρίσκεται στον

4ο όροφο του κτιρίου της Σχολής. Δημιουργήθηκε το 1998 με κονδύλια του ΕΠΕΑΕΚ και έκτοτε εκσυγχρονίστηκε τέσσερις φορές. Υποδέχεται καθημερινά (από τις 09:00 έως τις 16:00) μεγάλο αριθμό φοιτητών και φοιτητριών, που μπορούν να δουλέψουν στις 20 θέσεις πλήρως εξοπλισμένων Η/Υ που διαθέτει, όλες με πρόσβαση στο διαδίκτυο. Είναι προσβάσιμη σε όλους τους φοιτητές της Νομικής Σχολής, περιλαμβανομένων των φοιτητών Erasmus, που την χρησιμοποιούν με αυξημένη συχνότητα τα τελευταία χρόνια, όταν δεν διαθέτουν δικό τους Η/Υ. Τις απογευματινές και βραδινές ώρες, η αίθουσα λειτουργεί για την παράδοση μαθημάτων μεταπτυχιακού κυρίως επιπέδου, στα οποία η διδασκαλία γίνεται με τη χρήση πολυμέσων. Εξάλλου, η αίθουσα χρησιμοποιείται και για τη διεξαγωγή σεμιναρίων, προγραμμάτων κατάρτισης καθώς και για τη διεκπεραίωση ερευνητικών προγραμμάτων από ερευνητικές ομάδες της Νομικής Σχολής.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2015/16 η αίθουσα πολυμέσων χρησιμοποιείται για τη διδασκαλία στους φοιτητές του 1ου εξαμήνου σπουδών του «σεμιναρίου νομικής βιβλιογραφικής έρευνας και πληροφοριακής παιδείας», το οποίο είναι προαπαιτούμενο, προκειμένου να έχει δικαίωμα ο/η φοιτητής/τρια που εγγράφηκε από το ακαδημαϊκό έτος 2015/16 και μετά να λάβει μέρος στις εξετάσεις του υποχρεωτικού μαθήματος «Εισαγωγή στην επιστήμη του Δικαίου». Αντίστοιχο σεμινάριο, με διευρυμένο περιεχόμενο, θα διεξάγεται και για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές του 1ου έτους του ΠΜΣ.

Επόπτης αίθουσας: Παναγιώτης Γκλαβίνης, *Καθηγητής*

Α. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΠΘ

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Διαρκούς Επιτροπής «Αξιολογήσεων, Ενημερώσεων και Προβολής Έργου» της Νομικής Σχολής, λειτουργεί από 17-2-2014 Υπηρεσία Υποστήριξης Φοιτητών, με σκοπό την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς αυτούς για την ομαλή ένταξή τους στην ανώτατη εκπαίδευση, την ενημέρωση για τη συνολική λειτουργία του ιδρύματος και την υποστήριξη φοιτητών με αναπηρία ή φοιτητών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες για την επιτυχή περάτωση των σπουδών τους. Η υπηρεσία αυτή λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και για την παροχή πληροφοριών σε υποψήφιους φοιτητές (άρθρ. 52 § 1 ν. 4009/2011). Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Λήδα-Μαρία Πίψου, (lpipsou@law.auth.gr), Κτίριο Νομικής Σχολής, 4ος Όροφος, Γραφείο: 404.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΕ ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΤΟΥ ΑΠΘ

Το Παρατηρητήριο της Ακαδημαϊκής Πορείας των Φοιτητών που ανήκουν σε Ευαίσθητες Κοινωνικές Ομάδες έχει ως κύριο στόχο του να συνδράμει στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους:

- οι φοιτητές με αναπηρία,
- οι αλλοδαποί φοιτητές,
- οι μειονοτικοί και οι ομογενείς ή παλιννοστούντες φοιτητές,
- αλλά και οποιαδήποτε άλλη κατηγορία φοιτητών, που κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους παρουσιάζουν κάποιο ανασταλτικό για την πρόοδο των σπουδών τους πρόβλημα.

Οι ως άνω φοιτητές μπορούν να ενημερώνουν απευθείας την Επιτροπή του Παρατηρητηρίου -όπως επίσης να ενημερώνουν και τους Συμβούλους Σπουδών του Τμήματός τους- για τυχόν σοβαρά προβλήματα που ανακύπτουν κατά την πορεία των σπουδών τους και τα οποία προκύπτουν είτε λόγω της ιδιότητάς τους ως φοιτητών

ΑμεΑ, είτε ως αλλοδαπών φοιτητών ή ακόμα ως μειονοτικών φοιτητών (π.χ. προβλήματα με την ελληνική γλώσσα, ανάγκη για παροχή εξειδικευμένης ορολογίας), είτε λόγω έκτακτων προβλημάτων υγείας τους.

Email: stud-observ@ad.auth.gr
Website: http://acobservatory.web.auth.gr
Τηλ/Fax: 2310.995360

Γ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΑΣ

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας, έχει ως στόχο να δημιουργήσει συνθήκες που θα καταστήσουν το Πανεπιστήμιο χώρο προσβάσιμο σε όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόσβαση των ΑμεΑ, όπου η δυσκολία προσβασιμότητας στοχώρο καθιστά δύσκολη και την προσβασιμότητα στη γνώση.

Για το λόγο αυτό φοιτητές με προβλήματα όρασης εκπαιδεύονται από ειδικευμένους Καθηγητές και Λέκτορες στη χρήση ηλεκτρονικών μηχανημάτων σε ορισμένες βιβλιοθήκες του ΑΠΘ όπου υπάρχουν εκτυπωτές Braille. Επίσης φροντίζει –στο μέτρο του δυνατού– και για τη διευκόλυνση χορήγησης σε αυτούς συγγραμμάτων με φωνητική απόδοση.

Παρέχει λεωφορείο ΑμεΑ, για την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των φοιτητών με αναπηρίες, ώστε να διευκολύνεται η μετακίνησή τους κατά τη διάρκεια της ακαδημαϊκής χρονιάς και κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου. Στο πλαίσιο αυτό εντάχθηκε και το Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβοήθειας ΑΠΘ, το οποίο διαθέτει ομάδα εθελοντών, που ως επί το πλείστον είναι φοιτητές.

Email: selfhelp@auth.gr

Επίσης, η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας έχει εδώ και χρόνια καθιερώσει στο ΑΠΘ το θεσμό της **Εθελοντικής Αιμοδοσίας** και την ως εκ τούτου δημιουργία Τράπεζας Αίματος στο ΑΧΕΠΑ, ενώ από το Μάιο του 2007 ιδρύθηκε και Τράπεζα Αίματος στο ΤΕΦΑΑ Σερρών σε συνεργασία με την ΕΚΠΥ και το Γενικό Νοσοκομείο Σερρών. Η εθελοντική αιμοδοσία πραγματοποιείται δυο φορές το

χρόνο, κατά τη διάρκεια των μηνών Νοεμβρίου και Απριλίου, στο χώρο της Αίθουσας Τελετών του ΑΠΘ με απώτερο στόχο -εφικτό και άμεσο- οι ανάγκες σε αίμα να καλύπτονται αποκλειστικά από την Εθελοντική Αιμοδοσία, η οποία σήμερα καλύπτει γύρω στο 40% των συνολικών αναγκών. Συμμετοχή στην αιμοδοσία, η οποία είναι μια ασφαλής διαδικασία χωρίς επιπλοκές, μπορούν να έχουν όλοι και όλες πάνω από 18 ετών που δεν έχουν ειδικά προβλήματα υγείας.

Email: socialcom@ad.auth.gr
fititikiline@ad.auth.gr
Website: http://spc.web.auth.gr
Τηλ/Fax: 2310 995386, 2310 995360

Δ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Η Επιτροπή Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης έχει ως στόχο την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία των δομών που προσφέρουν ψυχολογική βοήθεια και συμβουλευτική στήριξη στους φοιτητές του ΑΠΘ μέσω του Κέντρου Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης (ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ.) που λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο.

Οι υπηρεσίες του ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ παρέχονται όχι μόνο στους φοιτητές και φοιτήτριες του ΑΠΘ, αλλά και στο προσωπικό του Πανεπιστήμιου.

Συνεργάζεται στενά με άλλες Επιτροπές συναφούς αντικειμένου και διοργανώνει Ημερίδες για διάλογο με τους φοιτητές/φοιτήτριες, όπως και με το διοικητικό και λοιπό προσωπικό της πανεπιστημιακής κοινότητας.

Στους άμεσους στόχους του ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ. είναι η δυνατότητα έναρξης λειτουργίας Ανοιχτής τηλεφωνικής γραμμής στο Πανεπιστήμιο, με σκοπό την άμεση βοήθεια σε άτομα που βρίσκονται σε κρίση και σε άτομα με προσωπικές δυσκολίες, που σε πρώτη φάση αισθάνονται μεγαλύτερη ασφάλεια να μιλήσουν για τα προβλήματα τους όταν υπάρχει ανωνυμία και απουσιάζει η οπτική επαφή.

Το ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ. βρίσκεται στο ισόγειο της Κάτω Πανεπιστημιακής Φοιτητικής Λέσχης, στο χώρο της Υγειονομικής Υπηρεσίας, στα

γραφεία 5 & 8.

Email: vpapadot@ad.auth.gr
Τηλ.: 2310 992643 & 2310992621
Fax: 2310 992607 & 210992621

Ε. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Η Επιτροπή Εθελοντισμού ως κύριο στόχο της έχει την προώθηση στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας της ιδέας του εθελοντισμού και την καλλιέργεια αυτής ως σύγχρονου αιτήματος.

Με βάση το στόχο αυτό η Επιτροπή Εθελοντισμού έχοντας και ως κίνητρό της τη βελτίωση της καθημερινότητας όλων όσοι βρίσκονται στο ΑΠΘ –φοιτητές, καθηγητές και εργαζόμενοι– με μικρές αλλά ουσιαστικές ενέργειες σε τομείς όπως είναι τα φοιτητικά θέματα, το περιβάλλον και η κοινωνική προσφορά, ενθαρρύνει όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας να πάρουν πρωτοβουλίες, καταθέτοντας ιδέες και προτάσεις ξεκινώντας από τα απλά, μικρά και υλοποιήσιμα.

Για το σκοπό αυτό έχουν ήδη αρχίσει να δημιουργούνται Δίκτυα Εθελοντισμού ανά Τμήμα/Σχολή καταρχάς από έναν Καθηγητή ή Λέκτορα και ένα φοιτητή, προκειμένου μέσω ενημερωτικών εκδηλώσεων, να δημιουργηθεί σώμα εθελοντών στο κάθε Τμήμα/Σχολή του ΑΠΘ.

Email: vrect-ac-secretary@auth.gr
Τηλ: 2310996713, 996708
Fax: 2310996729

XVI. ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Θυρωρείο Κτιρίου Ν.Ο.Π.Ε. Κεντρικό θυρωρείο,
κτίριο διοίκησης. 99.6928

99.6929

Απαλαγάκη Χαρίκλεια *(Καθηγήτρια)* 99.6559

Αποστολίδου Σοφία *(Ε.Ε.ΔΙ.Π.)* 99.6479

Αρβανιτάκης Παρασκευάς *(Καθηγητής)* 99.6557

Αρχανιωτάκης Γεώργιος *(Καθηγητής)* 99.6593

Αρχιμανδρίτου Μαρία (*Αν. Καθηγήτρια*) 99.6424

Βαλαβάνη-Πολατίδου Ελένη *(Λέκτορας)* 99.6545

Βαλτούδης Αναστάσιος *(Καθηγητής)* 99.6460

Βασιλακάκης Ευάγγελος *(Καθηγητής)* 99.6599

Βλάχος Κωνσταντίνος *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.6526

Βενιζέλος Ευάγγελος *(Καθηγητής)*..... 99.7139

Βοζίκη-Κοσματοπούλου Μαρία *(Επιστ. Συνεργάτης)* 99.6579

Γαρέζου Μαριέττα *(Ε.Ε.ΔΙ.Π.)* 99.6485

Γιαννίτσιου Ελένη *(Ε.Ε.ΔΙ.Π.)* 99.6522

Γιοβαννόπουλος Ρήγας *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.7372

Γκιζάρη-Ξανθοπούλου Άννα *(Αν. Καθηγήτρια)* 99.6481

Γκλαβίνης Παναγιώτης *(Καθηγητής)* 99.6611

Γκουτζιαμάνη Αγνή *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.6514

Γκουτζιαμάνη Ευφροσύνη *(Επιστ. Συνεργάτης)* 99.6567

Γώγος Κωνσταντίνος *(Καθηγητής)* 99.7170

Δεληγιάννη-Δημητράκου Χριστίνα *(Καθηγήτρια)*..... 99.6607

Δέλλιος Γεώργιος *(Καθηγητής)* 99.7692

Δεσποτίδου Άννα (*Λέκτορας*) 99.1174

Διαμαντόπουλος Γεώργιος (*Καθηγητής*) 99.1607

Ελευθεριάδης Νικόλαος *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.9622

Ζαχαριάδης Αθανάσιος *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.6489

Ζερβογιάννη Ελένη (*Επίκ. Καθηγήτρια*) 99.1175

Ζερδελής Δημήτριος *(Καθηγητής)* 99.6534

Ιγγλεζάκης Ιωάννης *(Αν. Καθηγητής)*..... 99.6577

Ιντζεσίλογλου Νικόλαος *(Ομ. Καθηγητής)* 99.6575

Καζάκος Αριστείδης *(Ομ. Καθηγητής)* 99.6539

Καϊάφα-Γκμπάντι Μαρία *(Καθηγήτρια)* 99.6497
Καϊδατζής Ακρίτας *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.6507
Καλφέλης Γρηγόριος *(Καθηγητής)* 99.6487
Καμτσίδου Ιφιγένεια *(Αν. Καθηγήτρια)* 99.6480
Καραβοκύρης Γεώργιος *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.7139
Καρακωστάνογλου Βενιαμίν *(Λέκτορας)* 99.6509
Καραλή Χρυσούλα *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.6613
Καρατζουλίδου Κυριακή *(Ε.Ε.ΔΙ.Π.)* 99.6565
Καρύμπαλη-Τσίπτσιου Γιαννούλα *(Καθηγήτρια)* 99.6585
Κλαβανίδου Δέσποινα *(Καθηγήτρια)* 99.6566
Κορνηλάκης Άγγελος *(Αν. Καθηγητής)* 99.6445
Κοσμίδης Τιμολέων *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.6553
Κοτζάμπαση Αθηνά *(Καθηγήτρια)* 99.6568
Κουμάνης Σταμάτης (*Επίκ. Καθηγητής*)..... 99.6518
Κούρτης Βασίλειος *(Επίκ. Καθηγητής)*..... 99.6665
Κουτούπα Ευαγγελία *(Καθηγήτρια)* 99.6486
Κουτσουράδης Αχιλλέας *(Καθηγητής)* 99.6626
Κτενίδης Ιωσήφ *(Αν. Καθηγητής)* 99.6421
Κυριαζόπουλος Κυριάκος *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.6570
Κωστοπούλου Ελένη *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.6532
Κώνστα Άννα-Μαρία *(Λέκτορας)* 99.1190
Λέντζης Δημοσθένης *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.6541
Λεμπέση-Ανδρέου Ιωάννα *(Επιστημ. Συνεργάτης)*
..... 99.6616
Μαθιουδάκης Ιάκωβος *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.7139
Μακρίδου Καλλιόπη *(Καθηγήτρια)* 99.6555
Μάνου Δήμητρα *(Ε.ΔΙ.Π.)* 99.6548
Μαντζούφας Παναγιώτης *(Αν. Καθηγητής)* 99.7063
Μαργαρίτης Λάμπρος *(Καθηγητής)* 99.6493
Μπαξεβάνη Πηνελόπη *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.6510
Μπεχλιβάνης Αχιλλέας *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.6549
Μπλιάικος Κωνσταντίνος (*Διοικητικός Υπάλληλος*) 99.6520

Μπιτζιλέκης Νικόλαος *(Καθηγητής)* 99.6476
Νένδου Ελένη *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.6510
Ντόγκαρη Δέσποινα *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.6510
Νούσκαλης Γεώργιος *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.6642
Παϊσίδου Νικολέττα *(Καθηγήτρια)* 99.6563
Παπαγεωργίου Κωνσταντίνος *(Αν. Καθηγητής)* 99.1329
Παπαδαμάκης Αδάμ *(Καθηγητής)* 99.6475
Παπαδάτου Δάφνη *(Επίκ. Καθηγήτρια)* 99.6594
Παπαδημητρίου Αθηνά *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.6520
Παπαδοπούλου Ανθούλα *(Αν. Καθηγήτρια)* 99.6540
Παπαδοπούλου Τριανταφυλλιά (Λίνα) *(Αν. Καθηγήτρια)* 99.7167
Παπαδοπούλου Χρυσούλα *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.5268
Παπαδρόσου-Αρχανιωτάκη Παρασκευή *(Λέκτορας)* 99.6620
Παπάζη Αλεξία *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.6608
Παπακυριάκου Θεόδωρος *(Αν. Καθηγητής)* 99.1394
Παπακωνσταντίνου Καλλιόπη *(Επίκ. Καθηγήτρια)* 99.6527
Πάτκου Κυριακή *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.6622
Πικραμένος Μιχάλης *(Αν. Καθηγητής)* 99.6544
Πίψου Λήδα-Μαρία *(Καθηγήτρια)* 99.6564
Ποδηματά Ευαγγελία *(Καθηγήτρια)* 99.6556
Πουλιάδης Αθανάσιος *(Καθηγητής)* 99.6543
Πρεβεδούρου Ευγενία *(Καθηγήτρια)* 99.7189
Ρίζος Ευριπίδης (*Επίκ. Καθηγητής*) .....
Σαββαΐδου Αικατερίνη *(Επίκ. Καθηγήτρια)* 99.7139
Σαμαρίδου Ευθυμία *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.6489
Σαρηγιαννίδης Μιλτιάδης *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.6468
Σαχπεκίδου Ευγενία *(Καθηγήτρια)* 99.6597
Σιδέρης Δημήτριος *(Λέκτορας)* 99.6442
Σιδηρόπουλος Αλέξιος *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.1386

Σκορδαλός Ιωάννης *(Επιστ. Συνεργάτης)* 99.6478
Σοφιαλίδης Απόστολος *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.6558
Στάγκος Πέτρος *(Καθηγητής)* 99.6595
Σταμάτης Κωνσταντίνος *(Καθηγητής)* 99.6574
Σταματοπούλου Παναγιώτα *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.5263
Στεργίου Άγγελος *(Καθηγητής)* 99.6535
Στεφανίδης Ιωάννης *(Καθηγητής)* 99.6488
Συμεωνίδης Ιωάννης *(Καθηγητής)* 99.6652
Συμεωνίδου-Καστανίδου Ελισάβετ *(Καθηγήτρια)* 99.6496
Τάκης Ανδρέας *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.6505
Τασίκας Απόστολος *(Λέκτορας)* 99.6592
Τέλλης Νικόλαος *(Καθηγητής)* 99.6553
Τζίβα Ευμορφία *(Αν. Καθηγήτρια)* 99.6618
Τζωρτζακάκη-Τζαρίδου Σοφία *(Επίκ. Καθηγήτρια)* 99.6500
Τοπαλίδου Ελένη *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.7139
Τουρνάς Δημήτριος *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.6510
Τσαούση Ασπασία (*Αναπλ. Καθηγήτρια)* 99.6528
Τσιτσικλή Χριστίνα *(Επιστ. Συνεργάτης)* 99.6478
Φερμάνη Άλκηστις *(Γραμματέας της Σχολής)* 99.6510
Φινοκαλιώτης Κωνσταντίνος *(Καθηγητής)* 99.6471
Φουντεδάκη Αικατερίνη *(Καθηγήτρια)* 99.6560
Φρέρης Αναστάσιος-Ιωάννης *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.6617
Φώτη Σοφία *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.6516
Χατζηκώστας Κωνσταντίνος (*Λέκτορας)* 99.6491
Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ουρανία *(Καθηγήτρια)* 99.6615
Χρυσόγονος Κωνσταντίνος *(Καθηγητής)* 99.6570
Ψαράκη Καλλιόπη *(Διοικητικός Υπάλληλος)* 99.6591
Ψαρουδάκης Γεώργιος *(Επίκ. Καθηγητής)* 99.1314
Ψυχομάνης Σπυρίδων *(Καθηγητής)* 99.6554